

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ANNUAL REPORT MISTRY OF ENERGY, COMMERCE AND INDUSTRY/2019

Ετήσια έκθεση Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας 2019

ANNUAL REPORT 2019
MINISTRY OF ENERGY, COMMERCE AND INDUSTRY

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΜΟΝΑΔΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	1
2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ	2
3. ΔΙΟΙΚΗΣΗ	4
4. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΗΜΑΤΩΝ	7
5. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ	8
6. ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ	14
7. ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΤΡΟΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ	28
8. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	31
9. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	54
10. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ	68
11. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	80
12. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	119
13. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΩΝ	142
13 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	145
14. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ- ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ	147

CONTENTS

1. STRATEGIC PLANNING UNIT	151
2. STRATEGIC GOALS AND OBJECTIVES	152
3. ADMINISTRATION	154
4. TRADEMARKS MANAGEMENT UNIT	155
5. REFORM AND REORGANIZATION OF THE DEPARTMENT OF REGISTRAR OF COMPANIES AND OFFICIAL RECEIVER/INSOLVENCY SERVICE	156
6. DEPARTMENT OF REGISTRAR OF COMPANIES AND OFFICIAL RECEIVER	160
7. INSOLVENCY SERVICE REFORM	176
8. INDUSTRY AND TECHNOLOGY SERVICE	177
9. TRADE SERVICE	191
10. HYDROCARBONS SERVICE	196
11. ENERGY SERVICE	206
12. CONSUMER PROTECTION SERVICE	226
13. WEIGHTS AND MEASURES SERVICE	241
14. CYPRUS ORGANISATION FOR THE PROMOTION OF QUALITY	243

ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

ΑCTA	Σύνδεσμος Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου
ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
ΑΚΕ	Αρχή Κρατικών Εκθέσεων
ΔΕΦΑ	Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου
ΔΣΚ	Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο
ΔΣΜ	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς
ΕΔΥ	Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας
ΕΥΚ	Εταιρεία Υδρογονανθράκων Κύπρου
ΕΚΚ	Ευρωπαϊκό Κέντρο Καταναλωτή
ΕΠΑ	Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού
ΙΔΡ. ΕΝΕΡΓ.	Ίδρυμα Ενέργειας
ΚΕΑΠ	Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών
ΚΟΔΑΠ	Κυπριακός Οργανισμός Διατήρησης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών
ΚΟΠΕ (CIPA)	Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων (Cyprus Investment and Promotion Agency)
ΚΟΠΠ	Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας
ΚΟΣΑΠΜ	Κυπριακός Οργανισμός Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα
ΚΟΤ	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
ΠΑΣΥΞΕ	Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων
ΡΑΕΚ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
ΣΤΕΚ	Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου
ΥΣΕ	Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών
ΣΤΕΚ	Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου
SOGS	Επιτροπή για την Τυποποίηση και την Αξιολόγηση της Συμμόρφωσης
ILAC	Διεθνής Συνεργασία για τη Διαπίστευση Εργαστηρίων

1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Στη βάση των προνοιών του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)2014), τον Αύγουστο του 2018, το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) υπέβαλε στο Υπουργείο Οικονομικών ολοκληρωμένο Στρατηγικό Σχέδιο, καθώς και Προϋπολογισμό Δραστηριοτήτων για την τριετία 2020 – 2022 για σκοπούς κατάθεσης τους στο Υπουργικό Συμβούλιο και ακολούθως στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Το Στρατηγικό Σχέδιο περιλαμβάνει την αποστολή, το όραμα και τις στρατηγικές επιδιώξεις του Υπουργείου. Παράλληλα αναλύει τους στόχους και δραστηριότητες των Υπηρεσιών του Υπουργείου, οι οποίες επικεντρώνονται στη βέλτιστη αξιοποίηση των γηγενών ενεργειακών πόρων, στην υλοποίηση της πολιτικής για την ενέργεια, τη βελτίωση και ανάπτυξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, τη στήριξη της βιομηχανίας, την προώθηση των εξαγωγών, την προστασία των καταναλωτών και του ανταγωνισμού.

Για την υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου η κάθε Υπηρεσία κατάρτισε το δικό της Πλάνο Δράσης για το 2019, το οποίο περιλάμβανε λεπτομερείς δράσεις με σχετικά χρονοδιαγράμματα. Στη βάση των Πλάνων Δράσεων η Μονάδα Στρατηγικού Προγραμματισμού, σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες, παρακολούθησε μέσω εξαμηνιαίων εκθέσεων την πρόοδο ή και τα προβλήματα υλοποίησης των στόχων των Υπηρεσιών και στις περιπτώσεις όπου αυτό ήταν απαραίτητο προωθήθηκαν σχετικές διορθωτικές ενέργειες.

Πρόσθετα, όλες οι Υπηρεσίες του Υπουργείου έχουν οριστικοποιήσει ποσοτικούς Δείκτες Επίδοσης επί των Στόχων και Δεικτών Απόδοσης επί των Δραστηριοτήτων οι οποίοι συμβάλουν στην αξιολόγηση της ετήσιας υλοποίησης.

Οι δείκτες επίδοσης και απόδοσης μέσω της απαιτούμενης συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, σε συνάρτηση με την παρακολούθηση των πλάνων δράσης, αποτελούν ένα ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου και αξιολόγησης της υλοποίησης του ετήσιου Στρατηγικού Προγραμματισμού.

Κατά το 2019 η διαδικασία του Πλαισίου Συμφιλίωσης του Προϋπολογισμού 2020 και του Μεσοπρόθεσμού Δημοσιονομικού Πλαισίου 2020 - 2022 τέθηκε σε εφαρμογή για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά. Η διαδικασία αυτή συνέβαλε στον καταρτισμό ενός σύγχρονου προϋπολογισμού με γνώμονα τη διαφάνεια και τον ρεαλισμό. Παράλληλα, συνεχίστηκε η πιλοτική παρακολούθηση του προϋπολογισμού ανά δραστηριότητα που ξεκίνησε το 2016. Με τη διαδικασία αυτή οι Υπηρεσίες έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν το ύψος των δαπανών και των διαθέσιμων πιστώσεων τους ανά δραστηριότητα και στόχο και να προβαίνουν σε σχετικές αναπροσαρμογές.

Όλες οι πιο πάνω διαδικασίες που τέθηκαν σταδιακά σε εφαρμογή από το 2015, συμβάλουν στη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών, στην αναβάθμιση του έργου του Υπουργείου καθώς και στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

Στα πλαίσια της πολιτικής για εξορθολογισμό των δημοσίων δαπανών, το 2018 το Υπουργείο μας είχε επιλεγεί ως πιλοτικό Υπουργείο για την εφαρμογή της διαδικασίας Επισκόπησης Δαπανών (Expenditure Review – Value for Money Review). Τον συντονισμό της πιλοτικής άσκησης είχε αναλάβει η Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού. Η επισκόπηση δαπανών ασχολήθηκε με την εις βάθος μελέτη του στόχου της Υπηρεσίας Εμπορίου που αφορούσε την «Πρώθηση των Εξαγωγών και Ενίσχυση των Κυπριακών Επιχειρήσεων». Η διαδικασία αυτή κατέληξε σε συμπεράσματα και εισηγήσεις για αυξημένη αποτελεσματικότητα, βελτίωση της σχέσης κόστους/οφέλους και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες. Η εφαρμογή της Επισκόπησης Δαπανών αναμένεται σταδιακά να εφαρμοστεί σε συστηματική βάση σε όλες τις δραστηριότητες του Υπουργείου και όλο τον δημόσιο τομέα.

2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας έχει ως αποστολή να σχεδιάζει και να υλοποιεί πολιτικές στους τομείς των υδρογονανθράκων, της ενέργειας, του εμπορίου, της βιομηχανίας και της προστασίας των καταναλωτών με σκοπό την ορθολογική αξιοποίηση των εγχώριων ενεργειακών πόρων, τη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού της Κύπρου, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών και την εξοικονόμηση ενέργειας, την ενίσχυση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση των επενδύσεων και την αποτελεσματική προστασία των καταναλωτών.

Οι στόχοι του είναι:

- Βέλτιστη αξιοποίηση των υδρογονανθράκων.
- Διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού της Κύπρου και βέλτιστη λειτουργία εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και προστασία των καταναλωτών.
- Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Εφόρου Εταιρειών και του Τμήματος Αφερεγγυότητας.
- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και βελτίωση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών του Υπουργείου.

Αναλυτικά οι Στρατηγικοί Στόχοι του Υπουργείου παρατίθενται πιο κάτω:

- Βέλτιστη αξιοποίηση των αποθεμάτων φυσικού αερίου.
- Δημιουργία μίας βιώσιμης και ανταγωνιστικής αγοράς ενέργειας.
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας της οικονομίας και αξιοποίηση των εγχώριων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Προώθηση εξαγωγών κυπριακών επιχειρήσεων και προώθηση της Κύπρου ως επιχειρηματικό κέντρο μέσω των εμπορικών κέντρων στο εξωτερικό.
- Προάσπιση των εθνικών συμφερόντων στα πλαίσια εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής και εφαρμογή νομοθεσίας σχετικά με τις άδειες εξαγωγής.
- Ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Ενίσχυση της προστασίας και ενδυνάμωσης των καταναλωτών.
- Εκσυγχρονισμός Τμήματος Εφόρου Εταιρειών.
- Προστασία της Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.
- Η αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή των διαδικασιών που απορρέουν από τα νομοθετήματα του Πλαισίου Αφερεγγυότητας.

Όραμά μας είναι να καταστεί η Κύπρος πρωταγωνιστής και πρωτοπόρος σε θέματα ενέργειας στη λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου και παράλληλα οι τομείς του εμπορίου της βιομηχανίας και της επιχειρηματικότητας να ενδυναμωθούν ώστε να αποτελέσουν πυλώνες στήριξης της αειφόρου ανάπτυξης της οικονομίας και της ευημερίας του συνόλου των πολιτών.

3. ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η Διοίκηση έχει ευθύνη για τον συντονισμό και προγραμματισμό διοικητικής φύσεως θεμάτων που αφορούν το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, τις Υπηρεσίες του Υπουργείου, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ή Οργανισμών, όπως η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜΚ), ο Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ), και η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) καθώς και κρατικές επιχειρήσεις όπως η Δημόσια Εταιρεία Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ), η Εταιρεία Υδρογονανθράκων Κύπρου (ΕΥΚ) και ο Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων (CIPA) .

Τα διοικητικής φύσεως θέματα περιλαμβάνουν την ετοιμασία ενημερωτικών σημειωμάτων προς το Υπουργικό Συμβούλιο για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του κυβερνητικού έργου, καθώς και των αναπτυξιακών έργων, την παρακολούθηση των Εκθέσεων της Επιτρόπου Νομοθεσίας, την προώθηση προτάσεων στο Υπουργικό Συμβούλιο, την προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων διαφόρων νομοθετημάτων και το συντονισμό των απαντήσεων των Υπηρεσιών του ΥΕΕΒ σε Ερωτήσεις Βουλευτών. Παρακολουθεί επίσης ή και προβαίνει στις δέουσες ενέργειες για την υλοποίηση των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, περιλαμβανομένων και αυτών που λήφθηκαν για τη διάλυση κάποιων οργανισμών που εμποτεύονται από το Υπουργείο (π.χ. Ίδρυμα Ενέργειας, Αρχή Κρατικών Εκθέσεων) και για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του προσωπικού των οργανισμών αυτών.

Περιλαμβάνουν επίσης το συντονισμό θεμάτων του Υπουργείου αναφορικά με τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου -Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Smart Regulation, στα πλαίσια της μεταρρύθμισης της δημόσιας υπηρεσίας, που στόχο έχουν την μείωση του διοικητικού φόρτου και της γραφειοκρατίας, καθώς και την απλοποίηση και επικαιροποίηση διοικητικών διαδικασιών που αφορούν αρμοδιότητες του Υπουργείου και που αναμένεται να αποβούν προς όφελος των καταναλωτών, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των επενδύσεων στη χώρα μας.

Η Διοίκηση συμμετέχει σε Επιτροπές που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα άλλων Υπουργείων, όπως την Επιτροπή Ελέγχου Μετανάστευσης. Επιπρόσθετα, εκπροσωπεί το Υπουργείο, στο Συμβούλιο Εγγραφής Κομμωτών και Κουρέων και χειρίζεται θέματα που αφορούν το Γραφείο του Επιτρόπου Εθελοντισμού.

Άλλη εργασία την οποία επιτελεί η Διοίκηση του Υπουργείου είναι η τήρηση Μητρώου στο Υπουργείο, για καταχώρηση αιτητών χορηγιών, φυσικών ή νομικών προσώπων που έχουν καταδικαστεί από το δικαστήριο για δόλο, ή εξαπάτηση, ή οικονομικό αδίκημα για οποιοδήποτε Σχέδιο Χορηγιών του Υπουργείου, στα πλαίσια της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ.69.782 ημερ.23.12.2009, με

στόχο την προστασία των Σχεδίων Χορηγιών του ΥΕΕΒ και την προσπάθεια αποτροπής εκμετάλλευσης από αιτητές. Η Διοίκηση συμμετέχει με εκπρόσωπο της, στην Πολιτική Σχεδίαση Έκτακτων Αναγκών (Π.Σ.Ε.Α.), που αφορά το Σχεδιασμό της συνδρομής του πολιτικού τομέα, στην αμυντική προσπάθεια του κράτους σε περίοδο που η χώρα βρίσκεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Πρόσθετα, είναι υπεύθυνη για τον συντονισμό των αναγκαίων ενεργειών για την ετοιμασία και έκδοση της Ετήσιας Έκθεσης και για την ετοιμασία του Στρατηγικού Σχεδίου του Υπουργείου, ενώ παράλληλα χειρίζεται θέματα προσωπικού που περιλαμβάνουν διαδικασίες πλήρωσης θέσεων, μεταθέσεις, αποσπάσεις, πειθαρχικό κώδικα, ως επίσης και θέματα εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου.

Κατά το 2019 πληρώθηκαν οι ακόλουθες θέσεις:

Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας: Τρεις (3) θέσεις Ανώτερου Λειτουργού Βιομηχανικών Εφαρμογών, επτά (7) θέσεις Λειτουργού Βιομηχανικών Εφαρμογών Α΄, ολοκληρώθηκε διαδικασία επανεξέτασης δυο (2) θέσεων Διευθυντών Εμπορίου και Βιομηχανίας που εκκρεμούσαν ενώπιον της ΕΔΥ μετά από ακυρωτική απόφαση Δικαστηρίου.

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη: Μια (1) θέση Ανώτερου Λειτουργού Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, τέσσερις (4) θέσεις Λειτουργού Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη Α΄, πέντε (5) θέσεις Λειτουργού Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, δυο (2) θέσεις ~~ΕΙΣΑ~~ Εξεταστή Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη.

Παράλληλα προωθήθηκαν οι διαδικασίες αποπαγοποίησης αριθμού κενών θέσεων (Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής και Πρώτου Διορισμού) του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, και Βιομηχανίας και του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη. Επιπρόσθετα, πληρώθηκαν θέσεις προαγωγής στο πλαίσιο επανεξέτασης διαδικασιών, μετά από ακυρωτικές αποφάσεις αρμόδιου δικαιοδοτικού Δικαστηρίου.

Οργανισμοί δημοσίου δικαίου και κρατικές επιχειρήσεις

Η Διοίκηση χειρίζεται τα γενικά θέματα πολιτικής για τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, και κρατικών επιχειρήσεων /εταιρειών που υπάγονται στο Υπουργείο. Συγκεκριμένα χειρίζεται:

- ο Διοικητικής φύσεως θέματα που αφορούν στην ΑΗΚ, στον ΔΣΜΚ, στη ΡΑΕΚ, στον ΚΟΔΑΠ, και στον Κυπριακό Οργανισμό Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα (ΚΟΣΑΠΜ) στη Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ) και στην Εταιρεία Υδρογονανθράκων

Κύπρου(ΕΥΚ). Τα θέματα αυτά περιλαμβάνουν τη διαμόρφωση και προώθηση νομοσχεδίων και κανονισμών, θέματα προσωπικού, προϋπολογισμού, αναπτυξιακών έργων και εφαρμογή των σχετικών νομοθεσιών, όπως και την εφαρμογή της πολιτικής της Κυβέρνησης σε σχέση με τους οργανισμούς αυτούς.

- Διοικητικής φύσεως θέματα που αφορούν τις κρατικές επιχειρήσεις/ εταιρείες.

Νομοθετήματα – Κανονισμοί

Πρωθήθηκαν στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση νομοσχέδια και Κανονισμοί που αφορούν:

- Στην περί Εταιρειών και περί Ομορρύθμων Εταιρειών νομοθεσία.
- Σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου την εποπτεία των οποίων έχει το ΥΕΕΒ.
- Σε άλλους οργανισμούς των οποίων την εποπτεία έχει το ΥΕΕΒ.

4. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΗΜΑΤΩΝ

Το ΥΕΕΒ προχώρησε στη σύσταση Μονάδας Διαχείρισης Εμπορικών Σημάτων, η οποία άρχισε τη λειτουργία της 17.12.2018. Στελεχώνεται από τρεις λειτουργούς. Βασικός στόχος της είναι η προστασία, η προώθηση και διαχείριση των εμπορικών σημάτων για το χαλλούμι στην Κύπρο και το εξωτερικό, με απώτερο στόχο την ανάπτυξη του παραδοσιακού μας προϊόντος. Στις αρμοδιότητές της εντάσσονται οι διαδικασίες εγγραφής εμπορικών σημάτων για το Χαλλούμι σε νέες αγορές, και η παρακολούθηση και διαχείριση των υποθέσεων παραβίασης των εγγεγραμμένων εμπορικών σημάτων.

Η ονομασία «ΧΑΛΛΟΥΜΙ» είναι εγγεγραμμένη ως Εμπορικό Σήμα σε Κύπρο, ΗΠΑ, Ιορδανία, Ομάν, Σαουδική Αραβία και Κατάρ, έχοντας ως ιδιοκτήτη το ΥΕΕΒ. Στον Καναδά το Υπουργείο κατέχει το εγγεγραμμένο εμπορικό σήμα «HALOMI» και στην Αίγυπτο το «HALLOUMI». Το «HALLOUMI» είναι επίσης, καταχωρημένο από 14.07.2000 στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της ΕΕ (EUIPO) ως «Κοινοτικό Συλλογικό Εμπορικό Σήμα» με ιδιοκτήτη το «Ίδρυμα για την Προστασία του Παραδοσιακού τυριού της Κύπρου Ονομαζόμενου Χαλλούμι», Πρόεδρος του οποίου είναι ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΕΒ. Κατά το 2019 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η εγγραφή Πιστοποιούντων Εμπορικών Σημάτων για το Χαλλούμι στη Συρία και στη Νότια Αφρική.

Κατά τη διάρκεια του 2019, σημειώθηκε πρόοδος και στις διαδικασίες εγγραφής οι οποίες βρίσκονταν σε εξέλιξη για Εμπορικό Σήμα «χαλλούμι» στην Αυστραλία, Κίνα, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και Ιαπωνία. Παράλληλα μελετήθηκαν και πιθανές νέες αγορές.

Για την προστασία των εμπορικών σημάτων, το Ίδρυμα και το Υπουργείο, σε στενή συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία και τους εξουσιοδοτημένους νομικούς συμβούλους της, λαμβάνει τις δέουσες ενέργειες εναντίον προϊόντων τα οποία φέρουν την ονομασία χαλλούμι και τα οποία παράγονται από μη εγκεκριμένους χρήστες των Σημάτων και εναντίον αιτήσεων εταιρειών για κατοχύρωση εμπορικών σημάτων που προσομοιάζουν ή περιλαμβάνουν τη λέξη χαλλούμι σε χώρες της ΕΕ, στο EUIPO ή /και σε τρίτες χώρες. Κατά το 2019 βρίσκονταν σε εξέλιξη πέραν των 100 τέτοιων υποθέσεων για τις οποίες λαμβάνονταν μέτρα από το ΥΕΕΒ.

Η Μονάδα κατά το 2019, προχώρησε με τη δημιουργία ψηφιακής βάσης, η οποία θα περιλαμβάνει σε ηλεκτρονική μορφή, όλες τις πληροφορίες και δεδομένα αρχείου που σχετίζονται με τα εμπορικά σήματα για το χαλλούμι.

5. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ/ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ (ΤΕΕΕΠ)

Στο επίκεντρο του μεταρρυθμιστικού προγράμματος για τον εκσυγχρονισμό και αναδιοργάνωση του ΤΕΕΕΠ που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 30.4.2014 (Αρ.Αποφ.76.879), βρίσκονται οι Κλάδοι Εταιρειών και, Πνευματικής & Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. Κύριοι στόχοι του μεταρρυθμιστικού προγράμματος είναι:

- Η αύξηση της αποδοτικότητας και παροχή γρήγορης και υψηλής ποιότητας υπηρεσίας στους εμπλεκόμενους χρήστες.
- Η εισαγωγή απλοποιημένων διαδικασιών βασιζόμενες σε βέλτιστες πρακτικές.
- Η δημιουργία περιβάλλοντος χωρίς χαρτί (Paperless Office).
- Η αυτοματοποίηση των διαδικασιών.

Προς επίτευξη των στόχων αυτών, οι δράσεις που προωθούνται αφορούν στους ακόλουθους μεταρρυθμιστικούς πυλώνες:

- Επικαιροποίηση του Μητρώου νομικών οντοτήτων/ Παρακολούθηση της συμμόρφωσης.
- Ενδυνάμωση και εκσυγχρονισμός του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου.
- Ανασχεδιασμός των επιχειρησιακών διαδικασιών και Οργανωτική Αναδιάρθρωση.
- Ψηφιοποίηση και Ηλεκτρονική διακυβέρνηση.
- Μεταστέγαση.

Κατά την υπό επισκόπηση περίοδο δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση, κυρίως, στα θέματα που αφορούν στην επικαιροποίηση του Μητρώου Εταιρειών και αξιολόγηση της ΚΔ από διεθνείς φορείς καθώς και σε θέματα που αφορούν στην τεχνολογική αναβάθμιση και μεταστέγαση του Τμήματος, ως ακολούθως:

Επικαιροποίηση Μητρώου νομικών οντοτήτων / Παρακολούθηση συμμόρφωσης

Εκστρατεία συμμόρφωσης των εταιρειών: Κατά το υπό επισκόπηση έτος ξεκίνησε η 4^η εκστρατεία συμμόρφωσης των εταιρειών με την εκ του Νόμου (ο περί Εταιρειών Νόμος, Κεφ.113) υποχρέωσή τους για καταχώριση στον έφορο εταιρειών της ετήσιας έκθεσής τους, συνοδευόμενη από τις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις. Συγκεκριμένα, στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής, 122.059 εταιρείες έλαβαν

προειδοποιητική επιστολή, ενώ μέχρι τον Δεκέμβριο 2019, 20.326 εταιρείες είχαν συμμορφωθεί πλήρως με την υποχρέωση αυτή. Η διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2020.

Global Forum (αξιολόγηση): Κατά το υπό αξιολόγηση έτος, η ομάδα έργου εκπροσώπησε την Δημοκρατία για τα θέματα Εφόρου Εταιρειών, στη διαδικασία αξιολόγησής της από το Global Forum. Συγκεκριμένα, η Κυπριακή Δημοκρατία, ως μέλος του Global Forum, το οποίο είναι συνδεδεμένο με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στην τελευταία αξιολόγηση τον Σεπτέμβριο του 2015, βαθμολογήθηκε ως «ευρέως συμμορφούμενη» σε ό,τι αφορά την επαρκή εφαρμογή του νομικού της πλαισίου για τη φορολογική διαφάνεια και ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς. Διευκρινίζεται ότι, η Κύπρος είχε αξιολογηθεί σε όλα τα επιμέρους στοιχεία ως «πλήρως συμμορφούμενη» με την εξαίρεση 3 στοιχείων για τα οποία αξιολογήθηκε ως «ευρέως συμμορφούμενη» και λήφθηκαν σχετικές συστάσεις, εκ των οποίων οι 2 αφορούν στον Έφορο Εταιρειών ως ακολούθως:

1. Κατοχή και αναγνώριση πληροφοριών: Διασφάλιση της διαθεσιμότητας των πληροφοριών μέσω της υποχρέωσης των εταιρειών και συνεταιρισμών να καταχωρούν επικαιροποιημένες πληροφορίες στο ΤΕΕΕΠ καθώς και στο Τμήμα Φορολογίας.
2. Τήρηση Αξιοπίστων Λογιστικών Πληροφοριών: Διασφάλιση της υποχρέωσης για υποβολή αξιοπίστων λογιστικών πληροφοριών από εταιρείες και άλλες οντότητες.

Σεπτέμβριο του 2019, ξεκίνησε η διαδικασία αξιολόγησης της Δημοκρατίας αναφορικά με τις ενέργειες που έχουν γίνει προς αντιμετώπιση των πιο πάνω συστάσεων, για βελτίωση του θεσμικού και εφαρμοστικού της πλαισίου κατά την περίοδο 1/1/2016 μέχρι και 31/12/2018. Η διαδικασία περιελάμβανε συμπλήρωση ερωτηματολογίων, υποβολή στατιστικών στοιχείων και συμμετοχή σε συναντήσεις με το κλιμάκιο τεχνοκρατών του οργανισμού, κατά τη διάρκεια επίσκεψής τους στην Κύπρο τον Νοέμβριο 2019. Η διαδικασία θα ολοκληρωθεί Ιούνιο του 2020.

Moneyval (αξιολόγηση): Αντίστοιχη εκπροσώπηση, υπό τον γενικό συντονισμό της ΜΟΚΑΣ και του Υπουργείου Οικονομικών, έγινε κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της Δημοκρατίας από την Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία είναι ένας από τους περιφερειακούς τομείς (Regional Bodies) που παρακολουθούν την εφαρμογή του διεθνούς προτύπου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, του Financial Action Task Force (FATF) που είναι και ο ρυθμιστής του προτύπου.

Σε ό,τι αφορά το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών το ενδιαφέρον εστιάζεται ιδιαίτερα στα θέματα που αφορούν:

1. Το νομοθετικό πλαίσιο της εγγραφής, λειτουργίας και παρακολούθησης της συμμόρφωσης των

εταιρειών με τις εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, τις ενέργειες που γίνονται στα πλαίσια εκσυγχρονισμού του ΤΕΕΕΠ καθώς και πως οι αλλαγές αυτές επηρεάζουν τις διαδικασίες εγγραφής και επικαιροποίησης του Μητρώου αλλά και την ανταλλαγή πληροφοριών με άλλες αρμόδιες και εποπτικές αρχές: Effectiveness (Immediate Outcome 5-IO5).

2. Διαφάνεια και προσβασιμότητα σε πληροφόρηση που αφορά στους πραγματικούς δικαιούχους και διοίκηση των εγγεγραμμένων εταιρειών: Technical Compliance (Recommendation 24).

Κατά την προηγούμενη αξιολόγηση που έγινε το 2011, και την οποία ακολούθησαν 2 εκθέσεις παρακολούθησης το 2013 και 2015, η Κύπρος αξιολογήθηκε ως «συμμορφούμενη/ευρέως συμμορφούμενη» για τις 14 από τις 16 συστάσεις. Τον Ιούνιο του 2019 ξεκίνησε η διαδικασία του 5^{ου} γύρου αξιολόγησης για τα μέτρα που λαμβάνονται κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και αφορούν στην περίοδο 1/1/2016 - 31/12/2018.

Η διαδικασία περιελάβανε, συμπλήρωση 2 ερωτηματολογίων για το νομικό (IO5: για τα μέτρα που λαμβάνονται) και θεσμικό/εφαρμοστικό πλαίσιο (Rec.24: αποτελεσματικότητα των μέτρων αυτών) της Κύπρου, ανταλλαγή πληροφοριών και σχολίων πάνω στο προσχέδιο της έκθεσης καθώς και κατ' ιδίαν συνεντεύξεις με τεχνοκράτες της Επιτροπής σε 1 επίσκεψή τους στην Κύπρο (14-17/5) και 2 συμμετοχές μας σε συναντήσεις ενώπιον της Επιτροπής και της Ολομέλειας αυτής, στο Στρασβούργο τον Οκτώβριο (7-9/10) και Δεκέμβριο (2-6/12) του 2019 αντίστοιχα.

Η τελική Έκθεση αναλύει το ποσοστό συμμόρφωσης της Κύπρου με τις 40 Συστάσεις του FATF και το ποσοστό αποτελεσματικότητας των μέτρων που έχει λάβει η Κύπρος στα πλαίσια αυτά, ενώ παράλληλα υποβάλλει συστάσεις για να γίνει το σύστημα πιο αποτελεσματικό. Η αξιολόγηση ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2019, μετά από 18 μήνες εργασίας.

Η Έκθεση για την Κύπρο θεωρείται ικανοποιητική δεδομένου ότι αναγνωρίζονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί και εφαρμόζονται στην Κύπρο, τόσο προληπτικά όσο και κατασταλτικά, στον τομέα της καταπολέμησης του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Ταυτόχρονα, η Έκθεση περιλαμβάνει και αριθμό συστάσεων για την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων μέτρων.

Ενδυνάμωση και εκσυγχρονισμός του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου

Ανασχεδιασμός των εντύπων του Κλάδου Εταιρειών: Στις 18/12/2018, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ένα ογκώδες νομοθετικό πακέτο (2 Νόμοι και 5 Κανονισμοί, περιλαμβανομένων και 81 εντύπων) το οποίο καταρτίστηκε στη βάση των ευρημάτων του ανασχεδιασμού των επιχειρησιακών διαδικασιών του Κλάδου Εταιρειών, με στόχο την απλοποίηση και εκσυγχρονισμό της οικείας νομοθεσίας και διαδικασιών. Ένα πολύ σημαντικό μέρος της νομοθετικής αυτής μεταρρύθμισης αποτελούν τα 81 νέα και ανασχεδιασμένα έντυπα του Κλάδου Εταιρειών, η εφαρμογή των οποίων αναμένεται να είναι σταδιακή και σε συνάρτηση με τις ανάλογες ρυθμίσεις/τροποποιήσεις στα συστήματα πληροφορικής του Κλάδου Εταιρειών. Η ολοκλήρωση της εφαρμογής όλων των νέων και ανασχεδιασμένων εντύπων θα γίνει με την εγκατάσταση της νέας λύσης πληροφοριακού συστήματος στο ΤΕΕΕΠ, η οποία αναμένεται εντός του 2022/2023.

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, υπογράφηκε σύμβαση διάρκειας ενός έτους, με δικηγορικό οίκο, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης στους εμπλεκόμενους φορείς (π.χ. ΠΔΣ, ΣΕΛΚ, πάροχοι διοικητικών υπηρεσιών) και στο προσωπικό του Τμήματος, στην κατανόηση και συμπλήρωση των εντύπων που θα τύχουν εφαρμογής με τα υφιστάμενα συστήματα του Κλάδου. Συγκεκριμένα, από τα 81 νέα και ανασχεδιασμένα έντυπα του Κλάδου Εταιρειών αναμένεται ότι θα τύχουν εφαρμογής με τα υφιστάμενα συστήματα του Κλάδου, τα 61 περίπου. Τα εν λόγω εκπαιδευτικά εργαστήρια αναμένεται να υλοποιηθούν εντός του 2020.

Ως αποτέλεσμα της σημαντικής αυτής μεταρρύθμισης, η θέση της Κύπρου βελτιώθηκε σε ό,τι αφορά τον δείκτη ανταγωνιστικότητας «ευκολία του επιχειρείν» («ease of doing business») στην έκθεση «Doing Business» της Παγκόσμιας Τράπεζας, όπου με βάση την τελευταία αξιολόγηση που δημοσιεύτηκε το 2019 η Κύπρος κατατάχθηκε στην 54^η θέση (από την 57^η θέση που είχε το 2018) ανάμεσα σε 190 χώρες παγκοσμίως, ενώ κατέλαβε την 50^η θέση (από την 52^η θέση που είχε το 2018) στον ειδικό δείκτη «έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας» («starting a business»).

Ανασχεδιασμός των επιχειρησιακών διαδικασιών και οργανωτική αναδιάρθρωση

Σε συνεργασία με την Κυπριακή Ακαδημία, ολοκληρώθηκαν εντός του 2019, τα διήμερα εκπαιδευτικά σεμινάρια διαχείρισης της αλλαγής, των οποίων ο ρόλος είναι αποκλειστικά υποστηρικτικός και αφορά στην εκπαίδευση και υποβοήθηση του προσωπικού σε θέματα διαχείρισης της αλλαγής.

Παράλληλα, τέθηκε σε λειτουργία η ενημέρωση του προσωπικού στις αλλαγές που τέθηκαν σε εφαρμογή εντός 2019 (νομοθετικές αλλαγές και νέες ιστοσελίδες), με τη χρήση των πυρήνων της αλλαγής που συστάθηκαν εντός του 2018 προς τον σκοπό αυτό.

Ψηφιοποίηση και ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Κατά την υπό επισκόπηση περίοδο προωθήθηκαν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Αναβάθμιση των ηλεκτρονικών συστημάτων και προώθηση της ηλεκτρονικής καταχώρισης: Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Κλάδου Εταιρειών αξιοποιούνται όλο και περισσότερο από τον επιχειρηματικό κόσμο. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι κατά το έτος 2019 η πλειοψηφία των αιτήσεων έγκρισης ονόματος υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά και παράλληλα η υποβολή των αιτήσεων εγγραφής εταιρείας ανήλθε στο 50%.
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένης λύσης πληροφοριακού συστήματος: Στα πλαίσια του ανοιχτού διαγωνισμού που προκηρύχθηκε στις 11.5.2018, για την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση μίας ολοκληρωμένης πλατφόρμας διαχείρισης μητρώων (New Integrated Registry Platform Solution) στους Κλάδους Εταιρειών και, Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, του ΤΕΕΕΠ, την 1η Μαρτίου 2019 υποβλήθηκαν προτάσεις η αξιολόγηση των οποίων δρομολογήθηκε κατά τη διάρκεια του υπό επισκόπηση έτους. Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα €14εκ. περίπου και η ολοκλήρωσή του, με βάση το χρονοδιάγραμμα του διαγωνισμού, αναμένεται να είναι 30 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Η κατακύρωση της σύμβασης αναμένεται να γίνει εντός του 2020.
- Στόχος είναι η ανάπτυξη ενός νέου πληροφοριακού συστήματος που θα βοηθήσει στην πλήρη ψηφιακή μετάβαση (digital transformation) των δύο Κλάδων, επιτυγχάνοντας έτσι τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών και την παροχή γρήγορης και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών στους πελάτες.
- Ανάπτυξη νέων ιστοσελίδων: Τον Οκτώβριο του 2019 δημοσιεύτηκαν οι νέες ιστοσελίδες του Κλάδου Εταιρειών και του Κλάδου Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας στην ελληνική γλώσσα. Η νέα πελατοκεντρική ιστοσελίδα του Κλάδου Εταιρειών (<https://www.companies.gov.cy/gr/>) αποσκοπεί στην παροχή πληροφόρησης και υποστήριξης κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής των διαφορετικών επιχειρηματικών οντοτήτων και παράλληλα στη δημιουργία νέου δίαυλου επικοινωνίας με τον επιχειρηματικό κόσμο.

Αντίστοιχα, η νέα σύγχρονη ιστοσελίδα του Κλάδου Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (<https://www.intellectualproperty.gov.cy/gr/>) αποσκοπεί στην παροχή μέγιστης δυνατής πληροφόρησης και υποστήριξης κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής των διαφορετικών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και παράλληλα στη δημιουργία νέων καναλιών επικοινωνίας με την επιστημονική κοινότητα.

Μεταστέγαση

Σε συνέχεια της έγκρισης που εξασφαλίστηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2016, από τον Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών για μεταστέγαση των 2 Κλάδων του Τμήματος, καθώς και της 1ης Πρόσκλησης για υποβολή Δήλωσης Ενδιαφέροντος (5/6/2018) κατά την οποία δεν είχε εξευρεθεί αποδεκτή πρόταση, η Ομάδα Έργου προέβηκε σε έρευνα αγοράς με σκοπό την επαναπροκήρυξη της Πρόσκλησης, εντός του 2019.

Αποτέλεσμα της έρευνας αγοράς ήταν η τροποποίηση των εγγράφων της Πρόσκλησης με στόχο τη διεύρυνση των πιθανοτήτων εξεύρεσης κατάλληλου κτηρίου και η μεγιστοποίηση της δυνατότητας εξασφάλισης της καλύτερης ποιοτικά επιλογής με το χαμηλότερο δυνατό ενοίκιο.

Με βάση τα πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις του γραφείου του Γενικού Ελεγκτή, στις 13.12.2019 η Ομάδα Έργου προέβη σε 2^η πρόσκληση για υποβολή δήλωσης ενδιαφέροντος, μέσω των νέων ιστοσελίδων του Τμήματος, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων την 31^η Ιανουαρίου 2020.

6. ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ

Σκοπός του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη είναι η υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής σε θέματα που υποβοηθούν την ανάπτυξη της οικονομίας, καθώς και η δημιουργία και διατήρηση κατάλληλων συνθηκών για περαιτέρω δραστηριοποίηση του εμποροβιομηχανικού κόσμου, τόσο στην Κύπρο όσον και στο εξωτερικό.

Για το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, οι κυριότερες εξελίξεις κατά το 2019 ήταν οι ακόλουθες:

Στα πλαίσια υλοποίησης του έργου του εκσυγχρονισμού του Κλάδου Εταιρειών και του Κλάδου Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, το Τμήμα συνεργάστηκε με την Ομάδα Έργου για την προώθηση ενεργειών που αφορούν, στην επικαιροποίηση του Μητρώου Εταιρειών, στην ενδυνάμωση και εκσυγχρονισμό του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, στην οργανωτική αναδιάρθρωση του Τμήματος, στην ψηφιοποίηση και ηλεκτρονική διακυβέρνηση και στη μεταστέγαση του Τμήματος.

Κλάδος Εταιρειών

- Συνεχίζεται η επικαιροποίηση του Μητρώου των Εταιρειών με σκοπό την ορθή και επικαιροποιημένη πληροφόρηση για κάθε εγγεγραμμένο οργανισμό.
- Παρακολούθηση της συμμόρφωσης νομικών οντοτήτων ανάλογα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας που έχουν εγγραφεί. Το σύνολο των εταιρειών που διαγράφηκαν το 2019 μετά από αίτηση για διαγραφή ανήλθε στις 3789.
- Ξεκίνησε η 4^η εκστρατεία συμμόρφωσης σχετικά με την υποβολή των οφειλόμενων Ετησίων Εκθέσεων με τις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις, με την αποστολή υπενθυμητικών επιστολών σε περίπου 122.059 εταιρείες. Στάλθηκαν 244.118 υπενθυμητικές επιστολές (2 επιστολές σε κάθε εταιρεία) σε εγγεγραμμένες εταιρείες που έχουν υποχρέωση σύμφωνα με τα άρθρα 118-122 του περί Εταιρειών Νόμου Κεφ.113.
- Σε συνεργασία με την Ομάδα Έργου συνεχίστηκε ο εκσυγχρονισμός του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που αφορά στον Κλάδο.
- Συμμετοχή στην επιτροπή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής “Εμπειρογνώμονες Εταιρικού Δικαίου” στην οποία συζητούνται ενδεχόμενες πρωτοβουλίες στον τομέα του Εταιρικού Δικαίου καθώς και η εφαρμογή εγκριμένων νομοθετικών πράξεων.
- Συμμετοχή στην επιτροπή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής “Accounting Regulatory Committee” η οποία συζητά θέματα σχετικά με τα Διεθνή Χρηματοπιστωτικά Πρότυπα (ΔΧΠ) και τα Διεθνή

Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) και εγκρίνει προτάσεις της ΕΕ για την υιοθέτηση των ΔΧΠ και ΔΛΠ εντός της Κοινότητας.

- ο Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας “Εταιρικό Δίκαιο” του Συμβουλίου της ΕΕ η οποία εξετάζει, συζητεί και εγκρίνει νομοθετικές προτάσεις της ΕΕπιτροπής στον τομέα του Εταιρικού Δικαίου.

Κλάδος Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

- ο Το 2017 υποβλήθηκαν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο Ο περί Εμπορικών Σημάτων Νόμος 2017 και Οι περί Εμπορικών Σημάτων Κανονισμοί του 2017. Το προσχέδιο Νομοθεσίας που αφορά τα εμπορικά σήματα αποτελεί νέα Νομοθεσία για εκσυγχρονισμό του συστήματος εμπορικών σημάτων με την πλήρη αντικατάσταση του περί Εμπορικών Σημάτων Νόμου, των Εμπορικών Σημάτων Κανονισμών και των Εντύπων, και για συμμόρφωση με τη νέα οδηγία για τα Εμπορικά Σήματα ΕΕ2015/2436.
- ο Έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία η συμμετοχή στο πρόγραμμα “Capture and Store Historical Files” του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), που αφορά την μηχανογράφηση και το σάρωμα των φακέλων των Εμπορικών Σημάτων και Βιομηχανικών Σχεδίων και τη δημιουργία ηλεκτρονικού φακέλου.
- ο Κατά το 2019, με περιστασιακή υπερωριακή απασχόληση μηχανογραφήθηκαν 297 Ευρωπαϊκά Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας.
- ο Συναντήσεις CoCoNet: Το 2019 η Κύπρος συμμετείχε ενεργά στις δύο συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν. Το CoCoNet είναι ένα δίκτυο που δημιουργήθηκε από κοινού από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (EPO) και το EUIPO που σκοπό έχει να παρέχει εκπαίδευση και πρακτικές συμβουλές σε όσους ασχολούνται με τον τομέα της επικοινωνίας, προώθησης και προβολής των εθνικών γραφείων Πνευματικής Ιδιοκτησίας των κρατών μελών.
- ο Επιπρόσθετα με την μέχρι τώρα συμμετοχή του στα θεσμικά όργανα Ευρωπαϊκών & Διεθνών Οργανισμών (Διοικητικά Συμβούλια, Επιτροπές Προϋπολογισμού κλπ) ο Κλάδος συμμετέχει σε επιπλέον συναντήσεις του ΕΡΟ, του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΠΙ) και του EUIPO, που απαιτούνται μέσα στα πλαίσια της Συνεργασίας μας με τους Οργανισμούς αυτούς. Κατά το 2019 συμμετείχαμε, στις συναντήσεις για το «Technical and Operational Support Committee (TOSC)», στην Committee on Patent Law του ΕΡΟ, στο EUIPO Regional Seminar, στο Annual Meeting on Cooperation with Member States του ΕΡΟ, στη IP Executive Week του EUIPO, στα Liaison Meeting για Εμπορικά Σήματα και Βιομηχανικά Σχέδια του EUIPO καθώς και στην συνάντηση με θέμα “Establishment of the out of commerce Works Portal” του ίδιου οργανισμού.

- Η Κύπρος συμμετείχε επίσης για πρώτη φορά στην Τελετή Ανακήρυξης του Ευρωπαϊού Εφευρέτη της Χρονιάς που πραγματοποιήθηκε στην Αυστρία.
- Συνεχίστηκε η ενεργή συμμετοχή μας στις συναντήσεις για τα Ορφανά Έργα του Παρατηρητηρίου του EUIPO με σκοπό την προώθηση του στους φορείς χρήσης Ορφανών Έργων στην Κύπρο. Το γραφείο μας είναι αρμόδιο για προώθηση της εγγραφής των ορφανών έργων και των επωφελούμενων οργανισμών (Beneficiary Organization) στο EUIPO.
- Προώθηση της ηλεκτρονικής καταχώρησης των αιτήσεων Εμπορικών Σημάτων με την παροχή κινήτρων όπως η προτεραιότητα στην εξέταση των ηλεκτρονικών αιτήσεων και κατάργηση πληρεξουσίου για τις ηλεκτρονικές καταχωρήσεις. Σε συνεργασία με το EUIPO, γίνονται όλα τα απαραίτητα βήματα και αλλαγές ώστε να γίνει δυνατή η ηλεκτρονική καταχώρηση όλων των εντύπων και Εμπορικών Σημάτων. Το έργο το οποίο ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2018 συνεχίστηκε το 2019 και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2020.
- Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας “Διανοητική Ιδιοκτησία” του Συμβουλίου της ΕΕ η οποία εξετάζει, συζητεί και εγκρίνει νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον τομέα της Διανοητικής Ιδιοκτησίας. Επιπλέον, συντονίζει τη θέση της ΕΕ για τις επιτροπές του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας.
- Σε συνεργασία με το EUIPO δημιουργήθηκαν εκπαιδευτικά πολυμέσα που περιγράφουν την διαδικασία εγγραφής Εμπορικών Σημάτων, χρήση των ιστοσελίδων έρευνας στις Ευρωπαϊκές βάσεις δεδομένων TMClass, Προστασία των Βιομηχανικών Σχεδίων, Νέα Είδη Εμπορικών Σημάτων υπό την Οδηγία 2015/2436.
- Ο Κλάδος Πνευματικής Ιδιοκτησίας έλαβε μέρος στο πρόγραμμα σύγκλισης πρακτικών των εθνικών γραφείων διανοητικής ιδιοκτησίας του EUIPO που σκοπό έχει την καταγραφή και σύγκλιση των πρακτικών των κρατών μελών. Ο κλάδος λαμβάνει μέρος στα ακόλουθα έργα τα οποία αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του 2020:
 - CP8 – Χρήση Εμπορικού Σήματος σε μορφή διαφορετική από την αρχική.
 - CP9 - Διακριτικός χαρακτήρας των τρισδιάστατων σημάτων που περιέχουν λεκτικά και/ή απεικονιστικά στοιχεία όταν το σχήμα αυτό καθαυτό στερείται διακριτικού χαρακτήρα
 - CP10 - Κριτήρια για την αξιολόγηση της γνωστοποίησης σχεδίων και υποδειγμάτων μέσω του διαδικτύου
 - CP11 – Νέοι τύποι Εμπορικών Σημάτων
 - CP12 - Αποδεικτικά στοιχεία στις διαδικασίες προσφυγής Εμπορικών Σημάτων

- Διαφημιστική εκστρατεία: Σε συνεργασία και με χορηγό το EUIPO δημιουργήθηκε τηλεοπτική και ραδιοφωνική διαφήμιση με θέμα την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας. Η εκστρατεία επεκτάθηκε και σε διαφημιστικές πινακίδες πολυμέσων στα εμπορικά κέντρα, στα αεροδρόμια και σε διαφημιστικές πινακίδες σε κύριους οδούς.
- Εκπαιδευτικά σεμινάρια: Σε συνεργασία και με χορηγό το EUIPO διοργανώθηκαν διάφορα εκπαιδευτικά σεμινάρια σχετικά με τα νέα είδη Εμπορικών Σημάτων, και το νέο Περί Εμπορικών Σημάτων Νόμο. Τα σεμινάρια έγιναν από τον ειδικό εμπειρογνώμονα νομικό από το EUIPO που συνέταξε τη νέα Νομοθεσία και τους Κανονισμούς. Επιπρόσθετα έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες αλλαγές στο μηχανογραφικό σύστημα του κλάδου, ώστε να υποστηρίζουν το νέο Νόμο για τα Εμπορικά Σήματα, τα νέα έντυπα, και την εφαρμογή της Οδηγίας ΕΕ2015/2436, που εισάγει νέες πρόνοιες και νέα είδη σημάτων. Στα σεμινάρια αυτά έλαβαν μέρος νομικοί, φοιτητές νομικών σχολών, βιομηχανίες κλπ.

Υπηρεσία Αφερεγγυότητας / Κλάδος Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων Εταιρειών

- Διατήρηση Δημόσιου Μητρώου Συμβούλων Αφερεγγυότητας, Δημόσιου Μητρώου Προσωπικών Σχεδίων Αποπληρωμής (ΠΣΑ) και Δημόσιου Μητρώου Διαταγμάτων Απαλλαγής Οφειλών (ΔΑΟ).
- Διατήρηση Μητρώου Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων.
- Διαχείριση Προσωπικών Σχεδίων Αποπληρωμής, Διαταγμάτων Απαλλαγής Οφειλών και εκτέλεση Διαταγμάτων Πτώχευσης, Εκκαθάρισης, Δήμευσης και Ημικρατικών Οργανισμών καθώς επίσης έλεγχος και καταχώρηση εγγράφων Εκούσιων Εκκαθαρίσεων.
- Τήρηση στατιστικών στοιχείων για όλες τις δράσεις της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας.
- Ετοιμασία και έκδοση βασικών στατιστικών στοιχείων, τα οποία δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας και στην «Υπηρεσία Παρέχω Δεδομένα» της Εθνικής Διαδικτυακής Πύλης Ανοικτών Δεδομένων.
- Συνεχής προώθηση του Πλαισίου Αφερεγγυότητας και των μηχανισμών αναδιρθρώσεων, αξιοποιώντας διάφορα μέσα μαζικής επικοινωνίας αλλά και μέσω της ιστοσελίδας της.
- Ετοιμασία Εκθέσεων αναφορικά με την πρόοδο εφαρμογής των διατάξεων του περὶ Αφερεγγυότητας Φυσικών Προσώπων (Προσωπικά Σχέδια Αποπληρωμής και Διατάγματα Απαλλαγής Οφειλών) Νόμου του 2015.
- Ετοιμασία Εκθέσεων για την πρόοδο εφαρμογής του Πλαισίου Αφερεγγυότητας στους Διεθνείς Εταίρους μας.

- Συμμετοχή της Υπηρεσίας στην ετοιμασία και ανάλυση κατά άρθρο της Πρότασης Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα Σχέδια Προληπτικής Αναδιάρθρωσης και τη δεύτερη ευκαιρία.
- Συμμετοχή σε Επιτροπές Συνδιασκέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Διεθνές Νομισματικού Ταμείου.
- Συμμετοχή και συμβολή της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας στην παροχή πληροφοριών για το Doing Business της Παγκόσμιας Τράπεζας.
- Εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Κανονισμό ΕΕ 2015/848 σχετικά με τις διαδικασίες Αφερεγγυότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Συμμετοχή στις Ομάδες Εργασίας του Συμβουλίου της ΕΕ για θέματα αφερεγγυότητας.
- Ολοκλήρωση εργασιών για διασύνδεση του μητρώου αφερεγγυότητας με τα μητρώα αφερεγγυότητας των υπολοίπων κρατών-μελών της Ε.Ε. κάτω από την πλατφόρμα του e-Justice.
- Εφαρμογή νέου λογιστικού συστήματος, συνδεδεμένου με το σύστημα Ylatis.
- Συνεχής ενημέρωση του Πρωτόκολλο Συνεργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Η Υπηρεσία Αφερεγγυότητας έχει δημιουργήσει Πρωτόκολλο Συνεργασίας Στοιχείων Επικοινωνίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων που απαρτίζουν το Πλαίσιο Αφερεγγυότητας καθώς επίσης και για θέματα Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων Εταιρειών.
- Προώθηση των ενημερωτικών εγχειριδίων της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠΟ) των Κυπριακών Ταχυδρομείων και της ιστοσελίδας της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας.
- Συνεχής ενημέρωση της ιστοσελίδας της Υπ. Αφερεγγυότητας για σκοπούς προώθησης και ενημέρωσης των πολιτών σε σχέση με τα εργαλεία που παρέχονται από το Πλαίσιο Αφερεγγυότητας.
- Παροχή διοικητικής/γραμματειακής στήριξης στην Εξεταστική Επιτροπή Συμβούλων Αφερεγγυότητας.
- Απαλλαγή πολιτών που τελούσαν σε καθεστώς πτώχευσης.
- Αδειοδότηση Συμβούλων Αφερεγγυότητας.
- Προώθηση της διασύνδεσης της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας με την Κυβερνητική Αποθήκη Πληροφοριών (ΚΑΠ) ώστε να καταστεί αποδοτικότερη η διεκπεραίωση της έρευνας στοιχείων που διεξάγει η Υπηρεσία Αφερεγγυότητας και αφορούν υποθέσεις Πτωχεύσεων, Εκκαθαρίσεων Εταιρειών, Προσωπικών Σχεδίων Αποπληρωμής και Διαταγμάτων Απαλλαγής Οφειλών.
- Εκτέλεση νέων Διαταγμάτων Παραλαβής και Πτώχευσης καθώς επίσης και πληρωμή μερισμάτων εντός των χρονοδιαγραμμάτων που προβλέπονται στη Νομοθεσία

Ηλεκτρονική πληροφόρηση

Μηχανογράφηση: Κατά το υπό αξιολόγηση έτος συνεχίστηκε η μηχανογράφηση του μητρώου του Κλάδου Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας σε ότι αφορά στα εμπορικά σήματα και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Υπογράφηκε επίσης συμφωνία με το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) για την υλοποίηση της 2ης φάσης της ψηφιοποίησης των βιβλίων των μητρώων των Εμπορικών Σημάτων. Το έργο το οποίο άρχισε τον Οκτώβριο του 2019 χορηγήθηκε από το EUIPO και αναμένετε να ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2020. Σε συνεργασία με την Ομάδα έργου του Υπουργείου, στις 30.10.2019 δημοσιεύτηκε η νέα ιστοσελίδα του Κλάδου Διανοητικής Ιδιοκτησίας στην ελληνική γλώσσα (<https://www.intellectualproperty.gov.cy/gr/>) (βλ. ενότητα Δ). Σε συνεργασία με την Ομάδα Έργου του Υπουργείου, στις 30.10.2019 δημοσιεύτηκε η νέα ιστοσελίδα του Κλάδου Εταιρειών στην ελληνική γλώσσα (<https://www.companies.gov.cy/gr/>).

Χρήση Διαδικτύου: Το κοινό μπορεί να αποτείνεται στις ιστοσελίδες των Κλάδων του Τμήματος (<https://www.intellectualproperty.gov.cy/gr/>), (<https://www.companies.gov.cy/gr/>), (http://www.mcit.gov.cy/mcit/insolvency.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument) για άμεση και πληρέστερη εξυπηρέτηση και πληροφόρηση.

Στις ιστοσελίδες των Κλάδων παρουσιάζονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- Οι υπηρεσίες που προσφέρονται.
- Στατιστικά στοιχεία αναφορικά με εγγραφές οργανισμών, αιτήσεις εμπορικών σημάτων, αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εκκαθαρίσεις και πτωχεύσεις.
- Κείμενα και ανακοινώσεις που αφορούν τα Εμπορικά Σήματα, Βιομηχανικά Σχέδια, Πατέντες και τις επιχειρηματικές οντότητες καθώς και πρακτικές που ακολουθούνται από τους Κλάδους.
- Τα τέλη για κάθε υπηρεσία καθώς και έντυπα αιτήσεων.
- Παρέχεται η δυνατότητα έρευνας στο μητρώο των Εμπορικών Σημάτων και σύνδεσμοι σε διάφορες Ευρωπαϊκές και παγκόσμιες ιστοσελίδες και βάσεις δεδομένων.
- Ενημερωμένος κατάλογος/μητρώο των οργανισμών (ενημερώνεται σε τακτά διαστήματα εντός της ίδιας ημέρας), που είναι εγγεγραμμένοι ή των ονομάτων για τα οποία υποβλήθηκε αίτηση.
- Πληροφορίες για έναρξη, λειτουργία και τερματισμό επιχειρηματικών οντοτήτων.
- Εργαλείο για υπολογισμό της ημερομηνίας αναφοράς της ετήσιας έκθεσης.
- Από το 2011 υπάρχει δυνατότητα αναζήτησης στο κατάλογο εγγεγραμμένων οργανισμών/έρευνα στο φάκελο (e-search) και δυνατότητα πληρωμής του ετήσιου τέλους εταιρείας διαδικτυακά.

Έσοδα

Κατά το χρονικό διάστημα 2017-2019 η αναλυτική κατάσταση εσόδων του Τμήματος είχε ως εξής:

Έσοδα Τμήματος Εφόρου Εταιρειών 2017-2019	2017	2018	2019
Εταιρείες	82.613.750	77.498.684	71.926.716
Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας	1.983.961	2.820.914	2.719.952
Τέλη Αρχής Δικαιωμάτων Πνευμ. Ιδιοκτησίας	82.08	0.00	0.00
Εμπορικά Σήματα	528.698	509.982	568.530
Πτωχεύσεις/Εκκαθαρίσεις	2.387.702	3.311.590	2.637.916
Πώληση Εκδόσεων	26.063	25.176	26.054
Τέλη καταχώρησης Βιομηχανικών Σχεδίων, Παραδοσιακών Προϊόντων	2.930	5.109	5.826
Άλλα Δικαιώματα, Οφειλές	205.207	288.755	328.436
ΣΥΝΟΛΟ	€87.748.393	€84.460.210	€78.212.430

Κλάδος εταιρειών

Ο Κλάδος Εταιρειών ασχολείται με την εγγραφή, παρακολούθηση, έλεγχο και διαγραφή των ημεδαπών και αλλοδαπών εταιρειών, των συνεταιρισμών και των εμπορικών επωνυμιών. Στόχος η διασφάλιση της επαρκούς και ακριβούς πληροφόρησης σε ότι αφορά στα στοιχεία των οργανισμών που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο του Τμήματος. Ο Κλάδος συμβουλεύει, προωθεί, υποστηρίζει και διευκολύνει τις εμπορικές συναλλαγές σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Πίνακας Εγγραφής Εταιρειών	2017	2018	2019
Εγγραφές Νέων Εταιρειών	13.677	14.526	12.781
Αλλοδαπές Εταιρείες	87	73	110
Εμπορικές Επωνυμίες & Συνεταιρισμοί	2.088	2.154	1.902

Κλάδος Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Στον Κλάδο Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας υπάγονται τα Εμπορικά Σήματα (εθνικά, ευρωπαϊκά, διεθνή), τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας (εθνικά, μεταφράσεις ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ευρωπαϊκά, διεθνή), τα Βιομηχανικά Σχέδια και Υποδείγματα, τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας, οι Γεωγραφικές Ενδείξεις και Ονομασίες Προέλευσης Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων και τέλος οι Τοπογραφίες Προϊόντων Ημιαγωγών. Ο Κλάδος, με βάση τις ισχύουσες νομοθεσίες, προσφέρει εγγραφή με αποτέλεσμα την προστασία όλων των πιο πάνω εκτός από τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας για τα οποία δεν χρειάζεται εγγραφή. Για τις Γεωγραφικές Ενδείξεις και Ονομασίες Προέλευσης, τηρείται μόνο το Μητρώο ενώ οι αιτήσεις καταχωρούνται στο Υπ. Γεωργίας.

Παράλληλα, ο Κλάδος ενεργεί σαν γραφείο παραλαβής ευρωπαϊκών αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας (EP) και διεθνών αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας (PCT), ενώ έχει την υποχρέωση να παραλαμβάνει αιτήσεις για διεθνή εγγραφή εμπορικών σημάτων, οι οποίες αφού εξεταστούν και πιστοποιηθεί η ορθότητά τους, προωθούνται στον Διεθνή Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO).

Η Κύπρος είναι μέλος και εκπροσωπείται από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη στις εργασίες των θεσμικών οργάνων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (EPO), του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO) και του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO).

Ο περί Εμπορικών Σημάτων Νόμος (Κεφ. 268), σε συνδυασμό με τη Διεθνή Σύμβαση για την Προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Νόμοι 63/65 και 66/83, Ένωση των Παρισίων), προστατεύει τα εμπορικά σήματα τόσο των Κυπρίων, όσο και των αλλοδαπών ιδιοκτητών.

Αιτήσεις Εμπορικών Σημάτων και Σημάτων Υπηρεσιών για τα έτη 2017 μέχρι 2019

Έτος	Ολικό
2017	1.492
2018	1.429
2019	1396

Διεθνείς Αιτήσεις για Εμπορικά Σήματα που λήφθηκαν με βάση το σύστημα της Μαδρίτης, με την Κύπρο ως χώρα προσδιορισμού

Έτος	Αριθμός Αιτήσεων	Αριθμός Κλάσεων
2017	903	1.979
2018	1061	2.763
2019	953	2.439

Αιτήσεις Βιομηχανικών Σχεδίων και Υποδειγμάτων για τα έτη 2017 μέχρι 2019

Έτος	Αιτήσεις
2017	8
2018	19
2019	17

Αιτήσεις Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας για τα έτη 2017 μέχρι 2019

Έτος	Εθνικές Αιτήσεις	Μεταφράσεις Ευρωπαϊκών Διπλωμάτων	Μεταφράσεις Αξιώσεων Ευρ. Διπλ.	Ανανεώσεις Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας	Ευρωπαϊκές Αιτήσεις	Διεθνείς Αιτήσεις
2017	12	1.379	0	8.911	1	3
2018	4	1.410	2	8.861	0	2
2019	5	1.353	1	8.708	0	2

Για τα δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας στην Κύπρο ουδεμία εγγραφή χρειάζεται. Ο «περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμος (Ν.59/76)» προστατεύει τους Κύπριους πολίτες για τα έργα τους που δημοσιεύονται οπουδήποτε και τους πολίτες ξένων χωρών για τα έργα τους φτάνει η δημοσίευσή τους να γίνει στην Κύπρο. Μόνο οι ιδιοκτήτες του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επαναπαράξουν, μεταφράσουν και παρουσιάσουν τα έργα τους προς το κοινό.

Υπηρεσία Αφερεγγυότητας/Κλάδος Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων εταιρειών

Ο Κλάδος Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων έχει οριστεί από τον ΥΕΕΒ να εκτελεί τα καθήκοντα της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας, όπως αυτά προκύπτουν από τις νομοθεσίες του Πλαισίου Αφερεγγυότητας, το οποίο έχει ψηφιστεί στις 18 Απριλίου 2015 και τέθηκε σε ισχύ στις 7 Μαΐου 2015, κατά την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Στόχος του Κλάδου Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων είναι η αποτελεσματική, απρόσκοπτη και αποδοτική εφαρμογή των διαδικασιών που απορρέουν από τα νομοθετήματα που απαρτίζουν το Πλαίσιο Αφερεγγυότητας και κατ' επέκταση η εκτέλεση των καθηκόντων της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας, συμβάλλοντας έτσι στην επίλυση των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις. Απώτερος σκοπός της Υπηρεσίας είναι η μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η διατήρηση της απασχόλησης, η ενθάρρυνση της οικονομικής δραστηριότητας και η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Στις 22 Μαΐου 2019 λήφθηκε Υπουργική απόφαση για σύσταση νέου Τμήματος Αφερεγγυότητας από 01 Ιανουαρίου 2020, το οποίο θα υπάγεται στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, αναλαμβάνοντας εξολοκλήρου τα θέματα του Πλαισίου Αφερεγγυότητας καθώς και των Συμβούλων Αφερεγγυότητας, συμπεριλαμβανομένου του Διορισμού Εξεταστή και Παραλήπτη Διαχειριστή.

Σύμφωνα με το Νομικό και Ρυθμιστικό Πλαίσιο Αφερεγγυότητας επιτυγχάνεται:

- Η κουλτούρα της επιβίωσης και δεύτερης ευκαιρίας, σε αντίθεση με την πτώχευση και την εκκαθάριση.
- Η θεσμοθέτηση ενός μηχανισμού αναδιάρθρωσης χρέους εταιρειών, με στόχο τη διάσωση και την αποκατάσταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και την ανασυγκρότηση και διατήρηση των βιώσιμων επιχειρήσεων.
- Η βιωσιμότητα φυσικών και νομικών προσώπων, μέσω της παροχής κατάλληλων εργαλείων αναδιάρθρωσης των δανείων τους.
- Η ευνοϊκότερη μεταχείριση των εγγυητών.

Έσοδα/ Δικαιώματα Υπηρεσίας Αφηρεγγυότητας	
Έτος	Έσοδα/ Δικαιώματα €
2008	710,311.00
2009	231,650.00
2010	557,820.00
2011	673,582.00
2012	782,407.00
2013	1,535,586.00
2014	1,399,882.00
2015	1,495,289.00
2016	2,283,114.90
2017	2,387,701.60
2018	3,311,589.70
2019	2,637,916.19

Ετήσια στατιστικά στοιχεία πτωχεύσεων, εκκαθαρίσεων και δήμευσης που παρέλαβε η Υπηρεσία Αφηρεγγυότητας						
Έτος	Διατάγματα Παραλαβής/ Πτώχευσης	Διατάγματα Εκκαθάρισης	Εκούσιες Εκκαθαρίσεις	Διατάγματα Δήμευσης	Εκκαθαρίσεις Ημικρατικών Οργανισμών	Σύνολο
2013	364	189	1478	0	1	2032
2014	112	163	1674	4	3	1956
2015	80	136	2113	1	1	2331
2016	48	106	2426	0	0	2580
2017	37	92	2497	0	0	2626
2018	34	97	2378	0	0	2509
2019	38	67	2097	1	1	2204

Ετήσια Στατιστικά Στοιχεία Αιτήσεων ΔΑΟ (από Αύγουστο 2015)

Έτος	Αιτήσεις που παραλήφθηκαν	Αιτήσεις που απορρίφθηκαν από ΥΑ	Αιτήσεις που αποσύρθηκαν από χρεώστη	Αιτήσεις που καταχωρήθηκαν στο δικαστήριο	Αιτήσεις που εγκρίθηκαν από το δικαστήριο	Αιτήσεις που απορρίφθηκαν από το δικαστήριο
2015	378	0	3	0	0	0
2016	671	102	6	78	72	1
2017	262	163	35	374	345	5
2018	163	124	19	195	189	23
2019	107	123	13	132	127	9

Ετήσια Στατιστικά Στοιχεία Αιτήσεων ΠΣΑ (από Αύγουστο 2015)

Έτος	Αιτήσεις που παραλήφθηκαν	Αιτήσεις που απορρίφθηκαν από ΥΑ	Αιτήσεις που αποσύρθηκαν	Αιτήσεις που καταχωρήθηκαν στο δικαστήριο για προστατευτικό διάταγμα	Αιτήσεις που εγκρίθηκαν από το δικαστήριο για προστατευτικό διάταγμα	Αιτήσεις που απορρίφθηκαν από το δικαστήριο για προστατευτικό διάταγμα	Αιτήσεις που εγκρίθηκαν από τους πιστωτές	Αιτήσεις που απορρίφθηκαν από τους πιστωτές	Αιτήσεις που επικυρώθηκαν από το δικαστήριο	Αιτήσεις με μη συναινετικό ΠΣΑ	Αιτήσεις με εκκρεμή στοιχεία
2015	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	35	0	1	10	8	0	2	3	1	0	14
2017	60	1	0	53	49	1	15	11	3	7	17
2018	64	0	5	65	67	0	27	9	24	12	12
2019	63	0	1	51	51	0	18	8	22	8	4

Δραστηριότητες Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας							
Έτος	Έκδοση Πιστοποιητικών	Αποκατάσταση Πτωχευσάντων	Ακύρωση Διαταγμάτων Πτώχευσης	Ακύρωση Διαταγμάτων Εκκαθάρισης	Αιτήσεις Διάλυσης Εταιρειών	Συνελεύσεις Πιστωτών/ Μετόχων	Πληρωμή Μερισμάτων
2014	9339	5	77	6	648	0	8
2015	9181	8161	46	3	46	1	2
2016	11216	499	58	1	40	3	3
2017	14206	81	57	6	571	0	9
2018	13240	61	21	9	310	7	16
2019	14335	36	26	7	51	0	23

Η Υπηρεσία Αφερεγγυότητας για τα έτη 2017, 2018 και 2019 έχει προβεί σε:

2017: 13 πωλήσεις ακινήτων, 9 εξαλείψεις υποθηκών και αποσύρσεις πωλητηρίων εγγράφων στα πλαίσια αναδιάρθρωσης χρεών, 1 πώληση εμπορικής επωνυμίας, 13 πωλήσεις οχημάτων / μηχανημάτων.

2018: 42 πωλήσεις ακινήτων, 4 εξαλείψεις υποθηκών και αποσύρσεις πωλητηρίων εγγράφων στα πλαίσια αναδιάρθρωσης χρεών, 3 πωλήσεις οχημάτων / μηχανημάτων.

2019: 25 πωλήσεις ακινήτων, 5 εξαλείψεις υποθηκών και αποσύρσεις πωλητηρίων εγγράφων στα πλαίσια αναδιάρθρωσης χρεών.

7. ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ

Με τη ψήφιση του νομικού Πλαισίου για την Αφερεγγυότητα το 2015, ο Υπουργός ανέθεσε στον Επίσημο Παραλήπτη του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, να εκτελεί τα καθήκοντα της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία. Το Υπουργείο στην προσπάθεια ενδυνάμωσης της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας, προχώρησε στην αξιολόγηση του λειτουργικού της μοντέλου για να ληφθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα για τους τομείς που έχρηζαν ενδυνάμωσης. Το συγκεκριμένο Έργο, χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης (EBRD). Αποτέλεσμα του Έργου αυτού, ήταν η κατάρτιση Σχεδίου Δράσης το οποίο στοχεύει στην πλήρη εφαρμογή των διαδικασιών αφερεγγυότητας. Το Σχέδιο Δράσης εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2018 και το Υπουργείο ανέθεσε στη Μονάδα Συντονισμού Εφαρμογής του Πλαισίου Αφερεγγυότητας, την υλοποίηση του.

Τμήμα Αφερεγγυότητας

Στα πλαίσια της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης για τα θέματα Αφερεγγυότητας, ολοκληρώθηκε το Έργο που αφορούσε τη «Βελτίωση της Απόδοσης και Αποτελεσματικότητας της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας». Το Έργο ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2019 και οι εισηγήσεις οι οποίες διαμορφώθηκαν ως παραδοτέα, ήταν αποτέλεσμα της αξιολόγησης των ακόλουθων παραμέτρων :

- Των όρων εντολής της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας, όπως προκύπτει από το σύνολο των νομοθεσιών για τις οποίες καθορίζεται ως αρμόδια αρχή.
- Ο υφιστάμενος τρόπος λειτουργίας, σε σχέση με τις αρμοδιότητες της.
- Καλές πρακτικές που ισχύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία.
- Το ευρύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον μέσα στο οποίο καλείται να λειτουργήσει η Υπηρεσία Αφερεγγυότητας και οι προκλήσεις που προκύπτουν μέσα από αυτό.

Με βάση τα πιο πάνω σχεδιάστηκε Οργανωτική Δομή, η οποία αντικατοπτρίζει τις βασικές αρμοδιότητες και καθήκοντα της καθ' ύλη αρμόδιας αρχής για την Αφερεγγυότητα και σχεδιάστηκαν και οι κατάλληλες διαδικασίες που υποστηρίζουν την εύρυθμη λειτουργία της δομής.

Τα αποτελέσματα του Έργου οδήγησαν το Υπουργικό Συμβούλιο με αρ. απόφασης 87.517 ημερομηνίας 22/05/2019, να εγκρίνει τη σύσταση Τμήματος Αφερεγγυότητας το οποίο θα υπάγεται στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας διασφαλίζοντας την εξ' ολοκλήρου ανάληψη των θεμάτων του Πλαισίου Αφερεγγυότητας και των Συμβούλων Αφερεγγυότητας, συμπεριλαμβανομένου και του διορισμού Εξεταστή, καθώς και Παραλήπτη Διαχειριστή από το νέο Τμήμα Αφερεγγυότητας. Το νέο Τμήμα, συστάθηκε με τη ψήφιση του Προϋπολογισμού για το 2020, στον οποίο και περιλήφθηκε το αντίστοιχο άρθρο για το Τμήμα Αφερεγγυότητας.

Ρύθμιση του επαγγέλματος των συμβούλων αφερεγγυότητας

Μέσα στο 2019, ολοκληρώθηκε το Έργο που αφορούσε το σχεδιασμό του Ρυθμιστικού Πλαισίου του επαγγέλματος των Συμβούλων Αφερεγγυότητας. Το Έργο ήταν αποτέλεσμα της συνεργασίας του Υπουργείου μαζί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης (EBRD) και υλοποιήθηκε μέσω Τεχνικής Βοήθειας και χρηματοδότησης, η οποία εξασφαλίστηκε από την Υπηρεσία Υποστήριξης Διαρθρωτικών Ταμείων (SRSS), της ΕΕ. Μέσα από το Έργο, αποτυπώθηκε η υφιστάμενη κατάσταση αναφορικά με το επάγγελμα του Συμβούλου Αφερεγγυότητας, ενώ μελετήθηκαν και αξιολογήθηκαν καλές πρακτικές που ισχύουν στο εξωτερικό, ενώ διαμορφώθηκαν προτάσεις οι οποίες εστιάζουν στη δημιουργία μηχανισμών που προάγουν την υψηλών προδιαγραφών επαγγελματική πρακτική και τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη.

Ενδυνάμωση της ενημέρωσης για τις διαδικασίες αφερεγγυότητας

Το Δεκέμβριο του 2019, ξεκίνησε ακόμη ένα Έργο με την υποστήριξη της SRSS. Το Έργο στοχεύει στη δημιουργία Γραμμής Εξυπηρέτησης καθώς επίσης και στη δημιουργία

Διαδικτυακής Πύλης, έτσι ώστε οι υπηρεσίες που προσφέρονται σήμερα να καταστούν διαθέσιμες και ηλεκτρονικά. Παράλληλα, θα σχεδιαστούν και θα εφαρμοστούν εκστρατείες προώθησης και ενημέρωσης, αναφορικά με τα εργαλεία του Πλαισίου Αφερεγγυότητας που προλαμβάνουν τη Πτώχευση και την Εκκαθάριση.

Στις 24 Οκτωβρίου 2019, με αφορμή την ολοκλήρωση του Έργου που αφορούσε τη Ρύθμιση του Επαγγέλματος των Συμβούλων Αφερεγγυότητας, το Υπουργείο, η EBRD και η SRSS έδωσαν κοινή συνέντευξη τύπου.

Τόσο η EBRD όσο και η SRSS, τόνισαν ότι η ενδυνάμωση του Πλαισίου Αφερεγγυότητας μέσα από την υλοποίηση του εν λόγω Έργου, είναι καίριας σημασίας αφού οι Σύμβουλοι Αφερεγγυότητας έχουν να διαδραματίσουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στη διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας της οικονομίας.

8. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Στόχος της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της ανάπτυξης του επιχειρηματικού οικοσυστήματος, της χρηματοδότησης προς τις ΜΜΕ, της δημιουργίας κατάλληλων υποδομών και δικτύων, της απλοποίησης των διαδικασιών και της προώθησης της τεχνολογικής και της ψηφιακής τεχνολογίας. Οι πολιτικές και δράσεις στο τομέα των επιχειρήσεων ευθυγραμμίζονται με τις κατευθυντήριες γραμμές και στόχους που θέτει κατά καιρούς η Ε.Ε.

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ)

Οι ΜμΕ αντιπροσωπεύουν το 99% του συνόλου των κυπριακών επιχειρήσεων. Αποτελούν τον πυρήνα της κυπριακής αλλά και της ευρωπαϊκής οικονομίας και είναι ουσιαστικά η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης, της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης. Το ΥΕΕΒ, αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα και το ρόλο που διαδραματίζουν οι ΜΜΕ στην ευρύτερη ανάπτυξη, έχει θέσει την πολιτική για τις ΜΜΕ μεταξύ των βασικών του προτεραιοτήτων. Σε αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο κατά το 2019 προώθησε σειρά δράσεων και εφάρμοσε σχέδια χορηγιών για τη στήριξη των ΜΜΕ.

Πιο συγκεκριμένα το Υπουργείο:

- Μερίμνησε για την αποτελεσματική εφαρμογή της Νομοθεσίας 123/2012 για την Καταπολέμηση των Καθυστερημένων Πληρωμών στις Εμπορικές Συναλλαγές και παρείχε σχετική υποστήριξη και πληροφόρηση σε όλους του ενδιαφερόμενους φορείς και τις ΜΜΕ.
- Προκήρυξε Εθνικό Διαγωνισμό για τα Ευρωπαϊκά Βραβεία Προώθησης της Επιχειρηματικότητας.
- Συμμετείχε στις Ομάδες Εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ανταγωνιστικότητα.

Εθνική Δήλωση Πολιτικής για την ενίσχυση του επιχειρηματικού οικοσυστήματος

Η Εθνική Δήλωση Πολιτικής για την ενίσχυση του Επιχειρηματικού Οικοσυστήματος όπως αυτή εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.12.2015, καθιέρωσε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής και ένα στοχευμένο σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη του επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Η Δήλωση προνοεί την υλοποίηση 89 δράσεων στους πιο κάτω βασικούς άξονες προτεραιότητας:

- Καλλιέργεια επιχειρηματικής κουλτούρας.
- Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- Ενίσχυση της Επιχειρηματικής καινοτομίας.
- Ενίσχυση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση.
- Διευκόλυνση της πρόσβασης στις αγορές

Το 2019 παρατηρήθηκε αξιόλογη κινητοποίηση βασικών φορέων του επιχειρηματικού οικοσυστήματος, η συμβολή των οποίων ήταν καθοριστική, κυρίως όσον αφορά στην προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικής κουλτούρας και δραστηριοποίησης στην Κύπρο.

Τα αποτελέσματα όπως φαίνονται στην ετήσια έκθεση προόδου είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά αφού όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς λειτουργούν πλέον προγράμματα και πρωτοβουλίες που αφορούν στην ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ενδυνάμωση του επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Η ξεκάθαρη δήλωση της Κυβέρνησης και η πρόθεσή της να ενισχύσει την επιχειρηματικότητα έχει επιφέρει ουσιαστικά αποτελέσματα και ήταν το έναυσμα για κινητοποίηση όχι μόνο των δημοσίων αρχών αλλά κυρίως του ιδιωτικού τομέα.

Νέα Βιομηχανική Πολιτική

Η Νέα Βιομηχανική Πολιτική αποτελεί μία οριζόντια πολιτική η οποία απευθύνεται σε όλους τους τομείς της οικονομίας, περιλαμβανομένων και των παραδοσιακών κλάδων της βιομηχανίας και της μεταποίησης. Στρατηγικά, επιδιώκει να διασυνδέσει την παραδοσιακή βιομηχανία με τους υπόλοιπους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, για να

μεταμορφώσει το υφιστάμενο αναπτυξιακό μοντέλο της Κύπρου σε ένα σύγχρονο, συνδυαστικό μοντέλο ανάπτυξης. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από τη σταδιακή εφαρμογή του προγράμματος από το 2019 έως το 2030.

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ετοίμασε τη Νέα Εθνική Βιομηχανική Πολιτική ως αποτέλεσμα μιας κοινής προσπάθειας της Κυβέρνησης, του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ, αλλά και του ευρύτερου ιδιωτικού τομέα, η οποία αποσκοπεί σε ενίσχυση του τομέα της βιομηχανίας. Η Νέα Βιομηχανική Πολιτική εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6/05/2019. Η Πολιτική εστιάζει στη διαχείριση και αντιμετώπιση των διαχρονικών και διαρθρωτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο τομέας, αλλά και σε μέτρα που θα διευκολύνουν τη βιομηχανική δραστηριότητα, καθιστώντας τη βιομηχανία ζωτικό πυλώνα οικονομικής ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των δράσεων της Νέας Εθνικής Βιομηχανικής Πολιτικής προκηρύχθηκε διαγωνισμός για μελέτη με θέμα την «Κυκλική Οικονομία» η οποία θα ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο του 2020.

Χρηματοδοτήσεις

Η Υπηρεσία εφάρμοσε σειρά Σχεδίων Χορηγιών για ενίσχυση ιδιαίτερα των ΜΜΕ του μεταποιητικού τομέα, της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Τα σχέδια είναι κατά κύριο λόγο συγχρηματοδοτούμενα από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ). Η συγχρηματοδότηση από τα ΕΔΕΤ προέρχεται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2014 - 2020. Το έργο της Υπηρεσίας το 2019 στο τομέα αυτό παρουσιάζεται πιο κάτω ανά Σχέδιο.

Σχέδιο Ενίσχυσης της Ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ του Μεταποιητικού Τομέα: Το Σχέδιο Χορηγιών για «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του Μεταποιητικού Τομέα και άλλων Στοχευμένων Οικονομικών Δραστηριοτήτων» περιλαμβάνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2014-2020 «Ανταγωνιστικότητα & Αειφόρος Ανάπτυξη» και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ε.Ε. (Ε.Τ.Π.Α) και την Κυπριακή Δημοκρατία. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις

ανάγκες του Σχεδίου ανέρχεται στα €20.7 εκατ. Η 1η Προκήρυξη έγινε στις 26.03.2015 και αιτήσεις έγιναν δεκτές μέχρι τις 22.06.2015. Υποβλήθηκαν 403 αιτήσεις για συνολικές επενδύσεις ύψους €88 εκατ. που αντιστοιχούν σε χορηγία ύψους €38 εκατ.

Έχουν εγκριθεί 260 επιχειρήσεις για συνολικές επενδύσεις ύψους €52.7 εκατ. που αντιστοιχούν σε χορηγίες ύψους €23 εκατ. ενώ απορρίφθηκαν 143 επιχειρήσεις γιατί δε πληρούσαν τις τυπικές προϋποθέσεις ή γιατί τελικά απέσυραν το ενδιαφέρον τους για το Σχέδιο. Έχουν υπογράψει τη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης 249 επιχειρήσεις για χορηγία συνολικού ύψους €21.3 εκατ. Μέχρι το τέλος του 2019 καταβλήθηκε χορηγία ύψους €11.748.772 σε 187 επιχειρήσεις (τελική ή/ και ενδιάμεση πληρωμή). Συγκεκριμένα, μόνο το 2019 καταβλήθηκε χορηγία ύψους €3.092.775 σε 59 επιχειρήσεις (τελική ή/ και ενδιάμεση πληρωμή).

Σχέδιο Ψηφιακής Αναβάθμισης των Επιχειρήσεων: Το Υπουργείο στις 02.12.2019 προκήρυξε το «Σχέδιο Ψηφιακής Αναβάθμισης των Επιχειρήσεων» το οποίο περιλαμβάνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2014-2020 «Ανταγωνιστικότητα & Αειφόρος Ανάπτυξη» και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ε.Ε. και την Κυπριακή Δημοκρατία. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί είναι €6 εκατ.. Το Σχέδιο στοχεύει στην ενίσχυση του βαθμού ενσωμάτωσης της ψηφιακής τεχνολογίας στις επιχειρήσεις που βρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν σε περιοχές της Κύπρου που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία. Έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά 509 αιτήσεις για συνολικές επενδύσεις €18.517.760 που αντιστοιχούν σε χορηγία ύψους €8.011.127. Οι αιτήσεις βρίσκονται στο στάδιο ελέγχου των τυπικών προϋποθέσεων.

Σχέδιο για τη δημιουργία και Εκσυγχρονισμό Μονάδων Μεταποίησης, Εμπορίας και/ή Ανάπτυξης Γεωργικών Προϊόντων - Καθεστώς 4.2: Το Σχέδιο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες του Σχεδίου κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής του ανέρχεται στα €15εκ.

Η 1^η προκήρυξη του Σχεδίου έγινε στις 10 Μαρτίου 2016 και υποβλήθηκαν 224 αιτήσεις για συνολικές επενδύσεις ύψους €101.4εκ που αναλογούν σε χορηγία €40,8εκ. Η συνολική εγκριθείσα χορηγία για 141 επιχειρήσεις που συνεχίζουν με την υλοποίηση των επενδυτικών τους προγραμμάτων ανέρχεται σε **€19,4εκ** και αναλογεί σε επενδύσεις ύψους €55,2εκ.

Κατά τη διάρκεια του 2019:

(α) Ακυρώθηκαν πέντε (5) αιτήσεις, που απέσυραν το ενδιαφέρον τους για συνολική χορηγία ύψους €419.493 ανεβάζοντας το συνολικό αριθμό των άκυρων αιτήσεων σε 83.

(β) Εγκρίθηκαν πέντε (5) αιτήσεις με επενδύσεις πέραν των €100.000, για χορηγία ύψους €1.2εκατ.

(γ) παραχωρήθηκε χορηγία ύψους **€3.244.039** σε 26 επιχειρήσεις που εγκρίθηκαν στα πλαίσια της 1^{ης} Προκήρυξης.

Μέχρι το τέλος του 2019 η συνολική πληρωθείσα χορηγία έφθασε τα **€5.519.674** και παραχωρήθηκε σε 49 επιχειρήσεις.

Σχέδιο για την Προώθηση Επενδύσεων σε Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας, Οινοποίησης και Εμπορίας Οίνων – Μέτρο ΕΠΣΑ 3^α: Το Σχέδιο χρηματοδοτείται κατά 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και περιλαμβάνεται στο Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης του Αμπελοοινικού Τομέα 2014-2018 και 2019-2023 συνολικής κοινοτικής χρηματοδότησης €23,23εκ. Η 5^η προκήρυξη του Μέτρου έγινε τον Ιανουάριο του 2014, η 6^η προκήρυξη τον Απρίλιο του 2015, η 7^η τον Ιανουάριο του 2017, η 8^η τον Ιούνιο του 2018 και η 9^η τον Ιούνιο του 2019.

Εντός του 2019, μία (1) αίτηση που υποβλήθηκε στα πλαίσια της 8^{ης} Προκήρυξης απορρίφθηκε γιατί δεν εξασφάλισε την απαιτούμενη βαθμολογία. Κατά τη διάρκεια του έτους, εγκρίθηκαν 21 αιτήσεις για συνολική χορηγία ύψους €1,7εκ περίπου και αφορούσαν την 8^η προκήρυξη.

Στα πλαίσια της 9^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου που έγινε το 2019, υποβλήθηκαν 17 αιτήσεις για επενδύσεις συνολικού ύψους €4,7εκ από τις οποίες μία (1) ακυρώθηκε κατά το στάδιο του διοικητικού ελέγχου. Αξιολογήθηκαν και εγκρίθηκαν 10 αιτήσεις και η συνολική χορηγία που τους αναλογεί ανέρχεται σε **€1,08εκ.** περίπου.

Η συνολική εκταμίευση που πραγματοποιήθηκε κατά το οικονομικό έτος που έληξε την 15^η Οκτωβρίου 2019 ανήλθε σε **€2.260.136** και η συνολική πληρωθείσα χορηγία για τις πέντε (5) Προκηρύξεις (5^η-9^η) έφθασε τα **€10.836.908** (για την περίοδο 2014 - 2019).

Τα συγκεντρωτικά στοιχεία για τις πέντε (5) προκηρύξεις φαίνονται στο πιο κάτω πίνακα:

Σχέδιο Προώθησης Επενδύσεων στα Οινοποιεία

Έτος	Αρ. επιχειρήσεων ανά Προκήρυξη (Α και Β Φάση)	Ποσό πληρωθείσας χορηγίας
2014	7	€962.787
2015	9	€1.153.573
2016	22	€1.998.251
2017	14	€2.465.114
2018	16	€2.013.659
2019	27	€2.260.136
Σύνολο	95	€10.836.908

Σχέδια Ενίσχυσης της Γυναικείας και Νεανικής Επιχειρηματικότητας: Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας αποτελεί βασική επιδίωξη της πολιτικής της Κυβέρνησης όπως αναφέρεται και πιο πάνω δεδομένου ότι είναι η βάση για την επιχειρηματική πρωτοβουλία και την καινοτομία, ιδιαίτερα. Το Υπουργείο έχει επιλέξει τις δύο ομάδες στόχους (νέους ανθρώπους και γυναίκες) για να τους δώσει την ευκαιρία να αναπτύξουν τα ταλέντα και τις διοικητικές τους ικανότητες, δημιουργώντας τη δική τους επιχείρηση. Τα Σχέδια αυτά εντάχθηκαν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα 2014-2020» και συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο

Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και την Κυπριακή Δημοκρατία. Για τις ανάγκες των δύο Σχεδίων, για την περίοδο 2014-2020 αναμένεται να διατεθούν συνολικά €21.75 εκ. Για τις ανάγκες του Σχεδίου Ενίσχυσης της Νεανικής Επιχειρηματικότητας θα διατεθούν συνολικά €16 εκ. από τα οποία, €10 εκ. για την 1η προκήρυξη. Για το Σχέδιο Ενίσχυσης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας θα διατεθούν συνολικά €5.75 εκ. από τα οποία, €3.75 εκατ. για την 1η προκήρυξη.

1^η Προκήρυξη: Τον Φεβρουάριο του 2015 ανακοινώθηκε η 1η προκήρυξη των Σχεδίων Νεανικής και Γυναικείας Επιχειρηματικότητας στα πλαίσια της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020. Στα πλαίσια του Σχεδίου της Νεανικής Επιχειρηματικότητας υποβλήθηκαν 580 αιτήσεις, από τις οποίες εγκρίθηκαν 350 αιτήσεις εκ των οποίων 127 αποχώρησαν και συνεχίζουν 223 για χορηγία ύψους €8.170.405εκ. Για το Σχέδιο της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας υποβλήθηκαν 251 αιτήσεις, από τις οποίες εγκρίθηκαν 150 αιτήσεις εκ των οποίων 66 αποχώρησαν και συνεχίζουν 84 για χορηγία ύψους €2.781.545. Σε ότι αφορά το Σχέδιο της Νεανικής Επιχειρηματικότητας, μέχρι το τέλος του 2019 έχει καταβληθεί χορηγία ύψους €1.888.787 σε 87 επιχειρήσεις (ενδιάμεση ή τελική πληρωμή), ενώ για το Σχέδιο της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας έχει καταβληθεί χορηγία ύψους €470.811 σε 28 επιχειρήσεις.

2^η Προκήρυξη: Στις 8 Δεκεμβρίου 2017 έγινε η 2η Προκήρυξη των Σχεδίων Νεανικής και Γυναικείας Επιχειρηματικότητας και οι αιτήσεις έγιναν για πρώτη φορά ηλεκτρονικά μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας που έχει δημιουργηθεί για το σκοπό αυτό.

Στα πλαίσια του Σχεδίου της Νεανικής Επιχειρηματικότητας υποβλήθηκαν 538 αιτήσεις και για τη χρηματοδότηση τους το αρχικό κονδύλι ήταν €6εκ. καθώς προστέθηκαν και εξοικονομήσεις από την 1^η Προκήρυξη. Τον Νοέμβριο του 2018 σε πρώτη φάση εγκρίθηκαν 54 αιτήσεις ενώ τον Οκτώβριο του 2019 εγκρίθηκαν ακόμη 181 αιτήσεις, συνολικά 235, για ποσό ύψους €8.427.569. Υπέγραψαν τη σχετική Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης και συνεχίζουν στο Σχέδιο 189 άτομα για το ποσό των €7.229.681. Μέχρι το τέλος του 2019 έχει καταβληθεί χορηγία ύψους €145.747 σε 4 επιχειρήσεις (ενδιάμεση ή τελική πληρωμή). Για το Σχέδιο της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας υποβλήθηκαν 281 αιτήσεις και για τη χρηματοδότηση τους το αρχικό κονδύλι ήταν €2εκ. καθώς προστέθηκαν και

εξοικονομήσεις από την 1^η Προκήρυξη. Έχουν εγκριθεί συνολικά 86 αιτήσεις για ποσό ύψους €3.327.474, ενώ 77 γυναίκες υπέγραψαν τη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης για ποσό ύψους €3.034.137.

Σχέδιο Ενίσχυσης της Επιχειρηματικής Καινοτομίας: Το Σχέδιο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και την Κυπριακή Δημοκρατία. Η 1^η προκήρυξη του Σχεδίου έγινε το Δεκέμβριο του 2014 και για τη χρηματοδότηση της θα διατέθηκαν €10.6 εκατ. εκ των οποίων τα €8.6 εκατ. για έργα στην κατηγορία υφιστάμενων επιχειρήσεων και €2 εκατ. για έργα στην κατηγορία νεοσύστατων επιχειρήσεων. Υποβλήθηκαν 266 αιτήσεις από επιχειρήσεις για 220 έργα εκ των οποίων το 15% ήταν από συνεργασίες επιχειρήσεων-ερευνητικών-οργανισμών και το 40% από νεοσύστατες επιχειρήσεις. Η αξιολόγηση έγινε από καθηγητές Πανεπιστημίων και σύμβουλους επιχειρήσεων. Στο έργο εντάχθηκαν 47 έργα στην κατηγορία υφιστάμενων και 37 έργα στην κατηγορία των νεοσύστατων επιχειρήσεων Μέχρι το τέλος του 2019 έχουν πληρωθεί €5 εκατ., εκ των οποίων €2,49 εκατ. σε 26 έργα που έχουν ολοκληρωθεί με επιτυχία, €1,45εκ σε 28 έργα για την ενδιάμεση φάση του έργου, και €1.06εκ. έχουν πληρωθεί για προκαταβολές. Το 2019 έχουν πληρωθεί συνολικά €1,98 εκατ. στις ενταγμένες επιχειρήσεις στο Σχέδιο.

Σχέδιο «Εξοικονομώ - Αναβαθμίζω στις Επιχειρήσεις»: Η 1^η προκήρυξη του Σχεδίου στα πλαίσια της νέας περιόδου 2014-2020 έγινε το Δεκέμβριο του 2014 και για τη χρηματοδότηση του θα διατεθούν €8.7 εκ. Το Σχέδιο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και τη Κυπριακή Δημοκρατία. Το Σχέδιο αποσκοπεί στην ενεργειακή αναβάθμιση μεγάλης κλίμακας υφιστάμενων κτιρίων που ανήκουν ή ενοικιάζονται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Παραλήφθηκαν συνολικά 164 αιτήσεις και μέχρι το τέλος του 2019 εγκρίθηκαν 125, απορρίφθηκαν 27 και αποσύρθηκαν 10. Το συνολικό ποσό που δεσμεύθηκε μέχρι τις 31/12/2019 ανέρχεται σε €8,7 εκ. Εκ των οποίων καταβλήθηκαν €6.3εκ. σε 86 επιχειρήσεις που ολοκλήρωσαν τις επενδύσεις.

Σχέδιο «Εξοικονομώ - Αναβαθμίζω στις Κατοικίες»: Το Σχέδιο αποσκοπεί στην ενεργειακή αναβάθμιση μεγάλης κλίμακας υφιστάμενων κτιρίων ή κτιριακών μονάδων που

χρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οι οποίες ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα που ζουν μόνιμα στις περιοχές που είναι υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η 1^η προκήρυξη του Σχεδίου στα πλαίσια της νέας περιόδου 2014-2020 ανακοινώθηκε το 2016 και η 2^η προκήρυξη το 2018. Συνολικά, από τις δύο προκηρύξεις θα διατεθούν €20.4 εκ, εκ των οποίων τα €2 εκ θα διατεθούν από το Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας. Το Σχέδιο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Στα πλαίσια της 1^{ης} πρόσκλησης υποβλήθηκαν συνολικά 1.139 προτάσεις για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων και μέχρι το τέλος του 2019, έλαβαν έγκριση 933 ενώ απορρίφθηκαν/ αποσύρθηκαν 206. Στα πλαίσια της 2^{ης} πρόσκλησης υποβλήθηκαν συνολικά 1.230 αιτήσεις και μέχρι το τέλος του 2019 έλαβαν έγκριση 1.079 αιτητές ενώ απορρίφθηκαν/ αποσύρθηκαν 131. Το συνολικό ποσό που δεσμεύθηκε μέχρι τις 31/12/2019 ανέρχεται σε €20.1 εκ. των οποίων καταβλήθηκαν €9.4εκ σε 977 αιτητές που ολοκλήρωσαν τις επενδύσεις στις οικίες τους.

Βιομηχανικές Περιοχές και Βιομηχανικές Ζώνες

Βιομηχανικές Περιοχές

Ο θεσμός των Βιομηχανικών Περιοχών χρησιμοποιείται για την επιτάχυνση του ρυθμού βιομηχανικής ανάπτυξης. Με την ίδρυση των Βιομηχανικών Περιοχών δημιουργείται η βιομηχανική υποδομή και το κατάλληλο κλίμα για παροχή στην ιδιωτική πρωτοβουλία της δυνατότητας για άμεση χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων με το χαμηλότερο δυνατό κεφαλαιουχικό κόστος σε ότι αφορά την εξασφάλιση κατάλληλου βιομηχανικού οικοπέδου.

Η διάθεση των βιομηχανικών οικοπέδων στις Βιομηχανικές Περιοχές διέπεται από τους περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Μίσθωση Ιδιοκτησίας μέσα σε Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές) Κανονισμούς του 1990 (Κ.Δ.Π. 164/90), όπως αυτοί έχουν τροποποιηθεί με τους περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Μίσθωση Ιδιοκτησίας μέσα σε Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές) Τροποποιητικούς Κανονισμούς του 1993 (Κ.Δ.Π. 149/93), του 1994, (Κ.Δ.Π. 89/94), του 2001 (Κ.Δ.Π. 408/2001), του 2003, (Κ.Δ.Π.

910/2003), του 2005, (Κ.Δ.Π. 65/2005), του 2006 (Κ.Δ.Π. 65/2006), του 2013 (Κ.Δ.Π. 400/2013) και του 2017 (Κ.Δ.Π 71/2017).

Στην ελεύθερη Κύπρο λειτουργούν συνολικά 13 Βιομηχανικές Περιοχές σε όλες τις επαρχίες και σε αυτές είναι εγκατεστημένες 950 περίπου επιχειρήσεις.

Στην Περιοχή Βασιλικού με απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου του 2014 έχει ιδρυθεί η Ενεργειακή και Βιομηχανική Περιοχή Βασιλικού (ΕΒΠΒ) στην οποία κατά προτεραιότητα θα εγκατασταθούν οι εταιρείες πετρελαιοειδών και υγραερίου που πρέπει να μετακινηθούν από το παραλιακό μέτωπο της Λάρνακας. Κατά την διάρκεια του επί επισκόπηση έτους, ολοκληρώθηκαν οι απαραίτητες ενέργειες για την προώθηση της κατασκευής του οδικού δικτύου της ΕΒΠΒ σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ) και υπογράφηκε το Συμβόλαιο μεταξύ του επιτυχόντα εργολάβου και του ΤΔΕ. Παράλληλα προωθήθηκαν τα αρχιτεκτονικά σχέδια και οι μελέτες για αδειοδότηση των εταιρειών πετρελαιοειδών και υγραερίου και έχει ξεκινήσει η ανέγερση των εγκαταστάσεων.

Έργα Υποδομής: Κατά τη διάρκεια του 2019 μέσα στα πλαίσια της γενικότερης προσπάθειας για την δημιουργία της αναγκαίας βιομηχανικής υποδομής και υποβοήθησης της ανάπτυξης της βιομηχανίας, εκτελέστηκαν διάφορα βελτιωτικά έργα στις Βιομηχανικές Περιοχές συνολικής δαπάνης ύψους €296.600 περίπου. Αναλυτικά εκτελέστηκαν τα πιο κάτω έργα:

(α) Βιομηχανική Περιοχή Αραδίππου: Διάνοιξη οχετού, €19.515.

(β) Βιομηχανική Περιοχή Αθένου: Συντήρηση οδικού δικτύου, €5.600.

(γ) Βιομηχανική Περιοχή Ύψωνα: Έργα οδικής ασφάλειας (οδική σήμανση κτλ) €15.290.

(δ) Βιομηχανική Περιοχή Εργατών: Ανακατασκευή και συντήρηση πεζοδρομίων. €65.730

(ε) Βιομηχανική Περιοχή Λάρνακας: Ανακατασκευή και συντήρηση πεζοδρομίων €185.110

(στ) Βιομηχανική Περιοχή Αγ. Αθανασίου: Σήμανση χώρων στάθμευσης έναντι δαπάνης €5.355

Λειτουργία και Συντήρηση: Για την εύρυθμη λειτουργία των κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών το Υπουργείο κατά την διάρκεια του υπό επισκόπηση έτους προώθησε ή / και

διεκπεραίωσε όλα τα θέματα / αιτήματα που αφορούσαν τους 900 μισθωτές. Η Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Περιοχών πραγματοποίησε 19 συνεδριάσεις, όπου εξέτασε διάφορα αιτήματα των μισθωτών. Έχουν εισπραχθεί ενοίκια από τους μισθωτές των Βιομηχανικών Περιοχών της τάξης των € 5.3 εκ. περίπου και εκτελέσθηκαν εργασίες καθαριότητας και των 13 Βιομηχανικών Περιοχών έναντι δαπάνης €58.400 περίπου και για συντήρηση χώρων πρασίνου €73.016.

Βιομηχανικές / Βιοτεχνικές Ζώνες

Η Κυβέρνηση, με στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη του χώρου προς το συμφέρον της υγείας, των ανέσεων και της γενικότερης ευημερίας των κατοίκων και με στόχο την ανάπτυξη της βιομηχανίας κηρύσσει για πολεοδομικούς σκοπούς Βιομηχανικές / Βιοτεχνικές Ζώνες. Σε όλη την ελεύθερη Κύπρο υπάρχουν περίπου 100 Βιομηχανικές / Βιοτεχνικές Ζώνες. Μέσα στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής για την δημιουργία της αναγκαίας βιομηχανικής υποδομής με στόχο την ανάπτυξη της βιομηχανίας, το Υπουργείο κατά το έτος 2019 έχει προωθήσει σε συνεργασία με τις τοπικές Αρχές την εκτέλεση έργων υποδομής στις Βιομηχανικές / Βιοτεχνικές Ζώνες και έχει δαπανήσει για τον σκοπό αυτό συνολικό ποσό ύψους €620.650 περίπου.

Εθνική Συμμαχία Ψηφιακών Θέσεων Εργασίας

Το 2019 συνεχίστηκε η υλοποίηση δράσεων προτεραιότητας, στο πλαίσιο εφαρμογής του σχεδίου δράσης της Εθνικής Συμμαχίας Ψηφιακών Θέσεων Εργασίας. Οι δράσεις προτεραιότητας που υλοποιήθηκαν, κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, είναι η δωρεάν πιστοποίηση ψηφιακών δεξιοτήτων για μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανέργους και στρατιώτες και διεξαγωγή δράσεων ευαισθητοποίησης σε θέματα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Τα αποτελέσματα της πιστοποίησης ψηφιακών δεξιοτήτων στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι ενθαρρυντικά. Το ποσοστό επιτυχίας σε παγκύπρια κλίμακα ανέρχεται στο 75% με ποσοστό συμμετοχής 25%. Η προσπάθεια θα συνεχιστεί για προσέλκυση μεγαλύτερου ενδιαφέροντος. Λόγω της επιτυχίας του προγράμματος ανανεώθηκε η σύμβαση με τον Ανάδοχο και η πιστοποίηση ψηφιακών δεξιοτήτων θα προσφέρεται για ακόμη 3 χρόνια.

Παράλληλα, στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης και σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας χορηγήθηκε η αγορά ρομπότ και του απαραίτητου εξοπλισμού για να εφαρμοστεί πρόγραμμα ρομποτικής στην Β' Γυμνασίου. Το εν λόγω μάθημα θα χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο εκμάθησης διαφόρων επιστημών όπως η φυσική, τα μαθηματικά και η πληροφορική καθώς και ως εργαλείο ανάπτυξης δεξιοτήτων κριτικής και αναλυτικής σκέψης.

Προώθηση ηλεκτρονικού εμπορίου

Η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας έχει την αρμοδιότητα για εποπτεία και εφαρμογή την νομοθεσίας (Ν.156(I)/2004) και οδηγίας (L178/2000) που αφορούν το ηλεκτρονικό εμπόριο στην Κύπρο. Στο παρόν στάδιο η νομοθεσία τυγχάνει τροποποίησης και ετοιμάζονται οι κανονισμοί οι οποίοι θα συμβάλλουν στην ορθότερη εφαρμογή τη νομοθεσίας

Υπηρεσία Μονοθυριδικής Πρόσβασης για τη σύσταση επιχείρησης

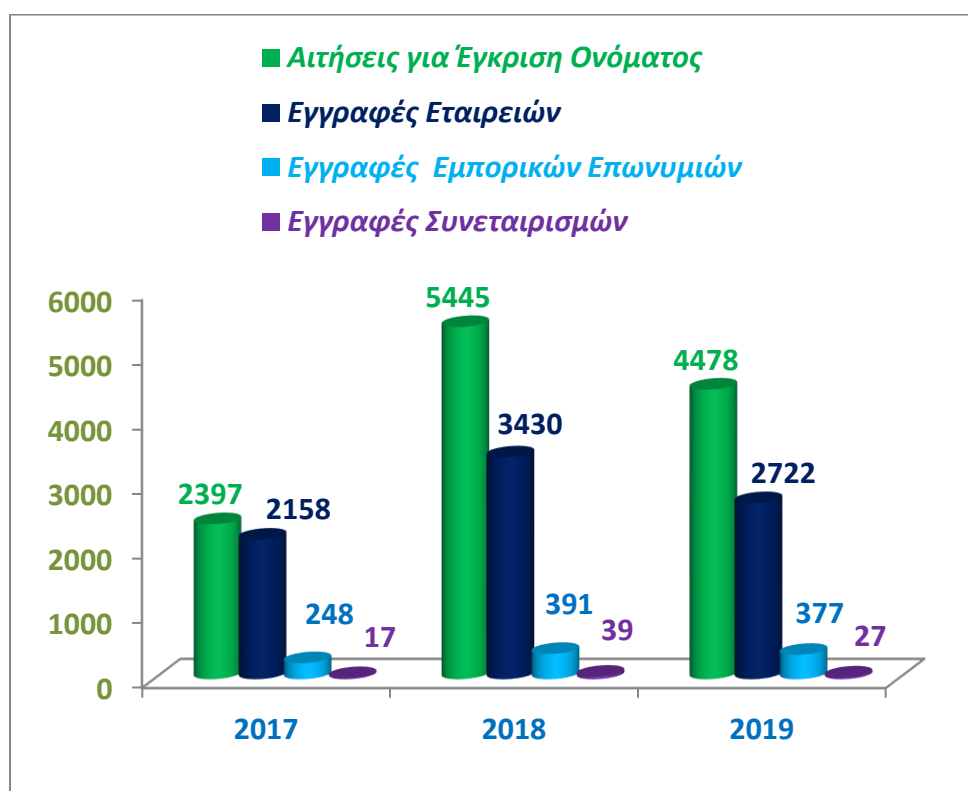
Η Μονοθυριδική Πρόσβαση αποτελεί ένα σημαντικό θεσμό με στόχο την καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση του επιχειρηματικού κόσμου και την περαιτέρω προώθηση της επιχειρηματικότητας. Οι υπηρεσίες που προσφέρονται αφορούν κυρίως τις αρχικές βασικές εγγραφές για έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Κύπρο όπως η εγγραφή μιας νέας οντότητας στον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη. Η ενημέρωση των ενδιαφερομένων επιχειρηματιών για τις διαδικασίες και τις διατυπώσεις για έναρξη επιχείρησης στην Δημοκρατία, η εξυπηρέτηση σε υπηρεσίες του Κλάδου Εταιρειών του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη και η Εγγραφή Φορολογουμένου (Φυσικού Προσώπου, Νομικού Προσώπου, Συνεταιρισμού) του Τμήματος Φορολογίας (Άμεση και Έμμεση Φορολογία) συγκαταλέγονται στις κυριότερες από αυτές.

Συγκεκριμένα, προσφέρονται σε κύρια βάση οι πιο κάτω υπηρεσίες:

- Ενημέρωση ενδιαφερομένων σχετικά με τις διαδικασίες και διατυπώσεις που προβλέπονται για βασική εγκατάσταση στην Κύπρο όπως: Την εγγραφή ιδιωτικής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, συνεταιρισμού, εμπορικής επωνυμίας όπως και άλλων οντοτήτων οι οποίες διενεργούνται στην Μονοθυριδική, την εγγραφή στο Μητρώο των Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Μισθωτού, Αυτοτελώς Εργαζομένου και Εργοδότη), τις πρόνοιες της φορολογίας στην Κύπρο, την αδειοδότηση για επαγγελματικά υποστατικά, τη διαθεσιμότητα σχεδίων χορηγιών για επιχειρήσεις.
- Εγγραφή στο Μητρώο του Τμήματος Φορολογίας για Εταιρείες και Συνεταιρισμούς τόσο για σκοπούς Άμεσης όσο και Έμμεσης Φορολογίας.
- Διεκπεραίωση μεγάλου αριθμού υπηρεσιών που αφορούν τον Κλάδο Εταιρειών του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, όπως Έκδοση Πιστοποιημένων Αντιγράφων Εταιρειών, Έγκριση/Αλλαγή Ονόματος, Υποβολή Ετήσιου Τέλους Εταιρειών, Υποβολή Ετήσιας Έκθεσης Δημόσιας/Ιδιωτικής Εταιρείας (με Μετοχικό Κεφάλαιο και χωρίς), Αλλαγές σε Πιστοποιητικά Εταιρειών (π.χ. Αλλαγή Διεύθυνσης Εγγεγραμμένου Γραφείου, Αλλαγή Αξιωματούχων), Μεταβίβαση Μετοχών Ιδιωτικής Εταιρείας, Αύξηση/Μείωση Ονομαστικού Κεφαλαίου.

Κατά τη διάρκεια του 2019 παρατηρήθηκε μείωση στον αριθμό καταχώρισης των διαφόρων αιτήσεων μέσω της Υπηρεσίας, που οφείλεται στην συνεχώς αυξανόμενη επιλογή της ηλεκτρονικής καταχώρισης αιτήσεων μέσω της Κυβερνητικής Διαδικτυακής Διόδου Ασφαλείας «Αριάδνη». Μεταξύ άλλων καταχωρήθηκαν, 4.478 αιτήσεις για έγκριση ονόματος (μείωση της τάξης 18% από το σύνολο του 2018), 2.722 αιτήσεις για εγγραφή Εταιρείας (μείωση 21%), 377 αιτήσεις για εγγραφή Εμπορικής Επωνυμίας (μείωση 4%) και 27 αιτήσεις για εγγραφή Συνεταιρισμού (μείωση 31%).

Διάγραμμα: Καταχωρίσεις Αιτήσεων μέσω της Μονοθυριδικής Πρόσβασης 2017- 2019

Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ)

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας στην προσπάθεια επίτευξης του στόχου της Οδηγίας των Υπηρεσιών, 2006/123/ΕΚ, θέσπισε τον περί της Ελευθερίας Εγκατάστασης Παρόχων Υπηρεσιών και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Υπηρεσιών Νόμο του 2010 και ίδρυσε το Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ Κύπρου). Στόχος του η

διευκόλυνση της εγκατάστασης παρόχων υπηρεσιών, καθώς και η διευκόλυνση για περιστασιακή και διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών στην Κύπρο από παρόχους εγκατεστημένους σε άλλα Κράτη Μέλη και χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ).

Η διαδικτυακή πύλη του ΕΚΕ Κύπρου (www.businessincyprus.gov.cy), της οποίας η επισκεψιμότητα αυξάνεται σταθερά κάθε χρόνο, αποτελεί ένα κεντρικό σημείο πληροφόρησης, σχετικά με τις διαδικασίες και διατυπώσεις που απαιτούνται για την πρόσβαση σε θεσμοθετημένες δραστηριότητες παροχής Υπηρεσιών και την άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματών στην Κυπριακή Δημοκρατία' όπως καθορίζει η 'Οδηγία των Υπηρεσιών' και η 'Οδηγία για την Αναγνώριση των Επαγγελματικών Προσόντων', αντίστοιχα. Μέσω της διαδικτυακής πύλης παρέχεται επίσης η βασική πληροφόρηση τόσο για εγγραφή οντότητας όσο και για έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Κυπριακή Δημοκρατία.

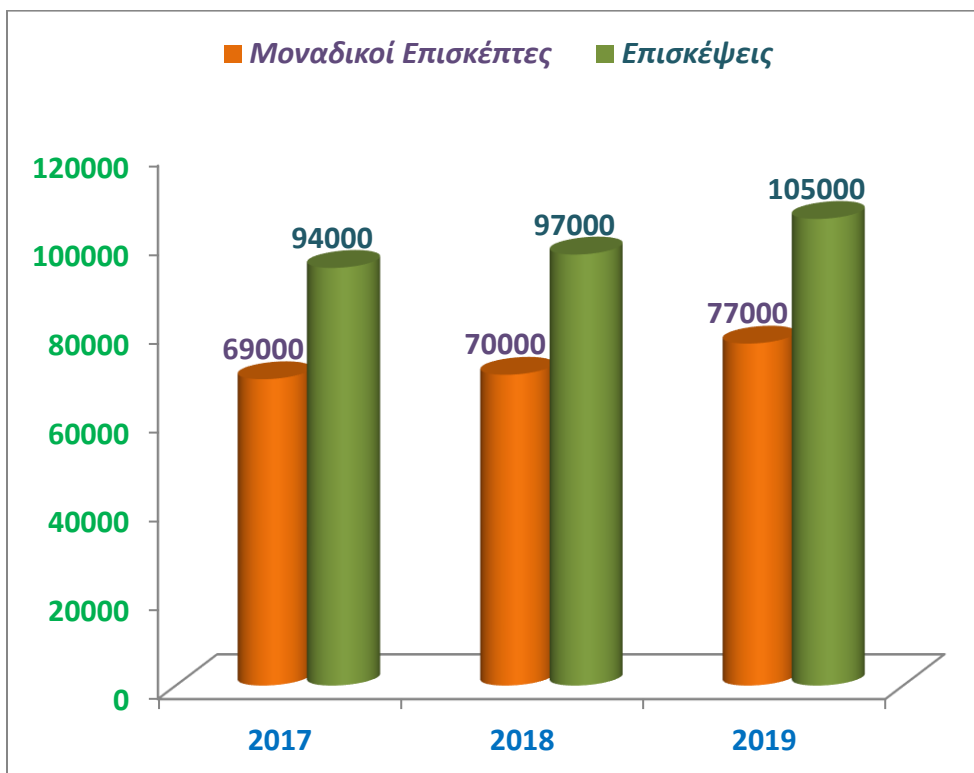
Με σκοπό την αναβάθμιση της διαδικτυακής του παρουσίας, τον Ιούλιο του 2019, προκηρύχθηκε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής ανοικτός 'Διαγωνισμός για την Ανάπτυξη της Νέας Διαδικτυακής Πύλης του Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ) Κύπρου'. Η προσφορά αξιολογήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2019 και η ανάπτυξη ξεκίνησε από το Νοέμβριο. Αναμένεται ότι το έργο θα ολοκληρωθεί πλήρως περί τα τέλη του καλοκαιριού του 2020.

Το ΕΚΕ επίσης αποτελεί ένα από τα κέντρα όπου διενεργείται διαδικασία ταυτοποίησης των προφίλ οργανισμών που εγγράφονται στην Κυβερνητική Διαδικτυακή Δίοδο Ασφαλείας «Αριάδνη» για πρόσβαση σε διαθέσιμες κυβερνητικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Το 2019 αποτάθηκαν στο ΕΚΕ 320 οργανισμοί για επιβεβαίωση και έγκριση του προφίλ τους όπου και ταυτοποιήθηκαν δεόντως.

Τέλος, κατά το 2019 η διαδικτυακή πύλη του ΕΚΕ δέχθηκε 105.000 επισκέψεις και 77.000 μοναδικούς επισκέπτες σημειώνοντας αύξηση 8% και 10%, αντίστοιχα, σε σχέση με το 2018. Παράλληλα, απαντήθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 192 ερωτήματα επιχειρηματικής φύσης, με τα ερωτήματα να απαντώνται αυθημερόν ή την αμέσως επόμενη

εργάσιμη ημέρα (ο μέσος χρόνος απάντησης ερωτήματος ήταν 0.8 ημέρες, οριακή μείωση σε σχέση με τις 0.9 ημέρες του 2018).

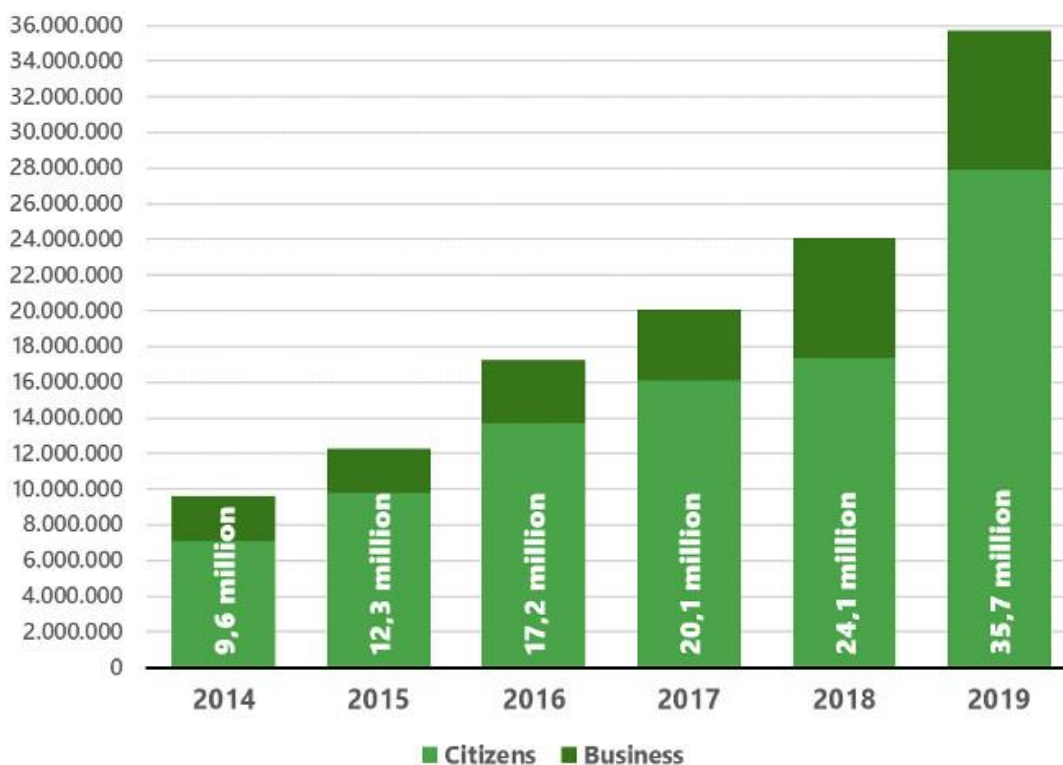
Διάγραμμα: Επισκεψιμότητας Πύλης ΕΚΕ 2017-2019

Διαδικτυακή πύλη «Η Ευρώπη σου»

Η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας είναι το εθνικό σημείο επαφής για την παροχή πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με το εθνικό περιεχόμενο της Κύπρου για διάφορες θεματικές ενότητες που βρίσκονται στην ευρωπαϊκή Διαδικτυακή Πύλη ενημέρωσης «Η Ευρώπη σου». Η Πύλη δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να παρέχει πληροφόρηση σχετικά με τα δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών και των επιχειρήσεων που διακινούνται στον Ευρωπαϊκό χώρο ή ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες, με σχετικές παραπομπές σε υπηρεσίες παροχής βοήθειας ή επίλυσης προβλημάτων.

Επισκεψιμότητα της Πύλης «Your Europe» από 2014 - 2019

Σύστημα Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά

Η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας έχει τον Εθνικό Συντονισμό του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά ("IMI"). Το σύστημα IMI είναι ένα ηλεκτρονικό σύστημα το οποίο αναπτύχθηκε για την υποστήριξη της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Το IMI εγκαθιδρύθηκε για τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών καθώς και μεταξύ των αρμοδίων αρχών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Είναι ευέλικτο και σχεδιάστηκε για να προσαρμόζεται ανάλογα και να εξυπηρετεί τις ανάγκες των διαδικασιών που καλύπτονται από διάφορους νομοθετικούς τομείς. Κατασκευάστηκε με τρόπο που να τηρούνται όλες οι απαιτήσεις για προστασία των προσωπικών δεδομένων και είναι διαθέσιμο σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επεκτάθηκε σε νέους νομοθετικούς τομείς και πλέον υποστηρίζει 53 διασυνοριακές διαδικασίες συνεργασίες που καλύπτουν 17 νομοθετικούς τομείς. Κατά το 2019 το IMI επεκτάθηκε σε δύο νέους νομοθετικούς τομείς: Το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για εμπορικές αστικές υποθέσεις και τον Κανονισμό για τις άδειες μεταφοράς Πυροβόλων Οπλων. Μέσω του συστήματος διεξάγονται διαδικασίες ανταλλαγής πληροφοριών, αποστολής προειδοποίησης για επαγγελματίες στους οποίους έχουν επιβληθεί πειθαρχικές ποινές ή έχουν υποστεί ποινικές καταδίκες, γνωστοποιήσεις για επιβολή περιορισμών στην παροχή υπηρεσιών, γνωστοποιήσεις νέων τίτλων σπουδών από πανεπιστήμια, λειτουργία αποθετηρίων για πρόσβαση σε έγγραφα από αρμόδιες αρχές και έκδοση της ηλεκτρονικής Ευρωπαϊκής Επαγγελματικής Ταυτότητας (European Professional Card – EPC).

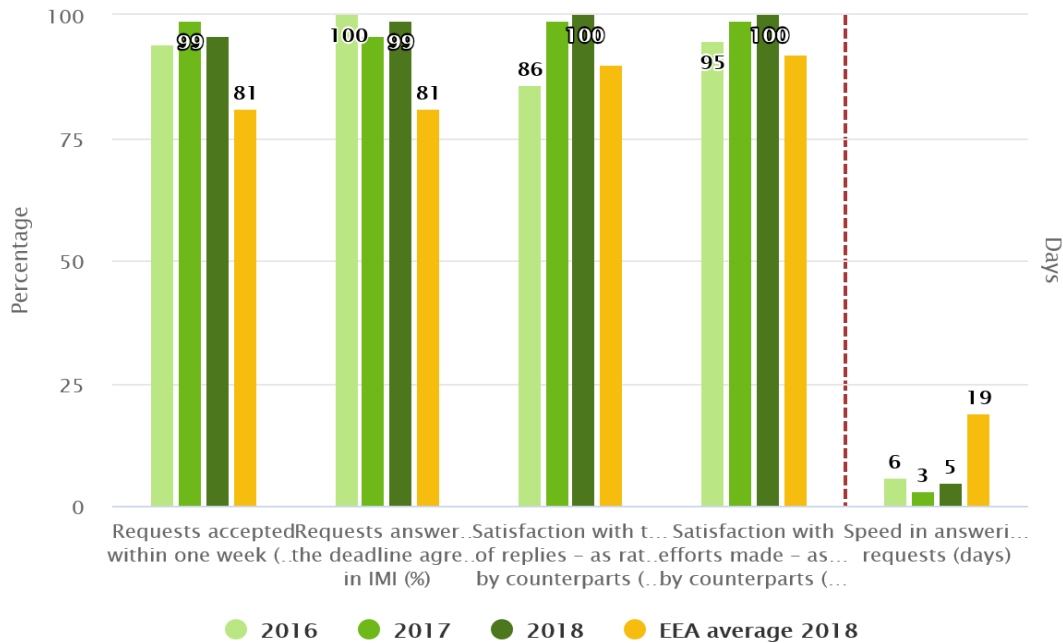
Στην Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας λειτουργεί το Εθνικό Κέντρο Βοηθείας IMI (National IMI Helpdesk) για υποστήριξη των χρηστών. Μέχρι σήμερα έχουν εκπαιδευτεί πέραν των 500 χρηστών από διάφορες αρμόδιες αρχές που είναι καταχωρισμένες στο σύστημα.

Κατά το 2019 η Κύπρος έστειλε 39 αιτήματα για πληροφορίες και έλαβε 115 αιτήματα που αφορούσαν όλους τους νομοθετικούς τομείς που καλύπτει το IMI. Επίσης η Κύπρος έχει γνωστοποιήσει μέσω του IMI τρία (3) νέα εκπαιδευτικά προγράμματα πανεπιστημίων για φαρμακοποιούς.

Με βάση τα στατιστικά στοιχεία για τα αποτελέσματα της απόδοσης των κρατών μελών για το 2018 που δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα του Πίνακα Αποτελεσμάτων Ενιαίας Αγοράς (Single Market Scoreboard) η Κύπρος βρίσκεται ανάμεσα στις κορυφαίες χώρες στην κατάταξη. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση ειδικούς δείκτες απόδοσης (KPIs) με καθορισμένα μετρήσιμα κριτήρια.

Απόδοση της Κύπρου στους πέντε επιμέρους δείκτες (kpi's) την τριετία 2016-2018

Ενιαία Ψηφιακή Θύρα (Single Digital Gateway)

Η Υπηρεσία Βιομηχανίας & Τεχνολογίας έχει αναλάβει τον Εθνικό Συντονισμό της Ενιαίας Ψηφιακής Θύρας σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1724 που τέθηκε σε ισχύ από τον Δεκέμβριο 2018. Η Ενιαία Ψηφιακή Θύρα θα παρέχει πληροφόρηση, ηλεκτρονικές υπηρεσίες on-line και πρόσβαση σε ιστοσελίδες υποστήριξης και επίλυσης προβλημάτων. Τίθενται χρονοδιαγράμματα για συμμόρφωση των κρατών μελών ως ακολούθως:

- Μέχρι την 12η Δεκεμβρίου 2020 παροχή πληροφοριών στις ιστοσελίδες των κρατών μελών σε θέματα που καλύπτονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I του Κανονισμού
- Μέχρι την 12η Δεκεμβρίου 2023 τα κράτη μέλη να διαθέτουν στις ιστοσελίδες τους μηχανισμό ηλεκτρονικής υπηρεσίας επιγραμμικά (on-line) με την οποία οι πολίτες να διεκπεραιώνουν και ολοκληρώνουν τη διαδικασία με αρμόδια αρχή από τον ηλεκτρονικό τους υπολογιστή ή το τηλέφωνο τους. Τα θέματα που καλύπτονται αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II του Κανονισμού.

Η Ενιαία Ψηφιακή Θύρα από την 12^η Δεκεμβρίου 2020 ενσωματώνει τις λειτουργίες της στην υφιστάμενη Πύλη ενημέρωσης «Your Europe» που πλέον παίρνει νέα μορφή καλύπτοντας όλες τις λειτουργίες που απαιτούνται από τον Κανονισμό. Αποκτά επίσης νέο λογότυπο το οποίο οι αρχές των κρατών μελών πρέπει να ενσωματώσουν στις ιστοσελίδες τους και να λειτουργεί ως σύνδεσμος (link) και να κατευθύνει τους χρήστες στο «Your Europe» όπου θα υπάρχει μηχανισμός αναζήτησης για πρόσβαση σε πληροφορίες καθώς και σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες.

Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας

Η Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας είναι ο φορέας για το σχεδιασμό και εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής σε σχέση με την ανάπτυξη της οικοτεχνίας και της χειροτεχνίας. Έχει σαν βασικό σκοπό τη διατήρηση και αναβίωση της λαϊκής τέχνης και την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της στη βάση των σημερινών δεδομένων.

Η Υπηρεσία συνεισφέρει, **πολιτιστικά** συμβάλλοντας στη διάσωση της πολιτιστικής ταυτότητας και του πολιτισμού του τόπου, **αλλά και κοινωνικά** προσφέροντας εργασία σε βιοτεχνικά εργαστήρια (χειροτέχνες) και σε άτομα ή μικρές ομάδες που απασχολούνται στο σπίτι (οικοτέχνες). Επιπρόσθετα, συνεισφέρει **επιχειρηματικά/οικονομικά**, συμβάλλοντας στη διατήρηση υφιστάμενων και τη δημιουργία νέων μικρών επιχειρήσεων και στη βελτίωση του οικογενειακού εισοδήματος και της οικονομίας της Κύπρου ευρύτερα.

Με κύριο στόχο τη στήριξη και ενδυνάμωση της αιφορίας του τομέα της χειροτεχνίας η Υπηρεσία προβάλλει την πολιτιστική κληρονομιά, αναπτύσσει δραστηριότητες και προωθεί σχετικά προγράμματα. Επιπρόσθετα, δίνει κίνητρα και αξιοποιεί το κατάλληλο δυναμικό, τόσο στις πόλεις όσο και στην ύπαιθρο, και στηρίζει/ αναβιώνει την παραδοσιακή λαϊκή τέχνη και την χειροτεχνία.

Τα αναπτυξιακά προγράμματα της Υπηρεσίας καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και ενεργειών, μεταξύ των οποίων είναι τα πιο κάτω:

- Έρευνες, μελέτες, αποτύπωση και τεκμηρίωση θεμάτων που αφορούν την παραδοσιακή Οικοτεχνία/Χειροτεχνία και τη δημιουργία θεματικών συλλογών και

- μουσείων λαϊκής τέχνης σε συνεργασία με Δήμους, Κοινοτικές Αρχές και άλλους φορείς.
- Προσφορά υπηρεσιών προς τους οικοτέχνες-βιοτέχνες, όπως τεχνική βοήθεια, καθοδήγηση, συνεργασία και επιμόρφωση με στόχο τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας, της παραγωγικής διαδικασίας και τη δημιουργία ευκαιριών εργασίας.
 - Προώθηση, βελτίωση, ενθάρρυνση της παραγωγής και εμπορίας χειροτεχνημάτων, αύξηση της ανταγωνιστικότητας με σκοπό την ενίσχυση του τομέα.
 - Προβολή και δημοσιότητα, οργάνωση και συμμετοχή σε φεστιβάλ, εκθέσεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό.
 - Συμβολή στην ανάπτυξη της υπαίθρου σε θέματα χειροτεχνίας, με συμμετοχή της Υπηρεσίας σε προγράμματα αναβάθμισης της υπαίθρου.

Προγράμματα και δραστηριότητες

- Συνεργασία με κυβερνητικούς και τοπικούς φορείς για δημιουργία και συντήρηση Μουσείων κυρίως στην κυπριακή ύπαιθρο.
- Συνεργασία με κυβερνητικούς, διεθνείς ή τοπικούς και ιδιωτικούς φορείς, σωματεία και οργανισμούς για τα αντικείμενα που συμπεριλήφθηκαν ή πρόκειται να συμπεριληφθούν στον κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- Συνεργασία με χειροτέχνες / οικοτέχνες για την δημιουργία νέων χειροτεχνημάτων (π.χ. σχεδιασμός ή μορφή, τεχνοτροπία κατασκευής, χρησιμοποιώντας διαφορετικά υλικά κτλ).
- Εμπλουτισμός του Αρχείου με νέο οπτικοακουστικό υλικό που αφορά τομείς της Κυπριακής Χειροτεχνίας.
- Συνεργασία με εκπαιδευτικούς ή άλλους οργανισμούς για την ανάπτυξη του τομέα της χειροτεχνίας και τυποποίηση χειροτεχνημάτων.
- Εκπαιδευτικά προγράμματα: Κατά τη διάρκεια του 2019 πραγματοποιήθηκαν στα Κεντρικά και Επαρχιακά Κέντρα Χειροτεχνίας, τα ετήσια οργανωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα της Υπηρεσίας. Σε αυτά εκπαιδεύτηκαν 46 άτομα, σε διάφορα θέματα όπως, Υφαντική (Φυθκιώτικο, Κουρελλού, Λευκονιζιάτικο και Ταπισερί), Ξυλογλυπτική, Γενική Χειροτεχνία (Ψηφιδωτό και Σκάλισμα «κολοτζιού»), Κεραμική και Μεταλλοτεχνία.

- Το 2019 υποβλήθηκαν συνολικά 131 νέα δείγματα χειροτεχνημάτων, 119 από ιδιώτες χειροτέχνες και δώδεκα από τρία εργαστήρια της Υπηρεσίας. Η αρμόδια Επιτροπή αφού μελέτησε όλα τα δείγματα ενέκρινε για να ενταχθούν (υπό δοκιμασία), συνολικά 66 χειροτεχνήματα, 54 από συνεργάτες της Υπηρεσίας Κυπριακής Χειροτεχνίας και δώδεκα (12) από τα εργαστήρια της. Σημειώνεται ότι, επιπρόσθετα από τα προϊόντα της συλλογής της Υπηρεσίας, κατά την διάρκεια του έτους έχουν κατασκευαστεί και πωληθεί, εκατοντάδες χειροτεχνήματα ως ειδικές παραγγελίες.
- Στα πλαίσια του Αναπτυξιακού Προγράμματος του Ακάμα που συγχρηματοδοτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία και την Ευρωπαϊκή Ένωση, έγινε συντήρηση εξοπλισμού, προμήθεια έτοιμων χειροτεχνημάτων, παροχή πρώτων υλών και τεχνικών συμβουλών καθώς και διαμόρφωση/τοποθέτηση μέρους του εξοπλισμού, στο χώρο του περιφερειακού Μουσείου Λαϊκής Τέχνης της Δρούσειας.
- Με στόχο την προβολή της σύγχρονης Κυπριακής χειροτεχνίας και γενικότερα της παράδοσης του τόπου, η Υπηρεσία, σε συνεργασία με άλλους φορείς και οργανωμένα σύνολα έχει συνεισφέρει, στην οργάνωση και πραγματοποίηση φεστιβάλ, εκθέσεων και άλλων εκδηλώσεων. Η Υπηρεσία προσέφερε στους οργανωτές βοηθητικές υπηρεσίες, τεχνογνωσία, πρώτες ύλες ή προϊόντα, εξοπλισμό και βοήθησε στην εξεύρεση χειροτεχνών.

Πρώθηση, Προβολή και Διάθεση: Η ευρύτερη προώθηση της κυπριακής χειροτεχνίας υλοποιήθηκε μέσω προβολής και δημοσιότητας στα μέσα μαζικής επικοινωνίας, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και την ιστοσελίδα της Υπηρεσίας. Επιπρόσθετα, έγινε διανομή σχετικού έντυπου ενημερωτικού υλικού. Σημαντικό ρόλο τόσο στην βραχυπρόθεσμη όσο και στη μακροπρόθεσμη προώθηση, διαδραματίζουν οι ομαδικές επισκέψεις στο Κέντρο Κυπριακής Χειροτεχνίας, όπου κατά την διάρκεια του 2019 υπολογίζεται ότι οι οργανωμένοι επισκέπτες ξεπέρασαν τα 6,350 άτομα.

Τέλος, αναπτύχθηκαν δραστηριότητες προώθησης και διάθεσης ειδών χειροτεχνίας με στόχο την ενίσχυση και ανάπτυξη του τομέα. Η επιμόρφωση και ενημέρωση του κοινού, η αναβάθμιση των χειροτεχνικών προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, η αύξηση των

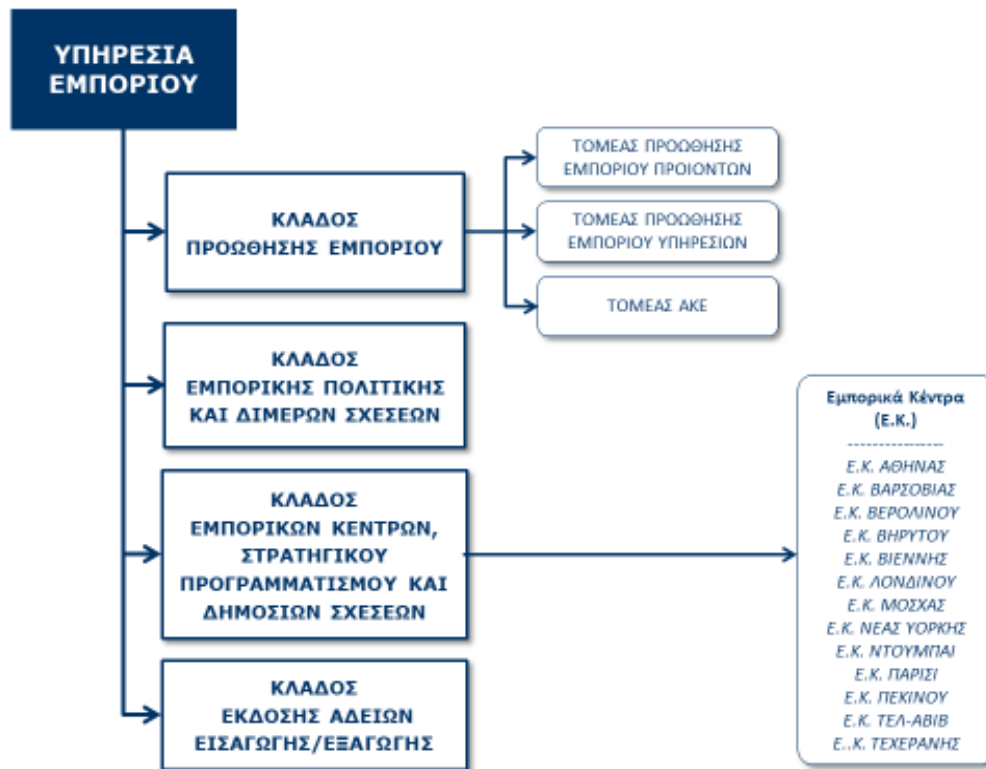
σχεδίων και των χρήσεων των χειροτεχνημάτων, συμβάλουν στην επίτευξη των πιο πάνω στόχων. Οι πωλήσεις κατά το 2019 ανήλθαν στις €399.387.

9. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Στα πλαίσια της πολιτικής για στήριξη και περαιτέρω ανάπτυξη των εξαγωγών κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών, η Υπηρεσία Εμπορίου εφάρμοσε σειρά σχεδίων, δράσεων και προγραμμάτων, τα οποία αποσκοπούν στη στήριξη των κυπριακών επιχειρήσεων, στη διείσδυση τους σε ξένες αγορές και στην προώθηση της Κύπρου ως επιχειρηματικού κέντρου και κέντρου παροχής υπηρεσιών. Οι δραστηριότητες και οι ενέργειες που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, από τους Κλάδους της Υπηρεσίας Εμπορίου και τα Εμπορικά Κέντρα που λειτουργεί στο εξωτερικό, συνοψίζονται πιο κάτω:

Πρώθηση προϊόντων και υπηρεσιών

Η ανάπτυξη της εξωστρέφειας μέσω της προώθησης των εξαγωγών αποτελεί βασική προτεραιότητα του Κλάδου Προώθησης Εμπορίου Προϊόντων και Υπηρεσιών. Για το σκοπό αυτό, κατά τη διάρκεια του 2019 υλοποιήθηκε πακέτο ενεργειών στοχεύοντας στην περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών.

Ειδικότερα, το 2019 εφαρμόστηκαν πέντε (5) Σχέδια παραχώρησης οικονομικής ενίσχυσης ήσσονος σημασίας «De Minimis» προς κυπριακές επιχειρήσεις με σκοπό την προβολή και προώθηση τόσο γεωργικών και βιομηχανικών προϊόντων όσο και των υπηρεσιών. Τα εν λόγω 5 Σχέδια De Minimis, από τα οποία το 2019 επωφελήθηκαν συνολικά 160 επιχειρήσεις με χορηγίες ύψους €1,2 εκ., είναι τα εξής:

- Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές εκθέσεις στο εξωτερικό στις οποίες το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας συμμετέχει με κρατικό περίπτερο.
- Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή/και εμπορίας γεωργικών προϊόντων για ιδιωτική συμμετοχή σε εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό.
- Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή/και εμπορίας βιομηχανικών προϊόντων για ιδιωτική συμμετοχή σε εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό.
- Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis", προς κυπριακές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, για ιδιωτική συμμετοχή σε εκθέσεις στο εξωτερικό.
- Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή/και εμπορίας βιομηχανικών προϊόντων για διερεύνηση ξένων αγορών.

Συνολική χορηγία στα σχέδια ενισχύσεων ήσσονος σημασίας «de minimis»			
Έτος	2017	2018	2019
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές εκθέσεις στο εξωτερικό στις οποίες το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας συμμετέχει με κρατικό περίπτερο	€ 1.290.095	€ 1.099.048	€ 839.786
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή/και εμπορίας γεωργικών προϊόντων για ιδιωτική συμμετοχή σε εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό	€ 136.628	€ 147.212	€ 128.889
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή/και εμπορίας βιομηχανικών προϊόντων για ιδιωτική συμμετοχή σε εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό	€ 164.294	€ 194.407	€ 210.756
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, για ιδιωτική συμμετοχή σε εκθέσεις στο εξωτερικό	€ 45.647	€ 62.928	€ 37.290
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή/και εμπορίας βιομηχανικών προϊόντων για διερεύνηση ξένων αγορών	€ 9.201	€ 9.598	€ 5.042
Σύνολο	€ 1.645.865	€ 1.513.193	€ 1.221.763

Αριθμός δικαιούχων στα σχέδια ενισχύσεων ήσσονος σημασίας «de minimis»			
Έτος	2017	2018	2019
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές εκθέσεις στο εξωτερικό στις οποίες το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας συμμετέχει με κρατικό περίπτερο	75	70	61
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή/και εμπορίας γεωργικών προϊόντων για ιδιωτική συμμετοχή σε εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό	43	37	38
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή/και εμπορίας βιομηχανικών προϊόντων για ιδιωτική συμμετοχή σε εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό	34	40	43
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, για ιδιωτική συμμετοχή σε εκθέσεις στο εξωτερικό	24	25	12
Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας "de minimis" προς κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή/και εμπορίας βιομηχανικών προϊόντων για διερεύνηση ξένων αγορών	10	13	6
Σύνολο	186	185	160

Το 2019, στο πλαίσιο του σχετικού Σχεδίου De Minimis, το Υπουργείο συμμετείχε με κρατικό περίπτερο στις πιο κάτω εμπορικές εκθέσεις στο εξωτερικό:

Εμπορικές εκθέσεις στο εξωτερικό στις οποίες το Υπουργείο συμμετείχε με κρατικό περίπτερο το 2019		
Έκθεση	Πόλη	Ημερομηνία
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΣΠΙΤΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ		
The Big Five	Ντουμπάι	25-28 Νοεμβρίου 2019
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ		
Gulf Food and Hotel Equipment	Ντουμπάι	17-21/2/2019
Anuga	Κολωνία	5-9/10/2019
FHC China	Σανγκάη	12-14/11/2019
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ		
Fruit Logistica	Βερολίνο	6-8/2/2019

Πρόσθετα, υλοποιήθηκε η συμμετοχή με πληροφοριακό περίπτερο σε 10 εξειδικευμένες εκθέσεις προϊόντων και υπηρεσιών του εξωτερικού.

Πληροφοριακά περίπτερα σε διεθνείς εκθέσεις στο εξωτερικό κατά το 2019			
Τίτλος	Χώρα	Πόλη	Ημερομηνία
84 ^η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης	Ελλάδα	Θεσσαλονίκη	7-15 Σεπτεμβρίου 2019
27 ^η έκθεση KAVALA EXPO 2019	Ελλάδα	Καβάλα	27-30 Σεπτεμβρίου 2019
7 ^η Έκθεση «Εφοδιαστική Αλυσίδα & Logistics»	Ελλάδα	Αθήνα	9-11 Νοεμβρίου 2019
Γιορτή του Κρασιού	ΗΒ	Λονδίνο	1-2 Ιουνίου 2019
Saratoga Wine & Food Festival	ΗΠΑ	Νέα Υόρκη	4-5 Οκτωβρίου 2019
Mediterranean Diet Roundtable	ΗΠΑ	Ουάσιγκτον	27 Ιουνίου 2019
SIMPAAR	Γαλλία	Παρίσι	5-6 Ιουνίου 2019
GEWINN – Messe	Αυστρία	Βιέννη	21-22 Μαρτίου
Alles für den Gast Herbst	Αυστρία	Σάλτσμπουργκ	09– 13 Νοεμβρίου 2019
INVESTPRO-UAE	ΗΑΕ	Ντουμπάι	13-14 Νοεμβρίου 2019
Σύνολο	10 διοργανώσεις		

Σε συνεργασία με το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ), διοργανώθηκαν 13 επιχειρηματικά φόρουμ σε δώδεκα (12) χώρες. Σκοπός των φόρουμ είναι η προώθηση της Κύπρου ως ένα διεθνές επιχειρηματικό κέντρο και κέντρο παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών καθώς επίσης η προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της στον εν λόγω τομέα.

Επιχειρηματικά φόρουμ που διοργανώθηκαν στο εξωτερικό κατά το 2019			
Χώρα	Πόλη/εις	Ημερομηνία	Δαπάνη (€)
Ρουμανία	Βουκουρέστι	2-3 Απριλίου	15.750
Λίβανος	Βηρυτός	10 Απριλίου	8.500
Ιορδανία	Αμάν	14 Απριλίου	13.590
Γεωργία	Τιφλίδα	18 Απριλίου	4.565
Ηνωμένο Βασίλειο	Λονδίνο (2 φόρουμ)	20-21 Μαΐου	45.650
Αυστρία /Ουγγαρία	Βιέννη - Βουδαπέστη	5 & 6 Ιουνίου	12.650
Ρωσία	Μόσχα	21 Ιουνίου	18.965
Κίνα	Σαγκάη	14 Οκτωβρίου	23.030
Ισραήλ	Τελ Αβίβ	02 Δεκεμβρίου	25.000
Αίγυπτος	Κάιρο	3-5 Δεκεμβρίου	26.300
Ελλάδα	Αθήνα	11 Δεκεμβρίου	14.050
Σύνολο	13 διοργανώσεις		208.050

Επιπρόσθετα, σε συνεργασία με άλλους φορείς, διοργανώθηκαν 10 σεμινάρια, αποστολές και ημερίδες για προβολή της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου και κέντρου παροχής υπηρεσιών στο εξωτερικό.

Σεμινάρια που διοργανώθηκαν στο εξωτερικό κατά το 2019			
Σκοπός	Χώρα	Πόλη/εις	Ημερομηνία
Αποστολή για προώθηση των Εκπαιδευτικών Υπηρεσιών της Κύπρου	Ελλάδα	Θεσσαλονίκη, Αλεξανδρούπολη, Καβάλα, Ξάνθη	26-29 Μαρτίου
Ημερίδα για προώθηση των Εκπαιδευτικών Υπηρεσιών της Κύπρου	Ελλάδα	Αθήνα	13-14 Οκτωβρίου
Σεμινάριο για προώθηση των Ιατρικών Υπηρεσιών της Κύπρου	Ρωσία	Μόσχα	24 Οκτωβρίου
Επιχειρηματικά προγέυματα εργασίας για προώθηση των Κυπριακών επενδυτικών ταμείων	Γερμανία	Φραγκφούρτη & Αμβούργο	19-20 Νοεμβρίου
Ιστοσεμινάριο για προώθηση των Κυπριακών επενδυτικών ταμείων	Γερμανία	Βερολίνο	6 Ιουνίου 2019
Τριμερές φόρουμ "The EastMed – New York Investment Summit – Cyprus, Greece & Israel"	ΗΠΑ	Νέα Υόρκη	2 Μαΐου 2019
Σύνολο	10 διοργανώσεις		

Πρόσθετα, υλοποιήθηκε αριθμός άλλων δράσεων όπως η διοργάνωση γευστολογικών δοκιμών σε επιλεγμένες αγορές (2017:10, 2018:10, 2019:6), η καταχώρηση άρθρων και διαφημίσεων σε εξειδικευμένα έντυπα (2017:39, 2018:46, 2019:22), η φιλοξενία ξένων αγοραστών και δημοσιογράφων στην Κύπρο και η διεξαγωγή ερευνών αγοράς. Τέλος, το Υπουργείο συνέχισε την εφαρμογή των συγχρηματοδοτούμενων Σχεδίων Προώθησης γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων, μέσω των οποίων υλοποιήθηκαν την περίοδο 2016-

2019, τέσσερα προγράμματα συνολικής αξίας €15.5 εκ, τα οποία χρηματοδοτούνται κατά 50% από την Ε.Ε και κατά 30% από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Οι εγχώριες εξαγωγές προϊόντων σημείωσαν τα προηγούμενα χρόνια σταθερή ανοδική πορεία. Παραταύτα, οι εγχώριες εξαγωγές για το έτος 2019 ανήλθαν σε €1.300 εκ. καταγράφοντας μείωση 17% έναντι του προηγούμενου έτους, η οποία οφείλεται κυρίως στη μεγάλη μείωση των εξαγωγών πετρελαιοειδών κατά 46,5%. Ωστόσο, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, οι εξαγωγές εγχώριων προϊόντων ανήλθαν στα €959 εκ. σημειώνοντας αύξηση 0,4% σε σχέση με το 2018. Τα κυριότερα εξαγωγικά προϊόντα ήταν τα ορυκτά καύσιμα και πετρελαιοειδή με συνολικές εξαγωγές €342 εκ. (έναντι €641 εκ. το 2018) με ποσοστό 26% επί του συνόλου των εξαγωγών ακολουθούμενα από τα φαρμακευτικά προϊόντα με εξαγωγές €302 εκ. που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 23% των συνολικών εγχώριων εξαγωγών (έναντι €270 εκ το προηγούμενο έτος). Αντίστοιχα, οι εξαγωγές φρέσκων και μεταποιημένων γεωργοκτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων ανήλθαν στα €392 εκ φτάνοντας το 30% των συνολικών εγχώριων εξαγωγών (έναντι €359 εκ. το 2018), με κυριότερο εξαγωγίμο προϊόν το χαλούμι του οποίου οι εξαγωγές έφτασαν τα €224 εκ. (έναντι €195 εκ. το 2018). Για το 2019 οι εξαγωγές υπηρεσιών ανήλθαν στα €12.322 εκ σημειώνοντας αύξηση 4,1% σε σχέση με το 2018. Οι κυριότερες υπηρεσίες που εξήχθησαν κατά το 2019 αφορούσαν τους κλάδους των μεταφορών (€3.126 εκ.), των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (€3.018 εκ), και των ταξιδιωτικών υπηρεσιών (€2.912 εκ).

Διαχείριση χώρου κρατικής έκθεσης

Το Υπουργείο με σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ανέλαβε από το 2014 τη διαχείριση λειτουργίας του εκθεσιακού χώρου της Κρατικής Έκθεσης .

Παράλληλα το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση (Αρ.1561/2019), ημερομηνίας 11 Σεπτεμβρίου 2019, διόρισε Επιτροπή Έργου για την άμεση διεξαγωγή μελέτης για τον καλύτερο τρόπο αξιοποίησης της Κρατικής Έκθεσης. Η πιο πάνω απόφαση προνοεί τον τερματισμό της υφιστάμενης πρακτικής για παραχώρηση χώρων και τη σύναψη νέων συμβάσεων με εξαίρεση την ενοικίαση για εκθέσεις και εκδηλώσεις.

Κατά τη διάρκεια του 2019 υπήρξε αυξημένο ενδιαφέρον για παραχώρηση χώρων και υπηρεσιών σε ενδιαφερόμενους επαγγελματίες, διοργανωτές εκθέσεων και εκδηλώσεων αλλά και ιδιώτες.

Το 2019 τα έσοδα από τη διαχείριση του χώρου της Κρατικής Έκθεσης ανήλθαν στις €617.124 σε σύγκριση με €444.278 για το 2018. Αντίστοιχα οι δαπάνες ανήλθαν στις €280.149 σε σύγκριση με €286.446 το 2018.

Εμπορικά κέντρα της ΚΔ στο εξωτερικό και δημόσιες σχέσεις

Εμπορικά κέντρα: Η ίδρυση και λειτουργία των κυπριακών εμπορικών κέντρων στο εξωτερικό εντάσσεται στα πλαίσια των προσπαθειών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας για αύξηση και διαφοροποίηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών στο εξωτερικό. Επίσης, τα Εμπορικά Κέντρα δραστηριοποιούνται στην προώθηση της Κύπρου ως Διεθνούς Επιχειρηματικού Κέντρου καθώς και στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων.

Κατά τη διάρκεια του 2019 λειτουργούσαν Εμπορικά Κέντρα σε χώρες με ιδιαίτερο εμπορικό και οικονομικό ενδιαφέρον για την Κύπρο όπως Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, ΗΠΑ, Ελλάδα, Γαλλία, Ρωσία, Αυστρία, Πολωνία, Κίνα, Ισραήλ, Λίβανο και Ιράν.

Τα Εμπορικά Κέντρα μέσω των πολλαπλών δραστηριοτήτων τους προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες και εξυπηρετούν τα συμφέροντα των κυπρίων επιχειρηματιών. Οι δραστηριότητες τους υλοποιούνται μέσω των προγραμμάτων δράσης που σχεδιάζονται και εγκρίνονται από την Υπηρεσία Εμπορίου. Οι κυριότερες δραστηριότητες που διενεργήθηκαν κατά την υπό επισκόπηση περίοδο, είναι οι πιο κάτω:

- Διερεύνηση προοπτικών εξαγωγής
- Διευθέτηση επαφών κυπρίων εξαγωγέων με εισαγωγείς
- Παροχή εμπορικών και άλλων πληροφοριών
- Διοργάνωση συμμετοχής σε εκθέσεις

- Διόργάνωση σεμιναρίων για προβολή της Κύπρου ως Διεθνούς Επιχειρηματικού Κέντρου
- Διόργάνωση εμπορικών αποστολών
- Προβολή/Προώθηση των κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών
- Δημόσιες σχέσεις και προσωπικές επαφές

Η Υπηρεσία Εμπορίου παρακολουθεί στενά και ελέγχει το έργο που επιτελούν οι Εμπορικοί Σύμβουλοι μέσω διαφόρων μηχανισμών όπως η παρακολούθηση των σχεδίων δράσης και των αποτελεσμάτων των δαπανών που διενεργούνται, καθώς επίσης και με την αξιολόγηση των ιδίων των Εμπορικών Συμβούλων.

Export Helpdesk: Άμεσα συνυφασμένη με τις δραστηριότητες των Εμπορικών Κέντρων είναι και η υπηρεσία Export Helpdesk της οποίας η λειτουργία προσθέτει ακόμα ένα εργαλείο στη διάθεση των Κυπρίων εξαγωγέων στην συνολική προσπάθεια που καταβάλλεται από το Υπουργείο για περαιτέρω διείσδυση στις αγορές του εξωτερικού. Η υπηρεσία αυτή αποσκοπεί στην πιο στοχευμένη προώθηση των εγχώριων εξαγωγών σε επιλεγμένες ξένες αγορές. Αυτό γίνεται με την ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή των Εμπορικών Κέντρων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης των υποβληθέντων αιτήσεων.

Για την επίτευξη του επιθυμητού στόχου έχει υιοθετηθεί μια απλή διαδικασία που δημιουργεί μια πλατφόρμα επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ Υπουργείου-Αιτητή-Εμπορικού Κέντρου. Σε γενικές γραμμές η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει την υποβολή στο Υπουργείο ενός απλού εντύπου και συναντήσεις με τους δυνητικούς εξαγωγείς για την εξακρίβωση των στόχων των εταιρειών και τις αγορές που θέλουν να προσεγγίσουν, αποστολή του προφίλ των εταιρειών στα Εμπορικά Κέντρα για τον περαιτέρω χειρισμό και παρακολούθηση της όλης εξέλιξης από τους λειτουργούς στο κέντρο. Η διαδικασία αυτή αποδεδειγμένα αυξάνει τις πιθανότητες εντοπισμού πιθανών εμπορικών εταίρων προς όφελος των κυπριακών επιχειρήσεων και της αύξησης των πιθανοτήτων σύναψης συμφωνιών συνεργασίας για διεύρυνση της εξαγωγικής τους δραστηριότητας.

Κατά τη διάρκεια του 2019, υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία Export Helpdesk αιτήματα από 20 κυπριακές επιχειρήσεις τόσο του τομέα των προϊόντων, όσο και αυτού των υπηρεσιών.

Δημόσιες σχέσεις: Κατά την υπό επισκόπηση περίοδο ο Κλάδος ασχολήθηκε ενεργά με την προώθηση των διμερών εμπορικών και οικονομικών σχέσεων της Κύπρου με άλλες χώρες, Στο πλαίσιο των προσπαθειών για περαιτέρω βελτίωση αυτών των σχέσεων, ο Κλάδος ανέλαβε τα πιο κάτω:

- Συντονισμό και οργάνωση επισκέψεων επισήμων κυπριακών αποστολών στο εξωτερικό και ξένων αποστολών στην Κύπρο
- Ετοιμασία σημειωμάτων για τις εμπορικές σχέσεις της Κύπρου με άλλες χώρες
- Διοργάνωση του Βραβείου Εξαγωγών και επισήμων γευμάτων του Υπουργού
- Παρακολούθηση των διμερών εμπορικών σχέσεων της Κύπρου, συμπεριλαμβανομένων των Διακυβερνητικών Συμφωνιών Επιστημονικής, Τεχνικής και Οικονομικής Συνεργασίας με τρίτες χώρες
- Συντονισμό των θέσεων του Υπουργείου στα πλαίσια της διεξαγωγής Τριμερών/Τετραμερών Συνόδων Αρχηγών Κρατών/Υπουργών

Εμπορική πολιτική και διμερείς σχέσεις: Ο Κλάδος Εμπορικής Πολιτικής και Διμερών Σχέσεων ασχολείται με θέματα εξωτερικής εμπορικής πολιτικής, όπως εμπόριο προϊόντων, υπηρεσιών, επενδύσεων και διμερών επενδυτικών συμφωνιών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στα πλαίσια αυτά, γίνεται παρακολούθηση των εξελίξεων σε σχέση με το διεθνές εμπόριο στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους διάφορους διεθνείς Οργανισμούς. Ο Κλάδος είναι επίσης υπεύθυνος για την προώθηση των διμερών εμπορικών σχέσεων της Κύπρου με άλλες χώρες.

Οι αρμοδιότητες του Κλάδου επικεντρώνονται στα ακόλουθα:

- Διμερείς Επενδυτικές Συμφωνίες Κυπριακής Δημοκρατίας με τρίτες χώρες
- Παρακολούθηση και συμμετοχή στις εργασίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου σε σχέση με τις πολυμερείς εμπορικές συμφωνίες και άλλα θέματα σχετικά με το διεθνές εμπόριο. Επιπρόσθετα, στις αρμοδιότητες του Κλάδου εμπίπτει και η παρακολούθηση των εξελίξεων για θέματα που αφορούν την ανάπτυξη του εμπορίου σε Διεθνείς Οικονομικούς Οργανισμούς όπως είναι ο ΟΟΣΑ (Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη), η UNCTAD (United

Nations Conference on Trade and Development), το ITC (International Trade Centre), καθώς και η Κοινοπολιτεία.

- ο Συμμετοχή στις Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας της ΕΕ οι οποίες ασχολούνται με τον καθορισμό και την εφαρμογή της Κοινής Εμπορικής Πολιτικής της ΕΕ.
- ο τις σχέσεις της ΕΕ με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και άλλους διεθνείς οργανισμούς,
- ο τις εμπορικές συμφωνίες που διαπραγματεύεται η ΕΕ με τρίτες χώρες ή ομάδες τρίτων χωρών
- ο τα μέτρα εμπορικής άμυνας και συγκεκριμένα υποθέσεις Αντι-ντάμπινγκ και Αντι-επιδοτήσεων
- ο το γενικευμένο σύστημα δασμολογικών προτιμήσεων
- ο την πρόσβαση κοινοτικών προϊόντων σε αγορές τρίτων χωρών

Η παρακολούθηση των θεμάτων αυτών σε συνάρτηση με τις σχετικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνει η Κύπρος, είναι σημαντική για τη διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας. Ιδιαίτερα, είναι σημαντική για την ενίσχυση της δυνατότητας των κυπριακών επιχειρήσεων να εξάγουν (προϊόντα και υπηρεσίες) και να διεκδικούν δημόσιες συμβάσεις στο εξωτερικό, για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων και παράλληλα, για την προστασία της κυπριακής οικονομίας από έντονο και αθέμιτο ανταγωνισμό. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται παράλληλα η ανταγωνιστικότητα και οι ευκαιρίες διεθνοποίησης των κυπριακών επιχειρήσεων.

Κλάδος έκδοσης αδειών εισαγωγής / εξαγωγής

Ο Κλάδος Έκδοσης Αδειών Εισαγωγής/Εξαγωγής ασχολείται κυρίως με την εφαρμογή της νομοθεσίας για τον έλεγχο της εξαγωγής ειδών διπλής χρήσης (δηλαδή είδη που είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν τόσο για πολιτική, όσο και για στρατιωτική χρήση), όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού. Ο Κλάδος είναι επίσης αρμόδιος για την έκδοση εγγράφων επιτήρησης για χαλυβουργικά προϊόντα και προϊόντα αλουμινίου. Ακόμη ο Κλάδος μαζί με

τα καθ' ύλην εμπλεκόμενα Υπουργεία / Τμήματα /Υπηρεσίες /Αρχές¹ είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή της νομοθεσίας με τίτλο «Ο περί της Κυκλοφορίας στην Αγορά και της Χρήσης Πρόδρομων Ουσιών Εκρηκτικών Υλών Νόμος», Ν.26(Ι)/2017 που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 17/3/2017.

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του ο Κλάδος παρακολουθεί επίσης τις σχετικές εξελίξεις στην ΕΕ και συνεργάζεται με άλλες αρχές της Δημοκρατίας και των κρατών μελών της ΕΕ.

Το 2019 εκδόθηκε ο ακόλουθος αριθμός αδειών:

- 122 άδειες εξαγωγής ειδών διπλής χρήσης ενώ απορρίφθηκαν πέντε αιτήσεις
- 217 άδειες εξαγωγής πυροβόλων όπλων για μη στρατιωτική χρήση, ενώ απορρίφθηκε μια αίτηση.
- 7 άδειες εξαγωγής στρατιωτικού εξοπλισμού
- 2 άδειες για ενδο-ενωσιακή μεταφορά στρατιωτικού εξοπλισμού

Εκδόθηκαν επίσης 150 έγγραφα επιτήρησης για χαλυβουργικά προϊόντα και 134 έγγραφα επιτήρησης για προϊόντα αλουμινίου.

¹ εκπρόσωποι του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, του Τμήματος Γεωργίας και της Υπηρεσίας Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Τμήματος Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών, του Γενικού Χημείου του Υπουργείου Υγείας και της Αστυνομίας.

10. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

Το όραμα της Υπηρεσίας Υδρογονανθράκων είναι ευθυγραμμισμένο με αυτό του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και δεν είναι άλλο από το να αποκτήσει η Κύπρος έναν καθοριστικό ρόλο σε θέματα ενέργειας στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και να συνεισφέρει στην πρόοδο και στην ανάπτυξη της οικονομίας προς όφελος των πολιτών της.

Στρατηγικός στόχος της Υπηρεσίας είναι η βέλτιστη και βιώσιμη αξιοποίηση των υδρογονανθρακικών πόρων της Κύπρου, με απώτερο σκοπό τη συμβολή στη μεγιστοποίηση των εσόδων του κράτους και στην ανάπτυξη της οικονομίας προς όφελος της κοινωνίας και των μελλοντικών γενεών.

Η ανάπτυξη του τομέα του πετρελαίου και του φυσικού αερίου στην Κύπρο, δύναται να συμβάλει στην προσέλκυση επενδύσεων, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε όλη την αλυσίδα της βιομηχανίας, ενισχύοντας περαιτέρω την οικονομική ανάκαμψη της χώρας και βοηθώντας στη μετατροπή της Κυπριακής οικονομίας σε οικονομία βασιζόμενη στη γνώση. Προς υλοποίηση των πιο πάνω, η Υπηρεσία Υδρογονανθράκων αξιολογεί τις ανάγκες σε εγχώριο ανθρώπινο δυναμικό και αναπτύσσει τα απαιτούμενα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, με στόχο αυτό να αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία στον τομέα.

Επιπρόσθετα, η Κύπρος, ως πλήρες κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επικεντρώνεται στην αξιοποίηση των υδρογονανθρακικών της πόρων και στην κατασκευή των απαραίτητων ενεργειακών υποδομών, συνεισφέροντας στην ενίσχυση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Κύπρος έχει τις δυνατότητες να συνεισφέρει στη μετατροπή της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου σε μια περιοχή αειφόρου και ισορροπημένης οικονομικής ανάπτυξης, ενισχύοντας την πολιτική σταθερότητα και βελτιώνοντας τις διμερείς σχέσεις, αξιοποιώντας τις συνέργειες που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στην περιοχή. Ένας από τους στόχους της Υπηρεσίας Υδρογονανθράκων, άλλωστε, είναι η μετατροπή της Κύπρου σε ενεργειακό κέντρο της Ανατολικής Μεσογείου.

Οι κύριες αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Υδρογονανθράκων αφορούν στις υπεράκτιες δραστηριότητες και υποδομές υδρογονανθράκων, περιλαμβανομένων των αδειοδοτήσεων και της παρακολούθησης των Συμβολαίων Έρευνας και Αναλογικού Καταμερισμού Παραγωγής με τους αδειούχους.

Έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθρακικών πόρων

Στο πλαίσιο των διαδικασιών χορήγησης αδειών έρευνας υδρογονανθράκων σε ερευνητικά τεμάχια εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) της Κυπριακής Δημοκρατίας που διεξάχθηκαν τα έτη 2007, 2012, 2016 και 2018, έχουν υπογραφεί συνολικά εννέα Συμβόλαια Έρευνας και Αναλογικού Καταμερισμού Παραγωγής (εφεξής «Συμβόλαια») για ισάριθμα ερευνητικά τεμάχια με τις ακόλουθες εταιρείες/κοινοπραξίες:

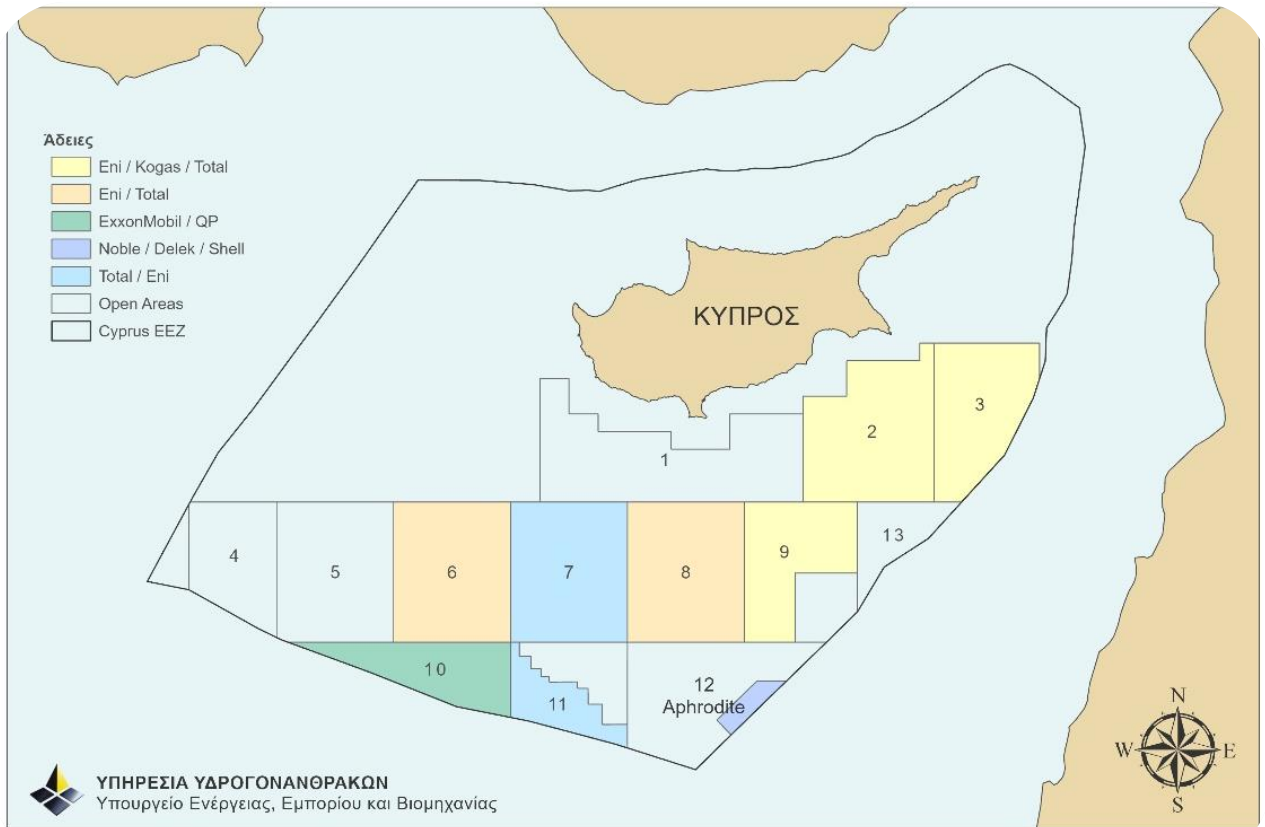
- Eni Cyprus Limited^{*2} / KOGAS Cyprus Limited / Total E&P Cyprus B.V. για τα Ερευνητικά Τεμάχια 2, 3 και 9 (τα Συμβόλαια υπογράφηκαν το 2013).
- Eni Cyprus Limited* / Total E&P Cyprus B.V. για το Ερευνητικό Τεμάχιο 6 (το Συμβόλαιο υπογράφηκε το 2017).
- Total E&P Cyprus B.V.* / Eni Cyprus Limited για το Ερευνητικό Τεμάχιο 7 (το Συμβόλαιο υπογράφηκε το 2019).
- Eni Cyprus Limited* / Total E&P Cyprus B.V. για το Ερευνητικό Τεμάχιο 8 (το Συμβόλαιο υπογράφηκε το 2017).
- ExxonMobil Exploration and Production Cyprus (Offshore) Limited* / Qatar Petroleum International Upstream LLC για το Ερευνητικό Τεμάχιο 10 (το Συμβόλαιο υπογράφηκε το 2017).
- Total E&P Cyprus B.V.* / Eni Cyprus Limited για το Ερευνητικό Τεμάχιο 11 (το Συμβόλαιο υπογράφηκε το 2013).
- Noble Energy International Ltd* / Delek Drilling Limited Partnership / BG Cyprus Limited για το Ερευνητικό Τεμάχιο 12 (το Συμβόλαιο υπογράφηκε το 2008).

² Με * η εταιρεία που έχει το ρόλο του «Διαχειριστή» στις εργασίες υδρογονανθράκων.

Εντός του 2019 εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο τα εξής:

- Χορήγηση Άδειας Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων στην κοινοπραξία Noble Energy International Ltd / Delek Drilling Limited Partnership / BG Cyprus Limited, για το πεδίο φυσικού αερίου «Αφροδίτη» στο Ερευνητικό Τεμάχιο 12.
- Χορήγηση Άδειας Έρευνας Υδρογονανθράκων στην κοινοπραξία Total E&P Cyprus B.V. / Eni Cyprus Limited για το Ερευνητικό Τεμάχιο 7 για αρχική περίοδο τριών ετών.
- Μονοετής παράταση της αρχικής περιόδου της Άδειας Έρευνας Υδρογονανθράκων για τα Ερευνητικά Τεμάχια 2 και 3 στην κοινοπραξία Eni Cyprus Limited / KOGAS Cyprus Limited / Total E&P Cyprus B.V.
- Μονοετής παράταση της αρχικής περιόδου της Άδειας Έρευνας Υδρογονανθράκων για το Ερευνητικό Τεμάχιο 8 στην κοινοπραξία Eni Cyprus Limited / Total E&P Cyprus B.V.
- Μονοετής παράταση της περιόδου της Πρώτης Ανανέωσης της Άδειας Έρευνας Υδρογονανθράκων για το Ερευνητικό Τεμάχιο 9 στην κοινοπραξία Eni Cyprus Limited / KOGAS Cyprus Limited / Total E&P Cyprus B.V.
- Μονοετής παράταση της περιόδου της Δεύτερης Ανανέωσης της Άδειας Έρευνας Υδρογονανθράκων για το Ερευνητικό Τεμάχιο 11 στην κοινοπραξία Total E&P Cyprus B.V. / Eni Cyprus Limited.
- Εκχώρηση ποσοστού ύψους 40% των δικαιωμάτων που κατέχει η Eni Cyprus Limited στο Τεμάχιο 8 στην εταιρεία Total E&P Cyprus B.V.
- Εκχώρηση ποσοστού ύψους 30% των δικαιωμάτων που κατέχει η Eni Cyprus Limited στο Τεμάχιο 3 στην εταιρεία Total E&P Cyprus B.V.
- Εκχώρηση ποσοστού ύψους 20% των δικαιωμάτων που κατέχει η Eni Cyprus Limited στα Τεμάχια 2 και 9 στην εταιρεία Total E&P Cyprus B.V.

**Αδειοδοτημένα ερευνητικά τεμάχια
εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) της Κυπριακής Δημοκρατίας**

Ερευνητική δραστηριότητα αδειούχων εταιρειών

Τον Μάρτιο του 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες ανόρυξης της ερευνητικής γεώτρησης «Glaucus-1» στο Ερευνητικό Τεμάχιο 10 από την κοινοπραξία ExxonMobil Exploration and Production Cyprus (Offshore) Limited / Qatar Petroleum International Upstream LLC. Στη γεώτρηση ανακαλύφθηκε στήλη φυσικού αερίου 133 μέτρων και βάσει της προκαταρκτικής ανάλυσης που διενεργήθηκε εκτιμάται ότι ο ταμιευτήρας είναι άριστης ποιότητας και διαθέτει συνολικές ποσότητες φυσικού αερίου πέντε έως οχτώ τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια. Από την ίδια κοινοπραξία προηγήθηκε ανόρυξη ερευνητικής γεώτρησης στον στόχο «Delphyne-1» εντός του Ερευνητικού Τεμαχίου 10, οι εργασίες της οποίας ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2019 χωρίς ωστόσο να εντοπιστεί εκμεταλλεύσιμη συγκέντρωση υδρογονανθράκων.

Εμπορική διάθεση του κοιτάσματος φυσικού αερίου «Αφροδίτη»: Ορόσημο στη διαδικασία εμπορικής διάθεσης του κοιτάσματος «Αφροδίτη» αποτέλεσε ο Ιούνιος του 2015, κατά τον οποίο η εταιρεία Noble Energy International Ltd και οι τότε εταίροι της (Delek Drilling Limited Partnership / Avner Oil Exploration Limited Partnership), αδειούχοι του Ερευνητικού Τεμαχίου 12, ανακοίνωσαν την Εμπορευσιμότητα του κοιτάσματος «Αφροδίτη» (Declaration of Commerciality) και ακολούθως υπέβαλαν το Σχέδιο Ανάπτυξης και Παραγωγής στον Υπουργό ΕΕΒ. Η ανακοίνωση αυτή είναι η πρώτη που γίνεται για ενδογενή κοιτάσματα φυσικού αερίου για την Κύπρο.

Μετά από σχετικές μελέτες για αξιολόγηση των διάφορων εναλλακτικών επιλογών για την αξιοποίηση του κοιτάσματος «Αφροδίτη», οι αδειούχοι σε συνεργασία με το ΥΕΕΒ κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι, κάτω από το σημερινό οικονομικό και εμπορικό περιβάλλον στον τομέα πετρελαίου και φυσικού αερίου, αλλά και τις διαθέσιμες ποσότητες, η βέλτιστη επιλογή για πώληση του κυπριακού φυσικού αερίου είναι οι περιφερειακές αγορές και ειδικότερα οι αγορές της Αιγύπτου. Πιο συγκεκριμένα, το φυσικό αέριο από το «Αφροδίτη» θα μεταφέρεται στην Αίγυπτο μέσω υποθαλάσσιου αγωγού, θα υγροποιείται στον Σταθμό Υγροποίησης Φυσικού Αερίου Idku της Αιγύπτου και θα εξάγεται στην Ευρώπη και τις παγκόσμιες αγορές. Μέρος του φυσικού αερίου θα δύναται να πωλείται στην εσωτερική αγορά της Αιγύπτου, υπό προϋποθέσεις. Προς τούτο, οι κυβερνήσεις Κύπρου και Αιγύπτου κατέληξαν στη διακρατική συμφωνία που διέπει το

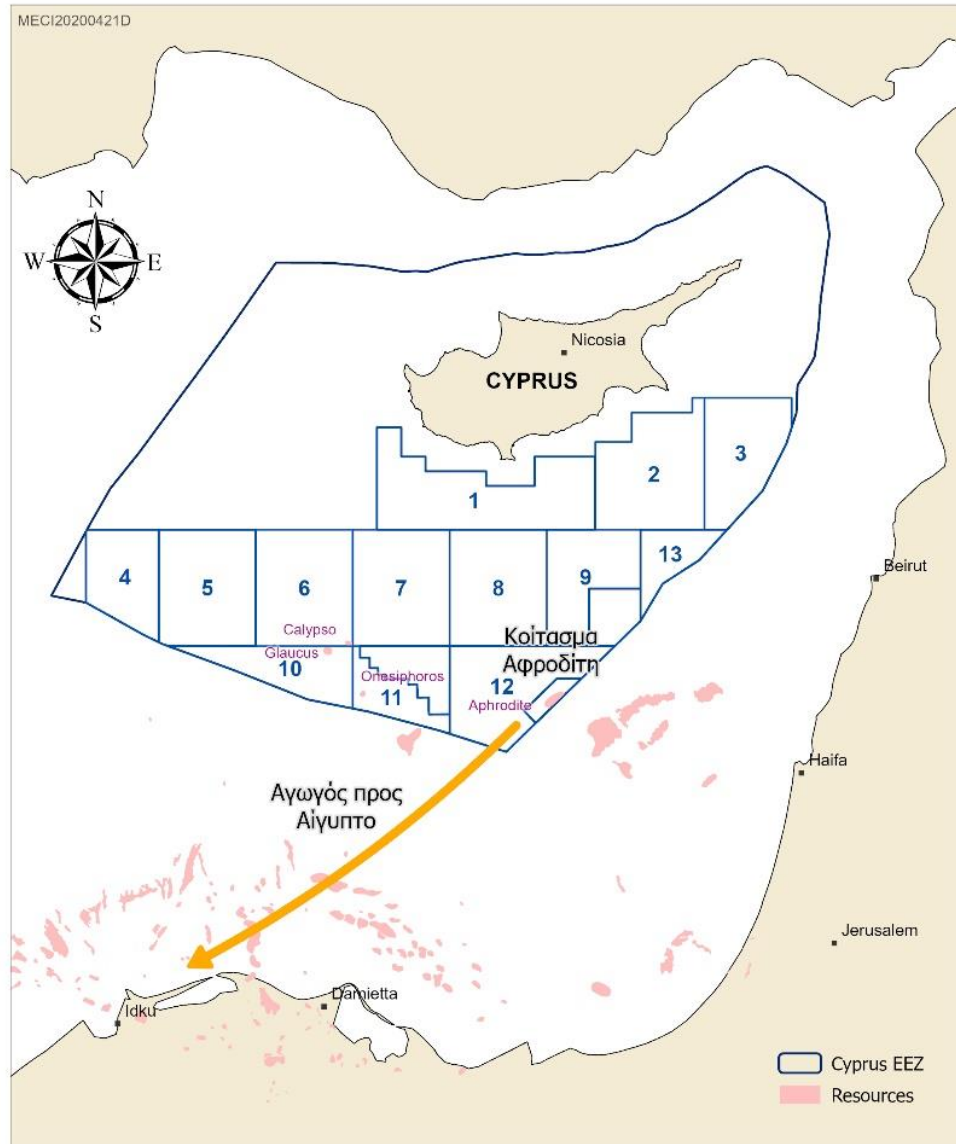
πλαίσιο λειτουργίας του αγωγού για τη μεταφορά φυσικού αερίου από το κοίτασμα «Αφροδίτη» στον σταθμό υδροποίησης στο Idku της Αιγύπτου, η οποία υπεγράφη τον Σεπτέμβριο του 2018 στη Λευκωσία και επικυρώθηκε από τα Κοινοβούλια των δύο χωρών το 2019. Στις 12 Απριλίου 2019 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας «Ο περί της Διακρατικής Συμφωνίας Αναφορικά με Απευθείας Υποθαλάσσιο Αγωγό Φυσικού Αερίου μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου (Κυρωτικός) Νόμος του 2019».

Σημαντική εξέλιξη στη διαδικασία ανάπτυξης του «Αφροδίτη» αποτελεί η κατ' αρχήν συμφωνία πώλησης του φυσικού αερίου, στην οποία κατέληξε η κοινοπραξία και η Εταιρεία Υδρογονανθράκων Κύπρου (ΕΥΚ), η οποία ενεργεί εκ μέρους της ΚΔ, με αγοραστές στην Αίγυπτο. Η υπογραφή μιας τέτοιας συμφωνίας αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη του κοιτάσματος. Μετά από σχετικό αίτημα της κοινοπραξίας, το Νοέμβριο του 2018 ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της κοινοπραξίας για αλλαγή των όρων του Συμβολαίου, ώστε να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη του κοιτάσματος «Αφροδίτη» το συντομότερο δυνατό, με τρόπο επωφελή και για τα δύο μέρη. Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν τον Νοέμβριο του 2019, οπότε και υπεγράφη το αναθεωρημένο Συμβόλαιο. Παράλληλα με τις πιο πάνω διαπραγματεύσεις, η κοινοπραξία υπέβαλε αναθεωρημένο Σχέδιο Ανάπτυξης και Παραγωγής του κοιτάσματος «Αφροδίτη». Μετά από συζητήσεις μεταξύ των δύο πλευρών, το Σχέδιο εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2019 και παραχωρήθηκε στην Κοινοπραξία Άδεια Εκμετάλλευσης του κοιτάσματος, η πρώτη που παραχωρεί η Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με το Σχέδιο Ανάπτυξης και Παραγωγής, η παραγωγή φυσικού αερίου αναμένεται να ξεκινήσει το 2025.

Τέλος, το ενδιαφέρον που υπάρχει για αγορά φυσικού αερίου από την Ιορδανία και κυρίως από την ΕΕ, αναδεικνύει τις προοπτικές αξιοποίησης του φυσικού αερίου εντός της ΑΟΖ της ΚΔ. Η ΕΕ έχει αναγνωρίσει τα πλεονεκτήματα που μπορεί να προσφέρει το φυσικό αέριο της Ανατολικής Μεσογείου (ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού, διαφοροποίηση πηγών εφοδιασμού) και δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις εξελίξεις στην περιοχή.

Σχέδιο Ανάπτυξης Κοιτάσματος Αφροδίτη

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

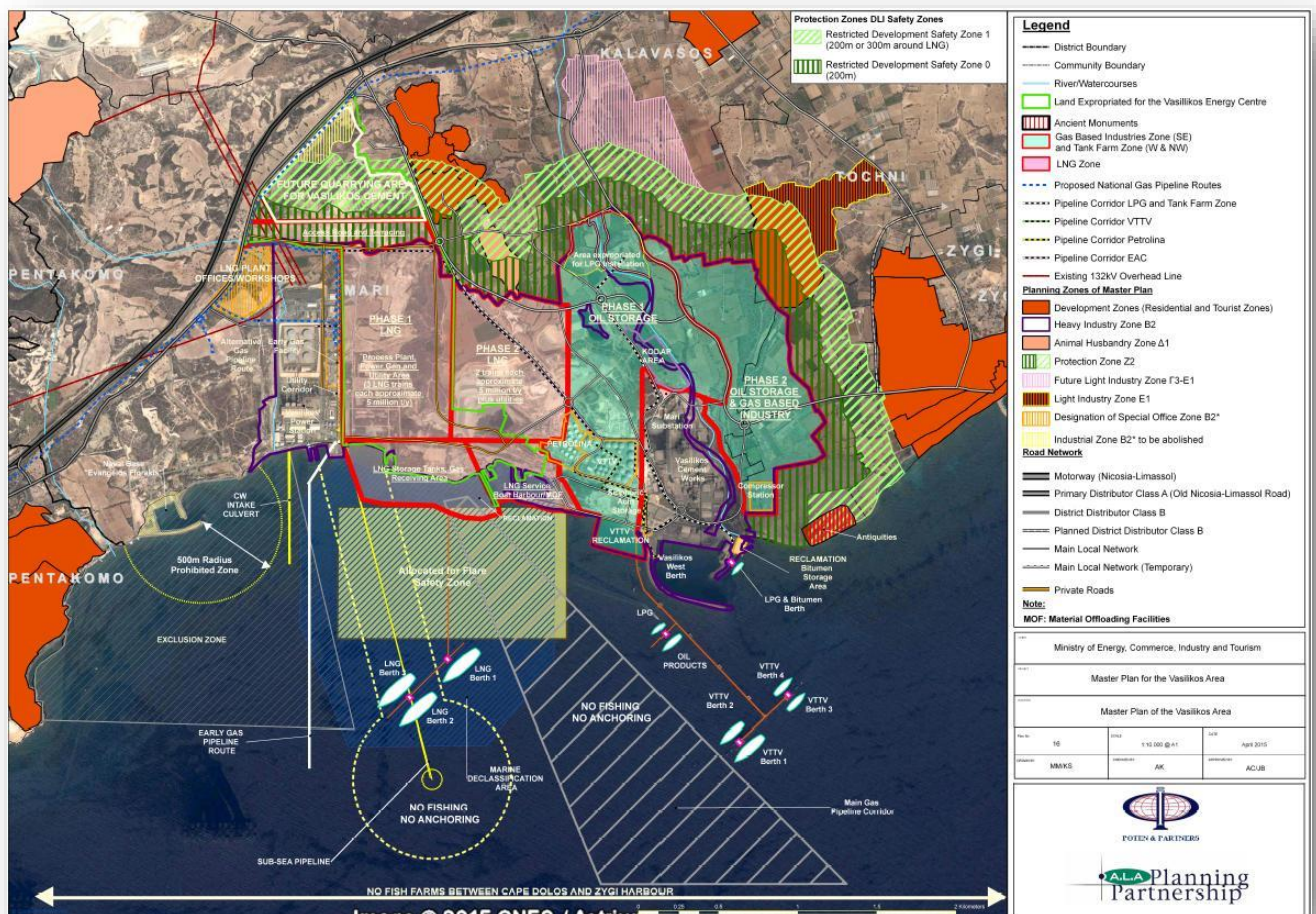
0 50 100 200
Km

Σχήμα: Προτεινόμενη επιλογή για την αξιοποίηση του κοιτάσματος «Αφροδίτη».

Χωροταξικό σχέδιο ανάπτυξης Βασιλικού

Ιστορικό: Στο πλαίσιο των μελετών για τον προτεινόμενο Σταθμό Υγροποίησης Φυσικού Αερίου (ΣΥΦΑ) στο Βασιλικό, συμφωνήθηκε μεταξύ της εταιρείας Noble Energy International Ltd (NEIL), των εταίρων της και του ΥΕΕΒ, όπως αναθεωρηθεί το Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού που είχε εκπονηθεί το 2009, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα. Το Χωροταξικό Σχέδιο ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2015.

Σχήμα: Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης Περιοχής Βασιλικού.

Στη συνέχεια, εκπονήθηκε Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Χωροταξικό Σχέδιο, η οποία ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του 2015, οπότε και τέθηκε σε Δημόσια Διαβούλευση. Ως αποτέλεσμα της Δημόσιας Διαβούλευσης και της αξιολόγησης της προαναφερόμενης μελέτης από την Επιτροπή Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Σχέδια και/ ή Προγράμματα, εκδόθηκε στις 26 Ιανουαρίου 2017 η Περιβαλλοντική Γνωμάτευση από το Τμήμα Περιβάλλοντος. Το 2017 αποφασίστηκε η επέκταση του Λιμένα Βασιλικού και κρίθηκε απαραίτητη η εκ νέου αναθεώρηση του Χωροταξικού Σχεδίου και της σχετικής ΣΜΠΕ. Η εκπόνηση των πιο πάνω μελετών ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2019.

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής δίνει τη δυνατότητα στο κράτος να προχωρήσει με τους σχεδιασμούς του στην περιοχή Βασιλικού για τη δημιουργία του Ενεργειακού Κέντρου.

Σχέσεις Κύπρου με γείτονες χώρες

Τα τελευταία χρόνια η Κυπριακή Δημοκρατία, στο πλαίσιο της εξωτερικής ενεργειακής πολιτικής της προώθησε τριμερείς και τετραμερείς συμφωνίες, οι οποίες περιλαμβάνουν και θέματα συνεργασίας στον τομέα των υδρογονανθράκων, με χώρες όπως η Ελλάδα, το Ισραήλ, η Ιταλία, η Αίγυπτος, ο Λίβανος, η Ιορδανία και η Παλαιστίνη.

Συγκεκριμένα, σε τριμερές - τετραμερές επίπεδο, εντός του 2019, πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

- Τον Ιανουάριο του 2019 πραγματοποιήθηκε η 1η Τριμερής Συνάντηση των Προέδρων των Κοινοβουλίων Κύπρου – Ελλάδας – Αιγύπτου.
- Τον Μάρτιο του 2019, οι κυβερνήσεις των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, του Κράτους του Ισραήλ, της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας συναντήθηκαν στην Ιερουσαλήμ για να επιβεβαιώσουν την κοινή τους δέσμευση για προώθηση της ειρήνης, της σταθερότητας, της ασφάλειας και της ευημερίας στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Σημειώνεται ότι ο Αμερικανός Υπουργός Εξωτερικών, κ. Mike Pompeo, υπογράμμισε τη στήριξη των ΗΠΑ στον τριμερή μηχανισμό που θέσπισαν το

Ισραήλ, η Ελλάδα και η Κύπρος, επισημαίνοντας τη σημασία της αυξημένης συνεργασίας. Οι ηγέτες συμφώνησαν να αυξήσουν την περιφερειακή συνεργασία με σκοπό την ενεργειακή ασφάλεια και ευημερία. Χαιρέτισαν τα πρόσφατα ευρήματα φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο και τις δυνατότητες που προκύπτουν για να συμβάλουν στην ενεργειακή ασφάλεια και διαφοροποίηση.

- ο Τον Απρίλιο του 2019 πραγματοποιήθηκε στο Λίβανο Τριμερής Σύσκεψη μεταξύ Λιβάνου, Κύπρου και Ελλάδας σε επίπεδο Υπουργών Εξωτερικών. Στο περιθώριο της εν λόγω σύσκεψης πραγματοποιήθηκε σε διμερές επίπεδο (Κύπρος - Λίβανος) συνάντηση μεταξύ των Υπουργών Εξωτερικών και Υπουργών Ενέργειας των δυο χωρών, όπου επιβεβαίωσαν τις καλές σχέσεις των δυο χωρών καθώς και την πρόθεση για ενίσχυση της ενεργειακής τους συνεργασίας. Επίκεντρο της συνάντησης αποτέλεσε η επανέναρξη των συζητήσεων μεταξύ των δύο χωρών αναφορικά με τη Συμφωνία-Πλαίσιο για κοινή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων που εκτείνονται εκατέρωθεν της μέσης γραμμής.

Στο πλαίσιο της περιφερειακής συνεργασίας, που προωθεί και έμπρακτα υποστηρίζει η Κύπρος, αποτελεί μαζί με την Αίγυπτο, την Ελλάδα, το Ισραήλ, την Ιταλία, την Ιορδανία και την Παλαιστίνη, τα επτά ιδρυτικά μέλη του Φόρουμ για το φυσικό αέριο της Ανατολικής Μεσογείου (EMGF – East Mediterranean Gas Forum). Τον Ιανουάριο του 2019, πραγματοποιήθηκε η πρώτη Υπουργική συνάντηση του EMGF. Το εν λόγω Φόρουμ, έχει εξασφαλίσει την πλήρη στήριξη τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, καθώς επί της ουσίας αποτελεί μια πλατφόρμα διαρθρωμένου διαλόγου σε θέματα που άπτονται τεχνικής και εμπορικής συνεργασίας, μεταξύ χωρών που εισάγουν, εξάγουν ή απλά αποτελούν χώρες διαμετακόμισης φυσικού αερίου. Επίσης, το υπό αναφορά Φόρουμ στοχεύει στη δημιουργία μιας περιφερειακής αγοράς φυσικού αερίου, ενώ παράλληλα σκοπεύει να διερευνήσει πιθανούς μηχανισμούς, μέσω των οποίων θα καταστήσουν την Ανατολική Μεσόγειο ανταγωνιστική στην παγκόσμια αγορά φυσικού αερίου.

Σημαντικό γεγονός ήταν, επίσης, η επικύρωση με Νόμο που δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2019, της Διακρατικής Συμφωνίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, αναφορικά με Απευθείας Υποθαλάσσιο Αγωγό Φυσικού Αερίου. Η εν λόγω Διακυβερνητική Συμφωνία αποτελεί ορόσημο για ολόκληρη την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, εφόσον ενισχύει τις κοινές προσπάθειες των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου για τη δημιουργία των απαιτούμενων συνεργειών και την προσέλκυση σημαντικών επενδύσεων στον τομέα των υποδομών για παραγωγή και μεταφορά υδρογονανθράκων.

Για την Κυπριακή Δημοκρατία, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την επίτευξη του στρατηγικού της στόχου, δηλαδή της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων που βρίσκονται εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής της Ζώνης.

Εκπαίδευση και βελτίωση επαγγελματικών ικανοτήτων δημοσίων λειτουργών

Εντός του 2019 χρηματοδοτήθηκαν από το Υπουργείο εκπαιδευτικά προγράμματα για την εξειδίκευση και βελτίωση των επαγγελματικών ικανοτήτων δημοσίων λειτουργών (δυνάμει σχετικής συμβατικής υποχρέωσης των αδειούχων εταιρειών). Περιλήφθηκαν στα εκπαιδευτικά προγράμματα λειτουργοί διαφόρων κρατικών υπηρεσιών που εμπλέκονται στα θέματα υδρογονανθράκων, όπως του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης, του Υπουργείου Άμυνας, του Υπουργείου ΕΕΒ, του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών, του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης, του Τμήματος Περιβάλλοντος, της Νομικής Υπηρεσίας, του Κέντρου Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (ΚΣΕΔ) και του Κυπριακού Οργανισμού Τυποποίησης (CYS).

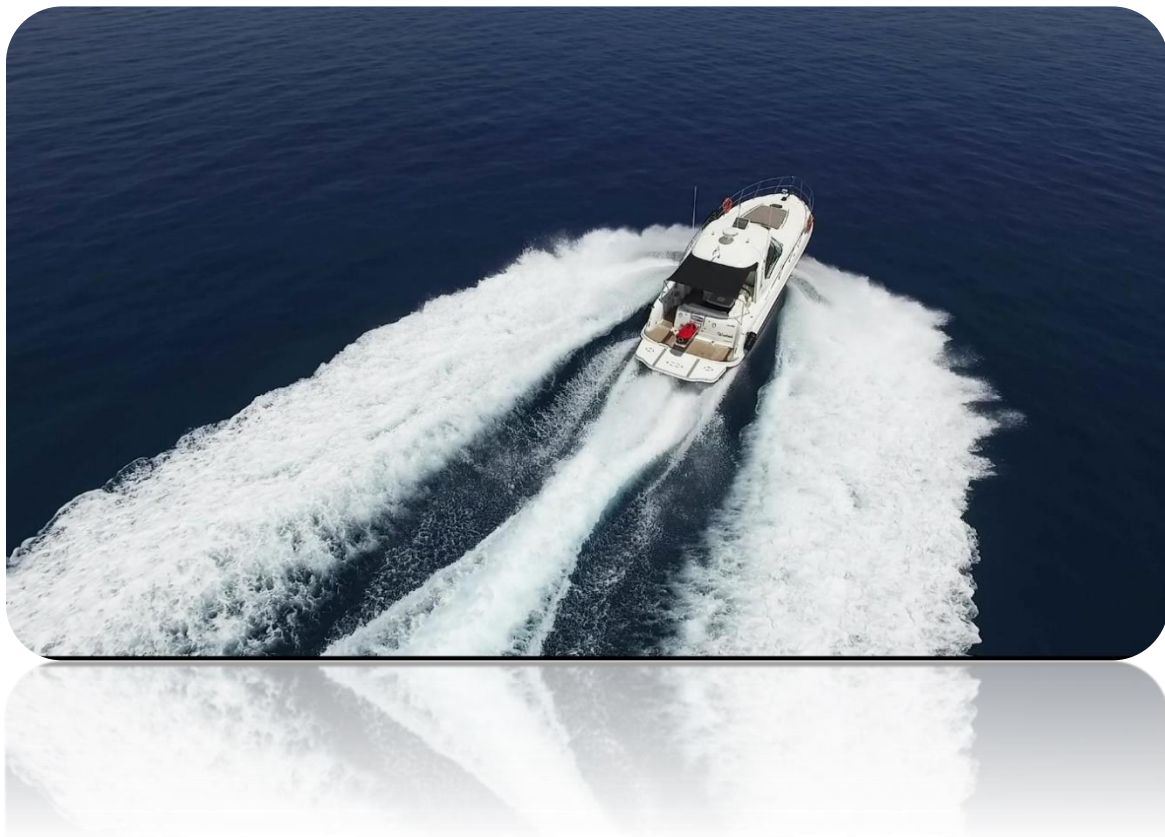
Επίσης, κατά το 2019, το ΥΕΕΒ δημοσίευσε ανακοίνωση για υποβολή αιτήσεων από πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας για την παραχώρηση υποτροφιών για προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων και διδακτορικών, για σπουδές σε κλάδους σχετικούς με τους υδρογονάνθρακες, ύψους €1.100.000. Η αξιολόγηση των αιτήσεων βασίστηκε σε ακαδημαϊκά, κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια.

Διαχείριση των αποβλήτων σε μαρίνες και σκάφη αναψυχής

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, δια της Υπηρεσίας Υδρογονανθράκων, ήταν και το 2019 υπεύθυνη για την εφαρμογή στις Μαρίνες των Κανονισμών περί Ευκολιών Υποδοχής και Απαγόρευσης Απόρριψης στη Θάλασσα Αποβλήτων Πλοίου και Καταλοίπων Φορτίου του 2003.

Στο πλαίσιο αυτό διενήργησε κατά τη διάρκεια του έτους επιθεωρήσεις στις τρεις υπό λειτουργία Μαρίνες της Κύπρου (Μαρίνα Λάρνακας, Μαρίνα St. Raphael και Μαρίνα Λεμεσού). Οι μαρίνες αυτές έχουν συμμορφωθεί πλήρως με τις πρόνοιες των εν λόγω Κανονισμών και σύμφωνα με τα Σχέδια Διαχείρισης των Αποβλήτων τους.

11. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η Υπηρεσία Ενέργειας έχει ως αποστολή τη διαμόρφωση και την υλοποίηση της πολιτικής του κράτους στον τομέα της ενέργειας, με κύριους στρατηγικούς στόχους το 2019 τη βέλτιστη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και την αξιοποίηση του εθνικού δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας των εγχώριων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Οι στόχοι που τέθηκαν από την Υπηρεσία Ενέργειας κατά το 2019, υλοποιήθηκαν σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο της Υπηρεσίας 2019-2021, διαμέσου των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

- ο Δημιουργία των απαραίτητων ενεργειακών υποδομών.
- ο Ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.
- ο Εποπτεία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.
- ο Υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης.
- ο Υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Ανανεώσιμες πηγές Ενέργειας

Βασικός στόχος συνεχίζει να είναι η αύξηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) με τον πλέον αποδοτικό τρόπο και η επίτευξη των εθνικών στόχων αναφορικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στα πλαίσια των πιο πάνω, κατά το 2019 συνέχισε η λειτουργία καθεστώτων στήριξης, έχουν εγκριθεί φορείς κατάρτισης και εξεταστικοί οργανισμοί για την πιστοποίηση εγκαταστατών και έχουν διεξαχθεί μελέτες και αναπτύχθηκαν προγράμματα αναφορικά με την περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ.

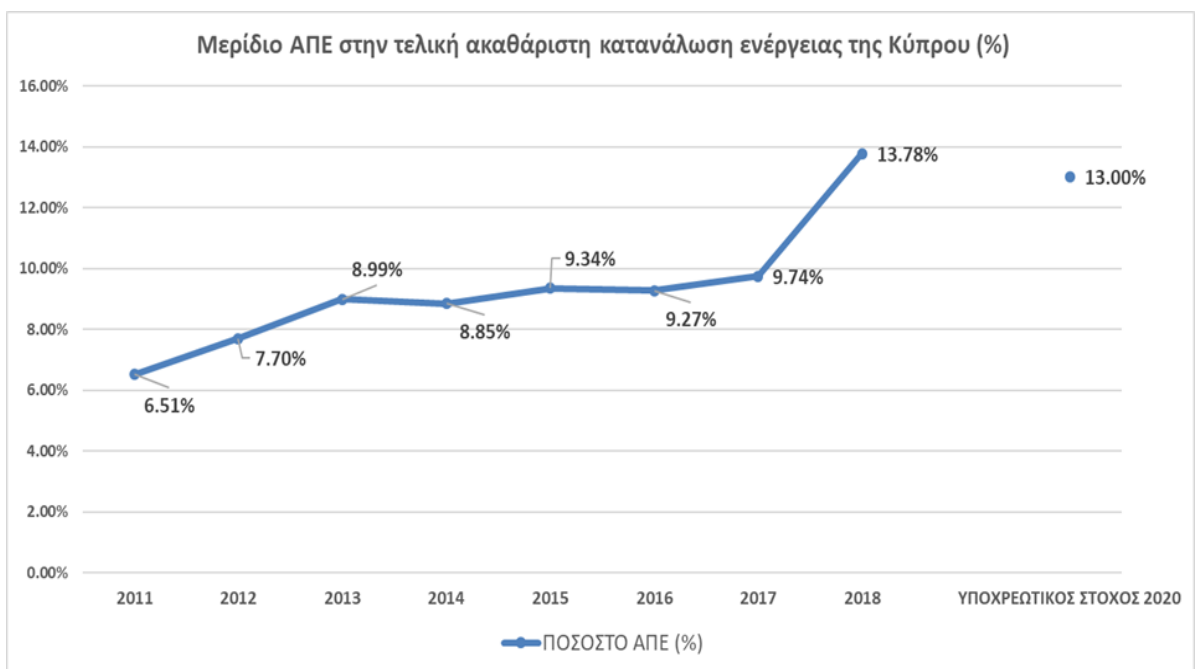
Συνεισφορά ΑΠΕ στη συνολική κατανάλωση ενέργειας

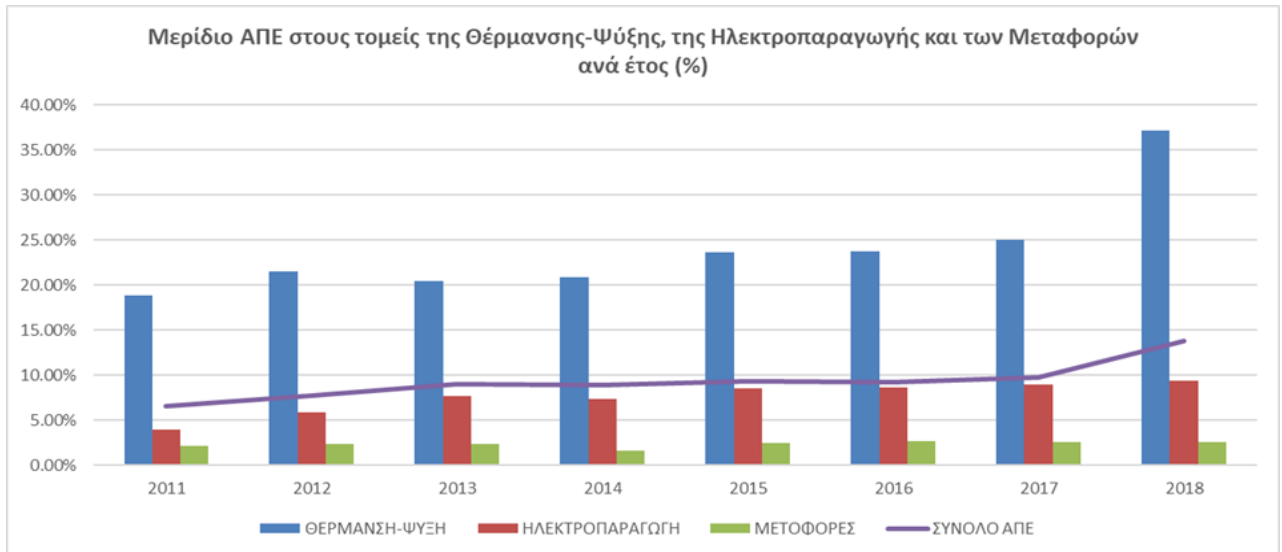
Το 2018 το μερίδιο ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας της Κυπριακής Δημοκρατίας ανήλθε στο 13,78%, ξεπερνώντας τόσο τον ενδεικτικό στόχο για τη διετία 2017-2018, όσο και τον εθνικό υποχρεωτικό στόχο για μερίδιο 13% ΑΠΕ το 2020, σύμφωνα με την Οδηγία 2009/28/ΕΚ.

Επιπρόσθετα το 2018 το μερίδιο ΑΠΕ στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής ανήλθε στο 9,37%, στον τομέα της θέρμανσης-ψύξης στο 37,11% και στις μεταφορές στο 2,61%.

Στο Διάγραμμα1 πιο κάτω παρουσιάζεται το μερίδιο χρήσης ΑΠΕ στη συνολική κατανάλωση ενέργειας τα προηγούμενα χρόνια και στο Διάγραμμα 2 το μερίδιο ΑΠΕ ανά τομέα (ηλεκτροπαραγωγή, θέρμανση και ψύξη, και μεταφορές).

Στο Διάγραμμα 3 παρουσιάζεται η συνεισφορά κάθε τεχνολογίας/πηγής ενέργειας στο συνολικό ποσοστό χρήσης ΑΠΕ στην ΚΔ το 2018. Διαφαίνεται η κυριαρχία της ηλιακής ενέργειας, που αντιστοιχεί στο 38,4% του συνολικού ποσοστού χρήσης ΑΠΕ και η οποία οφείλεται στην ευρεία χρήση ηλιακών θερμικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Το 2019 η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των διάφορων συστημάτων ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή ήταν η ακόλουθη:

- 157,4 MW φωτοβολταϊκών συστημάτων.
- 157,5 MW από 6 αιολικά πάρκα.
- 12,8 MW από 14 μονάδες βιομάζας/βιοαερίου./

Καθεστώτα στήριξης για συστήματα ΑΠΕ

A. Σχέδιο για Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας για ίδια κατανάλωση

Το 2019 συνέχισε με επιτυχία η λειτουργία του «Σχεδίου για Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας για ίδια κατανάλωση» το οποίο καλύπτει τις ακόλουθες επενδύσεις:

- Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων (ΦΒ) με την μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων (net-metering), ισχύος μέχρι 10kW, για όλους τους καταναλωτές (οικιακούς και μη οικιακούς/εμπορικούς καταναλωτές). Για την περίοδο Μαρ. 2019 με Ιουν. 2020 η συνολική ισχύς των ΦΒ συστημάτων που δύναται να εγκατασταθεί στα πλαίσια της κατηγορίας του συμψηφισμού μετρήσεων ανέρχεται στα 20MW.
- Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων καθώς και άλλων συστημάτων ΑΠΕ (μονάδες εκμετάλλευσης βιομάζας/βιοαερίου, ανεμογεννήτριες), ισχύος από 10kW μέχρι 10MW, με την μέθοδο του συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing) σε υποστατικά με εμπορική ή βιομηχανική διατίμηση. Η συνολική ισχύς των συστημάτων ΑΠΕ που δύναται να εγκατασταθεί στην κατηγορία του συμψηφισμού λογαριασμών ανέρχεται στα 40MW.
- Εγκατάσταση αυτόνομων συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα υποστατικά κάθε καταναλωτή ηλεκτρικής ενέργειας.

Η λειτουργία του Σχεδίου ξεκίνησε το 2013 και η συνολική ισχύς των φωτοβολταϊκών συστημάτων που εγκαταστάθηκαν στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου, μέχρι το τέλος του 2019, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα (ΠΙΝΑΚΑΣ 1):

ΕΤΟΣ	Αριθμός εγκατεστημένων ΦΒ συστημάτων συμψηφισμού μετρήσεων (net-metering)	Συνολική εγκατεστημένη ισχύς (kW)	Αριθμός εγκατεστημένων ΦΒ συστημάτων αυτοπαραγωγής και συστημάτων συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing)	Συνολική εγκατεστημένη ισχύς (kW) αυτοπαραγωγής και net-billing
2014	5.973	17.925	0	0
2015	8.045	24.160	39	1.792
2016	9.135	28.250	81	3.653
2017	10.360	33.213	94	4.276
2018	11.613	38.602	117	5.994
2019	14.780	54.000	147	14.500

Β. Σχέδιο για την Παραγωγή Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας με τελική κατάληξη την ένταξη των έργων στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού.

Το 2019 συνέχισε η λειτουργία του Σχεδίου για την Παραγωγή Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας με τελική κατάληξη την ένταξη των έργων στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού το οποίο προκηρύχτηκε το 2018.

Στο εν λόγω σχέδιο εντάχθηκαν συνολικά 76 έργα συνολικής ισχύος 115,8 MW. Τα Φωτοβολταϊκά (ΦΒ) συστήματα και το σύστημα Αξιοποίησης Βιομάζας, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής, ενώ το Αιολικό Πάρκο εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου.

Αναλυτικά:

Τεχνολογία ΑΠΕ	Αρ. Έργων	Συνολική ισχύς (MW)
Φωτοβολταϊκά	74	101
Αιολικό Πάρκο	1	12,5
Σταθμός αξιοποίησης Βιομάζας	1	2,3
Σύνολο	76	115,8

Πίνακας 2: Έργα ανά τεχνολογία, Σχέδιο ΑΑΗ.

Μέχρι το τέλος του 2019, ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ) στην αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτουν τα έργα Φωτοβολταϊκών και Βιομάζας, έκδωσε τους τελικούς όρους σύνδεσης για τα περισσότερα έργα.

Για τα Φωτοβολταϊκά συστήματα, μέχρι το τέλος του 2019, 33 συστήματα, ισχύος 13 MW, βρίσκονται ήδη σε λειτουργία, ενώ 21 έργα, ισχύος 50 MW, βρίσκονται υπό κατασκευή.

Για περίπου 12 έργα, ισχύος 38 MW, αναμένεται να εκδοθούν οι τελικοί όροι ώστε να αρχίσει η κατασκευή τους. Για το Αιολικό Πάρκο καθώς και για το σύστημα αξιοποίησης βιομάζας δεν είχαν εκδοθεί οι τελικοί όροι σύνδεσης μέχρι το 2019, ώστε να ξεκινήσει η κατασκευή τους.

Γ. Σχέδιο για την παραγωγή Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στο πλαίσιο της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού, με Τελική κατάληξη των έργων στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού

Μέχρι και τον Ιανουάριο του 2020, που λήφθηκε η πλήρης ενημέρωση της κατάστασης του σχεδίου, ο ΔΣΔ ενημέρωσε το Υπουργείο ότι ήδη για 127 έργα ισχύος 197 MW έχουν εκδοθεί οι προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης. Από αυτά τα 93 έργα συνολικής ισχύος 145 MW έχουν ήδη αποδεχθεί τους όρους και προσκόμισαν τις απαραίτητες εγγυητικές πιστής εκτέλεσης. Το πιο πάνω σχέδιο, τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2019. Η υποβολή αιτήσεων άρχισε τον Απρίλιο του 2019 και τερματίστηκε τον Ιούνιο του ίδιου έτους. Το Σχέδιο προέβλεπε την εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ συνολικής ισχύος 150 MW.

Υποβλήθηκαν συνολικά αιτήσεις για 213 έργα συνολικής ισχύος 427 MW και τελικά εντάχθηκαν στο σχέδιο:

- 147 έργα συνολικής ισχύος 260 MW (κατάλογος Α'), ενώ
- 66 έργα ισχύος 169 MW ακολουθούν ως επιλαχόντες (κατάλογος Β').

Πιστοποίηση εγκαταστατών μικρής κλίμακας συστημάτων ΑΠΕ

Η Υπηρεσία Ενέργειας, ως αρμόδια αρχή, έχει προβεί στην έγκριση των ακόλουθων Φορέων Κατάρτισης και Εξεταστικών Οργανισμών για τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εξετάσεων για την πιστοποίηση εγκαταστατών μικρής κλίμακας συστημάτων ΑΠΕ.

Εγκεκριμένοι Φορείς Κατάρτισης

- Εργαστήριο Φωτοβολταϊκής Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου ως φορέα κατάρτισης για εγκαταστάτες ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων.
- Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών ως φορέα κατάρτισης για εγκαταστάτες Λεβήτων Λεβητών και θερμαστρών βιομάζας.
- Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου ως φορέα κατάρτισης για εγκαταστάτες ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων.
- Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων ως φορέα κατάρτισης για εγκαταστάτες ηλιακών θερμικών συστημάτων.
- Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων ως φορέα κατάρτισης για εγκαταστάτες αντλιών θερμότητας.
- FREDERICK UNIVERSITY ως φορέα κατάρτισης για εγκαταστάτες ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Εγκεκριμένοι Εξεταστικοί Οργανισμοί

- Εργαστήριο Φωτοβολταϊκής Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου ως εξεταστικό οργανισμό για εγκαταστάτες ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων.

- Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (ΚΕΠΑ) ως εξεταστικό οργανισμό για εγκαταστάτες ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων.
- Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (ΚΕΠΑ) ως εξεταστικό οργανισμό για εγκαταστάτες ηλιακών θερμικών συστημάτων.
- FREDERICK UNIVERSITY ως εξεταστικό οργανισμό για εγκαταστάτες ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων

Μέχρι το τέλος του 2019 έχουν πιστοποιηθεί και εγγραφεί στο Μητρώο Εγκαταστατών Μικρής Κλίμακας Συστημάτων ΑΠΕ 64 εγκαταστάτες φωτοβολταϊκών συστημάτων και 25 εγκαταστάτες ηλιακών θερμικών συστημάτων, με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στους περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Πιστοποίηση Εγκαταστατών Μικρής Κλίμακας Συστημάτων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) Κανονισμοί του 2015 - Κ.Δ.Π.374/2015.

Ενεργειακός Σχεδιασμός και μελέτες για την μελλοντική ανάπτυξη των ΑΠΕ

Έχουν γίνει διάφορες μελέτες με σκοπό την κατάρτιση μακροχρόνιου Σχεδιασμού για την περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Οι μελέτες αυτές είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας και έχουν ενσωματωθεί στο τελικό Εθνικό Σχέδιο Διακυβέρνησης για την Ενέργεια και το Κλίμα της Κύπρου³.

Συγκεκριμένα στα πλαίσια της τεχνικής βοήθειας “Technical support to improve the penetration of renewable energy sources and energy efficiency in Cyprus” σε συνεργασία με το ιταλικό ινστιτούτο Ricerca sul Sistema Energetico (RSE) έχουν αναπτυχθεί τα ακόλουθα λογισμικά προγράμματα που θα συμβάλουν στη βελτίωση και περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ στον ενεργειακό σύστημα της Κύπρου:

- «Software toll for the optimum design of self-consumption PV systems»: Στα πλαίσια της εν λόγω δράσης δημιουργήθηκε ένα εξειδικευμένο λογισμικό το οποίο παρέχει τη δυνατότητα σε όλους τους καταναλωτές να καθορίσουν με βάση το

³ [http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/all/EE3E8BE9D5282E5CC22584F700273BD9/\\$file/submission.zip?openelement](http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/all/EE3E8BE9D5282E5CC22584F700273BD9/$file/submission.zip?openelement)

- προφίλ κατανάλωσης των υποστατικών τους, τη βέλτιστη δυναμικότητα φωτοβολταϊκού συστήματος που δύναται να εγκαταστήσουν για την κάλυψη των αναγκών τους σε ηλεκτρική ενέργεια. Το λογισμικό καλύπτει όλες της κατηγορίες του «Σχέδιου για Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας για ίδια κατανάλωση» (net-metering, net-billing, αυτοπαραγωγή, αυτόνομα συστήματα) και είναι δωρεάν διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας.
- ο «Forecasting tool for variable renewable energy sources»: Στα πλαίσια της εν λόγω δράσης αναπτύχθηκε ειδικό λογισμικό για την ακριβή πρόβλεψη της παραγωγής των αιολικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων στην Κύπρο. Το λογισμικό κατά την ετοιμασία της πρόβλεψης αναλύει στατιστικά δεδομένα της παραγωγής και των κλιματολογικών συνθηκών που σημειώθηκαν σε προηγούμενες χρονικές περιόδους σε συνδυασμό με κλιματολογικές προβλέψεις από άλλα εξειδικευμένα μετεωρολογικά λογισμικά. Το πρόγραμμα θα μπορεί να χρησιμοποιείται από το Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς και από τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ κατά τον προγραμματισμό του ηλεκτρικού δικτύου και τη διαχείριση της παραγωγής των αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων.

Παράλληλα με τα πιο πάνω η Υπηρεσία Ενέργειας συμμετέχει σε διάφορα Ερευνητικά Ευρωπαϊκά προγράμματα με σκοπό να παρακολουθεί τις εξελίξεις και να ενημερώνει το κοινό για τις νέες τεχνολογίες. Για παράδειγμα, το πρόγραμμα StoRES που είχε εγκριθεί στο πλαίσιο του προγράμματος Interreg MED, με κύριο στόχο τα διάφορα πιλοτικά συστήματα με αποθήκευση ενέργειας σε συνδυασμό με ΑΠΕ, ώστε να εξαχθούν διάφορες τεχνικές πληροφορίες οι οποίες θα είναι χρήσιμες για την χάραξη πολιτικής αλλά και τεχνικών κανονισμών. Το έργο συντόνιζε το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Εξοικονόμηση Ενέργειας

Εθνικός Στόχος Ενεργειακής Απόδοσης, βελτιστοποίηση του Υφιστάμενου Εθνικού Σχεδιασμού και Καθορισμός Στρατηγικής για την Εξοικονόμηση Ενέργειας μετά το 2020.

Στο τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας, δρομολογήθηκαν πρόσθετα μέτρα και πολιτικές με σκοπό να επιτευχθούν οι εθνικοί στόχοι και υποχρεώσεις μέχρι το 2020. Όσον αφορά τον υποχρεωτικό στόχο για σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας (ΕΞΕ) κατά την τελική χρήση ύψους 241.588 τόνους ισοδύναμου πετρελαίου την περίοδο 2014-2020, έγινε αναθεώρηση του Εθνικού Προγράμματος Ενεργειακής Απόδοσης που αφορά τα εθνικά μέτρα και πολιτικές για υλοποίηση της υποχρέωσης του συγκεκριμένου άρθρου. Με βάση τον εθνικό προγραμματισμό και τα μέτρα που έχουν ενταχθεί στον εθνικό προγραμματισμό την τριετία 2018-2020, ο στόχος αναμένεται να υπερκαλυφθεί.

Τα κυριότερα μέτρα που συνεισφέρουν στην επίτευξη του στόχου είναι οι φόροι κατανάλωσης στα καύσιμα κίνησης, η φορολόγηση ηλεκτρικής ενέργειας λόγω του τέλους ΑΠΕ και ΕΞΕ, ο καθορισμός νέων τελών κυκλοφορίας οχημάτων για τις νέες εγγραφές με βάση του εκπεμπόμενους ρύπους καθώς και τα οικονομικά κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια.

Άλλα μέτρα που θα συνεισφέρουν στο στόχο του 2020 είναι η επιβολή υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας σε μεγάλους διανομείς ενέργειας, δράσεις για πληροφόρηση των καταναλωτών, μέτρα στα κτίρια του δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιο Τομέα, αντικατάσταση λαμπτήρων οδικού φωτισμού, μέτρα ενεργειακής αναβάθμισης στα ξενοδοχεία, πολεοδομικό κίνητρο για αυξημένο συντελεστή δόμησης για νέα κτίρια και κτίρια που υφίστανται ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας και υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης. Στο ίδιο πλαίσιο, προωθήθηκε για νομοτεχνικό έλεγχο το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για επιβολή υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας σε μεγάλους διανομείς ενέργειας.

Προς συμμόρφωση με το Άρθρο 24 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η ετήσια έκθεση για σκοπούς ελέγχου της προόδου που έχει

επιτευχθεί στην Κύπρο σε σχέση με την επίτευξη των εθνικών στόχων ενεργειακής απόδοσης και ετοιμάστηκε έκθεση με τα στατιστικά στοιχεία μονάδων συμπαραγωγής. Τα έγγραφα βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας⁴.

Επιπλέον ετοιμάστηκαν και υποβλήθηκαν για νομοτεχνικό έλεγχο δύο τροποποιητικά νομοσχέδια για εναρμόνιση με την αναθεώρηση της Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση (Οδηγία 2018/2002/ΕΕ για τροποποίηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση), με βάση το σχετικό χρονοδιάγραμμα εναρμόνισης. Επιπλέον ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στην Ε. Επιτροπή το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΔΕΚ) για το 2030. Στο ΕΣΔΕΚ τίθενται οι εθνικοί στόχοι για την εξοικονόμηση ενέργειας για το 2030 καθώς επίσης τα μέτρα και τις πολιτικές που θα λάβει το κράτος για να τους επιτύχει. Οι στόχοι που έχουν τεθεί είναι:

- ο Επίτευξη εθνικού υποχρεωτικού σωρευτικού στόχου εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση ύψους 243,04ktoe τα έτη 2021-2030, με λήψη μέτρων πέραν των όσων επιβάλλουν οι ευρωπαϊκές νομοθεσίες.
- ο Ενδεικτική εθνική συνεισφορά στο στόχο της Ε.Ε: «Πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας το 2030 μέχρι 2,4 Mtoe και τελική κατανάλωση ενέργειας το 2030 μέχρι 2,0 Mtoe (μείωση 17% και 13% αντίστοιχα σε σχέση με την αντίστοιχη πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κύπρο το 2007)».

Τα κυριότερα μέτρα για την περίοδο 2021-2030 θα αφορούν μεταξύ άλλων την προώθηση επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας σε κατοικίες, επιχειρήσεις και δημόσια κτίρια, με ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους. Επιπλέον, σειρά μέτρων προγραμματίζεται στον τομέα των μεταφορών από το Αρμόδιο Υπουργείο Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων.

Στα πλαίσια υλοποίησης του μνημονίου οικονομικής στήριξης της Κύπρου, ολοκληρώθηκε τεχνική βοήθεια για την ενεργειακή απόδοση, με χρηματοδότηση της Μονάδας Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ε. Επιτροπής που αφορούσε τον καθορισμό των αποδοτικότερων μέτρων προς επίτευξη της νέας εθνικής υποχρέωσης για εξοικονόμηση

⁴ www.energy.gov.cy

ενέργειας κατά την τελική χρήση την περίοδο 2021 – 2030, τον προσδιορισμό της πραγματικής ζήτησης ενέργειας διαφόρων τύπων κτιρίων και διεργασιών και την υλοποίηση στοχευμένων μέτρων πληροφόρησης για την ενεργειακή απόδοση. Επιπλέον προχώρησε η υλοποίηση τεχνικής βοήθειας για τον ποιοτικό έλεγχο των ενεργειακών ελέγχων και για την ηλεκτρονική διαχείριση των μητρών που διατηρεί η Υπηρεσία Ενέργειας στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας.

Σήμερα λειτουργούν 14 μονάδες συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας στην Κύπρο με συνολική εγκατεστημένη ισχύ 13,1 MWe. Τον Σεπτέμβριο του 2018 έχει ανακοινωθεί και παρέμεινε σε ισχύ και το 2019 καθεστώς στήριξης που αφορά την εγκατάσταση μονάδων συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης με δυναμικότητα μέχρι 5 MW στον τριτογενή και δημόσιο τομέα και βασίζεται στην αρχή του συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing). Η συνολική δυναμικότητα εγκατάστασης μονάδων συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης κάτω από το καθεστώς στήριξης είναι 20 MW. Επιπλέον έχουν δρομολογηθεί διαδικασίες για δυο πιλοτικά έργα συμπαραγωγής σε δύο δημόσια κτίρια με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μέχρι τα τέλη του 2021.

Επιπλέον έγινε συνεργασία με τις λοιπές Αρχές για βέλτιστη εφαρμογή των εθνικών υποχρεώσεων όσον αφορά την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης στις υποδομές ηλεκτρισμού, την απόκριση στη ζήτηση και τις υποχρεώσεις που αφορούν την εγκατάσταση ατομικών μετρητών και την τιμολόγηση ενέργειας.

Έχει επίσης προχωρήσει η υλοποίηση δύο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020 (ΣΥΝΕΡΓΕΙΝ, ΣΤΡΑΤΕΝΕΡΓΕΙΝ). Μέσω των προγραμμάτων αυτών πόροι ύψους 2,7 εκ ευρώ, θα αξιοποιηθούν κυρίως για έργα ενεργειακής αναβάθμισης σε 11 κτίρια των Δήμων και Κοινοτήτων της Κύπρου.

Μέτρα Πληροφόρησης και Κατάρτισης των Καταναλωτών για Εξοικονόμηση

Ενέργειας: Η Υπηρεσία Ενέργειας προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στη διαφώτιση των πολιτών σε θέματα ενέργειας. Προς επίτευξη του σκοπού αυτού κατά το 2019 πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

- Διεξαγωγή ημερίδων οι οποίες απευθύνονταν κυρίως σε μέλη του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (ΕΤΕΚ), της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), ξενοδόχους, επιχειρηματίες, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δήμους, κοινότητες, εργολάβους και ταυτόχρονα προς το ευρύ κοινό.
- Συμμετοχή της Υπηρεσίας Ενέργειας στην ετήσια έκθεση εξοικονόμησης ενέργειας (Save Energy) που διοργανώνει η ΟΕΒ σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ενέργειας και την ΑΗΚ. Μεταξύ των χορηγών της έκθεσης είναι το Ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ.
- Λειτουργία λογαριασμού της Υπηρεσίας Ενέργειας σε Facebook, Twitter και YouTube, με σκοπό την προώθηση μεταξύ άλλων της ΕΞΕ και των ΑΠΕ.
- Πραγματοποίηση διαλέξεων σε σχολεία δημοτικής, μέσης και τεχνικής εκπαίδευσης και πραγματοποίηση μαθητικού διαγωνισμού σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Προκήρυξη και κατακύρωση διαγωνισμού για την παραγωγή υλικού προώθησης (στυλό, τσάντες, USB memory sticks κοκ) του συγχρηματοδοτούμενου έργου «ΣΤΡΑΤΕΝΕΡΓΕΙΝ» που αφορά την ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών και κοινοτικών κτιρίων.
- Η Υπηρεσία Ενέργειας προώθησε διαφημιστικό και ενημερωτικό υλικό μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook και Twitter) της Υπηρεσίας Ενέργειας.

Το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών υλοποίησε για το ΥΕΕΒ:

- Διαφημίσεις εξωτερικού χώρου (billboards) σε κύριες οδικές αρτηρίες, σε λεωφορεία και σε 4 εμπορικά κέντρα.
- Δημιουργία στατικής ιστοσελίδας της Υπηρεσίας Ενέργειας με πληροφορίες σχετικά με θέματα ενεργειακής απόδοσης για οικιακούς καταναλωτές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις) (<http://www.energy.gov.cy>). Στην ιστοσελίδα

υπάρχει το εύχρηστο διαδικτυακό εργαλείο που ετοιμάστηκε για να βοηθήσει τους πολίτες να εντοπίζουν εύκολα το κόστος και το όφελος από διάφορα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που δύναται να λάβουν (π.χ αντικατάσταση ηλεκτρικών συσκευών, οχημάτων, ηλιακά, θερμομόνωση κοκ). Επίσης μπορούν να βρουν μητρώα επαγγελματιών στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας, χρήσιμο ενημερωτικό υλικό και πληροφορίες για διαθέσιμα οικονομικά κίνητρα και σχέδια για εξοικονόμηση ενέργειας.

- Δημιουργία και μετάδοση ραδιοφωνικών σποτς (23 ραδιοφωνικοί σταθμοί).
- Δημιουργία και μετάδοση τηλεοπτικών σποτς (9 τηλεοπτικοί σταθμοί).
- Διαδικτυακές διαφημίσεις.
- Έντυπες διαφημίσεις στον τύπο (εφημερίδες) (21 καταχωρήσεις).

Με χρηματοδότηση από την Υπηρεσίας Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υλοποιήθηκε τεχνική βοήθεια για την Κύπρο από το Περιβαλλοντικό Γραφείο της Αυστρίας για την πληροφόρηση του κοινού. Στο πλαίσιο αυτό το έτος 2019, το Ενεργειακό Γραφείο Κύπρου, ως υπεργολάβος, υλοποίησε για το ΥΕΕΒ:

- «Energy Safari» επισκέψεις για πληροφόρηση δημοσιογράφων και κοινού για τα οφέλη από μέτρα ενεργειακής απόδοσης που υλοποιήθηκαν.
- Μέρα αφιερωμένη στην εξοικονόμηση ενέργειας στο πάρκο Ακροπόλεως.
- Διδακτικό εργαλείο για καταναλωτές για εξοικονόμησης ενέργειας.
- Δίκτυο ενεργειακής απόδοσης για επιχειρήσεις και βράβευση επιχειρήσεων, στα πλαίσια της πρωτοβουλίας business4climate.
- Διαλέξεις σε κοινότητες της Κύπρου.

Μέτρα για Αδειοδότηση Επαγγελματιών στον Τομέα της Εξοικονόμησης Ενέργειας: Έχουν θεσπιστεί και εφαρμόζονται νομοθεσίες για αδειοδότηση Ενεργειακών Ελεγκτών για κτίρια, βιομηχανίες και μεταφορές καθώς και για αδειοδότηση Παρόχων Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΠΕΥ). Εντός του 2019 πραγματοποιήθηκαν εκπαιδευτικά προγράμματα και εξετάσεις από εγκεκριμένους από την Αρμόδια Αρχή (Υπηρεσία Ενέργειας) οργανισμούς για υποψήφιους ενεργειακούς ελεγκτές σε κτίρια και βιομηχανίες, ενώ προωθήθηκαν ενέργειες για αύξηση του ενδιαφέροντος για διενέργεια πρόσθετων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τις μεταφορές και για αύξηση του αριθμού αδειοδοτημένων ενεργειακών ελεγκτών στις μεταφορές.

Μέχρι το τέλος του 2019 υπήρχαν εγγεγραμμένοι στο μητρώο που διατηρεί η Υπηρεσία Ενέργειας 73 Ενεργειακοί Ελεγκτές στις κατηγορίες Α (Κτίρια) ή/και Β (Βιομηχανίες) ή/και Γ (Μεταφορές) σε σχέση με τους 69 Ενεργειακούς Ελεγκτές που ήταν εγγεγραμμένοι το 2018. Στο μητρώο Παρόχων Ενεργειακών Υπηρεσιών υπήρχαν εγγεγραμμένοι, μέχρι το τέλος του 2019, 19 Πάροχοι σε σχέση με 14 που ήταν εγγεγραμμένοι την περσινή αντίστοιχη περίοδο. Τα σχετικά μητρώα είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας. Το 2019 έγιναν παρουσιάσεις σε ημερίδες για ενημέρωση σχετικά με τη νομοθεσία που αφορά τους Παρόχους Ενεργειακών Υπηρεσιών, τους Ενεργειακούς Ελεγκτές και την υποχρέωση των μεγάλων εταιριών που δεν εμπίπτουν στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (μη-ΜΜΕ) να προβούν σε Ενεργειακό Έλεγχο. Επιπλέον άρχισε και θα ολοκληρωθεί εντός του 2020 η ετοιμασία μεθοδολογίας για τον ποιοτικό έλεγχο των Ενεργειακών Ελέγχων που εκπονούνται από αδειούχους Ενεργειακούς Ελεγκτές.

Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων: Στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων συνεχίστηκε η εφαρμογή μέτρων για την προώθηση των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) και για την αναβάθμιση της ενεργειακής απόδοσης του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος.

Το 2019 ετοιμάστηκαν μετά από δημόσια διαβούλευση οι νέες απαιτήσεις ελάχιστης ενεργειακής απόδοσης. Οι απαιτήσεις βασίζονται στα αποτελέσματα του υπολογισμού των βέλτιστων από οικονομικής άποψης επίπεδων των απαιτήσεων ελάχιστης ενεργειακής απόδοσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ, και έχοντας υπόψη ότι έως την 31.12.2020 όλα τα νέα κτίρια πρέπει να είναι ΚΣΜΚΕ.

Στον τομέα της ενεργειακής αναβάθμισης των υφιστάμενων κτιρίων, συνεχίστηκε η υλοποίηση ενεργειακών αναβαθμίσεων κτιρίων μέσω του σχεδίου «Εξοικονομώ Αναβαθμίζω». Το «Εξοικονομώ Αναβαθμίζω» για κατοικίες συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής και για μικρομεσαίες επιχειρήσεις από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Τα σχέδια στοχεύουν στην ενεργειακή αναβάθμιση, μεγάλης κλίμακας, κατοικιών και κτιρίων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που ανεγέρθηκαν πριν την εφαρμογή οποιονδήποτε απαιτήσεων ελάχιστης ενεργειακής απόδοσης. Τα κτίρια πρέπει να αναβαθμιστούν τουλάχιστον σε ενεργειακή κατηγορία Β ή να επιτύχουν τουλάχιστον 40% εξοικονόμηση ενέργειας, ενώ δίνονται αυξημένα κίνητρα για την αναβάθμιση κτιρίων σε ΚΣΜΚΕ και για ενεργειακές αναβαθμίσεις κατοικιών που ανήκουν σε ευάλωτους καταναλωτές. Οι ενεργειακές ανακαινίσεις γίνονται μετά από την έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης και των συστάσεων του Ειδικευμένου Εμπειρογνώμονα.

Ένα ακόμα κίνητρο αποτελεί η Εντολή 1 του 2014 που έχει εκδώσει ο Υπουργός Εσωτερικών με βάση τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο. Σύμφωνα με την Εντολή, στα νέα κτίρια και στα κτίρια που ανακαινίζονται δίδεται δυνατότητα αύξησης του συντελεστή δόμησης κατά 5% σε περίπτωση που είναι ενεργειακής κλάσης Α και τουλάχιστον 25% του συνόλου των ενεργειακών αναγκών τους καλύπτεται από ανανεώσιμες πηγές, απαιτώντας δηλαδή τουλάχιστον δύο από τα κριτήρια που καθορίζονται για ΚΣΜΚΕ. Το 2019 παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση του ενδιαφέροντος

για χρήση του κινήτρου αυτού, καθώς 482 περιπτώσεις αναπτύξεων απευθύνθηκαν στην Υπηρεσία για εξασφάλιση βεβαίωσης ότι πληρούν τα κριτήρια της Εντολή σε σύγκριση με 160 το 2018.

Για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία 2018/844/ΕΕ που αναθεωρεί την Οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, ετοιμάστηκε μετά από δημόσια διαβούλευση τροποποιητικό νομοσχέδιο. Οι σημαντικότερες αλλαγές είναι:

- Η προώθηση υποδομών ηλεκτροκίνησης στα κτίρια.
- Η αναβάθμιση της στρατηγικής για την κινητοποίηση των επενδύσεων στον τομέα της ανακαίνισης κτιρίων σε μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης, εισάγοντας νέα στοιχεία όπως δείκτες που θα μετρούν την πρόοδο στον τομέα αυτό και την σύνδεση της ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων με την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας.
- Την εισαγωγή εθελοντικού κοινού Ευρωπαϊκού συστήματος αξιολόγησης του Δείκτη Ευφυούς Ετοιμότητας των κτιρίων.

Ταυτόχρονα, συνεχίζεται η ανάπτυξη νέας μεθοδολογίας υπολογισμού ενεργειακής απόδοσης κτιρίου, έργο το οποίο έχει ανατεθεί στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ώστε να αντικατοπτρίζει τις νέες απαιτήσεις της Οδηγίας 2018/844/ΕΕ, να ενσωματώσει τα νέα πρότυπα για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων που έχει εκδώσει ο CEN και να καλύψει κενά που έχουν παρατηρηθεί από την εφαρμογή της υφιστάμενης μεθοδολογίας.

Επιπλέον, το 2019 έχει ανατεθεί στο Πανεπιστήμιο Frederick η ανάπτυξη νέας μεθόδου επιθεώρησης των συστημάτων θέρμανσης και κλιματισμού, καθώς και της αναθεώρησης των απαιτήσεων για τεχνικά συστήματα που εγκαθίστανται σε υφιστάμενα κτίρια ή αναβαθμίζονται.

Ενεργειακά Αποδοτικά Προϊόντα

Η Εποπτεία Αγοράς των Συνδεδόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων: Η Υπηρεσία Ενέργειας, με βάση Ετήσιο Πρόγραμμα Εποπτείας της Αγοράς, διεξάγει επιθεωρήσεις παγκύπρια, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική κατανομή των σημείων πώλησης, το

ιστορικό των παραβιάσεων, ενώ έμφαση δίδεται στα προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες. Οι επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται σε φυσικά σημεία πώλησης, σε διαδικτυακά σημεία πώλησης, σε πωλήσεις από απόσταση αλλά και σε έντυπο και ηλεκτρονικό διαφημιστικό υλικό, ακολουθώντας τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ιδίως σε ό,τι αφορά τις βέλτιστες πρακτικές για τη δοκιμή των προϊόντων και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών εποπτείας της αγοράς και της Επιτροπής (σχετικό το άρθρο 8(4) του Κανονισμού 2017/1369). Με σκοπό τη διασφάλιση της σωστής λειτουργίας της αγοράς των προϊόντων που συνδέονται με την ενέργεια, πραγματοποιήθηκαν εντός του 2019 δειγματοληπτικοί έλεγχοι για την εφαρμογή των νομοθεσιών που αφορούν:

- Τις απαιτήσεις Οικολογικού Σχεδιασμού.
- Την Ενεργειακή Σήμανση και
- Τη σήμανση των ελαστικών επισώτρων.

Οικολογικός Σχεδιασμός: Οι έλεγχοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του «περί Καθορισμού Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού Προϊόντων που Συνδέονται με την Ενέργεια Νόμου του 2011 (N 17(I)/2011)» και των σχετικών Ευρωπαϊκών Κανονισμών που έχουν εκδοθεί δυνάμει της Οδηγίας 2009/125/ΕΚ. Εξουσιοδοτημένοι Λειτουργοί προέβησαν σε 277 συνολικά ελέγχους προϊόντων. Σε 3 περιπτώσεις που διαπιστώθηκε παράβαση και σε 2 από αυτές επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο. Σε πέντε περιπτώσεις εφαρμόστηκε το άρθρο 28 του Κανονισμού 765/2008 για την εποπτεία της αγοράς που αφορούσε την αποδέσμευση από το Τμήμα Τελωνείων προϊόντων οικολογικού σχεδιασμού:

Οικολογικός Σχεδιασμός	2016	2017	2018	2019
Προϊόντα που Επιθεωρήθηκαν	56	42	225	277
Προϊόντα που σταλήθηκαν για Εργαστηριακό έλεγχο	0	0	10	0

Ενεργειακή Σήμανση: Για την εφαρμογή των Περί της Ένδειξης της Κατανάλωσης Ενέργειας και Λοιπών Πόρων από τα Συνδεόμενα με την Ενέργεια Προϊόντα Νόμων του 2001 μέχρι 2012 (Ν.97(Ι)/2001, Ν.26(Ι)/2012) και των σχετικών κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχουν εκδοθεί δυνάμει της Οδηγίας 2017/1369/ΕΕ, εξουσιοδοτημένοι λειτουργοί προέβησαν σε 360 ελέγχους προϊόντων. Υπήρξαν 2 περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο σε 1 περίπτωση ύψους, €2.000.

Ενεργειακή Σήμανση	2016	2017	2018	2019
Αριθμός Επιθεωρήσεων	443	395	315	360
Αρ. Προϊόντων που Επιθεωρήθηκαν	110.921	107.856	76.521	80.000 ⁵

⁵ εκτίμηση στη βάση της αναλογίας των αριθμών των επιθεωρήσεων και των προϊόντων των άλλων ετών

Σήμανση Ελαστικών Επισώτρων: Για την εφαρμογή του «Περί Βασικών Απαιτήσεων που πρέπει να πληρούν Καθορισμένες Κατηγορίες Προϊόντων» Νόμου (Ν.54(Ι)/2013) σε σχέση με τη σήμανση των ελαστικών επισώτρων αναφορικά με την εξοικονόμηση καυσίμου και άλλες ουσιώδεις παραμέτρους (Κανονισμός (ΕΚ) Αριθ. 1222/2009) πραγματοποιήθηκαν το 2019, 128 επιθεωρήσεις σε υποστατικά προμηθευτών (εισαγωγέων) ελαστικών, διανομέων (εγκαταστατών και επιδιορθωτών) και προμηθευτών και διανομέων οχημάτων. Δεν εντοπίστηκαν περιπτώσεις παραβάσεων των σχετικών προνοιών του Νόμου.

Σήμανση Ελαστικών Επισώτρων	2016	2017	2018	2019
Αριθμός Επιθεωρήσεων	115	184	130	128
Αρ. Παραβάσεων που εντοπίστηκαν	13	17	3	0
Αρ. Διοικητικών Προστίμων	2	2	1	0

Άλλες Δραστηριότητες / Ενέργειες

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2019:

- Ετοιμάστηκε και κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 5 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2008 το πρόγραμμα εποπτείας αγοράς για το έτος 2020. Παράλληλα αξιολογήθηκε η λειτουργία των δραστηριοτήτων εποπτείας της αγοράς για το έτος 2019 και εντοπίστηκαν δράσεις και μέτρα που θα βελτιώσουν σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό την αποτελεσματικότητα της εποπτείας.
- Για την καλύτερη εφαρμογή του Κανονισμού 2017/1369 έχει ετοιμαστεί νομοσχέδιο το οποίο έχει σταλεί για νομοτεχνικό έλεγχο, το οποίο αναμένεται να προωθηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση του σε Νόμο εντός του 2020.
- Έχουν ετοιμαστεί νέοι Οδηγοί Επιθεωρήσεων που περιλαμβάνουν τυποποιημένες διαδικασίες για τη διενέργεια επιθεωρήσεων στα προϊόντα οικολογικού

σχεδιασμού και ενεργειακής σήμανσης καθώς και υποβολή ηλεκτρονικών μηναίων εκθέσεων με τυποποιημένα στοιχεία επιθεωρήσεων.

- Έχει ξεκινήσει η εξοικείωση με την νέα πανευρωπαϊκή ψηφιακή βάση δεδομένων προϊόντων που συνδέονται με την ενέργεια EPREL. Η βάση θα ενισχύσει τη διαδικασία επιλογής και θα διευκολύνει την εποπτεία της αγοράς. Για τα μοντέλα που καλύπτονται από κατ' εξουσιοδότηση πράξη και των οποίων μονάδες διατέθηκαν στην αγορά μεταξύ της 1^{ης} Αυγούστου 2017 και της 1^{ης} Ιανουαρίου 2019, οι προμηθευτές πρέπει να τα εισάγουν στη βάση δεδομένων έως τις 30 Ιουνίου 2019. Επιπλέον, πριν από τη διάθεση στην αγορά μονάδας νέου μοντέλου που καλύπτεται από κατ' εξουσιοδότηση πράξη, οι προμηθευτές θα πρέπει να εισάγουν στη βάση δεδομένων τις πληροφορίες για το εν λόγω μοντέλο.
- Πραγματοποιήθηκε ενημέρωση των ενδιαφερομένων (προμηθευτές και έμποροι) σχετικά με τις υποχρεώσεις για καταχώρηση στοιχείων στη βάση δεδομένων (EPREL). Επιπρόσθετα, σε ειδική ημερίδα που έγινε από την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου (ΟΕΒ) αναλύθηκαν όλες οι απαιτήσεις, υποχρεώσεις που θέτει ο Κανονισμός και δόθηκαν παραδείγματα για τον τρόπο καταχώρησης των δεδομένων των προϊόντων από εμπειρογνώμονα με τον οποίο συνεργάζονται μέλη της ΟΕΒ.
- Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό έργο Concerted Action Energy Efficiency Compliant Products 3 (EEPLIANT 3) (2019 – 2022). Το έργο υλοποιείται στα πλαίσια της εφαρμογής του προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

Εσωτερική αγορά ενέργειας

Αγορά Ηλεκτρισμού: Νομοθετικές ρυθμίσεις: Υποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία νομοσχέδιο με τίτλο «ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019» με το οποίο:

- Γίνεται ορθότερη εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 2009/72/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας».

- Επιτυγχάνεται αποτελεσματική εφαρμογή της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Οκτωβρίου 2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στην χονδρική αγορά ενέργειας».
- Η λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού γίνεται πιο αποτελεσματική.
- Επιτυγχάνεται η ανεξαρτησία του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) από την καθετοποιημένη Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Περαιτέρω, κατά το 2019, άρχισε η διαδικασία εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με το ενεργειακό πακέτο «Καθαρή Ενέργεια για Όλους τους Ευρωπαίους» και συγκεκριμένα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/943 σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/941 σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.

Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού: Ο ΔΣΜΚ, που είναι ορισμένος και ως Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρισμού, προχώρησε με τις διαδικασίες προκήρυξης διαγωνισμού που αφορά στην ανάθεση συμβολαίου για την προμήθεια και παραμετροποίηση Συστήματος Διαχείρισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού. Ο ΔΣΔ βρίσκεται στη διαδικασία υλοποίησης του συστήματος διαχείρισης των δεδομένων μετρητών. Ταυτόχρονα η ΡΑΕΚ αδειοδότησε επτά (7) νέους προμηθευτές μέσα στο 2019 από τους 14 συνολικά αδειοδοτημένους. Σε σχέση με το νέο δυναμικό παραγωγής ηλεκτρισμού, η ΡΑΕΚ εξέδωσε άδειες για 20 MW ΑΠΕ και 269,5MW για συμβατικές μονάδες. Επιπρόσθετα, εξέδωσε εξαιρέσεις από κατοχή άδειας παραγωγής για περίπου 183 MW ΑΠΕ.

Προστασία ευάλωτων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας: Με βάση τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2018, συνεχίστηκαν εντός του 2019 τα μέτρα προστασίας των ευάλωτων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας όπως αυτά καθορίζονται σε σχετική Απόφαση (Κ.Δ.Π. 286/2016) και το σχετικό Διάταγμα (Κ.Δ.Π. 289/2015) του Υπουργού ΕΕΒ και περιλαμβάνουν:

- ο Το δικαίωμα υποβολής αίτησης για ένταξη στην ειδική οικιακή διατίμηση με Κώδικα 08 της ΑΗΚ.
- ο Το δικαίωμα υποβολής αίτησης για ένταξη στο μέτρο της μη-αποκοπής ή επανασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας σε κρίσιμες περιόδους σε όσους από τους ευάλωτους καταναλωτές αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας.
- ο Την παροχή οικονομικών κινήτρων για την εγκατάσταση οικιακού φωτοβολταϊκού συστήματος με τη μέθοδο «net-metering».
- ο Την παροχή οικονομικών κινήτρων για ενεργειακή αναβάθμιση των κατοικιών τους μέσω του Σχεδίου «Εξοικονομώ- Αναβαθμίζω στις Κατοικίες».

Οι δικαιούχοι ευάλωτοι καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας με βάση το Διάταγμα είναι περί τις 53.330. Παράλληλα, εξετάστηκαν διάφορα αιτήματα από διάφορες ομάδες του πληθυσμού για ένταξη τους στις κατηγορίες ευάλωτων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας με συγκεκριμένα κριτήρια και προϋποθέσεις. Προωθείται στο παρόν στάδιο η τροποποίηση της σχετικής Απόφασης και Διατάγματος.

Αγορά Φυσικού Αερίου

Με σκοπό τη δημιουργία αγοράς φυσικού αερίου (ΦΑ) στην Κύπρο προωθούνται έργα ανάπτυξης των απαραίτητων υποδομών και της προμήθειας φυσικού αερίου στην εγχώρια αγορά. Η ανάπτυξη της αγοράς ΦΑ προβλέπεται σε πρώτο στάδιο να περιοριστεί για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής και στη συνέχεια να επεκταθεί και σε άλλους τομείς. Ιδιαίτερης σημασίας για την άρση της ενεργειακής απομόνωσης της Κύπρου αποτελεί το έργο υποδομών έλευσης φυσικού αερίου.

Υποδομές για έλευση φυσικού αερίου: Η Υπηρεσία Ενέργειας παρακολουθεί και συντονίζει την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 18/5/2017, με την οποία αποφάσισε όπως μεταξύ άλλων, να δοθεί εντολή στην ΔΕΦΑ/ ΕΤΥΦΑ να προχωρήσουν με:

(α) την προκήρυξη διαγωνισμού για μακροπρόθεσμη προμήθεια LNG για σκοπούς ικανοποίησης των αναγκών για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο, και β) την

προκήρυξη διαγωνισμού για εξεύρεση στρατηγικού επενδυτή για την κατασκευή και μετέπειτα λειτουργία των απαραίτητων υποδομών (πλωτή μονάδα αποθήκευσης και τεχνολογία επαναεριοποίησης LNG, το αγκυροβόλιο, τον αγωγό μέχρι το σύνορο του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού Βασιλικού και buffer αποθήκευσης, κλπ,

Επίσης η Υπηρεσία Ενέργειας, μέσω της Συντονιστικής Επιτροπής Διαχείρισης Έργου και του διορισμού της ως Υπεύθυνης Έργου εκ μέρους της Δημοκρατίας (Project Manager) , συντονίζει και υποβοηθά τις διαδικασίες με ΕΤΥΦΑ/ΔΕΦΑ, ειδικά όπου εμπλέκονται κυβερνητικά τμήματα και υπηρεσίες για την ανάπτυξη του έργου υλοποίησης των υποδομών για έλευση υγροποιημένου φυσικού αερίου στην Κύπρο.

Το έργο υποδομών έλευσης φυσικού αερίου περιλαμβάνει την προμήθεια πλωτής μονάδας εισαγωγής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) (FSRU), προβλήτα (jetty) πάνω στην οποία θα είναι μόνιμα προσδεμένη η πλωτή μονάδα, καθώς και συναφείς υποδομές. Για την υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών έλευσης ΥΦΑ στην Κύπρο, τον Ιανουάριο 2018 εξασφαλίστηκε χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ύψους έως ~€101εκ. (~40% του επιλέξιμου κόστους). Επιπρόσθετα, έχει συσταθεί για το σκοπό αυτό η Εταιρεία Υποδομών Φυσικού Αερίου Λτδ (ΕΤΥΦΑ), η οποία έχει την ευθύνη για υλοποίηση τους και η οποία στις 5 Οκτωβρίου 2018, προχώρησε σε προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάπτυξη των υποδομών ΥΦΑ στο Βασιλικό.

Στις 23.08.2019 η ΕΤΥΦΑ ολοκλήρωσε τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών που υποβλήθηκαν για το έργο και στις 13.12.2019 πραγματοποιήθηκε η υπογραφή του συμβολαίου μεταξύ της ΕΤΥΦΑ και της κοινοπραξίας Κινεζικών, Ελληνικών και Νορβηγικών συμφερόντων, China Petroleum Pipeline Engineering CO Ltd – CPP, METRON S.A με τις Hudong-Zhonghua Shipbuilding Co. Ltd και Wilhelmsen Ship Management Limited. Σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, η Κοινοπραξία πρέπει να ολοκληρώσει όλες τις υποδομές 24 μήνες από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών του έργου.

Νομοθετικές Ρυθμίσεις: Η ΡΑΕΚ υπέβαλε εντός του 2019 εισηγήσεις για πλήρη αναθεώρηση των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι 2018 με σκοπό την βελτίωση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου. Οι εισηγήσεις της ΡΑΕΚ εξετάστηκαν από το Υπουργείο ΕΕΒ εντός του 2019 και υποβλήθηκαν σχόλια. Αναμένεται εντός του 2020 να αρχίσει η πραγματοποίηση τεχνοκρατικών συναντήσεων μεταξύ εκπροσώπων του Υπουργείου και της ΡΑΕΚ για την κατά άρθρο εξέταση των εισηγήσεων της ΡΑΕΚ και των σχολίων του Υπουργείου ΕΕΒ.

Πετρελαιοειδή

Με πρώτιστο μέλημα την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, συνεχίστηκε και κατά το υπό ανασκόπηση έτος, ο συντονισμός των ενεργειών για τη μετακίνηση των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών και υγραερίου από το παραλιακό μέτωπο της Λάρνακας στην Ενεργειακή και Βιομηχανική Περιοχή Βασιλικού (ΕΒΠΒ). Παράλληλα, συνεχίστηκαν οι έλεγχοι για τη διασφάλιση της ποιότητας των πετρελαιοειδών και καυσίμων που διατίθενται και καταναλώνονται στην κυπριακή αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της ποιότητας των καυσίμων πλοίων, προωθήθηκε εναρμονιστικό νομοσχέδιο που τροποποιεί τους περί «Διατήρησης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών Νόμους», καθώς και τους σχετικούς Κανονισμούς και εκδόθηκε αριθμός Διαταγμάτων δυνάμει των περί Προδιαγραφών Πετρελαιοειδών και Καυσίμων Νόμων σε σχέση με την επίτευξη των στόχων των μεταφορών.

Μετακίνηση εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών και υγραερίου: Σε συνέχεια της, υπογραφής του Μνημονίου Συνεργασίας και Συναντίληψης μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και των εταιρειών πετρελαιοειδών και υγραερίου για τη μετακίνηση των εγκαταστάσεων τους από το παραλιακό μέτωπο της Λάρνακας, το οποίο υπογράφηκε το 2018, αναπόσπαστο μέρος του οποίου είναι ο Οδικός Χάρτης στον οποίο καταγράφονται αναλυτικά οι ενέργειες στις οποίες θα πρέπει να προβεί τόσο το Κράτος, όσο και οι εταιρείες με σκοπό την υλοποίηση της μετακίνησης, η Υπηρεσία συντόνισε τις ενέργειες ώστε οι εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών να μεταφερθούν στην ΕΒΠΒ μέχρι τις 31.12.2019 και των υγραερίων και της ασφάλτου μέχρι τις 31.12.2020.

Στο πλαίσιο των προνοιών του Μνημονίου, η Υπηρεσία συντόνισε και υλοποίησε τις απαιτούμενες συσκέψεις της Καθοδηγητικής και της Υπουργικής Επιτροπής κατά τις οποίες συζητήθηκαν και επιλύθηκαν προβλήματα, καθυστερήσεις και εκκρεμότητες που δυσχέραιναν τη μετακίνηση, και σε τριμηνιαία βάση ετοιμάζε Εκθέσεις προόδου τις οποίες ο Υπουργός υπέβαλε προς το Υπουργικό Συμβούλιο για ενημέρωση.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω ενεργειών:

- Δύο εταιρείες πετρελαιοειδών κατασκεύασαν τερματικά υγρών καυσίμων στην περιοχή Βασιλικού (ένα νέο τερματικό και μία επέκταση υφιστάμενου), εξασφαλίζοντας όλες τις απαιτούμενες άδειες. Στο τέλος του 2019 εκκρεμούσαν τελικές κατασκευαστικές εργασίες και άδειες λειτουργίας. Η κατασκευή των εν λόγω εγκαταστάσεων επιτρέπει τη μετακίνηση όλων των υγρών καυσίμων από τη Λάρνακα στην ΕΒΠΒ, διαδικασία που έχει ξεκινήσει από τον Νοέμβριο 2019.
- Μία εκ των εταιρειών που δεν θα ανεγείρουν τερματικά στην παρούσα φάση και έχουν υπογράψει συμφωνίες για μετακίνηση των λειτουργικών αποθεμάτων τους σε υφιστάμενες ή υπό κατασκευή εγκαταστάσεις (ενδιάμεση λύση), έχει μετακινηθεί στο Βασιλικό πριν το τέλος του 2019, ενώ μία δεύτερη προγραμματίζει να μετακινήσει τις δραστηριότητες της μέχρι τον Μάρτιο του 2020.
- Οι εταιρείες υγραερίου βρίσκονται στο στάδιο της αδειοδότησης για τα νέα τερματικά τους. Συγκεκριμένα, υποβλήθηκαν αιτήσεις για ανέγερση νέων τερματικών από μια εταιρεία και την Κοινοπραξία υγραερίου, η οποία απαρτίζεται από 3 εταιρείες. Έγιναν οι απαιτούμενες ενέργειες προς επίλυση των προβλημάτων αδειοδότησης που εμφανίστηκαν.
- Δυο εταιρείες ασφάλτου έχουν ξεκινήσει τους σχεδιασμούς τους και βρίσκονται στο στάδιο αδειοδότησης για την ανέγερση τερματικών ασφάλτου στην περιοχή Βασιλικού. Επίσης, οι εταιρείες αυτές βρίσκονται σε επαφή με τις εταιρείες που σήμερα αποθηκεύουν άσφαλο στις εγκαταστάσεις της Κυπριακής Εταιρείας Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών Λτδ (ΚΕΤΑΠ) στη Λάρνακα, ώστε να υπογραφούν συμφωνίες και να μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους στην ΕΒΠΒ.
- Ο Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ) προχώρησε με τις απαιτούμενες αιτήσεις και μελέτες για την αδειοδότηση του

ιδιόκτητου τερματικού αποθήκευσης πετρελαιοειδών στην ΕΒΠΒ για αποθήκευση των εθνικών αποθεμάτων. Το εν λόγω έργο το 2018 εξασφάλισε χρηματοδότηση ύψους €35εκ. από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Επιπρόσθετα, αποφασίστηκε και προχωρά ο σχεδιασμός των αγωγών πυρόσβεσης της περιοχής Βασιλικού, έργο που θα υλοποιηθεί από τον ΚΟΔΑΠ.

- ο Προχώρησε ο σχεδιασμός των υποδομών που πρέπει να γίνουν στην ΕΒΠΒ στα πλαίσια της φυσικής ασφάλειας και προστασίας των εγκαταστάσεων που βρίσκονται ή/και προγραμματίζεται να εγκατασταθούν στην περιοχή, καθώς και χαρακτηρίζονται ως Υποδομές Ζωτικής Σημασίας. Συγκεκριμένα χωρομετρήθηκε η περιμετρική περίφραξη με τις πύλες εισόδου /εξόδου από την περιοχή, το Ειδικό Κέντρο της Αστυνομίας για την φρούρηση της περιοχής και προσδιορίστηκαν οι ηλεκτρομηχανολογικές ανάγκες. Τα τρία αυτά έργα αναμένεται να προχωρήσουν σε λεπτομερή σχεδιασμό και εξασφάλιση των απαραίτητων πιστώσεων το 2020.

Έλεγχος Ποιότητας Πετρελαιοειδών και Καυσίμων

Στα πλαίσια εφαρμογής των περί Προδιαγραφών Πετρελαιοειδών και Καυσίμων Νόμων του 2003 μέχρι 2018, λαμβάνονται δείγματα πετρελαιοειδών από πρατήρια λιανικής πώλησης καυσίμων, βιομηχανίες, εγκαταστάσεις καύσης, οχήματα, πλοία, τερματικά αποθήκευσης πετρελαιοειδών κ.α. για διενέργεια εργαστηριακού ελέγχου αναφορικά με την ποιότητα των πετρελαιοειδών. Για τον σκοπό αυτό, η Υπηρεσία Ενέργειας διαθέτει Κινητή Εργαστηριακή Μονάδα (ΚΕΜ), με κατάλληλο εξοπλισμό και εκπαιδευμένο προσωπικό, ώστε να διενεργεί εργαστηριακές αναλύσεις επί περιοδεία και σε σύντομο χρονικό διάστημα. Επιπλέον, για σκοπούς ελέγχου της ποιότητας των πετρελαιοειδών, υπάρχει στενή συνεργασία με το Χημείο πετρελαιοειδών της ΚΕΤΑΠ, όπου επίσης διενεργούνται εργαστηριακοί έλεγχοι.

Στα πλαίσια αυτά, κατά το 2019, διενεργήθηκαν συνολικά έλεγχοι σε 1041 δείγματα καυσίμων ως ακολούθως:

- ο Σε 263 από τα 310, πρατήρια λιανικής πώλησης πετρελαιοειδών όλων των εταιρειών πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε 987 δείγματα (βλ. πιο κάτω πίνακα).

Έλεγχοι σε πρατήρια λιανικής πώλησης πετρελαιοειδών

	Καύσιμο	Αριθμός Δειγμάτων που ελέγχθηκαν
1	Βενζίνη 95 οκτανίων	296
2	Βενζίνη 98 οκτανίων	279
3	Βενζίνη 100 οκτανίων	9
4	Πετρέλαιο κίνησης	338
5	Πετρέλαιο θέρμανσης	27
6	Αγροτικό πετρέλαιο	3
7	Φωτιστικό πετρέλαιο	35

Οι έλεγχοι αφορούσαν συστηματικούς ελέγχους των προδιαγραφών των πετρελαιοειδών που πωλούνται από πρατήρια πετρελαιοειδών, καθώς και ελέγχους που διεξήχθησαν κατόπιν παραπόνων καταναλωτών.

- Έλεγχοι έγιναν επιπλέον σε εγκαταστάσεις καύσεις/βιομηχανίες, τερματικά και φιάλες υγραερίου (βλέπε πίνακα πιο κάτω).

	Καύσιμο	Αριθμός Δειγμάτων που ελέγχθηκαν
1	Καύσιμα βιομηχανίας	10
2	Υγραέριο	8
3	Πετρέλαιο κίνησης	5
4	Πετρέλαιο θέρμανσης	3

- Στα πλαίσια της εφαρμογής της «Εκτελεστικής Απόφασης της (ΕΕ) 2015/253 της Επιτροπής της 16^{ης} Φεβρουαρίου 2015 για τον καθορισμό των κανόνων σχετικά με τη δειγματοληψία και την υποβολή εκθέσεων στο πλαίσιο της Οδηγίας 1999/32/ΕΚ του Συμβουλίου όσον αφορά την περιεκτικότητα ορισμένων υγρών καυσίμων σε θείο», πραγματοποιήθηκαν δειγματοληψίες καυσίμων από πλοία κάθε σημαίας που προσέγγισαν και ήταν ελλιμενισμένα σε λιμάνια της

Δημοκρατίας, καθώς και από τους τοπικούς προμηθευτές καυσίμων πλοίων που δραστηριοποιούνται στη Δημοκρατία (βλ. πίνακα πιο κάτω).

Δειγματοληψίες καυσίμων από πλοία

	Κάυσιμο	Αριθμός Δειγμάτων που ελέγχθηκαν
1	Καύσιμα πλοίων από πλοία που βρίσκονταν ελλιμενισμένα σε λιμάνια της Δημοκρατίας	22
2	Καύσιμα από τοπικούς προμηθευτές καυσίμων πλοίων	6

Από αυτά διαπιστώθηκε ότι 3 πλοία, ενώ ήταν ελλιμενισμένα σε λιμάνια της Δημοκρατίας χρησιμοποιούσαν καύσιμο με υψηλότερη περιεκτικότητα σε θείο, από αυτήν που ορίζει η νομοθεσία. Ως εκ τούτου, τους επιβλήθηκαν από τον Αρχιεπιθεωρητή διοικητικά πρόστιμα που ανέρχονται συνολικά περίπου στις €68.500. Σε ότι αφορά στους τοπικούς προμηθευτές καυσίμων πλοίων, οι έλεγχοι έδειξαν ότι αυτοί συμμορφώνονται πλήρως με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας.

- ο Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, η Υπηρεσία Ενέργειας διερεύνησε παράπονα καταναλωτών που αφορούν την ποιότητα των καυσίμων. Ο συνολικός αριθμός παραπόνων που δέχθηκε η Υπηρεσία κατά το 2019 ήταν 14 και όλα έτυχαν διερεύνησης.

Σημειώνεται ότι ο έλεγχος της ποιότητας των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ στην Κυπριακή αγορά γίνεται με βάση το ευρωπαϊκό πρότυπο ISO EN 14274 Fuel Quality Monitoring System. Κάθε χρόνο ετοιμάζεται σχετική έκθεση που υποβάλλεται στην Ε.Ε. Επίσης, ετήσιες εκθέσεις ετοιμάζονται και υποβάλλονται στην Ε.Ε. σχετικά με την περιεκτικότητα σε θείο των καυσίμων πλοίων, του πετρελαίου εσωτερικής καύσης και του μαζούτ. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων κατά το 2019, διαπιστώνεται ότι η ποιότητα των πετρελαιοειδών που διατέθηκε στην αγορά της Κύπρου ήταν κατά

πλειοψηφία σύμφωνη με τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που καθορίζει η νομοθεσία. Μόνον σε επτά περιπτώσεις, διαπιστώθηκε παράβαση της νομοθεσίας. Συγκεκριμένα, 3 περιπτώσεις αφορούσαν βενζίνη 98, μία περίπτωση ελαφρύ μαζούτ, και τρεις περιπτώσεις αφορούσαν πετρέλαιο κίνησης. Σε όλες τις περιπτώσεις απαγορεύθηκε άμεσα η διάθεση του εκτός προδιαγραφών προϊόντος και εφαρμόστηκαν οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία διαδικασίες.

Διατήρηση Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών

Η Κυπριακή Δημοκρατία, στα πλαίσια εφαρμογής των περί Διατήρησης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών Νόμων του 2003 έως 2014 (Αρ.2), έχει υποχρέωση από την 01.01.2015 να διατηρεί αποθέματα πετρελαιοειδών που αντιστοιχούν σε 90 ημέρες μέσω ημερήσιων καθαρών εισαγωγών, τα οποία για το 2019 αντιστοιχούσαν σε 655.000 μετρικούς τόνους πετρελαιοειδών (βενζίνη, ντίζελ, πετρέλαιο εσωτερική καύση, κηροζίνη αεροπλάνων, φωτιστικό πετρέλαιο, μαζούτ). Η υποχρέωση αυτή που ανατέθηκε στον ΚΟΔΑΠ, εκπληρώθηκε με τη διατήρηση σημαντικού μέρους των ιδιόκτητων αποθεμάτων του ΚΟΔΑΠ στην Κύπρο, σε ενοικιαζόμενους αποθηκευτικούς χώρους, μέχρι την ανέγερση από τον ΚΟΔΑΠ ιδιόκτητου τερματικού. Τα υπόλοιπα αποθέματα διατηρούνταν υπό μορφή ενοικιαζόμενων αποθεμάτων (ticketing) σε διάφορα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά το 2019, στα πλαίσια εναρμόνισης με την εκτελεστική οδηγία (ΕΕ) 2018/1581 της Επιτροπής της 19^{ης} Οκτωβρίου 2018 για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/119/ΕΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τις μεθόδους υπολογισμού των υποχρεώσεων διατήρησης αποθεμάτων, ετοιμάστηκαν νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί Διατήρησης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019», καθώς και προσχέδιο Κανονισμών με τίτλο «οι περί Διατήρησης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (Συνδρομές Μελών του ΚΟΔΑΠ) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2019». Το νομοσχέδιο και το προσχέδιο Κανονισμών κατατέθηκαν στην Βουλή για ψήφιση τον Δεκέμβριο του 2019.

Βιοκαύσιμα – Στόχοι Μεταφορών

Προκειμένου η κατανάλωση βιοκαυσίμων να συμβάλει στην επίτευξη των υποχρεωτικών στόχων των μεταφορών για:

- ο Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κύκλου ζωής ανά μονάδα ενέργειας από το καύσιμο και την παρεχόμενη ενέργεια κατά 6 % έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με το βασικό πρότυπο καυσίμου, και
- ο Το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλες τις μορφές μεταφορών να αντιπροσωπεύει το 2020 ποσοστό τουλάχιστον 10% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας στις μεταφορές στη Δημοκρατία,

Το υποχρεωτικό ποσοστό ανάμιξης των συμβατικών καυσίμων των μεταφορών με βιοκαύσιμα το 2019 αυξήθηκε από το 2,4 % στο 5% με βάση το ενεργειακό περιεχόμενο. Σύμφωνα με το περί του Ποσοστού Ανάμιξης των Συμβατικών Καυσίμων με Βιοκαύσιμα Διάταγμα του 2019 (Κ.Δ.Π. 319/2019) που δημοσιεύθηκε στις 27.09.2019, οι προμηθευτές υποχρεούνται να αναμιγνύουν βιοκαύσιμα στα συμβατικά καύσιμα των οδικών μεταφορών ώστε η μέση ετήσια ενεργειακή περιεκτικότητα των εν λόγω συμβατικών καυσίμων με βιοκαύσιμα που διαθέτουν στην αγορά να ανέρχεται τουλάχιστον στο 5%. Με βάση τα στοιχεία των δελτίων πωλήσεων που αποστέλλουν οι προμηθευτές καυσίμων στην Υπηρεσία Ενέργειας, κατά το 2019 διατέθηκαν στην αγορά 11.284 toe βιοκαυσίμων και επιτεύχθηκε συνολικός ετήσιος στόχος 3,3 %.

Στις 27.09.2019 δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της ΚΔ, επιπρόσθετα από το πιο πάνω Διάταγμα, τα ακόλουθα τέσσερα Διατάγματα του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας που αφορούν την επίτευξη των πιο πάνω στόχων:

- ο Το περί του Μορφότυπου που χρησιμοποιούν οι Προμηθευτές Καυσίμων για υποβολή στοιχείων και πληροφοριών για συμμόρφωση με τη μείωση των εκπομπών αερίων Διάταγμα του 2019,
- ο Το περί της Μεθόδου Υπολογισμού της Ένταση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου των Καυσίμων και της Ενέργειας Διάταγμα του 2019,

- ο Το περί του Ορισμού των Προμηθευτών που είναι Υπεύθυνοι για την Παρακολούθηση και Υποβολή Έκθεσης σχετικά με τις Εκπομπές Αερίων του Θερμοκηπίου Κύκλου Ζωής ανά Μονάδα Ενέργειας από τα παρεχόμενα Καύσιμα και Ενέργεια Διάταγμα του 2019 και,
- ο Το περί του Καθορισμού του Ποσοστού Σταδιακής Μείωσης των Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου Κύκλου Ζωής ανά Μονάδα Ενέργειας από το Καύσιμο ή την Παρεχόμενη Ενέργεια σε σύγκριση με το Βασικό Πρότυπο Καυσίμου Διάταγμα του 2019.

Παρακολούθηση των Τιμών Πετρελαιοειδών

Η Υπηρεσία Ενέργειας, στα πλαίσια εφαρμογής του περί Κόστους Εφοδιασμού του Αργού Πετρελαίου και των Τιμών Πετρελαιοειδών Νόμου του 2002 και σχετικών Διαταγμάτων, συλλέγει από πρατήρια και εταιρείες πετρελαιοειδών τις τιμές διάθεσης στην κατανάλωση των πετρελαιοειδών που ισχύουν κάθε Δευτέρα για να υπολογιστούν οι εβδομαδιαίοι μέσοι όροι των τιμών των πετρελαιοειδών που διατίθενται στην κατανάλωση στη Δημοκρατία. Οι εβδομαδιαίες μέσες τιμές διαβιβάζονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να συμπεριληφθούν και δημοσιευθούν στο εβδομαδιαίο Πετρελαϊκό Δελτίο (Oil Bulletin). Με βάση τις εβδομαδιαίες μέσες τιμές, υπολογίζονται οι μηνιαίες μέσες τιμές λιανικής πώλησης των πετρελαιοειδών, οι οποίες αποτελούν τη βάση για εφαρμογή της Συμφωνίας Πλαίσιο για την Προμήθεια Καυσίμων στο Δημόσιο και Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

Ενεργειακό Ισοζύγιο της Κύπρου

Τα βασικά στατιστικά ενεργειακά στοιχεία, δείχνουν αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας το 2018 σε σχέση με το 2017. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ενεργειακού Ισοζυγίου για το 2018⁶, η πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας ανήλθε στα 2.563.674 toe και η τελική

⁶ Τα στοιχεία είναι οι καθαροί αριθμοί χωρίς οποιαδήποτε επεξεργασία/μεθοδολογία που εφαρμόζεται για σκοπούς επίτευξης των ενεργειακών στόχων.

κατανάλωση ενέργειας στα 1.887.182 toe. Η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ήταν στα 231.233 toe, η συνεισφορά της οποίας στην τελική κατανάλωση ενέργειας ήταν στο 12,25 %. Στον Πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα σημαντικά ενεργειακά στοιχεία της Κύπρου για τα έτη 2016 έως 2018 (βλ. πίνακα πιο κάτω).

Ενεργειακά στοιχεία για τα έτη 2016, 2017 και 2018

	2016	2017	2018
Πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας (toe)	2.429.481	2.507.379	2.563.674
Τελική κατανάλωση ενέργειας (toe)	1.759.128	1.842.808	1.887.182
Πετρελαιοειδή	1.158.367	1.221.432	1.205.709
Ηλεκτρισμός	378.667	391.340	398.406
Στερεά Καύσιμα	95.419	86.674	69.434
Ενέργεια από ΑΠΕ	147.479	159.144	231.233
Ποσοστό ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ενέργειας (%)	8,34	8,64	12,25

Εργαστήριο Εφαρμογών Ενέργειας

Το Εργαστήριο Εφαρμογών Ενέργειας, δραστηριοποιείται στο χώρο των ηλιακών θερμικών τεχνολογιών, και συγκεκριμένα στις δοκιμές σε ηλιακούς συλλέκτες και τα ηλιακά συστήματα παραγωγής ζεστού νερού. Το Εργαστήριο σκοπό έχει να βοηθήσει την κυπριακή βιομηχανία ηλιακών συστημάτων να βελτιώσει τα προϊόντα που παράγει και μέσω της πιστοποίησης των προϊόντων της να γίνει ανταγωνιστική και εξαγωγική. Είναι αξιοσημείωτο να αναφερθεί ότι το Εργαστήριο είναι ένα από τα 19 διαπιστευμένα εργαστήρια που δραστηριοποιούνται στον κόσμο.

Το Εργαστήριο Εφαρμογών Ενέργειας είναι διαπιστευμένο από τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας με βάση το διεθνές πρότυπο CYSENISO/ IEC 17025:2017 για διενέργεια δοκιμών σε ηλιακά θερμικά συστήματα σύμφωνα με ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Το πεδίο διαπίστευσης του Εργαστηρίου αφορά δοκιμές που διενεργούνται σύμφωνα με τα πρότυπα ISO9806, EN12976 και ISO9459.

Οι δοκιμές που προσφέρει το Εργαστήριο χρησιμοποιούνται και για την πιστοποίηση ηλιακών θερμικών τεχνολογιών με το σύστημα πιστοποίησης SolarKeymark, το οποίο εφαρμόζεται σε πέραν των 1200 ηλιακών θερμικών προϊόντων και υποδηλώνει ότι πληρούν τα ευρωπαϊκά πρότυπα EN12975 για τους ηλιακούς συλλέκτες και EN12976 για τα ηλιακά συστήματα. Τα ηλιακά θερμικά τα οποία φέρουν τη σήμανση Solar Keymark διεισδύουν στις ευρωπαϊκές και άλλες αγορές και προτιμώνται από τους καταναλωτές επειδή είναι επιλέξιμα για σκοπούς επιχορηγήσεων.

Οι δοκιμές που διενεργούνται από το Εργαστήριο ταξινομούνται ως ακολούθως:

- Ηλιακοί θερμικοί συλλέκτες (ISO9806).
- Ηλιακά θερμικά συστήματα (EN12976) .
- Ηλιακές και συμβατικές δεξαμενές ζεστού νερού (EN12977-3).
- Ηλεκτρική θερμαντήρες νερού με δεξαμενή (prEN50440).

Πιο κάτω παρουσιάζονται οι δοκιμές που διεκπεραιώθηκαν την περίοδο 2017-2019.

Η διοίκηση του Εργαστηρίου, διαβλέποντας την ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη των προσφερόμενων υπηρεσιών του Εργαστηρίου στην κυπριακή βιομηχανία, αποφάσισε όπως το Εργαστήριο παραχωρηθεί σε πανεπιστημιακό ίδρυμα. Για τον σκοπό αυτό εντός του 2019 προωθήθηκε η υπογραφή μνημονίου συναντίληψης μεταξύ του Υπουργείου και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ).

Δοκιμές Εργαστηρίου 2017 - 2019

Δοκιμές	2017	2018	2019
Ηλιακοί Συλλέκτες	27	20	5
Solar Keymark (Συλλέκτες)	60	32	1
Ηλιακά Συστήματα	4	6	0
Ενεργειακή σήμανση δεξαμενών ζεστού νερού & ηλεκτρικών θερμαντήρων νερού	44	40	17
Σύνολο Δοκιμών	135	98	23

Σχέδια χορηγιών Ταμείου ΑΠΕ & ΕΞΕ

Εντός του 2019 καταβλήθηκαν σε παραγωγούς ΑΠΕ που διατηρούν συμβόλαιο με την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, συνολική επιδότηση επί της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας περίπου 23,2 εκ. ευρώ. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται ο καταμερισμός αντισταθμιστικών οφελών που παρέχονται στις γεινιάζουσες με τις εγκαταστάσεις μεγάλων ΑΠΕ κοινότητες/δήμους σύμφωνα με τις πρόνοιες του «Σχεδίου Χορηγιών για Ενθάρρυνση της Ηλεκτροπαραγωγής από Μεγάλα Αιολικά, Ηλιοθερμικά, Φωτοβολταϊκά συστήματα και την αξιοποίηση βιομάζας» (2009-2013). Επιπρόσθετα, το 2019 καταβλήθηκε συνολικό ποσό €745.062 που αφορά στα αντισταθμιστικά οφέλη του 2018.

- ο Με χρηματοδότηση από το Ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ τέθηκε σε εφαρμογή το 2019 το Σχέδιο Παροχής Χορηγιών για ενθάρρυνση της χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών

Ενέργειας και της Εξοικονόμησης Ενέργειας στις κατοικίες. Βάσει του Σχεδίου, παρέχεται -μεταξύ άλλων- επιχορήγηση για θερμομόνωση της οροφής υφιστάμενων κατοικιών με δυνατότητα συνδυασμού με εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος.

- ο Επιπρόσθετα, εντός του 2019 προκηρύχθηκε το Σχέδιο Χορηγιών για προώθηση των ενεργειακών ελέγχων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση της διενέργειας ενεργειακών ελέγχων στους χώρους όπου οι ΜΜΕ ασκούν την οικονομική τους δραστηριότητα και στους οποίους καταναλώνεται ενέργεια.
- ο Συνεχίστηκε η λειτουργία της 2ης φάσης του Σχεδίου «Εξοικονομώ - Αναβαθμίζω» στις Κατοικίες, το οποίο συγχρηματοδοτείται από Διαθρωτικά Ταμεία της ΕΕ και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Εντός του 2019 έχουν λειτουργήσει με χρηματοδότηση από το Ταμείο τα πιο κάτω Σχέδια Χορηγιών:

- ο «Σχέδιο Χορηγιών για εγκατάσταση ή αντικατάσταση Ηλιακών Συστημάτων Παραγωγής Ζεστού Νερού Χρήσης στις κατοικίες» με προϋπολογισμό €300.000. Συνολικά παραλήφθηκαν 972 αιτήσεις. Εξασφαλίστηκαν πόροι ύψους €600.000 ώστε το Σχέδιο να επαναπροκηρυχθεί εντός του 2020.
- ο «Σχέδιο Χορηγιών για ενθάρρυνση της χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και της Εξοικονόμησης Ενέργειας στις κατοικίες», το οποίο προκηρύχθηκε στις 12.03.2019 και κάλυπτε τις ακόλουθες Κατηγορίες Επενδύσεων:

Κατηγορία 1: Θερμομόνωση Οροφών Υφιστάμενων Κατοικιών, με χορηγία 30% επί των επιλέξιμων δαπανών της κάθε αίτησης, με μέγιστο ποσό χορηγίας ανά αίτηση τα €1.500. Υποβλήθηκαν 875 αιτήσεις.

Κατηγορία 2: Θερμομόνωση Οροφών Υφιστάμενων Κατοικιών σε συνδυασμό με εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος (ΦΒ) με τη μέθοδο του συμψηφισμού μετρήσεων με χορηγία 35% επί των επιλέξιμων δαπανών για τη θερμομόνωση οροφής με μέγιστο ποσό χορηγίας τα

€1.800 και χορηγία €300 ανά εγκαταστημένο kW ΦΒ με μέγιστο ποσό χορηγίας €1.200. Υποβλήθηκαν 73 αιτήσεις.

Κατηγορία 3Α: Εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος (ΦΒ) με τη μέθοδο του συμψηφισμού μετρήσεων σε υφιστάμενες κατοικίες, με χορηγία €250 ανά εγκαταστημένο kW ΦΒ με μέγιστο ποσό χορηγίας τα €1.000 για συστήματα που έχουν εγκατασταθεί σε υποστατικά οικιακών καταναλωτών. Υποβλήθηκαν 2877 αιτήσεις.

Κατηγορία 3Β: Εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος (ΦΒ) με τη μέθοδο του συμψηφισμού μετρήσεων σε κατοικίες ευάλωτων καταναλωτών, με χορηγία €900 ανά εγκαταστημένο kW ΦΒ με μέγιστο ποσό χορηγίας τα €3.600. Υποβλήθηκαν 739 αιτήσεις.

- ο «Σχέδιο Χορηγιών για προώθηση των Ενεργειακών Ελέγχων σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)». Το Σχέδιο προκηρύχθηκε στις 03.06.2019 και αποσκοπεί στην προώθηση της διενέργειας ενεργειακών ελέγχων στους χώρους όπου οι ΜΜΕ ασκούν την οικονομική τους δραστηριότητα και στους οποίους καταναλώνεται ενέργεια (κτίρια, βιομηχανικές εγκαταστάσεις και διεργασίες, γεωργικές εγκαταστάσεις και μεταφορές).

Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος

Η Κυπριακή Δημοκρατία, ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προωθεί από το 2013 τρία Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος, ένα στον ηλεκτρισμό, το «EuroAsia Interconnector» και δύο στον τομέα του αερίου, το "CyprusGas2EU" και το «EastMed Pipeline». Το έργο "CyprusGas2EU" αφορά τις υποδομές έλευσης ΥΦΑ για το οποίο γίνεται αναφορά στην εσωτερική αγορά φυσικού αερίου, κεφάλαιο 3.

Τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος έχουν δικαίωμα λήψης χρηματοδότησης από Ευρωπαϊκά ταμεία, λόγω του θετικού αντίκτυπου που θα έχουν και στην ενεργειακή αγορά της Ευρώπης. Το ΥΕΕΒ έχει οριστεί με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ως η Εθνική

Αρμόδια Αρχή για τον συντονισμό της αδειοδότησης των έργων αυτών. Από το 2019 την αρμοδιότητα αυτή την έχει η Υπηρεσία Ενέργειας.

Η υλοποίηση των ενεργειακών υποδομών που σχετίζονται με τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος θα συμβάλει στην άρση της ενεργειακής απομόνωσης της Κύπρου μέσω της διασύνδεσης του νησιού με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Ενέργειας, ενώ παράλληλα θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ενεργειακής Ένωσης για το 2030 όπως η ενεργειακή ασφάλεια, η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας της ΕΕ, η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα καθώς και η διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας.

Το ΕΚΕ «EastMed Pipeline» το οποίο προωθείται από την κοινοπραξία IGI POSEIDON S.A (Φορέας Υλοποίησης (ΦΥ)) στοχεύει στη σύνδεση της ευρωπαϊκής αγοράς με τις νέες ανακαλύψεις στη Λεκάνη της Λεβαντίνης. Πρόκειται για υποθαλάσσιο αγωγό μεταφοράς φυσικού αερίου που θα συνδέει Ισραήλ-Κύπρο-Ελλάδα, συνολικού μήκους 1900 km. Ο αγωγός EastMed θα έχει αρχική χωρητικότητα μέχρι περίπου 10 Bcm / έτος σε πρώτη φάση και 20 Bcm / έτος σε δεύτερη φάση. Ο ΦΥ έχει ολοκληρώσει τις μελέτες PRE-FEED και προχώρησε στην έναρξη των μελετών του τελικού σχεδιασμού του έργου, δηλαδή τις μελέτες FEED (Front End Engineering Design Studies) οι οποίες αναμένεται να ολοκληρωθούν περί τα τέλη του 2021.

Οι μελέτες PRE-FEED υποστηρίζονται από τη διευκόλυνση "Συνδέοντας την Ευρώπη(CEF)", με χρηματοδότηση ύψους € 2 εκ. ενώ οι μελέτες FEED με χρηματοδότηση ύψους €34,5 εκ.

Η ηλεκτρική διασύνδεση «EuroAsia Interconnector» με ΦΥ την EuroAsia Interconnector Ltd είναι μια υποθαλάσσια ηλεκτρική διασύνδεση HVDC που θα συνδέει τα ηλεκτρικά συστήματα Ισραήλ-Κύπρου-Κρήτης. Συγκεκριμένα πρόκειται για δύο ΕΚΕ, τις ηλεκτρικές διασυνδέσεις Ισραήλ - Κύπρου και Κύπρου – Κρήτης. Η συνολική χρηματοδότηση του ΕΚΕ από τη διευκόλυνση "Συνδέοντας την Ευρώπη (CEF)" για τις μελέτες PRE-FEED και FEED ανέρχεται στα € 15,8 εκ.. Τον Νοέμβριο του 2019, με την αποδοχή του φακέλου του έργου από την Εθνική Αρμόδια Αρχή, ξεκίνησε η διαδικασία αδειοδότησης του έργου

(permitting procedure) η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2021 με τη λήψη Εμπειριστατωμένης Απόφασης.

12. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Βασικός και θεμελιώδης στρατηγικός στόχος της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή είναι η ενίσχυση της προστασίας και η ενδυνάμωση των καταναλωτών. Ο πιο πάνω στρατηγικός στόχος επιτυγχάνεται μέσα από ένα πλέγμα δράσεων που στόχο έχουν (α) να διασφαλίσουν την επιβολή της νομοθεσίας, (β) την ενίσχυση της ασφάλειας των καταναλωτών και (γ) τη βελτίωση της πληροφόρησης και εκπαίδευσης των καταναλωτών και επιχειρήσεων.

Νομοπαρασκευαστική εργασία

Ιδιαίτερη έμφαση από την Υπηρεσία δίνεται στην εφαρμογή, επιβολή και εκσυγχρονισμό της σχετικής κυπριακής νομοθεσίας, καθώς και στην εναρμόνισή της με τις νέες Οδηγίες και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Υπηρεσία εφαρμόζει σήμερα πέραν των 20 νομοθεσιών που αφορούν στην προστασία του καταναλωτή και των συμφερόντων του.

Στο πιο πάνω πλαίσιο η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή, το 2019 προώθησε τις ακόλουθες νομοθετικές δράσεις:

- Οδηγία (ΕΕ) 2019/770 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου και ψηφιακών υπηρεσιών και Οδηγία (ΕΕ) 2019/771 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις πωλήσεις αγαθών, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ, και την κατάργηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 22 Μαΐου 2019. Η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή άρχισε τη διαδικασία ετοιμασίας και σύνταξης των εναρμονιστικών νομοσχεδίων που μεταφέρουν τις πρόνοιες των Οδηγιών (ΕΕ) 2019/770 και 2019/771 στο Εθνικό Δίκαιο, μετά από την απαιτούμενη συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία.
- Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού στη διαδικασία ετοιμασίας και σύνταξης του εναρμονιστικού νομοσχεδίου που μεταφέρει τις πρόνοιες της Οδηγίας (ΕΕ)

2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ημερ. 11.12.2018, για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

- ο Αποστολή στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο προσχεδίου Κανονισμών που αφορά την τροποποίηση των περί τους Βασικών Απαιτήσεων (Παιχνίδια) Κανονισμών του 2011 μέχρι 2019. Οι νέοι Κανονισμοί δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15 Νοεμβρίου 2019.

Άλλες πρωτοβουλίες της Υπηρεσίας

Η Υπηρεσία με στόχο την ενίσχυση των δικαιωμάτων καταναλωτών, πέραν της ισχύουσας νομοθεσίας, έχει προχωρήσει στη σύνταξη Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας (ΚΚΔ). Το τελικό κείμενο του ΚΚΔ έχει διαμορφωθεί μετά από διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς, δηλαδή τις οργανώσεις καταναλωτών και επιχειρήσεων και έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο (2018).

Σκοπός του ΚΚΔ είναι να ρυθμίσει τη σχέση μεταξύ καταναλωτών και εμπορευόμενων σε θέματα ανεξάρτητα από την ισχύουσα νομοθεσία. Οι εμπορευόμενοι που συμμετέχουν στον ΚΚΔ, παρέχουν ουσιαστικά στους πελάτες τους επιπρόσθετα οφέλη, πέραν των δικαιωμάτων που παρέχονται βάσει των προνοιών της κείμενης νομοθεσίας, αναδεικνύοντας με αυτόν τον τρόπο τις επιχειρήσεις που επιδεικνύουν σεβασμό και αφοσίωση προς τους καταναλωτές.

Βασική αρχή του ΚΚΔ είναι ότι η συμμετοχή σε αυτόν είναι εθελοντική για τον εμπορευόμενο, αλλά η αποδοχή συμμετοχής στον ΚΚΔ, καθιστά την εφαρμογή των προνοιών του ΚΚΔ δεσμευτική από τον εμπορευόμενο.

Με σκοπό την καλύτερη εφαρμογή του ΚΚΔ συστάθηκε Τριμελής Επιτροπή, στην οποία έχει οριστεί να συμμετέχει από την πλευρά των καταναλωτών ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών και από την πλευρά των εμπορευόμενων, εκ περιτροπής κάθε ένα χρόνο, το ΚΕΒΕ, η ΟΕΒ και η ΠΟΒΕΚ.

Επίσης, έχει σχεδιαστεί το Λογότυπο και η Σήμανση για τον ΚΚΔ, τα οποία θα αναρτούν οι εμπορευόμενοι που θα συμμετέχουν στον ΚΚΔ σε περίοπτη θέση στην επιχείρησή τους (κατάστημα / ηλεκτρονικό κατάστημα) και θα αποτελούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις ίδιες επιχειρήσεις. Η Υπηρεσία έχει επιπλέον ετοιμάσει Έντυπο Δήλωσης Συμμετοχής στον ΚΚΔ, καθώς και Ενημερωτικό Οδηγό Εφαρμογής του ΚΚΔ για τους ενδιαφερόμενους και έχει ξεκινήσει εκστρατεία ενημέρωσης προς τις επιχειρήσεις με σκοπό την εγγραφή και συμμετοχή τους στον ΚΚΔ. Το 2019 εγγράφηκαν στον ΚΚΔ 4 εταιρείες.

Ενημέρωση Καταναλωτών

Κατά το 2019, η Υπηρεσία χειρίστηκε **5.337** αιτήματα καταναλωτών για καθοδήγηση και πληροφόρηση για τα νόμιμα δικαιώματά τους.

Στο γράφημα 1 που ακολουθεί, παρουσιάζονται συνοπτικά τα Αιτήματα Πληροφόρησης που έχει λάβει η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή κατά τα τρία τελευταία έτη.

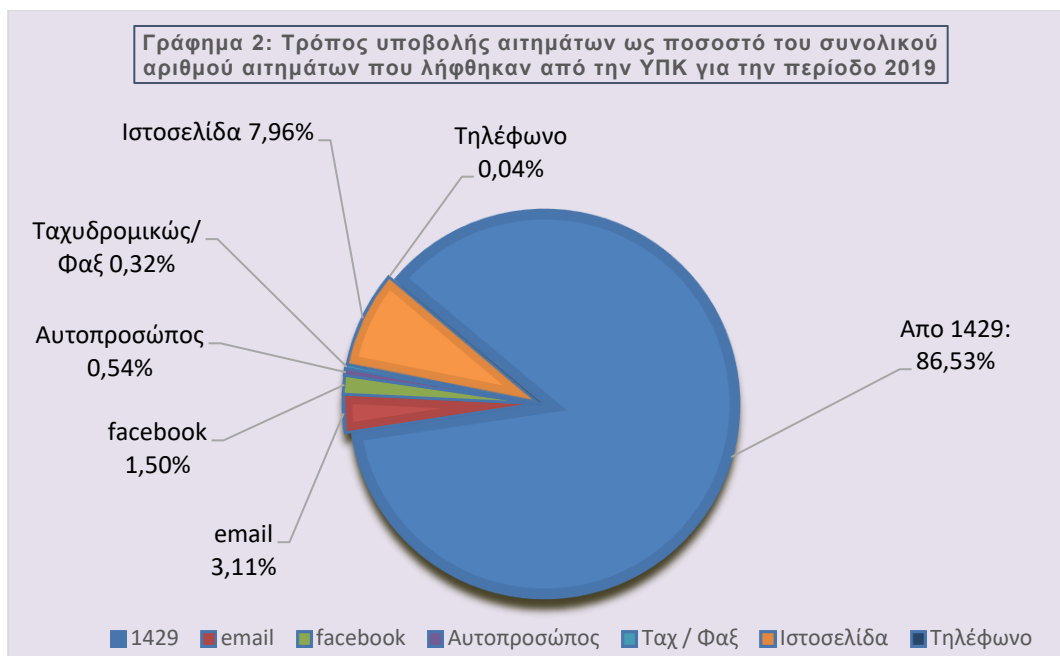

Τηλεφωνική Γραμμή Καταναλωτή (1429): Βασικό εργαλείο πληροφόρησης των καταναλωτών για τα δικαιώματά τους, αποτελεί η τηλεφωνική Γραμμή Καταναλωτή 1429. Μέσω της Γραμμής

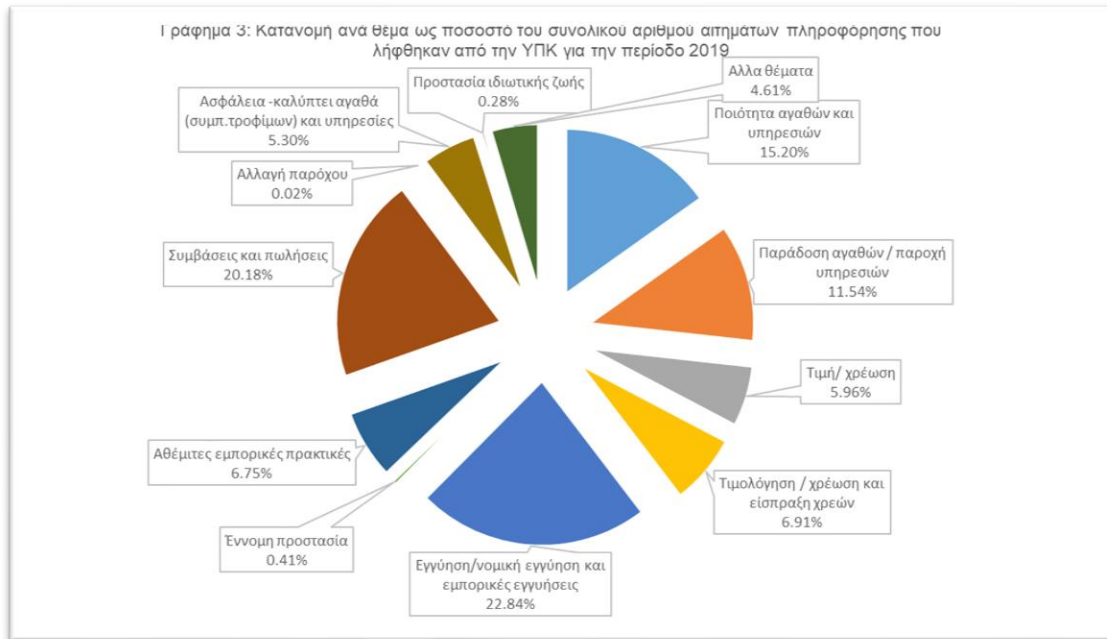
Καταναλωτή 1429, οι καταναλωτές έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν ερωτήσεις και να λαμβάνουν άμεσα συμβουλές και ενημέρωση για διάφορα θέματα που τους αφορούν.

Το 2019, η Υπηρεσία έλαβε μέσω της Γραμμής του Καταναλωτή **4.618** αιτήματα πληροφόρησης τα οποία αποτελούσαν το **86,5%** των συνολικών αιτημάτων πληροφόρησης που έλαβε η Υπηρεσία για την ίδια περίοδο (βλ. γράφημα 2).

Στο πιο κάτω γράφημα 3, παρουσιάζεται η κατανομή ανά θέμα, των αιτημάτων πληροφόρησης που λήφθηκαν από καταναλωτές για το έτος 2019.

Παρατηρητήρια Τιμών: Με στόχο τη βελτίωση της πληροφόρησης των καταναλωτών, ώστε αυτοί να μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις αγοράς καλύτερα ενημερωμένοι, η Υπηρεσία καθιέρωσε τη διεξαγωγή Παρατηρητηρίων Λιανικών Τιμών. Σκοπός των Παρατηρητηρίων είναι παράλληλα η ενδυνάμωση του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο λιανικό εμπόριο. Τα Παρατηρητήρια Τιμών αφορούν στη συγκέντρωση συγκρίσιμων παρατηρήσεων στην αγορά και στη συγκριτική αξιολόγηση τιμών βασικών καταναλωτικών προϊόντων καθημερινής χρήσης, τα οποία πωλούνται σε μεγάλο αριθμό υποστατικών σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου. Συγκεκριμένα, πραγματοποιούνται Παρατηρητήρια για τις τιμές σε Μεγάλες και Μικρές Υπεραγορές, τις τιμές υγραερίου, καθώς και άλλα εξειδικευμένα Παρατηρητήρια. Τα Παρατηρητήρια Τιμών δημοσιεύονται στον τύπο και στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας (www.consumer.gov.cy).

Το 2019 πραγματοποιήθηκαν συνολικά **3 Παρατηρητήρια**, ως ακολούθως:

- 1 Παρατηρητήριο Τιμών για την Καθαρά Δευτέρα.

- 1 Παρατηρητήριο Τιμών για το Πάσχα.
- 1 Παρατηρητήριο Τιμών για τα Χριστούγεννα.

Επιμόρφωση και εκπαίδευση Καταναλωτών και Εμπόρων: Η Υπηρεσία αναγνωρίζει ότι η κατάλληλη εκπαίδευση των καταναλωτών και η ανάπτυξη ορθής καταναλωτικής κουλτούρας, αποτελεί βασικό έργο που πρέπει να επιτελέσει η Υπηρεσία. Αντίστοιχα σημαντική είναι και η επιμόρφωση των εμπόρων για τις νομικές υποχρεώσεις που υπέχουν έναντι των καταναλωτών. Μέσα στο πλαίσιο των προσπαθειών για συνεχή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, πραγματοποίησε το 2019 –μεταξύ άλλων– τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Διαλέξεις σε μαθητές σχολείων προδημοτικής, δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, καθώς και σε άλλα οργανωμένα σύνολα με στόχο την ενημέρωσή τους για τα δικαιώματα που έχουν ως καταναλωτές και την ανάπτυξη ορθολογικών προτύπων και σωστής καταναλωτικής συμπεριφοράς.
- Συμμετοχή σε εκπαιδευτική ημερίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με θέμα την Αγωγή του Καταναλωτή.
- Υλοποίηση εκστρατείας επιμόρφωσης των καταναλωτών και των επιχειρήσεων για την εναλλακτική επίλυση διαφορών, μέσω διαφημιστικής εκστρατείας που περιελάμβανε καταχωρήσεις στον τύπο, σε ιστοσελίδες, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ραδιοφωνικά σποτ.
- Έκδοση και δημοσίευση εντύπων, ανακοινώσεων και λοιπού διαφωτιστικού υλικού.

Επιπρόσθετα, κατά το 2019 η Υπηρεσία ενίσχυσε την επικοινωνία της με τους καταναλωτές, μέσω της αξιοποίησης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης της Υπηρεσίας καθώς και γενικότερα των μέσω μαζικής επικοινωνίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά το έτος 2019, πραγματοποιήθηκαν 24 συνολικά παρεμβάσεις από τον Αν. Διευθυντή και λειτουργούς της Υπηρεσίας στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι πλείστες των παρεμβάσεων έγιναν κατά τη διάρκεια ζωντανών ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και αφορούσαν θέματα άμεσου ενδιαφέροντος για τους καταναλωτές, όπως για τα οργανωμένα ταξίδια, τις αγορές μέσω facebook, τις τιμές των καυσίμων, για τα αποτελέσματα των παρατηρητηρίων τιμών, για την ασφάλεια προϊόντων και τις στοχευμένες εκστρατείες, για τις εκπώσεις, καθώς και για γενικότερη ενημέρωση για τις νομοθεσίες που εφαρμόζει η Υπηρεσία.

Επίσης στο πλαίσιο των προσπαθειών για ενημέρωση τόσο των ταξιδιωτών όσο και των διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών, πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- Παρουσίαση των προνοιών της νομοθεσίας για τα Οργανωμένα Ταξίδια, στις 4 Ιουλίου 2019 στα πλαίσια ενημερωτικής εκδήλωσης για τα δικαιώματα των καταναλωτών σε σχέση με τα οργανωμένα ταξίδια και τα αεροπορικά δικαιώματα που διοργάνωσε η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο.
- Παρουσίαση των δικαιωμάτων των ταξιδιωτών σύμφωνα με τη νομοθεσία για τα Οργανωμένα Ταξίδια, στις 02 Απριλίου 2019, στην «Σχολή των Καταναλωτών» του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.
- Εκστρατεία ενημέρωσης μέσα από τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης για τα δικαιώματα των ταξιδιωτών σε σχέση με τα Οργανωμένα Ταξίδια.

Ευρωπαϊκά / Διεθνή δίκτυα

Η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή συμμετέχει στα Δίκτυα CPN, RAPEX, CPC, ECC και ICPEN.

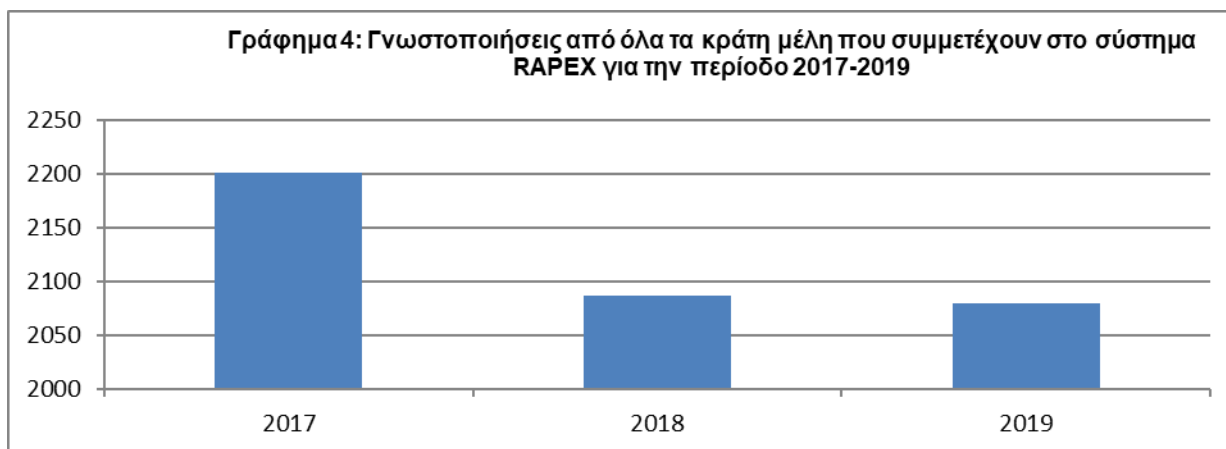
Δίκτυο Πολιτικής Καταναλωτών (Consumer Policy Network–CPN): Το Δίκτυο Πολιτικής Καταναλωτών (ConsumerPolicyNetwork - CPN) είναι το Ευρωπαϊκό Δίκτυο των αρμοδίων για την προστασία των καταναλωτών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ, μέσω του οποίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαβουλεύεται όλα τα θέματα σχετικά με την προστασία καταναλωτών.

RAPEX: Το RAPEX είναι το ευρωπαϊκό διαδικτυακό Σύστημα Ταχείας Ανταλλαγής Πληροφοριών για προϊόντα που ενέχουν σοβαρό και άμεσο κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών και τα οποία κυκλοφορούν στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και της Νορβηγίας, Ισλανδίας και του Λιχτενστάιν. Στο Σύστημα RAPEX δεν κοινοποιούνται πληροφορίες για τρόφιμα, φάρμακα και ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό. Σκοπός του Συστήματος RAPEX είναι η άμεση ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των αρμοδίων εποπτικών αρχών όλων των κρατών-μελών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) που συμμετέχουν στο Σύστημα για την κυκλοφορία μη ασφαλών προϊόντων στην ευρωπαϊκή αγορά. Με τον τρόπο αυτό, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών λαμβάνουν άμεσα μέτρα για την απόσυρση μη ασφαλών προϊόντων

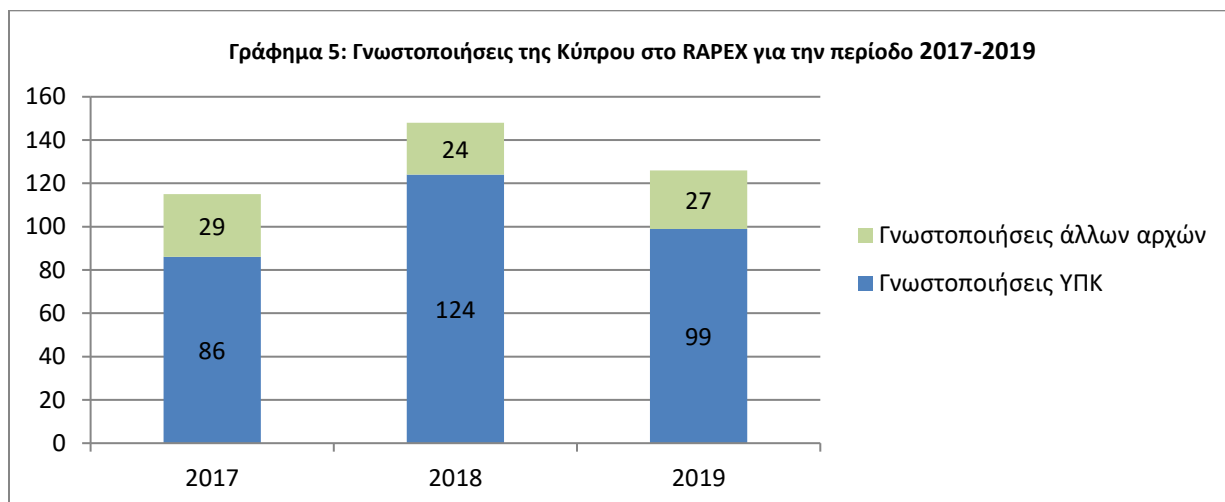

που δυνατό να κυκλοφορούν στην αγορά ή για την επιβολή ειδικών συνθηκών πώλησης ή χρήσης των προϊόντων, ανάλογα με τους κινδύνους που ενέχουν για την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών.

Το 2019, κοινοποιήθηκαν στο Σύστημα RAPEX 2.080 γνωστοποιήσεις για προϊόντα που ενέχουν σοβαρό κίνδυνο. Ειδικότερα, οι γνωστοποιήσεις για επικίνδυνα προϊόντα που καταχωρήθηκαν στο RAPEX από τις 31 χώρες που συμμετέχουν στο Σύστημα τα τρία τελευταία χρόνια παρουσιάζονται στο πιο κάτω γράφημα:

Το 2019, η Κύπρος κατέλαβε την τέταρτη θέση στις γνωστοποιήσεις σοβαρού κινδύνου, που καταχωρήθηκαν συνολικά στο Σύστημα RAPEX. Συγκεκριμένα, η Κύπρος καταχώρησε 126 γνωστοποιήσεις που αφορούσαν προϊόντα σοβαρού κινδύνου. Η Κύπρος υπέβαλε, επίσης, 2 γνωστοποιήσεις, οι οποίες χαρακτηρίστηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως πληροφόρηση.

Από τις 126 γνωστοποιήσεις σοβαρού κινδύνου που καταχωρήθηκαν στο Σύστημα, οι 99 αφορούσαν προϊόντα που εντοπίστηκαν στην αγορά από την Υπηρεσία, 4 προϊόντα που εντοπίστηκαν από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και 23 προϊόντα που εντοπίστηκαν από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας. Τα προϊόντα σοβαρού κινδύνου που εντοπίστηκαν στην αγορά ήταν κυρίως παιδικά ενδύματα, παιχνίδια, χημικά προϊόντα και ηλεκτρικές συσκευές.

Consumer Protection Cooperation (CPC): Ο νέος Κανονισμός CPC (ΕΕ) 2017/2394 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 12ης Δεκεμβρίου 2017 σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών τέθηκε σε ισχύ στις 17 Ιανουαρίου 2020. Με το νέο Κανονισμό καταργείται ο Κανονισμός 2006/2004/ΕΚ.

Στόχος του νέου Κανονισμού είναι η συνεργασία των εθνικών αρμοδίων αρχών των κρατών - μελών (ΚΜ), ώστε από κοινού να επιλαμβάνονται παραβάσεων του κεκτημένου για την προστασία των καταναλωτών όταν το πρόβλημα αφορά σε εμπόρους και καταναλωτές από διαφορετικά ΚΜ. Ο Κανονισμός εφαρμόζεται σε αριθμό Οδηγιών και Κανονισμών της ΕΕ που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα του Κανονισμού και έχει οριστεί αριθμός εθνικών αρχών για την εφαρμογή τους αναλόγως αρμοδιότητας. Σημειώνεται ότι η ΥΠΚ έχει οριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση υπ' αριθμό 73.952 ημερομηνίας 13/08/2012, ως το Ενιαίο Γραφείο

Σύνδεσης CPC για το συντονισμό των θεμάτων CPC μεταξύ όλων των αρμόδιων αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Με το νέο Κανονισμό έχουν προστεθεί περαιτέρω πρόνοιες με στόχο την επέκταση των εξουσιών των αρμοδίων αρχών των ΚΜ και την ενίσχυση των συντονισμένων κοινών δράσεων για παρακολούθηση της αγοράς. Συγκεκριμένα στο άρθρο 9 του νέου Κανονισμού περιλαμβάνονται οι ελάχιστες εξουσίες για τη διεξαγωγή ερευνών και την επιβολή νομοθεσίας για όλες τις αρμόδιες αρχές. Στις εξουσίες αυτές περιλαμβάνονται η εξουσία για αγορές με συγκαλυμμένη ταυτότητα, η εξουσία να απαιτεί από κάθε δημόσια αρχή στοιχεία περιλαμβανομένων και στοιχείων για εντοπισμό χρηματοοικονομικών ροών, η εξουσία να αφαιρούν περιεχόμενο ή να περιορίζουν την πρόσβαση σε επιγραμμική διεπαφή, η εξουσία για επιβολή κυρώσεων όπως πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές και πολλές άλλες.

Στο πλαίσιο του Κανονισμού CPC, από τις αρχές του 2007 λειτουργεί το ψηφιακό Δίκτυο CPCS (Consumer Protection Cooperation System), μέσω του οποίου ανταλλάσσονται μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ, πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενες διασυνοριακές παραβάσεις της κοινοτικής νομοθεσίας προστασίας των καταναλωτών. Με το Νέο Κανονισμό, το CPC θα χρησιμοποιεί το Σύστημα Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά ("IMI"-Σύστημα). Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του IMI θα χρησιμοποιείται για λειτουργίες που αφορούν τον μηχανισμό αμοιβαίας συνδρομής (άρθρα 11,13,14), τον μηχανισμό προειδοποιήσεων (άρθρα 26,27,28) καθώς και τους συντονισμένους μηχανισμούς διερεύνησης και εφαρμογής της Νομοθεσίας για εκτεταμένες παραβάσεις με ενωσιακή διάσταση άρθρα (15-22).

Η Υπηρεσία ετοίμασε νομοθεσία που ενσωματώνει τις πρόνοιες του Νέου Κανονισμού στο Εθνικό Δίκαιο. Τον Μάιο του 2019 προώθησε το εναρμονιστικό νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Συνεργασίας Μεταξύ των Αρμόδιων Αρχών για την Επιβολή της Νομοθεσίας για την Προστασία των Καταναλωτών Νόμος του 2019» στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του υπό αναφορά Κανονισμού, καταληκτική ημερομηνία εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών των κρατών μελών έχει οριστεί η 17η Ιανουαρίου, 2020.

Σκοπός του εναρμονιστικού νομοσχεδίου είναι η επέκταση των εξουσιών των αρμόδιων αρχών και η αποτελεσματική συνεργασία τους. Η εναρμόνιση θα βελτιώσει σημαντικά το υφιστάμενο

νομικό πλαίσιο και θα συμβάλει τα μέγιστα στην ενίσχυση του επιπέδου προστασίας του Κύπριου καταναλωτή.

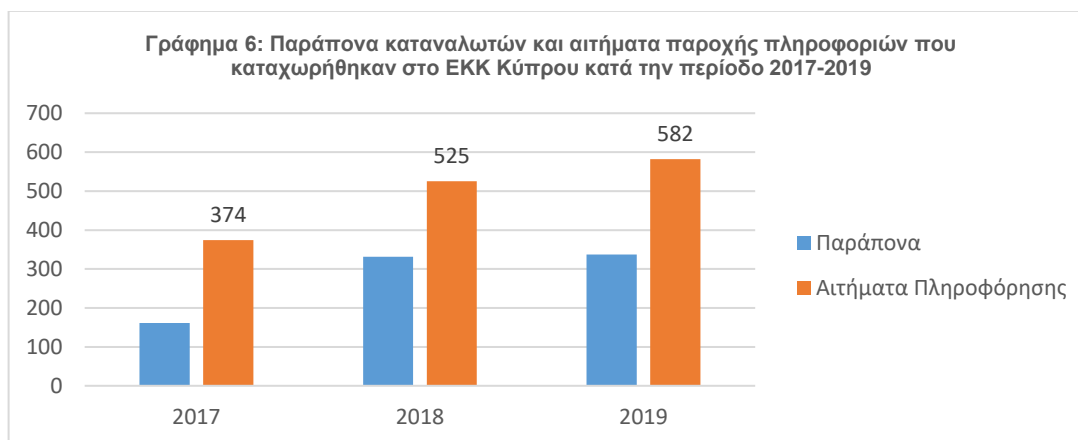
Κατά το 2019, η Υπηρεσία συμμετείχε από κοινού με άλλα κράτη μέλη στη διαδικτυακή έρευνα "EU Sweep 2019", η οποία πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονα σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ υπό τον συντονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η πανευρωπαϊκή έρευνα EU Sweep 2019 επικεντρώθηκε σε ζητήματα παράδοσης σε τρεις τομείς (ενδύματα ή / και υποδήματα, έπιπλα και αντικείμενα οικιακής χρήσης και ηλεκτρικές συσκευές). Οι ερωτήσεις εστίασαν στο κατά πόσον οι βασικές πληροφορίες για τους καταναλωτές (π.χ. σχετικά με τις ρυθμίσεις παράδοσης, το δικαίωμα υπαναχώρησης και τη νόμιμη εγγύηση) παρέχονται κατά τρόπο σαφή και εμφανή σε διάφορα στάδια της αγοράς.

Ευρωπαϊκό Κέντρο Καταναλωτή Κύπρου (European Consumer Center – ECC Cyprus): Η Ευρωπαϊκή Ένωση θέλοντας να προστατεύσει τα δικαιώματα των καταναλωτών δημιούργησε το Δίκτυο των Ευρωπαϊκών Κέντρων Καταναλωτή (εφεξής «ΕΚΚ»), τα οποία εδρεύουν σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης στη Νορβηγία και Ισλανδία και συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Δικαιοσύνης και Καταναλωτών και τις εθνικές κυβερνήσεις. Το ΕΚΚ Κύπρου λειτουργεί από τον Απρίλιο του 2005 και σκοπό έχει την πληροφόρηση των καταναλωτών σχετικά με τα δικαιώματά τους στις διασυνοριακές συναλλαγές εντός της ΕΕ, της Ισλανδίας και της Νορβηγίας καθώς και την παροχή βοήθειας σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ προμηθευτή και καταναλωτή, η οποία έχει προκύψει κατά τη συναλλαγή την οποία πραγματοποίησε ο καταναλωτής εντός της Ε.Ε, της Ισλανδίας και της Νορβηγίας. Ο ρόλος του ΕΚΚ Κύπρου είναι διαμεσολαβητικός και στόχο έχει τη φιλική διευθέτηση μιας υπόθεσης ή διαφωνίας μεταξύ ενός προμηθευτή και καταναλωτή.

Το ΕΚΚ Κύπρου έχει χειριστεί, εντός του 2019, 337 διασυνοριακά παράπονα και ανταποκρίθηκε σε 582 αιτήματα παροχής πληροφοριών (βλ. γράφημα 6). Περαιτέρω, το ΕΚΚ Κύπρου ανταποκρίθηκε σε όλες τις έρευνες και ερωτήματα από άλλα ΕΚΚ και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το Κέντρο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του με στόχο την πληροφόρηση των καταναλωτών για τα δικαιώματά τους εξέδωσε την Ετήσια Έκθεση για το 2019, δημοσίευσε στον ημερήσιο και ηλεκτρονικό τύπο αλλά και σε δημοσιεύσεις των αρμόδιων φορέων, άρθρα

για θέματα προστασίας των καταναλωτών και συμμετείχε σε τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές για καταναλωτικά θέματα π.χ. αεροπορικά δικαιώματα, ηλεκτρονικό εμπόριο κτλ.

International Consumer Protection and Enforcement Network (ICPEN): Το Διεθνές Δίκτυο Προστασίας των Καταναλωτών και Επιβολής της Νομοθεσίας ICPEN (International Consumer Protection and Enforcement Network) είναι ένας διεθνής δίκτυο το οποίο ιδρύθηκε το έτος 1992 απαρτίζεται από τις εθνικές αρχές προστασίας των καταναλωτών πέραν των 60 χωρών, περιλαμβανομένης της Κύπρου. Το δίκτυο ICPEN έχει ως κύριο σκοπό την πρόληψη των διασυνοριακών παραβάσεων του καταναλωτικού δικαίου πέραν της Ευρώπης και τη δημιουργία δίκαιων συνθηκών στις αγορές για τους καταναλωτές. Η διοργάνωση διασκέψεων, ομάδων εργασίας, τηλεδιασκέψεων και άλλων κοινών δράσεων επιτρέπουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των αρμοδίων αρχών των συμμετεχουσών χωρών. Η Υπηρεσία συμμετέχει ενεργά σε κοινές δράσεις του δικτύου ICPEN από το έτος 2005. Σημειώνεται ότι η Κύπρος, στα πλαίσια του Δικτύου ICPEN, συμπροεδρεύει μαζί με την Κένυα ομάδα εργασίας η οποία αναμένεται να ετοιμάσει σχετική έκθεση και κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία των καταναλωτών σε ό,τι αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι οποίες αναμένεται να υιοθετηθούν από πέραν των εξήντα χωρών-μελών του Δικτύου.

Εποπτεία αγοράς

Η Υπηρεσία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην πρακτική εφαρμογή των διαφόρων νομοθεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Οι επιθεωρητές τόσο των Κεντρικών όσο και των Επαρχιακών

Γραφείων, διεξάγουν καθημερινά επιθεωρήσεις στις διάφορες επιχειρήσεις πώλησης καταναλωτικών αγαθών (όπως υπεραγορές, φρουταρίες, αρτοποιεία, περίπτερα, κρεοπωλεία, καταστήματα σουβενίρ, , καταστήματα ειδών ένδυσης και υπόδησης και οικιακού εξοπλισμού, λαϊκές αγορές και πρατήρια πετρελαιοειδών) για επιτήρηση και έλεγχο της αγοράς. Συγκεκριμένα, οι έλεγχοι που γίνονται από τους επιθεωρητές αφορούν στα ακόλουθα:

- Σήμανση προϊόντων.
- Ανάρτηση τιμών / Μοναδιαία τιμή σε καταναλωτικά αγαθά.
- Ταμειακές μηχανές.
- Δειγματοληψίες (χαλούμια, κατεψυγμένα είδη, κλπ).
- Ειδικές προσφορές καταστημάτων.
- Αθέμιτες Εμπορικές Πρακτικές.

Κατά το 2019, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 33.397 επιθεωρήσεις παγκύπρια, εκ των οποίων οι 1.471 αφορούσαν σε έλεγχο ταμειακών μηχανών. Ο αριθμός των επιθεωρήσεων, καθώς και άλλα στοιχεία που αφορούν στην εφαρμογή και επιβολή της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή κατά τα τρία τελευταία χρόνια, φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα.

Στοιχεία αναφορικά με την εφαρμογή και επιβολή της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή την περίοδο 2017 – 2019			
	2017	2018	2019
Επιθεωρήσεις	33677	33462	33397
Διερευνήσεις Παραπόνων/Καταγγελιών	1906	434	191
Δειγματοληψίες	513	490	716
Έρευνες – Εκστρατείες	32	55	112
Προειδοποιητικές επιστολές	12	220	32

Όσον αφορά ειδικά στον τομέα της ασφάλειας των προϊόντων και των παιχνιδιών, η Υπηρεσία πραγματοποίησε συνολικά 8.648 επιθεωρήσεις. Στο πίνακα 2 που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά οι επιθεωρήσεις για έλεγχο της ασφάλειας των προϊόντων και των παιχνιδιών που πραγματοποίησε η Υπηρεσία κατά την περίοδο 2017-2019:

Πίνακας 2: Επιθεωρήσεις για έλεγχο της ασφάλειας των προϊόντων και των παιχνιδιών την περίοδο 2017– 2019

Είδος Καταστήματος	2017	2018	2019
Πολυκαταστήματα	588	658	841
Υπεραγορές	577	594	730
Παιχνίδια	418	490	451
Σουβενίρ/Δώρα	594	710	935
Βιβλιοπωλεία	147	144	207
Περίπτερα	1377	1794	2722
Βρεφικά Είδη	293	354	442
Είδη Ένδυσης /Υπόδησης	1114	1219	1356
Ηλεκτρικά Είδη	48	159	97
Φαρμακεία	205	294	237
Χόμπυ/Ποδήλατα	57	68	49
Άλλα	663	621	581
ΣΥΝΟΛΟ	5.922	7.105	8.648

Άλλα στοιχεία που αφορούν στην εφαρμογή και επιβολή της ισχύουσας νομοθεσίας για τη Γενική Ασφάλεια Προϊόντων και την Ασφάλεια των Παιχνιδιών είναι τα ακόλουθα:

	2017	2018	2019
Επιθεωρήσεις	5.922	7.105	8.648
Διερευνήσεις Παραπόνων/ καταγγελιών	21	30	5
Δειγματοληψίες	127	106	108
Εκστρατείες	6	9	7
Ειδοποιήσεις Αναστολής Πώλησης	3	1	0
Ειδοποιήσεις Απόσυρσης	129	158	91
Ειδοποιήσεις Συμμόρφωσης	39	23	17

Κατά το έτος 2019, διεξήχθησαν επίσης πέντε (5) δειγματοληψίες για παιδικά παιχνίδια (γλίτσες, μαλακά παραγεμισμένα παιχνίδια, γραφική ύλη, σκηνές) και είδη παιδικής φροντίδας. Δύο από αυτές πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της συμμετοχής της Υπηρεσίας στο κοινό ευρωπαϊκό πρόγραμμα εποπτείας της αγοράς με την ονομασία CASP 2019 και αφορούσε τα παιχνίδια τύπου τζελ (slimes) και τα μαλακά παραγεμισμένα παιχνίδια. Οι υπόλοιπες δειγματοληψίες πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με το Γενικό Χημείο του Κράτους και κατά κύριο λόγο λήφθηκαν παιχνίδια, τα οποία ελέγχθηκαν για μηχανικές και φυσικές ιδιότητες, ευφλεκτότητα και χημικές ιδιότητες. Συνολικά, κατά το 2019, λήφθηκαν 108 δείγματα προϊόντων εκ των οποίων τα 26 δεν συμμορφώνονταν με τις απαιτήσεις ασφάλειας.

Πίνακας 4: Συνολικό ύψος διοικητικών προστίμων που επέβαλε η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή κατά την εφαρμογή των «περί της Γενικής Ασφάλειας των Προϊόντων Νόμοι», και των «περί των Βασικών Απαιτήσεων που πρέπει να Πληρούν Καθορισμένες Κατηγορίες Προϊόντων Νόμοι», την περίοδο 2017-2019

	2017	2018	2019
Αριθμός Αποφάσεων	1	1	0
Συνολικό ύψος διοικητικών προστίμων	1.000	3.000	0

Επίσης, στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 17 των περί Διαπίστευσης, Τυποποίησης και Τεχνικής Πληροφόρησης Νόμων του 2002 έως 2012, συνάφθηκε σύμβαση συνεργασίας με το Γενικό Χημείο του Κράτους για να υπάρχει η δυνατότητα ανάλυσης δειγμάτων χαλουμιών για έλεγχο συμμόρφωσης με οποιαδήποτε απαγορευτική ή επιτακτική διάταξη του περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα - Δέκατη Σειρά) Κανονισμού του 1985 και του Διατάγματος με αριθμό Κ.Δ.Π. 325/2014.

Στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας διενεργήθηκαν 29 έλεγχοι για να διαπιστωθεί η αναλογία αιγινού ή πρόβειου γάλακτος ή μείγματος αυτών στις πρώτες ύλες που χρησιμοποιήθηκαν για την παρασκευή των δειγμάτων, 9 έλεγχοι για να διαπιστωθεί αν χρησιμοποιήθηκε γαλακτόσκονη στην παρασκευή των δειγμάτων και 20 έλεγχοι για το ποσοστό υγρασίας, λίπους και αλατιού των δειγμάτων.

Η τριμελής επιτροπή η οποία αξιολόγησε τα αποτελέσματα των αναλύσεων, προχώρησε στην έκδοση μίας απόφασης με την οποία επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους €30.000,00.

Οικονομικά συμφέροντα καταναλωτών

Κατά το 2019, η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή διερεύνησε 289 καταγγελίες καταναλωτών με βάση τις νομοθεσίες που διέπουν τα οικονομικά συμφέροντα και την ασφάλεια των καταναλωτών (βλ. πίνακα 5).

Πίνακας 5: Αριθμός παραπόνων και καταγγελιών που διερευνήθηκαν από την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή την περίοδο 2018

Νομοθεσία	Καταγγελίες
Οικονομικά συμφέροντα	279
Ασφάλεια	10
ΣΥΝΟΛΟ	289

Σημειώνεται ότι για την ίδια περίοδο το μεγαλύτερο μέρος του αριθμού των καταγγελιών που έλαβε η Υπηρεσία αφορούσε κυρίως τις κατηγορίες: εγγύηση/νομική και εμπορικές εγγυήσεις

(19%), συμβάσεις και πωλήσεις (24%), τιμή/χρέωση (9%) και αθέμιτες εμπορικές πρακτικές (43%) (βλ. γράφημα 7).

Πιο συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα, η Υπηρεσία συνέχισε τους ελέγχους των συμβατικών όρων συμβολαίων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων, με σκοπό τη διασφάλιση της σωστής και πλήρους ενημέρωσης των καταναλωτών και την αποφυγή παραπλανητικών και καταχρηστικών πρακτικών. Σε σχέση με τον τομέα αυτό, η Υπηρεσία έλαβε 21 καταγγελίες οι οποίες αφορούσαν την ύπαρξη αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και καταχρηστικών ρητρών.

Στον πίνακα 6 που ακολουθεί παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός των Διοικητικών Αποφάσεων κατά την εφαρμογή του «περί των Αθέμιτων Εμπορικών Πρακτικών των Επιχειρήσεων προς τους Καταναλωτές Νόμου» καθώς και των «Περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις Νόμων» την περίοδο 2017-2019.

Πίνακας 6: Συνολικός αριθμός Αποφάσεων που εκδόθηκαν από την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή κατά την εφαρμογή του «περί των Αθέμιτων Εμπορικών Πρακτικών των Επιχειρήσεων προς τους Καταναλωτές Νόμου» καθώς και των «Περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις Νόμων» την περίοδο 2017-2019

Νομοθεσία	2017	2018	2019
Αθέμιτες Εμπορικές Πρακτικές	5	6	1
Καταχρηστικές Ρήτρες	2	4	0
ΣΥΝΟΛΟ	7	10	1

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο εφαρμογής του πιο πάνω Νόμου, η Υπηρεσία πραγματοποίησε εκστρατεία ενημέρωσης σε υπεραγορές, για την ορθή παρουσίαση των προσφορών τους, επιδίδοντας επιστολές σε 224 υπεραγορές Παγκύπρια.

Επίσης, στο πλαίσιο της εφαρμογής του «Περί των Αθέμιτων Εμπορικών Πρακτικών των Επιχειρήσεων προς τους Καταναλωτές Νόμου», η Υπηρεσία εξέδωσε 1 Απόφαση με την οποία επέβαλε διοικητικό πρόστιμο συνολικού ύψους €20.000 (βλ. γράφημα 10).

Επιπλέον, η Υπηρεσία στο πλαίσιο της εφαρμογής του περί Συμβάσεων Πίστωσης για Καταναλωτές σε Σχέση με Ακίνητα που Προορίζονται για Κατοικία Νόμου (Ν. 41(Ι)/2017) και του περί των Συμβάσεων Καταναλωτικής Πίστης Νόμου (Ν. 106(Ι)/2010) και σύμφωνα με τις διατάξεις των Οδηγιών 2018/01/ΥΠΚ και 2018/02/ΥΠΚ που έχει εκδώσει δυνάμει των άρθρων 10, 11 και 54 του Ν. 41(Ι)/2017, ολοκλήρωσε τον έλεγχο των διαφημίσεων που χρησιμοποιούν οι πιστωτές για σκοπούς προώθησης των πιστώσεων που παρέχουν στους καταναλωτές, ο οποίος είχε αρχίσει το 2018. Ο έλεγχος είχε διεξαχθεί σε μεγάλο αριθμό πιστωτικών φορέων και κάλυπτε όλα τα είδη διαφημίσεων (τηλεοπτικές, ραδιοφωνικές, έντυπες, διαδικτυακές και διαφημιστικές πινακίδες). Μετά την ολοκλήρωση του πρώτου ελέγχου και την ανάλογη ενημέρωση των επηρεαζόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων, η Υπηρεσία προχώρησε σε επανέλεγχο με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα συμμορφώθηκαν με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Ο επανέλεγχος αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα μέσα του 2020.

Συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους

Σύνδεσμοι - οργανώσεις καταναλωτών: Στο πλαίσιο συνεργασίας της Υπηρεσίας ΠΚ με όλους τους κοινωνικούς εταίρους, συνεχίστηκε η στενή συνεργασία με τις οργανώσεις καταναλωτών που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, οι οποίοι είναι ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών, η Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, και τα Σωματεία Καταναλωτών τα οποία λειτουργούν οι Συνδικαλιστικές Οργανώσεις ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ. Η Υπηρεσία ΠΚ υποστηρίζει τις δραστηριότητες των πιο πάνω οργανώσεων, οι οποίες εστιάζονται στην επιμόρφωση/πληροφόρηση και προάσπιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών, με διάφορους τρόπους. Μεταξύ αυτών είναι η έμπρακτη οικονομική βοήθεια μέσω ετήσιας χορηγίας η οποία είναι ανάλογη των δραστηριοτήτων τους, με βάση το Σχέδιο Χορηγιών που εκπονεί κάθε έτος η Υπηρεσία στη βάση των στρατηγικών της στόχων. Κατά το υπό αναφορά έτος, η εν λόγω χορηγία ανήλθε στο συνολικό ποσό των €45.000.

Συμβουλευτική Επιτροπή για Θέματα Καταναλωτών: Η Συμβουλευτική Επιτροπή για Θέματα Καταναλωτών, η οποία λειτουργεί από το 1995, θεσμοθετήθηκε επίσημα μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 5 Ιανουαρίου 2017, για να συμβουλευεί το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας σε θέματα που αφορούν στην προστασία των καταναλωτών και επηρεάζουν την ασφάλεια και τα οικονομικά τους συμφέροντα. Τα θέματα αυτά μπορούν να

περιλαμβάνουν όλο το φάσμα ενεργειών και πολιτικών προστασίας των καταναλωτών, λαμβάνοντας υπόψη και τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στην Επιτροπή συμμετέχουν με εκπροσώπους τους, ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών, η Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, οι ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., ΣΕΚ, ΠΕΟ, ΔΕΟΚ, ΠΟΒΕΚ, ΟΕΒ, ΚΕΒΕ, καθώς και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Υπεραγορών.

Σύνδεσμοι - οργανώσεις επιχειρηματιών: Παράλληλα, η Υπηρεσία συνεργάζεται με το Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου με στόχο τη δημιουργία καναλιών επικοινωνίας με τα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα που είναι μέλη του Συνδέσμου και κατ' επέκταση τη βελτίωση της προστασίας που παρέχεται στους καταναλωτές.

Παρακολούθηση τιμών πετρελαιοειδών

Οι τιμές των πετρελαιοειδών στην Κύπρο, από το Μάιο του 2004, είναι ελεύθερες και δεν καθορίζονται από το Κράτος. Η απελευθέρωση της αγοράς των πετρελαιοειδών έλαβε χώρα με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεδομένου του ότι το θέμα των τιμών των καυσίμων είναι πολύ σημαντικό, η Υπηρεσία καταβάλλει συνεχώς προσπάθειες ενίσχυσης και εκσυγχρονισμού του τρόπου παρακολούθησης των τιμών στο πλαίσιο πάντοτε της σχετικής νομοθεσίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία συνεχίζει την παρακολούθηση των τιμών των πετρελαιοειδών με βάση το αναθεωρημένο πλαίσιο παρακολούθησης των τιμών των καυσίμων, το οποίο αναπτύχθηκε από Συμβουλευτικό Οίκο. Επιπρόσθετα, έγιναν προσπάθειες για αυτοματοποίηση της διαδικασίας λήψης των στοιχείων των φορτίων εισαγωγής καυσίμων από το Τμήμα Τελωνείων. Η υλοποίηση της διαδικασίας αυτοματοποίησης προωθείται από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, το οποίο προκήρυξε και διαγωνισμό για εκμίσθωση υπηρεσιών από Εξωτερικό Οίκο.

Επίσης, κατά το 2019, η Υπηρεσία συνέχισε με επιτυχία την λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, μέσω της οποίας δημοσιοποιούνται σε πραγματικό χρόνο οι λιανικές τιμές καυσίμων. Η εν λόγω πλατφόρμα περιλαμβάνει περίπου 300 πρατήρια λιανικής πώλησης υγρών καυσίμων σε παγκύπρια βάση. Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορούν οι καταναλωτές να

ενημερώνονται ανά πάσα στιγμή για τις τιμές των καυσίμων στην επαρχία τους, ενώ τους δίδεται η δυνατότητα εντοπισμού του φθηνότερου πρατηρίου στην περιοχή τους.

Επιπλέον, η Υπηρεσία εκδίδει εβδομαδιαίο δελτίο επισκόπησης των τιμών καυσίμων, το οποίο περιλαμβάνει λεπτομέρειες σε ότι αφορά τη δομή των τιμών και σύγκριση των διακυμάνσεων των τιμών Platts με τις λιανικές τιμές της Κύπρου. Τόσο το μέτρο αυτό όσο και η πλατφόρμα ζωντανών τιμών, αποσκοπούν στην προώθηση της διαφάνειας των τιμών και στην ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά.

Θέματα ανταγωνισμού

Κοινοποίηση συγκεντρώσεων: Το 2019 κοινοποιήθηκαν στον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας 58 συνολικά πράξεις συγκεντρώσεων επιχειρήσεων από την ΕΠΑ, για τα οποία ετοιμάστηκαν σχετικές εκθέσεις προς τον Υπουργό.

Διεξαγωγή ερευνών για τις συνθήκες αγοράς: Το έτος 2019 πραγματοποιήθηκε μελέτη σχετικά με τις διακυμάνσεις και τις τάσεις της λιανικής τιμής του φρέσκου, παστεριωμένου αγελαδινού γάλακτος (πλήρους 3% και ημιάπαχου 1,5%) για τα έτη 2019 και 2018. Η εν λόγω μελέτη βασίστηκε σε στοιχεία του Τμήματος Στατιστικής του Υπουργείου Οικονομικών και της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) σχετικά με τον εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), καθώς και σε στοιχεία του Παρατηρητηρίου Τιμών Γάλακτος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις τιμές παραγωγού ακατέργαστου γάλακτος στην ΕΕ.

Ευρωπαϊκή συνεργασία

Συμμετοχή σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Η Υπηρεσία συμμετείχε με εκπροσώπους σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες ασχολούνται με τη διαμόρφωση κοινής Ευρωπαϊκής πολιτικής σε διάφορα θέματα που άπτονται του ανταγωνισμού και της προστασίας των καταναλωτών. Συγκεκριμένα, η Υπηρεσία παρακολουθούσε και συμμετείχε δίνοντας τις απόψεις της, στις συζητήσεις:

- ο Της ομάδας εργασίας της Γενικής Διεύθυνσης Δικαιοσύνης αναφορικά:

- με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/771 σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν συμβάσεις για τις πωλήσεις αγαθών, και
 - την Οδηγία (ΕΕ) 2019/770 σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου·
- ο Της Ομάδας εργασίας για τον «Ανταγωνισμό» στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας αναφορικά με την νέα Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών Μελών ώστε να καταστούν αποτελεσματικότεροι φορείς επιβολής της νομοθεσίας και να διασφαλίσουν την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (ECN+).
 - ο Της ομάδας εμπειρογνομόνων για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ (Consumer Credit Directive - CCD) σχετικά με τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και της Οδηγίας 2002/65/ΕΚ (Distance Marketing of Consumer Financial Services Directive - DMFSD) σχετικά με την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές.

Ευρωπαϊκό Δίκτυο CPC (Consumer Protection Cooperation Network): Η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή Κύπρου, ως μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου CPC για την Προστασία των Καταναλωτών συμμετείχε στο πρόγραμμά ανταλλαγής λειτουργιών για το έτος 2019. Η ΥΠΚ πραγματοποίησε με επιτυχία το πρόγραμμα ανταλλαγής λειτουργιών αναφορικά με θέματα προστασίας των καταναλωτών φιλοξενώντας τέσσερις λειτουργούς της Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων της Ελλάδας. Το πρόγραμμα ανταλλαγής λειτουργιών πραγματοποιήθηκε από τις 09 έως τις 11 Οκτωβρίου του έτους 2019.

Εκπαίδευση και επιμόρφωση προσωπικού

Πυρήνας Μάθησης: Ο Πυρήνας Μάθησης έχει την ευθύνη του συντονισμού της εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού της Υπηρεσίας και του συντονισμού των υπόλοιπων Υπηρεσιών του Υπουργείου σε σχέση με τις ανάγκες που προκύπτουν ώστε να υποστηρίζεται η ποιοτική και αποτελεσματική διεκπεραίωση των καθηκόντων του προσωπικού. Το 2019, προωθήθηκαν επιμορφωτικές δράσεις, οι οποίες στόχευαν στην απόκτηση δεξιοτήτων του προσωπικού της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή και των υπόλοιπων Υπηρεσιών του Υπουργείου. Οι δράσεις

αυτές αφορούσαν υπολειπόμενες διαγνωσμένες ανάγκες κατάρτισης της προσωπικού, τις οποίες η Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ) μπόρεσε, στο μέτρο των δυνατοτήτων της, να πραγματοποιήσει, και αφορούσε σε ένα εργαστήριο απόκτησης δεξιοτήτων και σε οριζόντιες εκπαιδεύσεις που αφορούσαν στην εκμάθηση της ισπανικής, γαλλικής και της ιταλικής γλώσσας ώστε οι υπάλληλοι να αποκτήσουν πρόσθετες δεξιότητες τα καθήκοντα των οποίων σχετίζονται με τη χρήση των αναφερόμενων γλωσσών. Το εργαστήριο αφορούσε στην κατάρτιση επιθεωρητών και λειτουργών της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή και των υπολοίπων Υπηρεσιών του Υπουργείου ΕΕΒ στην ανάπτυξη δεξιοτήτων αποτελεσματικής διαπραγμάτευσης. Στο εργαστήριο συμμετείχαν 20 συνολικά λειτουργοί του Υπουργείου ΕΕΒ. Σκοπός του εργαστηρίου ήταν η εξοικείωση των συμμετεχόντων με την ευρύτερη σημασία και εφαρμογή της διαπραγμάτευσης στην εργασία τους, να αναγνωρίσουν διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης, να διερευνήσουν τις παραμέτρους της αποτελεσματικής διαπραγμάτευσης και να βελτιώσουν τις διαπραγματευτικές τους ικανότητες.

Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης (CAF): Στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Έργου «Μαθησιακή Υποστήριξη της Εφαρμογής Διοικητικών Αλλαγών στη Δημόσια Διοίκηση», η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή συμμετείχε στη δράση «Εισαγωγή Εργαλείου Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στους Οργανισμούς της Κυπριακής Δημόσιας Διοίκησης – The Common Assessment Framework (CAF)» το οποίο η ΚΑΔΔ υλοποιεί σε ορισμένα Τμήματα και Υπηρεσίες της ΚΔ, με τη βοήθεια αξιολογών εξωτερικών εμπειρογνομόνων. Στο τέλος του 2019 ολοκληρώθηκε το προσχέδιο της Έκθεσης Αυτό-αξιολόγησης το οποίο αναμένεται να παρουσιαστεί στη διευθυντική ομάδα της Υπηρεσίας ΠΚ και τη γενική διεύθυνση του Υπουργείου ΕΕΒ για συζήτηση και επιλογή των παραπέρα βημάτων που θα ακολουθηθούν.

Το ΚΠΑ είναι ένα εργαλείο διοίκησης ολικής ποιότητας που αναπτύχθηκε στη βάση του Προτύπου Αριστείας του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για την Ποιοτική Διοίκηση (European Foundation of Quality Management – EFQM) και αποτελεί μια ολιστική προσέγγιση της ανάλυσης της οργανωσιακής απόδοσης ενός οργανισμού, προσεγγίζοντάς την από διαφορετικές οπτικές γωνίες ταυτόχρονα. Είναι ένα απλό, εύχρηστο μοντέλο για την αυτό-αξιολόγηση των οργανισμών του δημόσιου τομέα με σκοπό την έναρξη μιας διαδικασίας συνεχούς βελτίωσης που επιτυγχάνεται μέσω της διάγνωσης της υφιστάμενης κατάστασης, της διαπίστωσης των δυνατών σημείων και των σημείων που χρήζουν βελτίωσης.

13. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΩΝ

Η Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών (ΥΜΣ) είναι αρμόδια για την εφαρμογή της περί Μέτρων και Σταθμών Νομοθεσίας. Βασική επιδίωξη είναι η διασφάλιση της ακρίβειας των μετρήσεων, τόσο στο επίπεδο των εμπορικών μετρήσεων, όσο και σε επίπεδο επιστημονικών μετρήσεων. Οι κυριότερες αρμοδιότητες της Υπηρεσίας, όπως αυτές καθορίζονται μέσα από τις πρόνοιες των περί Μέτρων και Σταθμών Νόμων του 1974 μέχρι 2010 και των σχετικών Κανονισμών είναι:

- Διασφάλιση ότι στην ΚΔ χρησιμοποιούνται οι νόμιμες μονάδες μέτρησης.
- Φύλαξη και διατήρηση των πρότυπων μέτρων & σταθμών και διασφάλιση της ακρίβειάς τους.
- Μεταφορά της σχετικής Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας στο Εθνικό Δίκαιο, ετοιμασία της αναγκαίας νομοθεσίας για θέματα που αφορούν μέτρα και σταθμά ή προσυσκευασμένα προϊόντα καθώς και η εποπτεία για αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής.
- Παροχή μετρολογικών υπηρεσιών στη Βιομηχανία.

Οι βασικοί στόχοι της υπηρεσίας είναι:

- Παρακολούθηση και εφαρμογή της ισχύουσας ευρωπαϊκής νομοθεσίας και διεθνούς πρακτικής σε θέματα μετρολογίας.
- Ανάπτυξη της μετρολογίας στην Κύπρο και η αξιοποίηση του ιδιωτικού τομέα.
- Διατήρηση των εθνικών προτύπων μέτρων και σταθμών στο Νέο Εργαστήριο Μετρολογίας.
- Διασφάλιση της ακρίβειας των μετρήσεων και των οργάνων μέτρησης στην Κύπρο.

Δραστηριότητες

Έλεγχος Μέτρων και Σταθμών: Με βάση την περί Μέτρων και Σταθμών Νομοθεσία, η Υπηρεσία προέβη εντός του 2019 στην επαλήθευση και σήμανση αριθμού οργάνων μέτρησης. Συγκεκριμένα, διενεργήθηκαν έλεγχοι Ροομετρητών στα Πρατήρια Υγρών Καυσίμων, Ροομετρητών οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε Οχήματα Διανομής Καυσίμων καθώς και έλεγχοι Γεφυροπλάστιγγων (≥ 3 t) και ζυγαριών (< 3 t) που χρησιμοποιούνται για εμπορικούς σκοπούς.

Τα αποτελέσματα των εν λόγω ελέγχων κρίνονται ως θετικά αφού τα όργανα μέτρησης στην πλειοψηφία τους βρέθηκαν να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας. Για μεμονωμένες περιπτώσεις στις οποίες βρέθηκαν σφάλματα πέραν των μέγιστων επιτρεπτών σύμφωνα με τη νομοθεσία, κλήθηκαν επί τόπου αδειοδοτημένοι επιδιορθωτές μέτρων και σταθμών οι οποίοι προέβησαν στις δέουσες επιδιορθώσεις. Με βάση την ισχύουσα Νομοθεσία για τα συσκευασμένα αγαθά που διατίθενται στο εμπόριο, διενεργήθηκαν έλεγχοι - "Δοκιμές Αναφοράς" ως προς το καθαρό περιεχόμενό καθώς και ως προς τη σχετική σήμανσή τους.

Στις πλείστες των περιπτώσεων, τα συσκευασμένα αγαθά που ελέγχθηκαν πληρούσαν τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις όπου δεν υπήρχε συμμόρφωση, οι συσκευαστές υποχρεώθηκαν είτε να επανασυσκευάσουν τα προϊόντα τους με βάση την ονομαστική δεδηλωμένη ποσότητα είτε να προβούν σε διόρθωση της σήμανσης στις μη συμμορφούμενες συσκευασίες προϊόντων ώστε να υπάρχει συμμόρφωση με τις ποσοτικές απαιτήσεις της νομοθεσίας. Για τα εν λόγω προϊόντα ακολούθησαν επανέλεγχοι από Επιθεωρητές της ΥΜΣ με σκοπό τη διαπίστωση της λήψης των απαραίτητων μέτρων εκ μέρους των συσκευαστών για συμμόρφωση των προϊόντων τους με τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν εντός του 2019 φαίνονται στον πιο κάτω Πίνακα:

Είδος Ελέγχου	Αριθμός Ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν
Επαλήθευση Ροομετρητών Πρατηρίων Υγρών Καυσίμων	311 (αριθμός πρατηρίων για τα οποία επαληθεύτηκαν οι ροομετρητές τους)
Επαλήθευση Ροομετρητών Εγκατεστημένων σε Βυτιοφόρα Διανομής Καυσίμων (πετρέλαιο θέρμανσης)	266 (αριθμός βυτιοφόρων για τα οποία επαληθεύτηκαν οι ροομετρητές τους)
Επαλήθευση Γεφυροπλάστιγγων (≥ 3 t)	177
Επαλήθευση Ζυγαριών (< 3 t)	931
Έλεγχος Συσκευασμένων Αγαθών	102

Νομοθεσία: Στο πλαίσιο αναθεώρησης της νομοθεσίας που αφορά στα συσκευασμένα αγαθά, ετοιμάστηκε Προσχέδιο Κανονισμών το οποίο τιτλοφορείται ως οι περί Μέτρων και Σταθμών (Συσκευασμένα Αγαθά) Κανονισμοί του 2019. Επίσης, με σκοπό την εναρμόνιση του Εθνικού Δικαίου με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/1258 όσον αφορά τους ορισμούς των βασικών μονάδων του SI, ετοιμάστηκε εναρμονιστικό Νομοσχέδιο που τιτλοφορείται ως «Ο περί Μέτρων και Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019». Τόσο το Προσχέδιο Κανονισμών όσο και το εναρμονιστικό Νομοσχέδιο απεστάλησαν στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ώστε να εξεταστούν από νομικής και νομοτεχνικής άποψης.

Αγορά Μετρολογικού Εξοπλισμού: Στο πλαίσιο ανανέωσης του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για τους ελέγχους των συσκευασμένων αγαθών, η Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών προέβη στην αγορά μιας καινούργιας ζυγαριάς ακριβείας και ενός θερμομέτρου με ενσωματωμένο πυκνόμετρο.

Διεθνείς Σχέσεις / Εκπροσώπηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό: Η Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών κατά το 2019 εκπροσώπησε την Κυπριακή Δημοκρατία στις πιο κάτω συναντήσεις:

- Ομάδα Εργασίας για τα Όργανα Μέτρησης και της Επιτροπής για τα Όργανα Μέτρησης (της ΕΕ) (Επιτροπολογία).
- Ομάδα Εργασίας 2 (WG2) της WELMEC.
- Ομάδα Εργασίας 6 (WG6) της WELMEC.

14. ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Η προώθηση της Ποιότητας αποτελεί βασική πτυχή της εξέλιξης και της ανάπτυξης. Βάσει Νομοθεσίας, ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας (ΚΟΠΠ) είναι ορισμένος ως ο μοναδικός Εθνικός Φορέας Διαπίστευσης (εφαρμόζοντας τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (EC) 765/2008) και η αρμόδια αρχή για την προώθηση των ποιοτικών ζητημάτων στην Κύπρο. Όντας ο μοναδικός Φορέας Διαπίστευσης στην Κύπρο, ο ΚΟΠΠ παρέχει υπηρεσίες σε Εργαστήρια Δοκιμών και Διακρίβωσης, Ιατρικά Εργαστήρια και Φορείς Ελέγχου και Πιστοποίησης. Επιπλέον, είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή της αρχής της «ορθής εργαστηριακής πρακτικής» (GLP) και του εθνικού συστήματος Τεχνικής Πληροφόρησης (διαδικασία που διασφαλίζει την πρόληψη της δημιουργίας τεχνικών δυσκολιών στο εμπόριο) και διαδραματίζει επίσης βασικό ρόλο στη διαδικασία Κοινοποίησης Οργανισμών Τεχνικής Αξιολόγησης, βάσει των Οδηγιών Νέας Προσέγγισης. Ως εκ τούτου, ο ΚΟΠΠ στοχεύει και διασφαλίζει την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και την προστασία των ανησυχιών των πολιτών, την υγεία, την ασφάλεια και την ευημερία τους, σε ένα προστατευόμενο περιβάλλον.

Μέσω των δράσεων αυτών, ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας (ΚΟΠΠ) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη ρύθμιση της εσωτερικής αγοράς και στην προστασία των καταναλωτών και του περιβάλλοντος. Συμβάλλει επίσης, ουσιαστικά στην γενική προσπάθεια του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας να στηρίξει την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρήσεων μέσω της διασφάλισης της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών που προσφέρουν.

Ο Οργανισμός είναι μέλος της Πολυμερούς Συμφωνίας της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας Διαπίστευσης (EA MLA) στους τομείς των Δοκιμών, των Ιατρικών Δοκιμών, της Διακρίβωσης και του Ελέγχου. Επίσης, έχει υπογράψει Συμφωνία Αμοιβαίας Αναγνώρισης της Διεθνούς Συνεργασίας για τη Διαπίστευση (ILAC MRA) σε αυτούς τους τομείς. Αυτό εξασφαλίζει την αναγνώριση και την ισοδυναμία των πιστοποιητικών του με άλλους Εθνικούς Φορείς Διαπίστευσης. Το 2019, χορηγήθηκαν τέσσερα (4) νέα πιστοποιητικά διαπίστευσης

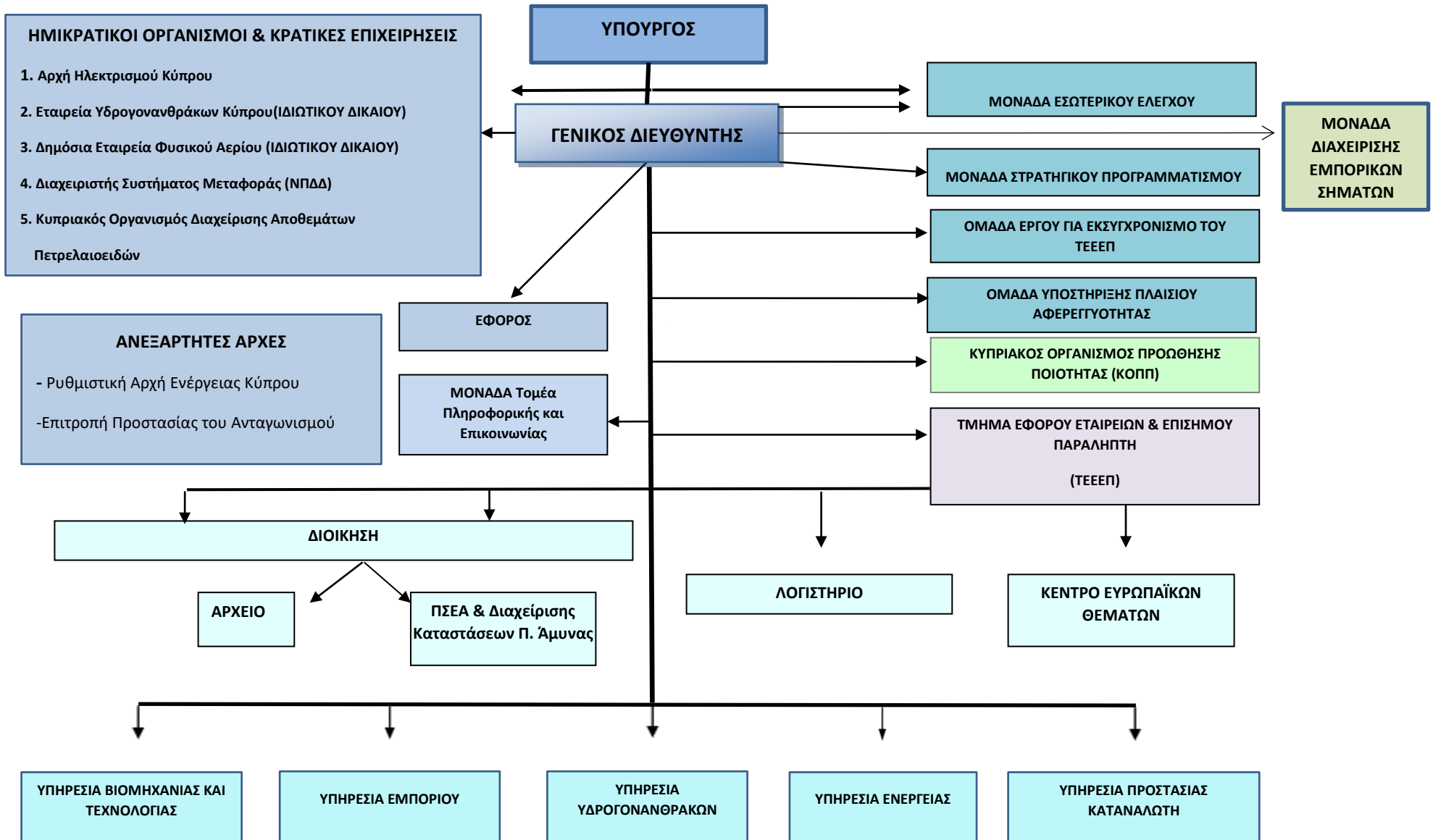
διαμορφώνοντας τον συνολικό αριθμό των τρεχόντων διαπιστευμένων οργανισμών σε 105.

Επίσης το 2019, μέσα από μια σειρά σεμιναρίων και άλλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, συνεχίστηκε η εκπαίδευση υπαλλήλων και των εξωτερικών συνεργατών του Οργανισμού σε καινούρια αλλά και σε αναθεωρημένα Διεθνή Πρότυπα.

Ο ΚΟΠΠ εκπροσωπεί την Κύπρο σε Ευρωπαϊκό και ευρύτερο διεθνές επίπεδο στους τομείς των αρμοδιοτήτων του. Συμμετέχει ενεργά στη Γενική Συνέλευση της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση (ΕΑ) και σε άλλες Τομεακές Επιτροπές της ΕΑ και παρακολουθεί τις δραστηριότητες της Διεθνούς Συνεργασίας που αφορούν τη Διαπίστευση Εργαστηρίων (ILAC). Συμμετέχει επίσης σε διάφορες επιτροπές των αρχών των κρατών μελών οι οποίες διοργανώνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ο ΚΟΠΠ διοικείται από 13μελές Διοικητικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από έξι μέλη που εκπροσωπούν τον κυβερνητικό τομέα, ενώ τα άλλα επτά προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα για την εκπροσώπηση ενδιαφερομένων οργανώσεων και μερών.

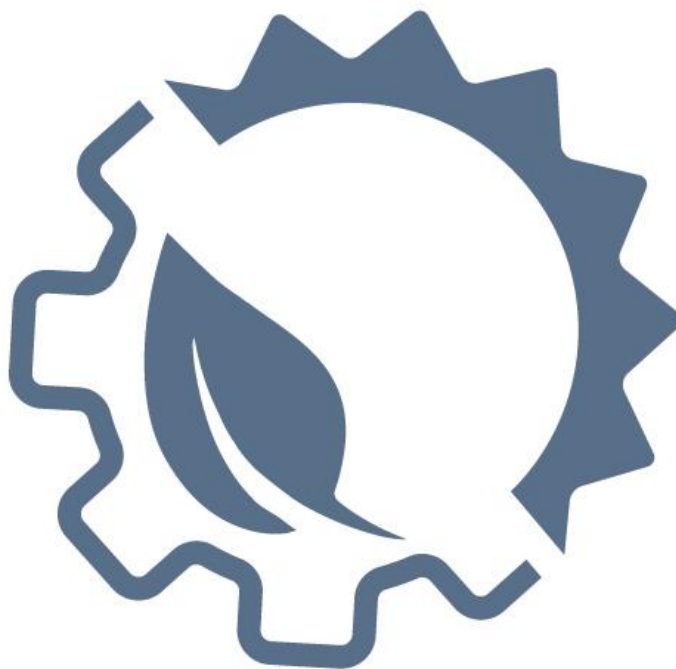
ΔΙΟΙΚΗΣΗ	
Γιώργος Λακκοτρύπης	Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
Δρ. Στέλιος Χειμώνας	Γενικός Διευθυντής
Αντώνης Ιωάννου	Αν. Διευθυντής Υπηρεσίας Ενέργειας (μέχρι 3/3/2019) Αν. Διευθυντής Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή (από 4/3/2019)
Χρίστος Φωτιάδης	Αν. Διευθυντής Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας
Χαράλαμπος Ρούσσος	Αν. Διευθυντής Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή (μέχρι 3/3/2019) Αν. Διευθυντής Υπηρεσίας Ενέργειας (από 4/3/2019)
Πηνελόπη Κουλία	Διευθύντρια Υπηρεσίας Εμπορίου
Στέλιος Νικολαΐδης	Διευθυντής Υπηρεσίας Υδρογονανθράκων
ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ	
Σπύρος Κόκκινος	Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	
Κύπρος Πρωτοπαπάς	Αν. Έφορος Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	
ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ	
Μιχάλης Κωμοδρόμος	Πρόεδρος ΔΣ (από 25/7/2019)
Παναγιώτης Ολύμπιος	Γεν. Διευθυντής
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ	
Χρήστος Τρίαρος	Διευθυντής Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	
Παναγιώτης Μαλέκος	Πρόεδρος ΔΣ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ	
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ	
Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς	Πρόεδρος ΔΣ
Φίλιππος (Άλκης) Φιλίππου	Αντιπρόεδρος
Νεόφυτος Χατζηγεωργίου	Μέλος
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	
Λουκία Χριστοδούλου	Πρόεδρος
Χριστιάνα Σιδέρη	Διευθύντρια
ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	
Γιώργος Χατζήπαπας	Πρόεδρος ΔΣ
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	
Σταύρος Σπανός	Πρόεδρος ΔΣ

MINISTRY OF ENERGY, COMMERCE
AND INDUSTRY
ANNUAL REPORT 2019

1. STRATEGIC PLANNING UNIT

On the basis of the provisions of the Fiscal Responsibility and Budgetary Framework Law (N.20 (I) 2014), the Ministry of Energy, Commerce and Industry (MECI) in August 2018 submitted a comprehensive Strategic Plan and Activity Based Budget for the period 2019 - 2021 to the Ministry of Finance for approval by the Ministerial Cabinet and the House of Representatives.

The Strategic Plan includes the mission, vision and strategic objectives of the MECI while analyzing the objectives and activities of the Ministry, which aim at exploiting the indigenous energy resources, the implementation of the energy policy, the improvement and development of the business environment, the enhancement of the export promotion and the consumers' protection.

For the implementation of the Strategic Plan 2019, each sector Service drew up its own Action Plan, which included detailed actions with relevant milestones.

Based on the follow-up of the Action Plans and the biannual progress reports, the Strategic Planning Unit in cooperation with the Services of the Ministry, monitored the progress and recorded the problems faced towards the achievement of the objectives and where necessary corrective actions were taken.

All sector Services of the Ministry have finalized Performance Indicators corresponding to their set Objectives and Activities. The relevant data collection and analysis, in conjunction with the follow-up of the Action Plans, the Performance Indicators comprise an integrated monitoring and evaluation system for the implementation of the annual Strategic Plan.

In 2019, the process of Budget Framework Reconciliation for the year 2020 and the Mediumterm Budgetary Framework 2020-2022 was implemented for the fifth consecutive year. This process has helped to establish a modern, transparent and realistic budget. During 2019, the Monitoring of Activity-Based Budgeting which was introduced in 2016 was put into effect. This process enabled the sector Services of the Ministry to examine

their expenditure and monitor available funds by Activity and Objective and to make necessary adjustments.

All the above procedures, which have been implemented gradually since 2015, contribute towards the improvement of the services offered, the upgrade of the Ministry's work and the efficient use of available resources.

It is worth noting that within the framework of the public expenditure streamlining policy, in 2018 our Ministry was selected as a pilot Ministry for the implementation of the Expenditure - Value for Money Review. The coordination of the pilot exercise was undertaken by the Strategic Planning Unit. The expenditure overview dealt with an in-depth study of the Trade Service objective concerning "Export Promotion and the Strengthening of Cypriot Businesses". This process has led to conclusions and recommendations for increased efficiency, improved cost-effectiveness and the provision of quality services to citizens. The implementation of the Expenditure Review is gradually expected to be implemented on a systematic basis throughout the activities of the Ministry and throughout the Public Sector.

2. STRATEGIC GOALS AND OBJECTIVES

- Optimal use of hydrocarbons.
- Securing energy supply in Cyprus.
- Improving competitiveness, promoting economic growth and consumer protection.
- Improving the services offered by the Department of Registrar of Companies and Official Receiver and the Insolvency Department.
- Strengthening the effectiveness and improving the efficiency of the Ministry's services.

In detail, the Strategic Objectives of the Ministry are listed below:

- Optimal use of Hydrocarbons.
- Optimal functioning of the internal energy market.
- Utilization of the national energy savings and domestic renewable energy sources.
- Enhancing business activity.
- Export Promotion and strengthening of Cypriot enterprises.
- Protection of national interests in the context of the common commercial policy and implementation of legislation with regard to export licenses.
- Increase of export of local products and services and promotion of Cyprus as a business center through the Trade Centers abroad.
- Strengthening the protection and empowerment of consumers.
- Supporting the strategic endeavors of the Ministry.
- The management of an updated register of companies, brands, cooperatives and foreign companies.
- Protection of Intellectual Property.
- The optimum and effective management of corporate and personal settlement plans.

The mission of the Ministry of Energy, Commerce and Industry is to design and implement policies in the fields of hydrocarbons, energy, commerce, industry, trade and consumer protection towards the rational use of indigenous energy sources, the monitoring and coordination of the supply of energy for domestic needs, the promotion of energy renewable sources and energy conservation, the strengthening of entrepreneurship, competitiveness, the stimulation of investment, the improvement of the business environment and the effective protection of consumers'.

Our vision is to make Cyprus a key player and leader on energy issues in the Eastern Mediterranean region and contribute to sustainable economic growth and prosperity of all citizens.

3. ADMINISTRATION

The Administration is responsible for the coordination and programming of horizontal issues concerning the Services of the Ministry and the Department of the Registrar of Companies and Official Receiver, such as the implementation of the Decisions of the Council of Ministers, the promotion of bills and regulations, the monitoring of the legislation promoted by the Ministry, the follow-up of the monitoring reports of the Law Commissioner and the preparation of informative reports for decision-making concerning the Ministry's competences.

Moreover, the Administration is responsible for the coordination of all necessary actions for the preparation of the Annual Report, as well as for the preparation of the Strategic Plan of the Ministry. The Administration also handles all personnel matters of the Ministry. In addition, administrative personnel represent the Ministry of Energy, Commerce, Industry and Tourism in various Committees and Bodies, such as the Committee for Immigration Control and for long residence permits. It also coordinates all matters relating to "Smart Regulation", which aims at the simplification of civil service procedures concerning internal market, consumers, investments and business entities.

The Ministry's Administration Unit is also responsible for coordinating and implementing policy issues concerning the legal entities governed by public law which fall under the jurisdiction of the Ministry such as the Electricity Authority of Cyprus (EAC), the Cyprus Transmission System Operator of Electrical Energy (Cyprus TSO) and the Cyprus Organization for Storage and Management of Oil Stocks (COSMOS) .

The above-mentioned administrative work includes the promotion of legislation and regulations, Schemes of Service, human resources and budget matters and the implementation of the relevant laws, including the implementation of government policy in relation to these legal entities. Moreover, in the context of the efforts to strengthen and efficiently manage security and defense issues of the Republic, the Administration Unit participates in the emergency planning scheme which covers crisis situations during emergencies.

4. TRADEMARKS MANAGEMENT UNIT

On 17.12.2018, the Ministry of Energy, Commerce and Industry established the Trademarks Management Unit, staffed with 3 Officers. The mission of the Unit is to protect and promote halloumi trademarks in Cyprus and abroad, with the ultimate aim of further development of this Cypriot traditional product.

Unit's principal activities include the registration of halloumi trademarks in new markets as well as the monitoring of developments on halloumi trademarks infringement cases.

'Halloumi' is registered as a Certification trademark in Cyprus, USA, Jordan, Oman, Saudi Arabia and Qatar with the Ministry of Energy, Commerce and Industry as the owner. In Canada, the Ministry holds the registered trademark 'HALOMI' and in Egypt, the registered trademark 'HALLOUMI'. 'HALLOUMI' is also registered as Community Collective Trademark, since 14.07.2000 at the EU Intellectual Property Office (EUIPO) with owner the 'Foundation for the Protection of Traditional Cheese of Cyprus named Halloumi'. The President of the Foundation's Board of Directors is the Permanent Secretary of the Ministry.

In 2019 the registration of Halloumi Certification trademarks in Syria and South Africa were successfully completed. In the course of 2019, the ongoing registration procedures for Halloumi Certification trademarks in Australia, China, United Arab Emirates and Japan made good progress, while new markets were under consideration for possible listing. The Ministry and the Foundation in close cooperation with the Law Service and its authorised legal advisers, in order to protect halloumi trademarks take appropriate actions against products produced by unauthorised users of the trademarks and against applications by companies for registration of trademarks which are similar to or include the word Halloumi in EU countries, EUIPO and/or third countries. In 2019, more than 100 cases for opposing legal measures were on going in different jurisdictions. In addition, in 2019, the digital database for storing information and file data related to halloumi trademarks was completed.

5. REFORM AND REORGANISATION OF THE COMPANIES AND INTELLECTUAL & INDUSTRIAL PROPERTY SECTIONS OF THE DEPARTMENT OF REGISTRAR OF COMPANIES & OFFICIAL RECEIVER

The reform and reorganization of the Department of Registrar of Companies and in particular of the Companies Section (CS) and the Intellectual and Industrial Property Section (IIPS), is based on the following strategic goals:

- Increase efficiency and provide fast and high-quality service to users.
- Simplify procedures based on best practices.
- Promotion of Paperless Office environment.
- Automate procedures using contemporary methods and technologies

The effort for continuous improvement of the two sections of the DRCOR continued during the year under review. A number of reformative measures, resulting from the Action Plan for the reform and restructuring of the DRCOR, were implemented in relation to the following pillars of reform:

- Updating Register of business entities/ Monitoring of compliance.
- Strengthening of the legislative and regulatory framework.
- Business Process Reengineering and Organizational restructuring.
- Digitalisation and e-governance.
- Rehousing.

Updating Register of business entities/ Monitoring of compliance: In the context of updating the Register of business entities and monitoring the compliance of all registered organizations:

Updating Companies Register:

- The 4th compliance campaign regarding companies' statutory obligation to submit to the Registrar of Companies an Annual Return with accounts, was implemented.
- A total of 122.059 companies received a notification letter for publication before strike off.
- During the period between September – December 2019, a total of 20.326 companies were fully compliant.
- The process is expected to conclude within 2020.

Global Forum Committee on Transparency and Exchange of Information for Tax

Purposes: During the year under review, the Project Team represented the Republic of Cyprus during the country's evaluation by the Global Forum Committee on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, for matters relating to the Registrar of Companies. The Global Forum, sets the multilateral framework within which work in the area of tax transparency and exchange of information is carried out by over 100 jurisdictions, participating in the Global Forum on an equal footing.

In 2013, the Global Forum evaluated Cyprus for its implementation of the standard in practice and assigned to it the overall rating of "Non-Compliant". This rating was upgraded to "largely compliant" in the "Supplementary Phase 2 Report 2015", acknowledging the results of the initiatives implemented by the Project Team, to reform and reorganise the Registrar of Companies, which included cleansing operations (2014-2015) and the filing of outstanding annual returns.

During the year under review, the Global Forum Committee began the next round of evaluations for the period 2016-2018, which is expected to conclude in June 2020. In particular, with regards to the Registrar of Companies, Cyprus is assessed on the effectiveness of the measures undertaken during the aforementioned period to ensure the availability of ownership and identity information as well as the availability of accounting information in the Companies Register.

Moneyval Committee: In addition, the Project Team represented the Republic of Cyprus on matters relating to the Registrar of Companies, during the country's 5th Round of

evaluation by the Moneyval Committee of the Council of Europe, on the Anti-Money Laundering (AML) and Counter Financing of Terrorism (CFT) measures taken by the Republic during the period 2016-2018.

With regards to the Registrar of Companies, as with the Global Forum committee, Cyprus was assessed on the effectiveness of the system to maintain and ensure the availability of ownership and identity information, and the mitigating measures taken to ensure that basic information on companies was up-to-date.

The report which concluded in December 2019, following 18 months of deliberations with the authorities in Cyprus, summarises the AML/CFT measures in place in Cyprus as at the date of the on-site visit from 13 to 24 May 2019. It analyses the level of compliance with the FATF 40 Recommendations and the level of effectiveness of Cyprus's AML/CFT system, and provides recommendations on how the system could be strengthened.

(a) Strengthening of the legislative and regulatory framework: During the year under review:

- A contract was signed with a legal firm with the objective to provide training workshops in the understanding and completing of the new statutory forms that will be put into effect with the current systems of the DRCOR. It is estimated that 61 out of the 81 new forms, will be put into effect with the current systems of the DRCOR. The workshops will be developed to accommodate the needs of the stakeholders as well as those of the personnel.
- As a result of the significant legislative reform package passed in 2018 (2 Laws and 5 Regulations published in 18/12/2018), Cyprus ranked 54th (from 57th in 2018) among 190 countries worldwide, regarding the “Ease of Doing Business” ranking, and 50th (from 50th in 2018) in the “starting a business” indicator, of the World Bank’s Doing Business Report (2019).

(b) Business Process Reengineering and Organizational restructuring: during the year under review the two-day “change management” seminars, organized by the Cyprus

Academy of Public Administration for the entire personnel of the two sections of the DRCOR, were completed.

(c) Digitalization and e-governance: During the year under review:

- The existing IT systems of the DRCOR continued to be upgraded. As a result, the majority of the applications for name approval were submitted online while the submission of applications for company registration via e-filing increased to 50%.
- The evaluation of the proposals submitted on 1st March 2019, in relation to the open tender for the new IT solution for the DRCOR procured on 11/5/2018, began and is expected to be concluded in 2020.
- On 30th October 2019 the Greek version of the new websites of the Companies (<https://www.companies.gov.cy/gr/>) and IIP (<https://www.intellectualproperty.gov.cy/gr/>) sections was launched. The English version of the above websites is expected to be launched in 2020.

(d) Rehousing: During the year under review, the Project Team proceeded with the announcement of the 2nd Invitation for Expression of Interest for the rehousing of the DRCOR. The proposals are expected to be submitted by 31st January 2020.

6. DEPARTMENT OF REGISTRAR OF COMPANIES AND OFFICIAL RECEIVER

The mission of the Department of Registrar of Companies and Official Receiver is the implementation of government policy, on matters facilitating the development of business activity and also the creation and maintenance of suitable conditions for the further activation of the commercial and industrial world in Cyprus and abroad.

For the Department of Registrar of Companies and Official Receiver the main developments for 2019 were the following:

In the context of Modernizing the Companies Section and the Copyright and Industrial Property Section the Department in cooperation with the Project Team for the Reform and Restructuring of the Department of the Registrar of Companies and Official Receiver has promoted actions concerning the updating of the Business Register, the strengthening and modernization of the legislative and regulatory framework, the Organisational restructuring of the Department, the digitization and e-governance and the relocation of the Department (see section D).

Companies Section

- The update of the Companies Register is on-going in order to provide accurate and up to date information on the organisations registered in the Department's Register.
- Monitoring of compliance of all legal entities according to the legislation that have been registered/incorporated. In 2019 3.789 companies were struck off the register.
- The fourth compliance campaign for companies with the obligation to submit an Annual Return and the financial statements to the Registrar has been launched. 244.118 letters have been sent to 122.059 companies (2 letters to each company) that have a statutory obligation under Articles 118-122 of the Companies Law Cap. 113.

- The modernization of the legislative and regulatory framework in cooperation with the Project Team is ongoing (see Section D).
- Participation in the European Commission’s Committee “Company Law Experts Group” discussing possible initiatives in the area of Company Law and the implementation of adopted legislative acts.
- Participation in the European Commission’s Committee “Accounting Regulatory Committee” discussing issues relevant to the International Financial Reporting Standards (IFRS) and International Accounting Standards (IAS). It also approves proposals from the European Commission for the adoption of IFRS and IAS in the EU.
- Participation in the “Company Law” Working Group of the Council of the EU which examines, discusses and approves legislative proposals submitted by the European Commission in the area of Company Law.

Industrial and Intellectual property section

- The Trade Marks Law of 2017 and The Trade Marks Regulations of 2017 were sent to the Attorney General’s Office for legal vetting in 2017. The new Trade Marks draft legislation, is a novel legislation, modernizing the trade marks system of Cyprus through harmonization with Directive EU 2015/2436. The new legislation will substitute the current Trade Marks Law, Regulations and forms.
- The computerization and scanning of Trade Marks and Designs project was completed during 2018, through participation in the program of the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) called “Capture and Store Historical Files”.
- During 2019, 297 Patent files were computerized through overtime work.
- During 2019, Cyprus actively participated in the two CoCoNet Meetings organized during the year. The Communication Correspondents Network is a Network jointly established by the European Patent Office (EPO) and the EUIPO, aiming to provide training and practical advice to the communication experts of National Offices.

- In addition to its continuous participation in the institutional bodies of European and International Organizations (Administrative Councils, Budget Committees etc.), the I.P. Section participates in additional meetings of the EPO, the World Intellectual Property Organization (WIPO) and the EUIPO, which are organized within the Cooperation framework with those organizations. In addition, during 2019 the I.P. section participated in the meetings of the “Technical and Operational Support Committee (TOSC)”, the Committee on Patent Law of the EPO, in the EUIPO Regional Seminar, the Annual Meeting on Cooperation with Member States of the EPO, the IP Executive Week of EUIPO, in the Liaison Meeting for Trade Marks and Industrial Designs and the “Establishment of the out of commerce works Portal” meeting of the EUIPO.
- Cyprus also took part in the European Inventor Award ceremony organized by the EPO in Vienna.
- During 2019 the IP Section continued its active participation in the Orphan Works meetings of the EUIPO Observatory with the aim of promoting the matters of Orphan Works protection to the users of Orphan Works in Cyprus. The Cyprus I.P office is responsible as far as Cyprus is concerned for promoting the registration of Orphan Works and their beneficial owners to EUIPO.
- During 2019 the I.P. Section continued the promotion of its electronic filing application tool for Trade Marks by offering incentives to applicants such as priority examination and waiver of the power of attorney requirement. All necessary steps are taken in cooperation with the European Union Intellectual Property Office, in order to achieve electronic filing of all forms of Trade Marks. The project that was initiated in March 2018 continued all through 2019 and is expected to be completed in 2020.
- The IP Section participated actively in the EU “IP Working Group” in Brussels, which examines, discusses and approves the European Commission proposals in the field of Intellectual Property. In addition to the IP Working Group coordinates the EU positions to the World Intellectual Property Organization (WIPO).
- In cooperation with the EUIPO a series of educational multimedia videos have been created which describe the procedure of registering a national trademark,

- how to use and navigate your way on the TMClass webpage, IP Rights regarding Industrial Designs and the new types of Trademarks under the 2015/2436 EU Directive.
- The Intellectual Property section has been participating in the «Convergence of Practices» programmed of the EUIPO which entails the identification, documentation and convergence of the practices of the IP Offices of member states. Specifically, the Intellectual Section has been participating in the following projects expected to be completed in 2020:
 - CP8 - Use of a trade mark in a form differing from the one registered
 - CP9 - Distinctiveness of three-dimensional marks (shape marks) containing verbal and/or figurative elements when the shape is not distinctive in itself
 - CP10 - Criteria for assessing disclosure of industrial designs and models on the internet
 - CP11 - New types of trade mark
 - CP12 - Evidence in trade mark appeal proceedings
 - Marketing campaign: In collaboration and under the sponsorship of the EUIPO, a marketing campaign promoting intellectual property was created. The campaign included a television commercial, radio advertisement, digital display signs at malls, airports and ad boards on main streets highways.
 - Training seminars: In collaboration and under the sponsorship of the EUIPO a series of training seminars were organized focusing on the new trademark types and the new Trade Mark Law. The main audience of these events was law firms and individual lawyers, students of law schools, local industries and industrial organizations. The seminars were held by the EUIPO legal expert who drafted the new Law and Regulations. In addition to the above, all necessary amendments were made on the IT system in order to support the new Trade Mark legislation, the new documents and the application of the Directive 2015/2436 EU which

introduces new types of trade marks.

Insolvency Service/Bankruptcies and Liquidations Section

The main actions and developments of the Insolvency Service / Bankruptcies and Liquidations Section in 2019 were the following:

- Keeping Public Registers for Insolvency Practitioners, Personal Repayment Plans and Debt Relief Orders.
- Maintaining a Bankruptcies and Liquidations Registry.
- Alignment of administrative procedures on Personal Repayment Plans, Debt Relief Orders, Bankruptcies and Liquidations, Confiscation and Semi-Governmental Organization Orders, as well as control and submission of Voluntary Liquidation documents.
- Preparation and maintenance of statistical data for all the ISC procedures.
- Preparation of basic statistical tools in Excel format for developing statistical data, which are also publicized on the Insolvency Service website and on the “Data Service Provider” of the National Open Data Portal.
- Continuous promotion of the insolvency framework and the restructuring mechanisms through public media and ISC website.
- Preparation of annual reports regarding the progress in the implementation of the provisions of the Insolvency of Natural Persons (Personal Repayment Schemes and Debt Relief Orders) Law of 2015.
- Preparation of reports for our international partners regarding the progress in the implementation of the Insolvency Regime.
- Participation and involvement of the Insolvency Service on the configuration of the proposed EC Directive on preventive restructuring frameworks and second chance culture, by expressing its views and opinion.
- Participation in consultations and conferences of the European Commission and the International Monetary Fund.

- Participation and involvement of the Insolvency Service on providing information for the Doing Business report of the World Bank.
- Implementation of obligations under the EU Regulation 2015/848 on Insolvency procedures of the European Union with the completion of the project for the interconnection of national insolvency registers with the e-Justice system.
- Participation in working groups of the European Commission on Insolvency Procedures.
- Implementation of a new accounting system and module integration with Ylatis System.
- Continuous update of the “Cooperation Protocol” with all stakeholders. The Insolvency Service developed a “Contact Details Cooperation Protocol” with all stakeholders involved for the effective enforcement of the Insolvency Regime, as well as for Bankruptcies and Liquidations issues.
- Promotion of the Insolvency Service information guides / booklets via the Citizens Service Centers of Cyprus Post and the Insolvency Service website.
- Continuous update of the Insolvency Service website for informing citizens and professionals about the tools provided by the Insolvency Regime.
- Providing administrative and secretarial support to the Insolvency Practitioners Examination Committee.
- Discharge for the citizens who were in bankruptcy.
- Licensing of Insolvency Practitioners.
- Promotion of the interconnection of the Insolvency Service with the Government Data Warehouse, to enable more effective processing of researches conducted by the Insolvency Service, related to Bankruptcies and Liquidations, Personal Repayment Plans and Debt Relief Orders cases.
- Effectively administrating new Receiving and Bankruptcy Orders as well as payment of dividends based on the time deadlines, providing by the relevant Law.

Information Society

Computerization

- During the year under review, the digital transformation of the Copyright and Industrial Property Section Registry in respect of Patents and Trademarks continued.
- An agreement was signed between the Cyprus Intellectual Property Office and the European Union Intellectual Property Office (EUIPO), whereby the 2nd phase of the Capture and Store Historical files (Digitalization) project would commence. The scope of the project includes the digitalization of the Trade Marks Registry Books. The project which is sponsored by the EUIPO has started in October 2019 and is expected to be completed by the end of July 2020.
- In cooperation with the Project Team the Greek version of the new website of the Intellectual Property Section has been launched on 30.10.2019 (<https://www.intellectualproperty.gov.cy/gr/>) (see Section D).
- In cooperation with the Project Team the Greek version of the new website of the Companies Section has been launched on 30.10.2019 (<https://www.companies.gov.cy/gr/>) (see Section D).

Use of the internet

The public may apply to the Sections websites (<https://www.intellectualproperty.gov.cy/gr/>), (<https://www.companies.gov.cy/gr/>), (http://www.mcit.gov.cy/mcit/insolvency.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument) for direct and complete service and informing. The following information is presented in the websites:

- The services offered.
- Statistical data in relation to the registration of organizations, trade mark applications, patent applications, winding ups and bankruptcies.

- Documents and announcements regarding the Trademarks, Industrial Designs, Patents and business entities as well as practices the Sections apply.
- The fees for each service and application forms.
- Search functionality in the Trademarks Registry, as well as links to the various European and World Intellectual Property Organisations.
- Updated list/register of organizations (is updated at regular intervals in the same day) which are registered or for names for which an application was filed.
- Information on the registration, operation and termination of the business entities and web filling demos.
- A tool for calculating the reporting date of the Annual Return has been introduced.
- As from 2011 it is possible for searching the list of registered organizations/search the file (e-search) and the payment of the Companies annual fee online.

Revenues

For the period 2017 - 2019 the Department's revenues were as follows:

	2017	2018	2019
Companies	82.613.750	77.498.684	71.926.716
Patents	1.983.961	2.820.914	2.719.952
Fees for the Copyright Authority	82.08	0.00	0.00
Trade Marks	528.698	509.982	568.530
Bankruptcies/Liquidation of Companies	2.387.702	3.311.590	2.637.916
Sale of Publications	26.063	25.176	26.054
Fees for Filing Industrial Designs and Traditional Products	2.930	5.109	5.826
Other fees, dues (OHIM)	205.207	288.755	328.436
TOTAL	€87.748.393	€84.460.210	€78.212.430

Companies Section

The Companies Section, deals with the registration, follow up, control and striking off, of local and overseas companies, partnerships and business names. The aim is to ensure adequate and accurate information of the data kept for the organisations registered in the Department's Register. A complete electronic file for each active organization registered in the Companies' Register was completed in 2015 the update of which is successfully continuing. The Section advances, supports and facilitates the commercial transactions in all fields/sectors of the economy.

Section's statistics for the past three years

	2017	2018	2019
New Registrations of companies	13.677	14.526	12.781
Overseas Companies	87	73	110
Business Names & Partnerships	2.088	2.154	1.902

Intellectual & Industrial property section

The Intellectual & Industrial Property Section deals with the registration and protection of Trademarks (national, international and community), Patents (national, international, translations of European patents), Industrial Designs and Models, Intellectual Property Rights, Geographical Designations and Appellations of Origin of Agricultural Products and Foodstuff and finally Semiconductor Topographies. Following the provisions of the relative legislation in force, the Section offers registration and protection for all of the above. Copyright, is automatically protected and therefor no registration is needed in Cyprus. The Department keeps the Register. of Geographical Indications and Appellations of Origin, whilst applications are filed with the Ministry Agriculture.

In addition to the above, the I.P Section is a receiving office for European (EP) and international applications for patents (PCT), as well as of applications for international registration of trademarks which, following their examination, are eventually forwarded to the World Intellectual Property Organisation (WIPO).

Cyprus is a member state of the European Patent Organization (EPO), the World Intellectual Property Organization (WIPO) and the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) The Ip section represents Cyprus in all bodies of the abovementioned organizations.

In the framework of the Cooperation program between, the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) and the Industrial and Intellectual Property Section of the Registrar several activities have already been completed. These activities aim at providing information to users as to the contents of National trademarks and industrial designs Registers of Members States or through a common platform of the European Union They provide also information about convergence of practices followed during the process of registration and trademark protection in Member States. The Trade Marks Law (Cap. 268) together with the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (Laws 63/65 and 66/83 Paris Union), offer equal protection to Cypriot and foreign trademark proprietors. In compliance with the above legislation, the Registrar applies identical procedures and principles to domestic and foreign trademarks.

Trade Mark and Service Mark Applications for the years 2017 – 2019

Year	Total
2017	1.492
2018	1429
2019	1396

International Trade Mark Applications Based on the Madrid System with Cyprus as Designated Country

Year	Number of Applications	Number of Classes
2017	903	1.979
2018	1061	2.763
2019	953	2.439

Industrial Design and Model Applications for the years 2017 - 2019

Year	Total number of Applications
2017	8
2018	19
2019	17

Patents Applications for the years 2017 – 2019

Year	National Applications	Translation of European Patents	Translation of Patents Claims	Renewal of Patents	European Applications	Intern. Applic.
2017	12	1.379	0	8.911	1	3
2018	4	1.410	2	8.861	0	2
2019	5	1.353	1	8.708	0	2

Copyright protection in Cyprus is automatic and no registration is required. The Copyright Law (L.59/76) protects the works of Cypriot nationals, published anywhere in the world, but also the works of foreign nationals published in Cyprus. Copyright owners have the right to recollect, translate and offer their works to the public. Any infringement of such rights may result to the payment of damages or other penalties.

Insolvency service/bankruptcies and liquidations section

The Bankruptcies and Liquidations Section has been appointed by the Minister of Energy, Commerce, Industry and Tourism (henceforth MECIT), to perform the duties of the Insolvency Service resulting from the Insolvency Regime Legislation, which was adopted on the 18th of April 2015 and enforced on the 7th of May 2015, the date that was published in the Official Gazette of the Republic.

The aim of the Bankruptcies and Liquidations Section is the effective and undisrupted implementation of the procedures resulting from the Insolvency Regime legislations, thus contributing in resolving economic difficulties faced by civilians and businesses. The ulterior aim is reducing non-performing loans, sustaining employment, encouraging economic activity and maintaining social cohesion.

On 22 May 2019, a Ministerial Decision was adopted on the establishment of a new Department of Insolvency as from 01st of January 2020, which will be under the Ministry of Energy, Commerce and Industry, taking full responsibility for the Insolvency Regime and Insolvency Practitioners, including the Examinership and the Receivership.

By the Legal and Regulatory Insolvency Regime the following are accomplished:

- The survival and second chance culture, as opposed to bankruptcy and liquidation.
- The enactment of a mechanism for the restructuring of corporate debts, with the aim of rescuing and restoring business activity, and restructuring and sustaining viable businesses.
- The viability of natural and legal persons by providing appropriate tools to enable them to restructure their debts.
- A more favorable treatment of guarantors.

Annual Statistical Data of Bankruptcies, Liquidations and Confiscations Received by the Insolvency Service

Year	Bankruptcy Receiving/ Orders	Liquidation Orders	Voluntary Liquidations	Confiscation Orders	Liquidation of Semi-Governmental Organisations	Total
2013	364	189	1478	0	1	2032
2014	112	163	1674	4	3	1956
2015	80	136	2113	1	1	2331
2016	48	106	2426	0	0	2580
2017	37	92	2497	0	0	2626
2018	34	97	2378	0	0	2509
2019	38	67	2097	1	1	2204

Revenue of the Insolvency Service	
Year	Revenue €
2008	710,311.00
2009	231,650.00
2010	557,820.00
2011	673,582.00
2012	782,407.00
2013	1,535,586.00
2014	1,399,882.00
2015	1,495,289.00
2016	2,283,114.90
2017	2,387,701.60
2018	3,311,589.70
2019	2,637,916.19

DRO Applications (since August 2015)						
Year	Applications Received	Applications Rejected by the ISC	Applications Withdrawn by the Debtor	Applications Filed at the Court	Applications Approved by the Court	Applications Rejected by the Court
2015	378	0	3	0	0	0
2016	671	102	6	78	72	1
2017	262	163	35	374	345	5
2018	163	124	19	195	189	23
2019	107	123	13	132	127	9

PRP Applications (since August 2015)

Year	Applications Filed	Applications Rejected by the ISC	Applications Withdrawn	Protection Certificate Applications Filed to the Court	Protection Certificates Issued by the Court	Protection Certificate Applications Rejected by the Court	Restructuring Plans Approved by the Creditors	Restructuring Plans Rejected by the Creditors	Restructuring Plans Confirmed by the Court	Non Consensual Personal Repayment Plans	Applications with Pending Documents
2015	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	35	0	1	10	8	0	2	3	1	0	14
2017	60	1	0	53	49	1	15	11	3	7	17
2018	64	0	5	65	67	0	27	9	24	12	12
2019	63	0	1	51	51	0	18	8	22	8	4

Activities of the Insolvency Service

Year	Issuance of Certificates and Copies	Reinstatement of Bankrupts	Annulment of Bankruptcy Orders	Annulment of Liquidation Orders	Company Dissolution Applications	Creditors/ Shareholders Meetings	Payment of Dividends
2014	9339	5	77	6	648	0	8
2015	9181	8161	46	3	46	1	2
2016	11216	499	58	1	40	3	3
2017	14206	81	57	6	571	0	9
2018	13240	61	21	9	310	7	16
2019	14335	36	26	7	51	0	23

Note:

For the years 2017, 2018 and 2019 the Insolvency Service has proceeded to:

2017

- 13 real estate sales.
- 9 mortgages and debt withdrawals in the context of debt restructuring.
- 1 sale of a business name.
- 13 sales of vehicles/machinery

2018

- 42 real estate sales,
- 4 mortgages and debt withdrawals in the context of debt restructuring,
- 3 sales of vehicles / machinery.

2019

- 25 real estate sales,
- 5 mortgages and debt withdrawals in the context of debt restructuring.

7. INSOLVENCY SERVICE REFORM

In the context of the implementation of the Action Plan for Insolvency, the Project concerning the "Improvement of the Performance and Effectiveness of the Insolvency Service" was completed in May 2019.

The Project assessed:

- The mandate of the Insolvency Service pursuant from the law.
- The operational model of the Sector of Official Receiver, which was assigned to execute the duties and responsibilities of the Insolvency Service.
- Best Practices of the UK and Ireland.
- The wider business environment and the challenges derive for the Insolvency Service.

Based on these, a new organizational structure has been designed, in order to accommodate the duties and responsibilities of the competent authority for Insolvency as well as, new procedures have been designed to support the effective operation of the organizational structure.

The outcomes of the Project, led the Council of Ministers to approve the establishment of a new Department of Insolvency, on May 22nd, 2019 with the Decision number 87.517. The new Department is responsible for the implementation of the Insolvency Framework, the regulation of related matters for the Insolvency Practitioners, including the appointment of Examiner as well as the appointment of Receiver and Manager.

The new department was officially established with the approval of its budget for 2020.

8. INDUSTRY AND TECHNOLOGY SERVICE

The aim of the Industry and Technology Service is the upgrading of the competitiveness of enterprises mainly improving the business environment, through innovation, simplification of procedures, access to finance for SMEs, the creation of appropriate infrastructures and information networks and the promotion of technology and digital actions. The policies and actions are in line with the EU policies for enterprises and industry and the corresponding EU guidelines.

Small and medium size enterprises (SMEs)

The development of small and medium size enterprises (SMEs) is considered one of the main drivers for job creation and economic growth. At the same time the development of entrepreneurial activity based on knowledge and innovation strengthens the competitiveness of the economy. Within this framework enterprises need to be innovative and effective in order to be able to seize the opportunities derived in the global markets.

The Ministry of Energy, Commerce and Industry, recognizing the importance and the role of SMEs in the development of the economy has set SME policy among its key priorities. In this context and based on the guidelines of the European Union Ministry operates various schemes for the enhancement of SMEs. In addition, in 2019 the Ministry has:

- Monitored the effective implementation of Law 123/2012 on late payments in commercial transactions, and provided the appropriate support and information to all stakeholders.
- Organized the National Competition for the European Enterprise Promotion Awards which aims to the promotion entrepreneurship and best practices at European level.
- Participates in the European Commission Working Groups in order to express the interest of Cypriot SMEs and contribute to the configuration the European Policy for SMEs.

National Policy Statement on Strengthening the Entrepreneurial Ecosystem

The adoption of the "National Policy Statement for the strengthening of the Business Ecosystem", by the Council of Ministers on the 14th of December 2015, established a comprehensive policy framework and a targeted action plan for the development of the entrepreneurial ecosystem in Cyprus. The aim is to promote and support entrepreneurship by further developing and strengthening the existing business ecosystem. The Policy Statement proposes 89 actions five key priority areas:

- Cultivation of an entrepreneurial Culture.
- Improvement of the Business Environment.
- Entrepreneurial Innovation.
- Access to Finance.
- Access to markets.

In 2019, 6 additional actions were implemented, while altogether 75 actions have been implemented since the adoption of the Policy Statement, which counts for 80%.

New Industrial Strategy Policy for Cyprus

The Ministry of Energy, Commerce and Industry (MECI) prepared a New Industrial Strategy Policy for Cyprus that has been adopted by the Council of Ministers on the 6th of May 2019. The New Industrial Strategy Policy of Cyprus is a horizontal policy aiming to enhance the industrial sector in order to develop high added value, unique and innovative products and services that will contribute to the sustainability and competitiveness of the Cypriot industry. Its main objective, is to gradually increase industrial productivity by facilitating the operation of the industrial ecosystem and investing appropriately in sustainability, innovation, digitalization, infrastructure, and industry and business skills. In the context of the implementation of the actions of the New National Industrial Policy 9 actions have already being implemented.

Financing of SMEs

The Ministry in pursuing its objectives pertaining to SMEs, entrepreneurship and innovation operated a number of financial tools funded either from national sources

or co-financed from the EU Structural and other Funds. the Industry and Technology Service promoted the following financial tools:

Scheme to Support/Improve competitiveness of manufacturing SMEs: The “Scheme for the Enhancement of SMEs competitiveness in the Manufacturing Sector and other specific Economic Activities” was prepared and announced in 2015 whereby 403 applications were received during the first call. 260 enterprises have been approved, for investments amounting to €52.7 mil corresponding to a grant of €23 mil. 249 enterprises have signed the Public Financing Agreement for a grant of €21.3 mil.. By the end of 2019 a total grant of €11.748.772 was paid to 187 companies (final and/or interim payment). In 2019 a grant of €3.092.775 was paid to 59 enterprises (final and/ or interim payment).

Scheme for the Digital Upgrade of Enterprises: The Ministry announced on December 2, 2019 the “Scheme for the Digital Upgrade of Enterprises” which is included in the Operational Programme 2014-2020 “Competitiveness & Sustainable Development” and is co-funded by the European Regional Development Fund (ERDF) and the Republic of Cyprus. The total budget of the call is €6 mil. The Scheme’s main objective is to enhance the integration of digital technology in SMEs that are established or to be established in areas controlled by the Cyprus Government. 509 applications were submitted electronically for a total investment of €18,5 mil corresponding to a grant of €8 mil. Applications are currently under evaluation.

Creation and Upgrading of Manufacturing and Trading Units of Agricultural Products: For the new programme period (2014-2020) the total amount to be disbursed through this scheme is €15m. The first call was announced in March 2016 and 224 applications have been received. Five (5) applications were approved in 2019 for a grant amount of €1,2m. By the end of 2019, 141 applications have been approved in total, for a grant amount of €19,4m.

The total amount of grants allocated in 2019 was €3,2m for the benefit of 26 successful applicants. Total payments have reached the amount of €5,5m and 49 enterprises benefited.

Scheme to Support Investments and Enhance the Competitiveness of Wineries:

The measure aims to encourage investments in regional wineries. The measure is included in the National Support Program for the Wine Sector and is 100% financed by European funds. A total amount of €10,8m was paid until 15th October 2019, €2,2m of which was paid in 2019 for the benefit of 27 wineries.

Women's and Youth Entrepreneurship: The promotion of entrepreneurship is a key priority for the government's policy. Women and young people are two important target groups which the government supports through these Schemes specially designed to encourage them to capitalize their talents. Concerning the programming period 2014-2020, the 1st call for both schemes has been announced in February 2015. A total of 150 women were successful applicants for the Scheme of Female Entrepreneurship, whereas 350 young people in the Youth Entrepreneurship, and today are continuing in the Schemes 84 applicants for the Female Entrepreneurship and 223 for the Youth Entrepreneurship for an amount of €2.7m and €8.1m respectively. Also, by the end 2019, 28 applicants have been paid an amount of €470.811 for Female Entrepreneurship, while 87 applicants have been paid an amount of €1.888.787 for Youth Entrepreneurship.

In December 2017 the Ministry proceeded to a second call for the two Schemes and applications were submitted from 20th of December 2017 up until 2nd April 2018 electronically in a new platform that has been created. The grant amount that will be available for this call is €6m for Youth Entrepreneurship and €2m for Female Entrepreneurship, together with additional savings from the 1st Call for Proposals. A total of 281 applicants have applied for the Female Entrepreneurship Scheme and 538 applications have been submitted for the Youth Entrepreneurship Scheme. During 2019, 86 applicants have been successful in the Scheme of Female Entrepreneurship and 235 in the Scheme of Youth Entrepreneurship for a grant amount of €3.3m and €8.4m respectively.

By the end 2019, 4 applicants have been paid an amount of €147.747 for Youth Entrepreneurship Scheme.

Innovative Entrepreneurship: The Ministry, in 2017, continued the implementation of the Support Scheme for Business Innovation which was designed to promote the

development of innovative products and services and their introduction in the international market. The first call of the Scheme for the period 2014-2020 was in December 2014. An amount of €10.6m was allocated to successful applicants (of which €8.6m for projects in the category of mature enterprises and €2m for projects in the newly established business category). The scheme received 266 business applications for 220 projects, of which 15% were from collaborations of research-enterprises and 40% from start-ups. After the evaluation 47 projects in the category of mature enterprises and 37 in the category of start-up enterprises were enrolled. By the end of 2019 €5 million in grants have been paid, of which € 2.49 million in 26 successfully completed projects and 1,45 million in 28 projects in the interim phase of the project, while the rest have been paid in advance. In 2019 a total of €1,98 million has been paid to the companies involved in the Scheme.

Saving Energy– Upgrading of SMEs buildings: The Ministry, in 2015 announced the 1st call of the Support Scheme “Saving – Upgrading for Enterprises” which was designed to promote energy efficiency measures for SMEs. A total amount of €8.7m was allocated for this purpose and 164 applications were received. By the end of 2019, 125 applications were approved for a grant amount of €8.7m, from which €6,3m of grant amount was paid to the 86 applicants who finished the works at their buildings.

Saving Energy– Upgrading of Households: The Ministry, in 2016 announced the 1st call of the Support Scheme “Saving – Upgrading of Households” which was designed to promote energy efficiency measures on existing households. The 2nd call of the same Support Scheme was announced in 2018. A total amount of €20.4m was allocated for this purpose and 2.369 applications were received. By the end of 2019, 2012 applications were approved for a grant amount of €20.1m, from which €9.4m of grant amount was paid to the 977 applicants who finished the works at their households.

Industrial Estates and Zones

The Ministry within the framework of the government policy to create the necessary industrial infrastructure to assist and promote industrial development, during 2019, has undertaken several projects in the Industrial Estates for improving and facilitating the operation of these Estates. During the year under review the Government spent

around €296.600 for improving the infrastructure in the Industrial Estates and Zones. The new Industrial Area in Vassilikos will host the oil and gas companies. During 2019 the Ministry in cooperation with the Public Works Department completed the construction plans for the road network and the contract was signed with the contractor. The oil and gas company commenced the construction of their facilities. During 2019 the Ministry reviewed and handled all the requests relating to the 900 lease holders in the Industrial Estates. Rents collected from tenants of the Industrial Estates amounted to €5,3 million.

National coalition for digital jobs

Priority actions were completed in 2019 as part of the implementation of the National Coalition for Digital Jobs. Priority actions included: free certification of digital skills for secondary school students on a voluntary basis, unemployed and soldiers and conducting awareness raising activities on the field of Information and Communication Technologies. The Department is in the process of renewing the above Action Plan in cooperation with all stakeholders.

Promotion of Electronic Commerce

The Industry and Technology Service has the responsibility for supervising and implementing the legislation (N.156(I)/2004) and directive (L178/2000) on e-commerce in Cyprus. The Legislation at this stage is being modified. At the same time, regulations are being prepared to contribute to better implementation of the legislation. In cooperation with the Law Office of the Attorney General, which will undertake the legislative review, the modification of the legislation and regulations will be resubmitted to the House of Representatives for approval.

One - Stop Shop

The 'One-Stop Shop for Setting-up a Business' is an important institution aiming at better and faster service of the business world and the further promotion of entrepreneurship in the island. The services offered relate mainly to the initial basic registrations when commencing business activity in Cyprus such as the registration of a new business entity at the Registrar of Companies and Official Receiver. Among the

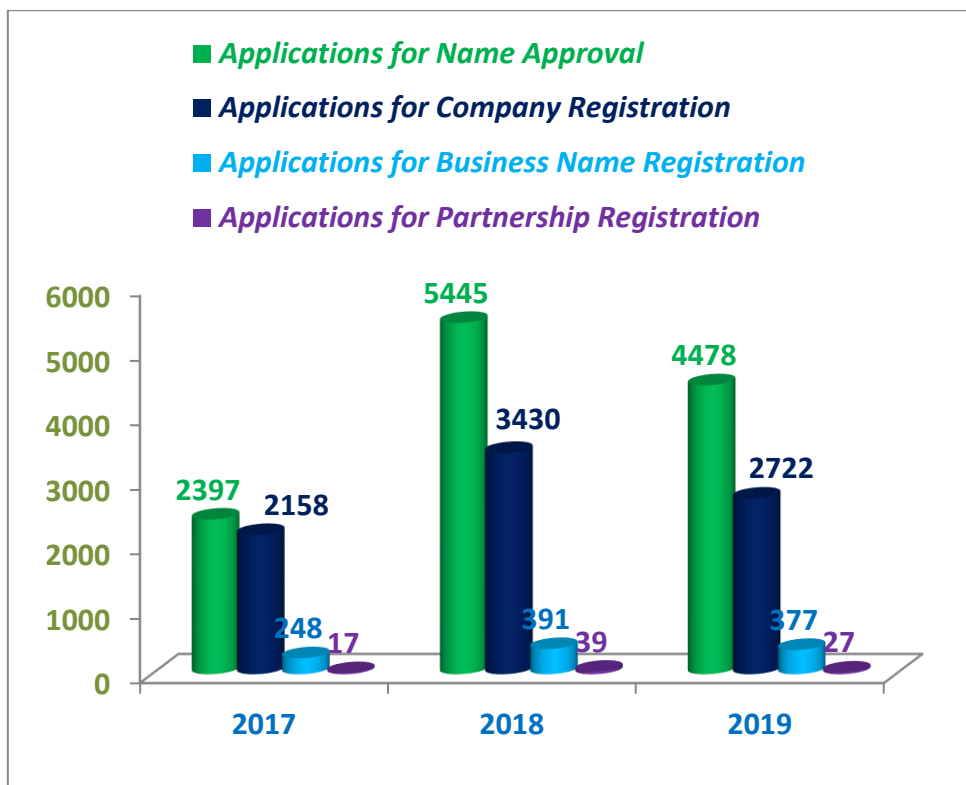
main services offered is the provision of information to interested entrepreneurs on the procedures and formalities relating to business establishment in the Republic, a large number of services of the Companies Section of the Department of Registrar of Companies and Official Receiver and the Registration of New Taxpayers (Natural person, Legal person, Partnership) of the Tax Department (Direct and Indirect taxation), which is performed in-house.

The following essential services are amongst the most common that are provided:

- Registration of a new Company, Partnership, Business name (and many other forms of legal entities).
- Provision of information for registration with the Social Insurance Services (employee, self-employed and employer).
- Registration with the Tax Department (direct and indirect taxation).
- Provision of information regarding the Cyprus tax regime.
- Information on the licensing of professional premises.

a) provision of information on the Ministry's available funding schemes.

During the year 2019, there has been a slight decrease in the number of applications submitted. More specifically, the service received 4.478 applications for "Name Approval" (18% decrease from 2018's figure), 2.722 applications for Company registration (21% decrease), 377 applications for Business Name registration (4% decrease), 27 applications for Partnership registration (31% decrease).

Graph: Submission of Applications through the One-Stop Shop 2017-2019

Point of Single Contact (PSC) Cyprus

The Ministry of Energy, Commerce and Industry in its effort to achieve the goal of the Services Directive, 2006/123/EC, established the law N. 76(I)/2010, 'For the Freedom of Establishment of Service Providers and the Free Movement of Services Law of 2010', and founded the Point of Single Contact (PSC) Cyprus. Its aim is to facilitate the establishment of service providers, as well as the facilitation of temporary and cross-border provision of services in Cyprus by providers established in other Member States and countries of the European Economic Area (EEA).

The PSC Cyprus Web portal (www.businessincyprus.gov.cy), which shows a steady increase in the number of visits every year, is a reference point for access to information regarding the various procedures and formalities required for the access to regulated service activities and the exercise of regulated professions in the Republic of Cyprus; as defined by the Services Directive and the Professional Qualifications Directive, respectively. The portal, also includes basic establishment

procedures for a new-found enterprise/entity which aims to commence business activity in the Republic of Cyprus.

With the objective to upgrade the web presence of the PSC into a modern all-encompassing business portal, in July 2019, the Department of Information Technology Services announced a tender for the 'Development of a New Web Portal for the Point of Single Contact'. The development began in November and the project is expected to be fully completed by the end of the summer of 2020.

PSC is also one of the centres where organizations apply to have their "Ariadni" profiles validated in order to gain access to the Government's available electronic services offered through the Government Gateway "Ariadni". In 2019, 320 profiles of registered companies were duly approved by the PSC alone.

In 2019, the PSC Portal received 105.000 visits and had 77.000 unique visitors; increases of 8% and 10%, accordingly (compared to the previous year). Also, 192 business-related enquiries, as received by various interested parties, were answered by email during the same day or the next working day (a 0.8 days average response rate, marginal decrease compared to the 0.9 days score of the previous year).

Graph: PSC Portal WebTraffic 2017-2019

Web-Portal «YOUR EUROPE»

“Your Europe” Portal was created from the European Commission to help citizens and companies who move or do business in the EU with clear information on their single market rights and signposting them to assistance and problem-solving services. The Industry and Technology Service is the national contact point for the provision of information about Cyprus to European Commission. “Your Europe” has two separate sections: “Citizens” and “Business”. Content is provided by both EU Institutions and national governments.

The Ministry of ECI promotes “Your Europe” at national level via events and distribution of material.

Internal Market Information (IMI) System

The Industrial and Technology Service is the National Coordinator of the Internal Market Information system (IMI). IMI is an online electronic system that was developed to support the functioning of the single market. The system was established for cooperation among competent authorities and between competent authorities and the European Commission. IMI was designed to be highly flexible so that it can be customised to match the needs of different users' communities using authorities. IMI has an explicit legal basis which comprises data protection requirements.

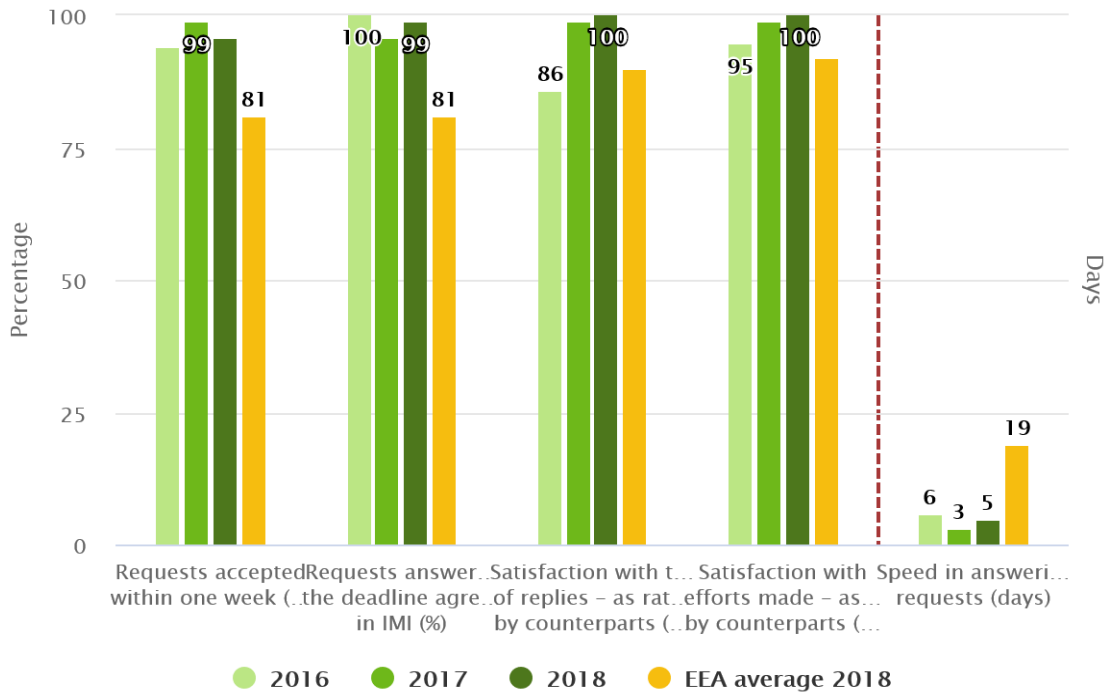
IMI is in operation since 2008 and is available in all official languages of the EU and currently supports 53 different cross border cooperation procedures across 17 policy areas. In 2019 IMI was extended to support the administrative cooperation as provided under the European Judicial Network and the Firearms Regulation. The IMI system covers the most common administrative cooperation procedures: Exchange of information via structured requests, notifications and alerts, repositories and public interface that allows external actors to communicate with competent authorities. In addition, IMI is used to enable the first EU wide electronic procedure - the “European Professional Card” - where professionals can use the system to have their qualifications recognized in order to move across borders for practicing their profession.

The National IMI Helpdesk is in operation at the Industry and Technology Service. More than 500 users have been trained. The organizational structure of Cyprus is decentralized. The competent authorities which are registered in the system exchange information directly with their counterparts in another member states. The Cypriot competent authorities registered in IMI is 157.

The number of requests that Cyprus sent in 2019 were 39 and the receiving requests 115.

Cyprus performed well above the EEA average in all 5 indicators

Single Digital Gateway

The Single Digital Gateway was established in accordance with the Regulation (EU) 2018/1724. The Gateway shall consist of a common user interface managed by the Commission which shall be integrated into the «Your Europe»

portal and shall give access to relevant Union and national webpages. Furthermore, the Gateway shall give access to information on rights, obligations and rules laid down in Union and national law that are applicable to users exercising their rights derived from the Union law in the field of the internal market in the areas listed in Annex I of the Regulation. In addition, to information on online and offline procedures and links to online procedures, including procedures covered by Annex II.

The name by which the Gateway is to be known to the general public from December 2020 will be «Your Europe».

Cyprus Handicraft Service

The aim of Cyprus Handicraft Service is to sustain, revive, develop and promote Cyprus authentic handicraft and contemporary local crafts. The main actions to achieve these goals, are summarized below:

- Research, development and production of special orders or new authentic handicrafts made at the laboratories of the Cyprus Handicrafts Service or by other craftsmen/women of the private sector.
- Several thousand handicraft objects, made at its workshops or by private craftsmen/women, were delivered by Cyprus Handicraft's stores in Nicosia, Limassol and Pafos. During 2019, the volume of handicrafts sales through Cyprus Handicraft's Service stores, reached the amount of €399.387.
- Members of Cyprus Handicraft Service's staff, offer their services to private sector crafters, workshops, local authorities and other organisations, or exchange ideas, knowhow and information.
- In cooperation with private sector our workshops, designed and created tenths of new samples. 66 of the new samples were selected by the competent committee, to be included to Cyprus Handicraft Service collection.
- Organised training courses, for 46 individuals took place at Cyprus's Handicraft Service workshops for different crafts, like weaving, pottery, silver jewellery, wood sculpture, pumpkin engraving, tapestry, and basket weaving.
- Within, the co-funded Development Programme for Akamas and in cooperation with the local authorities, raw materials, equipment and technical support have been given to craftsmen/women, in order to improve their skills and overcome technical difficulties.
- Equipment maintenance and restoration of old equipment was made by the Service staff, whereas, raw materials and crafts were provided, for the peripheral Museum of Droushia.
- In cooperation with organised groups, associations, governmental and local authorities the Service, borrowed exhibits or equipment whereas, members of its staff participated in several cultural events and festivals.

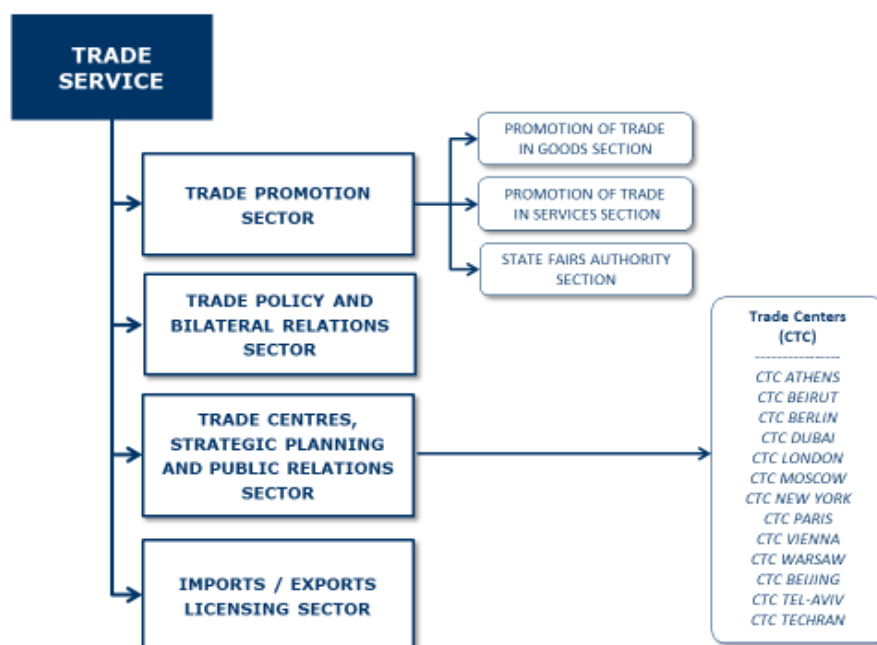
- Various actions have been taken to promote Cyprus crafts: Advertisements, announcements, distribution of printed material, the use of social media and the websites, of Cyprus Handicraft Service or related organizations.

9. TRADE SERVICE

During 2019 the Trade Service of the Ministry carried out a series of activities aiming at the increase of exports of goods and services, as well as the promotion of Cyprus as an international business centre.

Promotion of Trade

The enhancement of internationalization of Cypriot companies and further promoting domestic exports of products and services is of vital importance for economic growth, employment and the balance of payments.

The Section for the Promotion of Trade, implements a series of measures aiming at improving the internationalization of Cypriot companies and increasing exports of domestically produced products and services. The main activities of the Section during 2019 were the following:

- The implementation of five (5) de minimis schemes for the promotion of exports of agricultural and industrial goods as well as services, through which benefited 160 companies with a total amount of €1,2 million.
- The participation in 15 international trade fairs with a state pavilion.
- The organization of 13 business forums and 10 seminars aiming at promoting Cyprus as an international business center.
- The implementation of various other actions such as the organization of 6 tasting tests in selected markets and the placement of 22 articles and advertisements in specialized publications.
- The co-financing with the EU of four Cypriot agricultural product promotion programs for the period 2016-2019 with a total value of €15.5 million under the grants scheme for the promotion of agricultural and food products in the internal market and third countries.

Total domestic exports in 2019, reached €1.300 million recording 17% reduction relative to the previous year. Nevertheless, excluding mineral fuels and oils, domestic exports reached €959 million, with an increase of 0,4 % compared to the previous year. Mineral fuels and oils with total exports of €342 million, compared to €641 million in 2018, hold the first place with 26% of the total domestic exports. Pharmaceuticals exports with €302 million in 2019, compared to €270 million in 2018, accounted for 23% of total domestic exports. Exports of fresh and processed agricultural and fishery products accounted for 30% of total domestic exports and amounted to €392 million compared to €359 million in 2018, with halloumi being the single most important export product with €224 million compared to €195 million in 2018. For 2019, service exports amounted to €12.322 million, an increase of 4.1% compared to 2018. The main services exported in 2019 concerned the transport sector (€3.126 million), financial services (€3.018 million), and travel services (€2.912 million).

Management of the Cyprus State Fairs Authority Exhibition and Conference Centre

The Council of Ministers decided (2014) that the Management of the CSFA will be carried out by the Ministry of Energy, Commerce and Industry. Since then, the Ministry of Energy Commerce & Industry took over the management of the premises and fair

grounds. This activity includes hosting specialised exhibitions and events and providing all necessary logistics and support for their successful conclusion.

In September 2019 the Council of Ministers (Decision 1561/2019), appointed a Professionals Working Group in order to carry out Master Plan and feasibility study for the exploitation of the premises/grounds of the State Fairs. The decision limits the operation of the fair grounds to contracts related only to the organisation and hosting of Exhibitions and Events.

The total revenue for the management of the premises in 2019 reached €617.124 showing a significant increase from 2018 (€444.278). Total expense for 2019 was €280.149 compared to €286.446 for 2018.

Trade Centres, Strategic Planning and Public Relations

In 2019 the Ministry operated thirteen Trade Centres in targeted markets abroad such as Austria, China, France, Germany, Greece, Israel, Lebanon, Poland, Russia, United Arab Emirates, United Kingdom, USA and Iran. The main responsibility of the Trade Centres is the promotion of exports of Cyprus products and services in overseas markets as well as the attraction of foreign investments to Cyprus.

The Export Helpdesk service whose operation started in 2015 aims at the promotion of domestic exports through direct contacts with importers in various countries. The procedure involves the submission to the Ministry of a simple application, meetings with the exporters. The Trade Centres are notified accordingly to take action. This process has proved to be helpful in increasing the possibilities to identifying potential partners abroad.

In 2019, the Export Help Desk received applications from 20 companies from various sectors. Under its public relations umbrella, the Section helped towards the organizational aspects of a series of events organized by the Ministry and the office of the Minister such as the Export Award Ceremony. Furthermore, the Section represented the Ministry in various Committees and prepared reports regarding the economic and trade relations of Cyprus with a number of countries.

Trade Policy and Bilateral Relations

The Trade Policy and Bilateral Relations Section deals with External Trade Policy issues, which include the monitoring of developments in international trade, the strengthening of Cyprus' bilateral trade relations with other countries and the coordination of the country's External Trade and Investment Policy, including Bilateral Investment Treaties.

The responsibilities of the Sector include the following:

- Bilateral Investment Agreements between the Cyprus Republic and third countries.
- Following up and participation in the workings of the WTO (World Trade Organisation) with regard to Multilateral Trade Agreements and other matters concerning international trade. The Sector also follows developments concerning trade in International Organisations such as UNCTAD (United Nations Conference on Trade and development), ITC (International Trade Centre), as well as the Commonwealth.
- EU relations with the World Trade Organisation.
- EU Trade Agreements with third countries or groups of third countries.
- The Generalised Preferences System.
- Trade Defence Instruments

Systematic monitoring of these issues and, in particular, commitments undertaken by Cyprus in the framework of trade agreements concluded by the EU with third countries, is crucial for safeguarding the competitiveness of the Cypriot economy. Specifically, it is important for enhancing the ability of Cypriot enterprises to export products and services; for obtaining public procurement contracts abroad; attracting foreign investments and at the same time protecting the Cypriot economy from intense and unfair competition. In this manner competitiveness is strengthened and opportunities for the internationalisation of Cypriot enterprises are increased.

Imports/ Exports Licensing Section

The Licensing Section is responsible for the implementation of the legislation that regulates the exportation of dual use goods, arms and military equipment. The Section also issues surveillance documents for steel and aluminium products.

Furthermore, the Section is responsible together with other Ministries/ Departments/ Authorities, for the implementation of the legislation related to the Control of the Marketing and Use of Explosives Precursors.

During 2019 the Section issued the following licenses:

- 122 export licences for dual use goods, while five applications where rejected.
- 217 export licences for firearms for civil use, while one application was rejected.
- 7 export licences for military equipment.
- 2 licences for intra-union transfer of military equipment.
- Moreover, 150 surveillance documents for steel products and 134 surveillance documents for aluminium products were issued.

10. HYDROCARBONS SERVICE

The vision of the Hydrocarbons Service is fully aligned with the hydrocarbons policy of the Ministry of Energy, Commerce and Industry, which is to make Cyprus a leader on energy issues in the Eastern Mediterranean region and to contribute to the sustainable economic development and the prosperity of all the citizens of Cyprus.

The strategic objective of the Hydrocarbons Service is the optimum and sustainable development of the hydrocarbon resources of Cyprus in order to contribute towards maximizing the State revenues and boost the country's economy for the benefit of the Cypriot society and the future generations.

It is acknowledged that the emerging oil and gas industry in Cyprus has the potential to contribute in the attraction of investments, the creation of new jobs through the entire industry chain, thereby boosting the evolution of the country, in many sectors. For this to be achieved, the Hydrocarbons Service is assessing the needs of the national labour force and develops the appropriate education and training programs, in order to obtain the relative skills, knowledge and expertise.

In addition, being a full Member State of the European Union, Cyprus aims at utilizing its hydrocarbon resources and building the necessary infrastructures for enhancing the security of energy supply of the European Union. Cyprus can contribute towards the transformation of the eastern Mediterranean region into an area of sustainable and balanced economic development by enhancing political stability and improving bilateral relationships building on synergies emerging from the exploitation of hydrocarbons in the region. Besides, one of the objectives of the Hydrocarbons Service is the transformation of the island into an energy centre in the eastern Mediterranean region.

The main responsibilities of the Hydrocarbons Service are related to the offshore hydrocarbon activities and infrastructures, including the licensing of exploration blocks within Cyprus' EEZ and the effective management and monitoring of the contracts between the Government of Cyprus and the licensees.

Exploration and exploitation of hydrocarbon resources

As a result of the Licensing Rounds and processes for granting of Hydrocarbons Exploration Licences for exploration blocks within the Exclusive Economic Zone (EEZ) of the Republic of Cyprus, which were carried out in 2007, 2012, 2016 and 2018, nine Exploration and Production Sharing Contracts ("Contracts") have been signed with the following companies / consortia:

- Eni Cyprus Limited^{*7} / KOGAS Cyprus / Total E&P Cyprus B.V. Limited for Exploration Blocks 2, 3 and 9 (the Contracts were signed in 2013).
- Eni Cyprus Limited* / Total E&P Cyprus B.V. for Exploration Block 6 (the Contract was signed in 2017).
- Total E&P Cyprus B.V.* / Eni Cyprus Limited for Exploration Block 7 (the Contract was signed in 2019).
- Eni Cyprus Limited* / Total E&P Cyprus B.V. for Exploration Block 8 (the Contract was signed in 2017).
- ExxonMobil Exploration and Production Cyprus (Offshore) Limited* / Qatar Petroleum International Upstream LLC for Exploration Block 10 (the Contract was signed in 2017).
- Total E&P Cyprus B.V.* / Eni Cyprus Limited for Exploration Block 11 (the Contract was signed in 2013).
- Noble Energy International Ltd* / Delek Drilling Limited Partnership / BG Cyprus Limited for Exploration Block 12 (the Contract was signed in 2008).

In the year under review the Council of Ministers approved:

- (a) The grand of Hydrocarbon Exploitation Licence to Noble Energy International Ltd/ Delek Drilling Limited Partnership / BG Cyprus Limited for the "Aphrodite" natural gas Field (Exploration Block 12).
- (b) The grand of Hydrocarbon Exploration Licence to Total E&P Cyprus B.V. /Eni Cyprus Limited for Exploration Block 7 for an initial term of three years.

⁷ The * denotes the Operator of the consortium.

- (c) The Total's E&P Cyprus B.V. farm-in to Hydrocarbon Exploration Licences for Exploration Blocks 2, 3, 8 and 9.
- (d) The extension of the initial period of the Hydrocarbon Exploration Licences for Exploration Blocks 2 and 3 to Eni Cyprus Limited / KOGAS Cyprus Limited / Total E&P Cyprus B.V. until January 2021.
- (e) The extension of the First Renewal of Hydrocarbon Exploration Licence for Exploration Block 9 to Eni Cyprus Limited / KOGAS Cyprus Limited / Total E&P Cyprus B.V. until January 2021.
- (f) The renewal for one year of the Hydrocarbon Exploration Licence for Exploration Block 11 to Total E&P Cyprus B.V. / Eni Cyprus Limited and extension of the aforesaid Licence until February 2021.

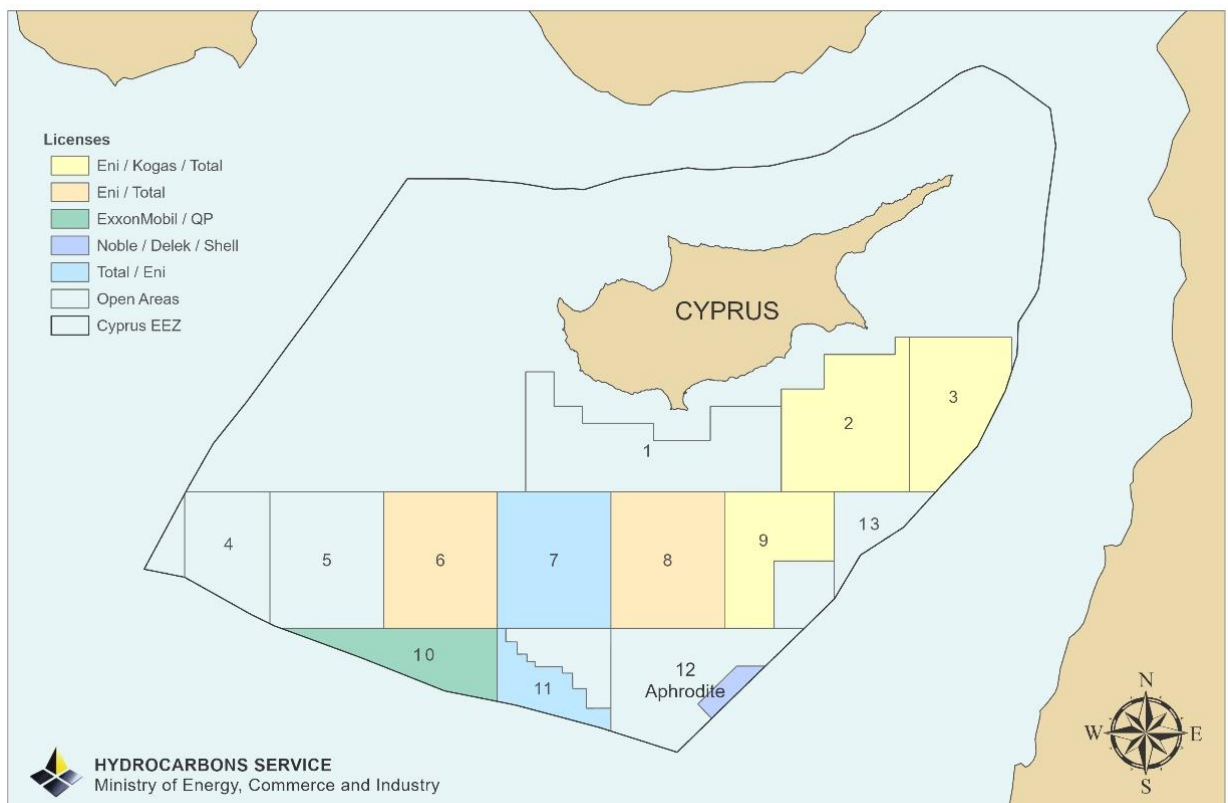

Figure: Awarded exploration blocks in the Exclusive Economic Zone (EEZ) of the Republic of Cyprus.

Exploration activities by the licences

In February 2019, the consortium ExxonMobil Exploration and Production Cyprus (Offshore) Limited / Qatar Petroleum International Upstream LLC announced the successful conclusion of drilling operations at the “Glaucus-1” well site in Block 10. The well discovered 133 metres natural gas-bearing reservoir of excellent quality, which based on preliminary analysis, is estimated to represent in place quantities of natural gas of five to eight trillion cubic feet.

“Glaucus-1” was the second of a two-well drilling programme in Block 10, with the operations for the first well at “Delphyne-1” site, concluded in January 2019, without encountering commercial quantities of hydrocarbons.

Monetization of the «Aphrodite» gas field

June 2015 was a milestone month where Noble Energy International Ltd and their partners at that time (Delek Drilling Limited Partnership / Avner Oil Exploration Limited Partnership), declared the “Aphrodite” discovery as commercial (Declaration of Commerciality) and subsequently submitted the Development and Production Plan (DPP) to the Minister of Energy, Commerce and Industry. This announcement is the first ever made for indigenous natural gas reserves for Cyprus.

The Exploration Block 12 Licensee conducted studies to evaluate the various monetization options of “Aphrodite” and in cooperation with the Ministry concluded that, under the current economic and business / commercial environment in the oil and gas sector and the available gas quantities, the best option for the sale of the Cypriot gas are the regional markets, and especially the markets of Egypt. More specifically, natural gas from “Aphrodite” will be transferred to Egypt via a subsea pipeline, it will be liquefied in Egypt’s LNG Plant at Idku and exported to Europe and other available markets, while part of it, under certain circumstances, will be sold to the domestic markets. Thus, the Governments of Cyprus and Egypt agreed on the content of an intergovernmental agreement that provides for the construction of a pipeline for the transportation of natural gas from the “Aphrodite” field to the LNG plant in Idku, which was signed in September 2018 in Nicosia and ratified in April 2019.

The acquisition from BG Group (which was subsequently acquired by Shell) of 35% of the total rights of the “Aphrodite” gas field in 2016, which is involved in the LNG Plant of Idku, demonstrates the commercial importance of “Aphrodite” and provided new impetus to the commercialization efforts, since the potential for synergies is great.

An important landmark in the process for the development of the Aphrodite field is the preliminary Gas Sales Agreement (GSA) reached by the joint venture and the Cyprus Hydrocarbons Company (CHC), acting on behalf of the Republic of Cyprus, with buyers in Egypt. The signature of a long-term GSA is a prerequisite for the development of the field.

At the request of the consortium, negotiations between the Republic of Cyprus and the consortium have been initiated in 2018 to change the terms of the Exploration and Production Sharing Contract so as to allow the development of the Aphrodite field as soon as possible in a way that is beneficial to both parties. The negotiations concluded in November 2019 and the amended Production Sharing Contract was executed then. In parallel, the consortium submitted the Development and Production Plan for the “Aphrodite” gas field, which was approved in November 2019 and the first ever Hydrocarbons Exploitation Licence was issued.

Finally, the interest that exists from Jordan for purchase of natural gas and mainly from the European Union (EU), highlights the exploitation perspectives of natural gas in the EEZ of the Republic. The EU has recognized the benefits that natural gas in the Eastern Mediterranean region can provide (i.e., energy security, diversification of supply sources) and is particularly interested for the developments in the region.

Aphrodite Field Development Plan

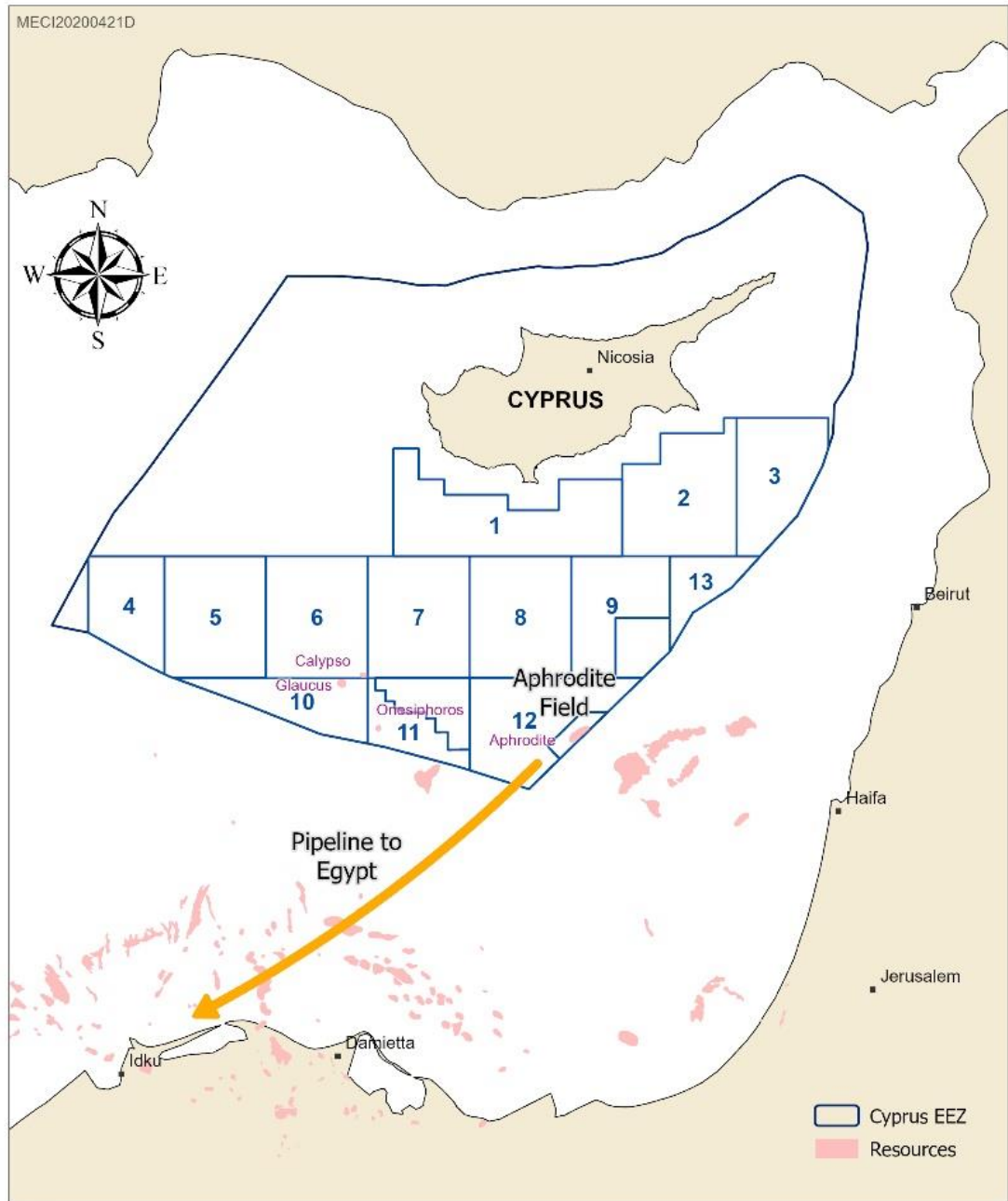

Figure: Proposed monetisation option for the «Aphrodite» gas field.

Vasilikos area Master Plan

In the context of the studies for the Natural Gas Liquefaction Plant in Vasilikos (performed back in 2013), Noble Energy International Ltd (NEIL), its partners and the Ministry of Energy, Commerce and Industry agreed to revise the Master Plan for the Vasilikos area that was prepared in 2009, taking into account the new developments. The Master Plan was completed in April 2015.

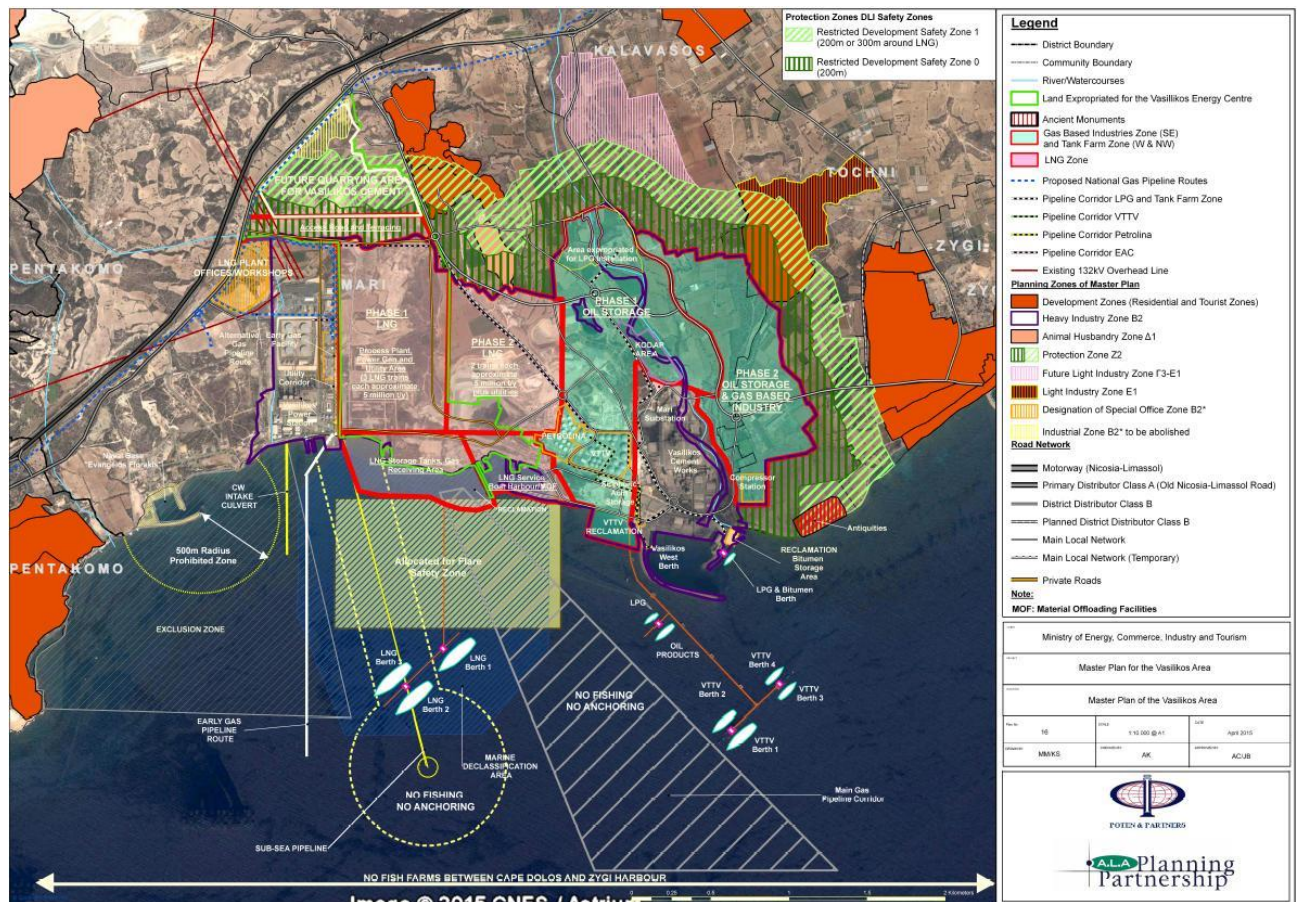

Figure: Master Plan of the Vasilikos Area.

Subsequently, a Strategic Environmental Assessment (SEA) regarding the Vasilikos Master Plan was prepared, which was completed in November 2015 and placed under Public Consultation. As a result of the Public Consultation and the evaluation of the SEA by the relevant Environmental Committee, the Environmental Opinion issued on the 26 January 2017. In 2017, the extension of Vasilikos Port was decided and a

revision of the Master Plan and its relevant SEA was deemed necessary. The preparation of the studies mentioned above started in June 2019.

The completion of this procedure gives the State the ability to proceed with its plans for the Vasilikos area and the establishment of the Energy Centre.

Cyprus relations with neighbouring countries

The Republic of Cyprus, in the context of its external energy policy, has promoted in the recent years trilateral as well as quadrilateral cooperation between Cyprus and countries such as, Greece, Israel, Italy, Egypt, Lebanon, Jordan and Palestine.

Specifically, on the trilateral - quadrilateral level, the following took place within 2019:

- The 1st Trilateral Meeting of the Speakers of Parliaments of Cyprus - Greece - Egypt was held in January 2019.
- In March 2019, the Governments of the United States of America, the State of Israel, the Hellenic Republic and the Republic of Cyprus met in Jerusalem to reaffirm their common commitment to promoting peace, stability, security and prosperity in the region of the Eastern Mediterranean. It is noted that U.S. Secretary of State, Mr. Mike Pompeo, underlined the U.S. support for the trilateral mechanism established by Israel, Greece and Cyprus, stressing the importance of an increased cooperation. The state leaders agreed to increase regional co-operation thus increasing energy security and prosperity.
- In April 2019, a Trilateral Meeting was held in Lebanon at the level of Foreign Ministers between Lebanon, Cyprus and Greece. On the side-lines of the meeting, a bilateral (Cyprus-Lebanon) meeting was held between the two countries' Foreign and Energy Ministers, where they confirmed the excellent relations between the two countries and their intention to enhance their energy cooperation. The focus of the meeting was the resumption of discussions on the Framework Agreement concerning the Development and Exploitation of Cross-Median Line Hydrocarbon Reservoirs.

In the context of regional co-operation, which the Republic of Cyprus promotes and actively supports, the East Mediterranean Gas Forum (EMGF) was founded by seven

countries of the region. The founding members are Egypt, Cyprus, Greece, Israel, Italy, Jordan and Palestine. In January 2019, the first EMGF Ministerial meeting was held. The Forum enjoys the full support of both the European Union and the United States of America, as it is essentially a platform for structured dialogue on technical and trade cooperation matters between importing, exporting and transit countries of natural gas. The Forum also aims to create a regional gas market, while also exploring possible mechanisms by which to make the Eastern Mediterranean competitive in the global gas market.

Equally important, was the ratification to Law of the Intergovernmental Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt concerning the Direct Submarine Gas Pipeline, which was published in April 2019. The Intergovernmental Agreement, constitutes an important milestone for the Eastern Mediterranean region as it strengthens the common efforts of the Eastern Mediterranean countries to establish the necessary synergies to attract important investments in the infrastructure, production and transport of hydrocarbons' sector.

For the Republic of Cyprus, it is an important step towards the achievement of its strategic goal, i.e. the exploitation of the natural resources within its Exclusive Economic Zone.

Training and improvement of professional skills of civil employees

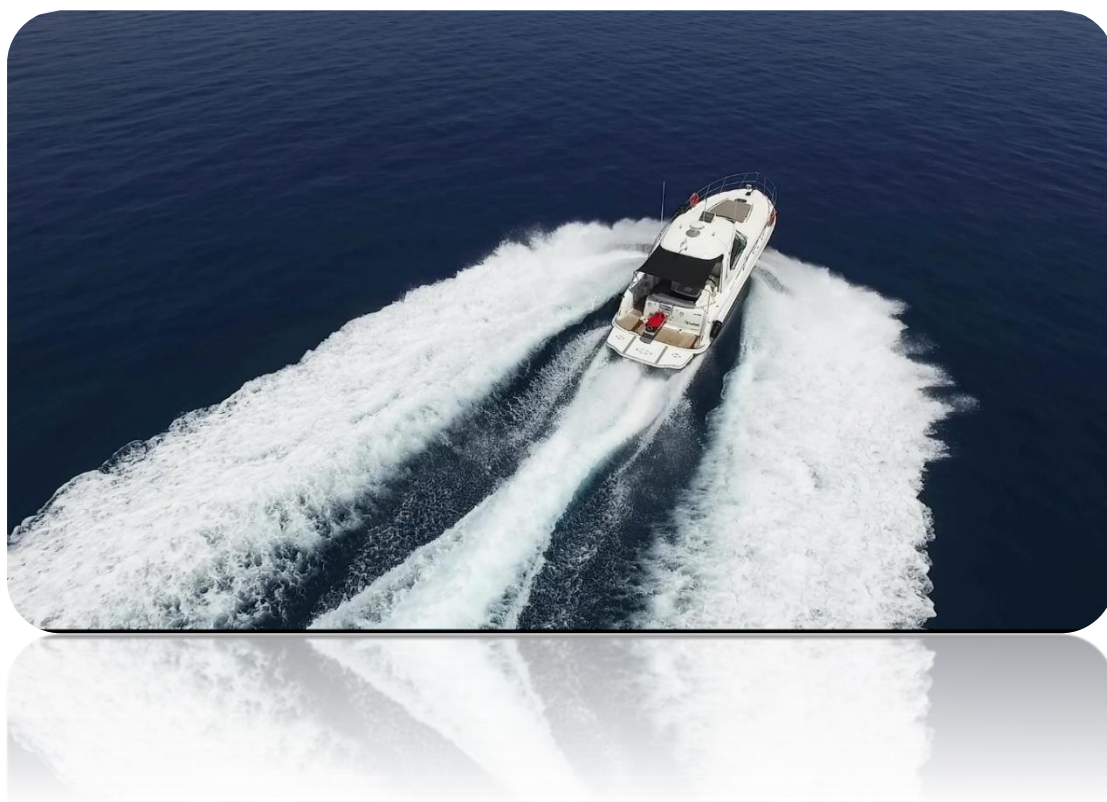
In accordance with our contractual obligations of the licensees for 2019, training programmes associated with the hydrocarbons sector and funded by the Ministry of Energy, Commerce and Industry were scheduled for the improvement of the professional skills of civil employees. These were attended by state employees of various departments that deal with hydrocarbon issues, such as the Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of Finance, the Ministry of Justice and Public Order, the Ministry of Defence, the Ministry of Energy, Commerce and Industry, the Department of Labour Inspection, the Department of Fisheries and Marine Research, the Geological Survey Department, the Department of the Environment, the Law Office of the Republic, the Cyprus Joint Rescue Coordination Centre (JRCC) and the Cyprus Organisation for Standardization (CYS).

Additionally, the Ministry of Energy, Commerce and Industry announced in 2019 the granting of scholarships to undergraduate and postgraduate students, including PhDs, for studies related to hydrocarbons, with a total amount of €1.100,000. The evaluation of all the applications was based on academic, social and economic criteria.

Waste management of marinas and recreational crafts/yachts

The implementation of the Reception Facilities and Prohibition of Discharge into the Sea of Ship-Generated Waste and Cargo Residues Regulations of 2003 in relation to the marinas remained in 2019 the responsibility of the Ministry of Energy, Commerce and Industry and was carried out by the Hydrocarbons Service. During 2019, the necessary inspections of the three marinas operated in Cyprus (Larnaca Marina, St. Raphael Marina and Limassol Marina) were conducted. These marinas have fully complied with the provisions of these Regulations and in accordance with their Waste Management Plans.

11. ENERGY SERVICE

The mission of the Energy Service is to formulate and implement the Government's policy in the energy sector. Its main strategic goals for 2019 were the optimal functioning of the internal energy market, the exploitation of the national energy savings potential and the promotion of domestic renewable energy sources. The above strategic goals were included in the Service's Strategic Plan 2019 – 2021 and under each one of them a number of activities were planned, the major ones being the following:

- Development of the necessary energy infrastructure.
- Integration of the internal energy market.
- Supervision of the internal energy market.
- Implementation of the National Energy Efficiency Action Plan.
- Implementation of the National Action Plan for Renewable Energy Sources.

In addition, in 2019, the final National Energy and Climate plan for 2030 has been prepared, setting the national strategy, policies and measures for reaching the national energy and climate obligations for 2030.

Renewable Energy Sources

Support schemes for RES systems

The following actions were implemented for the promotion of the RES systems in both heating and cooling and electricity:

A. Support scheme for the production of electricity from renewable energy sources for self-consumption.

This Scheme covered for the following installations:

- Net-metering photovoltaic systems with capacity up to 10KW for all consumers (residential and non-residential). From March 2019 to June 2019, the total allocated capacity for this category was 20MW.

- Net-billing photovoltaics systems as well as other RES systems with capacity from 10kW to 10MW for commercial and industrial consumers. The total allocated capacity for this category was 40MW.
- Off-grid RES systems for unlimited total capacity.

The above support scheme has been in operation, with some modifications, since 2013, and will continue until 2020. The table below shows the total capacity of PV systems for net-metering and net-billing (including systems with self-consumption).

YEAR	Net-metering PV systems		Net-Billing PV systems	
	Number of installations	Total installed capacity (kW)	Number of installations	Total installed capacity (kW)
2014	5.973	17.925	0	0
2015	8.045	24.160	39	1.792
2016	9.135	28.250	81	3.653
2017	10.360	33.213	94	4.276
2018	11.613	38.602	117	5.994
2019	14.780	54.000	147	14.500

Table 1: Total capacity of PV systems for net-metering and net-billing

B. Support scheme for Electricity Generation from Renewable Energy Sources (RES) within the Competitive Electricity Market Framework.

The above Scheme, which was initially announced in 2017, continued operating in 2019. In total, 76 projects with a cumulative capacity of 115,8 MW were approved in the Scheme. All the PV projects, as well as the biomass utilization project, are within the responsibility of the Distribution System Operator (DSO), while the one application received for a wind farm is in the responsibility of the Transmission System Operator. In detail the RES Technologies approved are listed at table 2:

RES Technology	Number of Projects	Total Capacity (MW)
Photovoltaics	74	101
Wind Farm	1	12,5
Biomass Utilization Plant	1	2,3
Total	76	115,8

Table 2: RES Technologies approved

By the end of 2019, the DSO issued the Final Connection Terms for most of the projects.

For PV systems, by the end of 2019, 33 systems of a total capacity of 13 MW, were already connected, while 21 projects of 50MW capacity are under construction: 20 projects of capacity 38 MW, are in line to receive their final connection terms to enter the construction phase. For the Wind Farm and Biomass projects, the final connection terms were not issued in 2019.

By January 2020, the DSO reported to the Ministry that, for 127 projects of capacity 197 MW, the preliminary connection terms were issued. Out of those, 93 projects of capacity 145 MW, already accepted the terms and submitted the required Bank Guarantees.

Share of RES in total energy consumption

In 2019, the share of RES in the total final energy consumption reached 13,78%, exceeding both the indicative target for the years 2017-2018 and the mandatory national target of 13% RES in 2020, under the RES Directive 2009/28/EC.

Also, the share of the RES in the electricity generation reached 9,37%, in the heating-cooling sector 37,11% and 2,61% in the transport sector.

Based on data provided by the Electricity Authority, the total installed power capacity from various RES Systems in the power generation was as follows:

- 157,4 MW of photovoltaic systems.
- 157,5 MW of wind farms (6 units).

- 12,8 MW biomass plants (14 units).

Certification schemes for installers of small-scale renewable energy systems

The Energy Service as the competent authority, has approved six Training Institutions and four Examination Organizations for the conduct of educational programs and examinations for the certification of small-scale RES systems installers.

Approved Training Bodies

- The Photovoltaic Technology Laboratory of the University of Cyprus as a training institution for installers of photovoltaic systems.
- Cyprus Energy Agency as a training institution for installers of boilers and biomass stoves.
- Cyprus Productivity Centre as a training institution for installers of photovoltaic systems.
- Cyprus Employers and Industrialists Federation as a training institution for installers of solar thermal systems.
- Cyprus Employers and Industrialists Federation as a training institution for installers of heat pump.
- Frederick University as a training institution for installers of photovoltaic systems.

Approved Examination Bodies

- The Photovoltaic Technology Laboratory of the University of Cyprus as an examination organization for installers of photovoltaic systems.
- Cyprus Productivity Centre as an examination organization for installers of photovoltaic systems.
- Cyprus Productivity Centre as an examination organization for installers of solar thermal systems.
- Frederick University as an examination institution for installers of photovoltaic systems.

By the end of 2019, 64 qualified PV- system installers and 25 solar thermal system installers have been certified and registered in the Registry of Small-Scale Installers and solar thermal system installers following the provisions of the RES directive.

Long Term Energy Studies for the future development of RES

Several long-term energy studies have been conducted to examine various scenarios for RES deployment in the coming decades and to support planning energy policies to meet the energy and climate future RES targets and obligations up to 2030. A public consultation took place for the proposed policies and measures. These studies are available on the Energy Service's website and have been incorporated into the final National Energy and Climate Plan of Cyprus.

In particular, in the framework of the technical assistance “Technical support to improve the penetration of renewable energy sources and energy efficiency in Cyprus” provided by the European Commission – Structural Reform Support Service (SRSS) and in collaboration with the Italian institute Ricerca sul Sistema Energetico (RSE) the following software programs have been developed that will contribute to the improvement and further penetration of RES in the energy system of Cyprus:

Software tool for the optimum design of self-consumption PV systems:

Development of a Software tool that will support for optimization of Photovoltaic System sizing based on the consumer demand profile. This software tool can be used by professionals, such as energy consultants that are responsible for designing solar PV systems, as well as by end-users, to indicate the system size (in Kw) needed in each case.

Forecasting tool for variable renewable energy sources:

Development of an enhanced forecasting tool to improve the prediction of intermittent Renewable Energy Sources to the electricity Grid. The software analyses the statistical data that occurred during past periods and, in combination with climate predictions from other metrological software, provides weather to power tool. The tool can be potentially used from both RES producers and the Distribution System Operator of Cyprus (DSO) for better prediction, and in parallel, it can also be used from the Transmission System Operator (TSO) further to adjust the dispatching schedule of the Conventional Units.

The Energy service participates in various European research programs to monitor RES developments and inform the public about new technologies: For example, the StoRES program that was approved under the Interreg MED program with the main target to indicate and optimize the best storage size and technologies appropriate for use behind the meter for small scale storage systems.

Energy Efficiency

With reference to energy efficiency, additional measures and policies have been launched in order to achieve national targets and obligations by 2020. Regarding the mandatory target for cumulative end-use energy savings equal to 241.588 toe in the period 2014-2020, the national plan has been revised. Based on the measures included in it for the three years 2018-2020, the target is expected to be exceeded.

The main measures contributing to its achievement are: excise taxes on motor fuels, green levy of electricity, motor vehicle taxes based on CO₂ emissions, financial incentives for energy efficiency investments in households and business (SMEs), consumer information actions, measures in the public and wider public sector, replacement of street lamps, establishment of an energy efficiency network with voluntary agreements with businesses, incentives for buildings with higher energy efficiency than the minimum legislative requirements, etc. Moreover, a new legislation has been prepared and sent for legal vetting, for allocating energy-saving obligations to large electricity distributors but also to large oil product distributors.

For the transposition of the revised Energy Efficiency Directive (Directive 2018/2002/EU amending Directive 2012/27/EU on energy efficiency) into the national law, two bills a have been prepared and submitted for legal vetting. According to the NECP, the quantitative targets for energy efficiency are:

- Primary Energy Consumption of 2,4 Mtoe in 2030 (indicative Target).
- Final Energy Consumption of 2 Mtoe in 2030 (indicative Target).
- Achieving cumulative energy saving of 243 ktoe during 2021-2030 (obligatory target).

For reaching the cumulative end use savings target for 2030, a mixture of policies and measures will be implemented in all sectors of the economy. These include, inter alia, regulatory and financing measures for households, services and industrial sector, action plan for reducing energy consumption in transport sector, measures in water sector as well as cross-cutting measures such as energy and CO₂ taxes, energy efficiency obligation schemes, as well as informative and capacity building measures.

Currently there are 14 cogeneration plants operating in Cyprus with total installed capacity of 13,1 MWe generating. A scheme based on net-billing principle was open in 2019 for the installation of high efficiency cogeneration units with capacity up to 5 MW in the commercial and public sector. The total capacity of high efficiency cogeneration units to be installed under this Scheme is 20 MW. There are two pilot projects underway to install high efficiency cogeneration units in two public buildings and are expected to be in operation by the end of 2021.

Progress has been made on implementing two new Interregional European programs between Cyprus and Greece (SYNERGEIN and STRATENERGY). Through these programs, resources of € 2,7 million will be utilized mainly for energy upgrade projects in 11 buildings of wider public sector.

For increasing public awareness on the benefits of energy efficiency, a set of measures were implemented in 2019. These include inter alia workshops, annual fairs, lectures, information campaigns on media (TV, radio, social media), billboards, daily press and buses. They also included targeted awareness raising actions such as, energy efficiency web-page, electronic tool for energy efficiency, energy days, energy safari, energy efficiency network/voluntary agreements for business.

Legislation has been implemented for licensing of Energy Auditors for buildings, processes and transport, as well as for the licensing of Energy Service Providers. Within 2019, educational programs and examinations were carried out by organizations approved by the Competent Authority (Energy Service). Actions were taken in order to increase the number of licensed energy auditors in transport. By the end of 2019 a total of 73 individuals were registered as Energy auditors and 19 legal entities on the respective Energy Services Providers registry.

Within 2019, the new minimum energy efficiency performance requirements for new buildings and buildings that are renovated have been drafted based on the calculation of cost-optimum levels and public consultation. The aim is that all new buildings must be a Nearly Zero Energy Buildings (NZEB) by 31st of December 2020 and to increase the level of energy efficiency upgrades in existing buildings.

Additionally, new buildings and renovated buildings which are classified as energy class A and at least 25% of the calculated total energy consumption is produced by renewable energy sources, criteria that are also set out for NZEB, can benefit of an increase of the building factor by 5%. In 2019, a significant increase in the use of this incentive was recorded, specifically 482 have applied to Energy Service to confirm that they met the criteria of the Mandate compared with 160 cases in 2018.

In order to transpose the Directive 2018/844/EE in national legislation, the legislation that modifies the Law that Regulates Energy Performance of Buildings has been drafted. The main elements introduced are:

- Measures to promote electromobility infrastructure in buildings.
- Upgrades the Strategy for Mobilizing Investments in Building Renovation to Long – term Renovation Strategy in order to include measurable progress indicators in building renovation and issues like energy poverty.
- A common voluntary system that evaluates the smart readiness of buildings

Energy related products

The Energy Service is the competent authority responsible for the implementation of Directive 2009/125/EC (establishing a framework setting the Eco-design requirements for energy-related products), the implementation of the Regulation 2017/1369 (setting a framework for energy labelling and repealing Directive 2010/30/EU) and the Regulation (EC) No 1222/2009 (on the labelling of tyres with respect to fuel efficiency and other essential parameters).

In 2019, 277 inspections for the eco-design requirements for energy related products have been conducted and in 3 cases, penalties were imposed.

Eco design energy related products	2016	2017	2018	2019
No. of products inspected	56	42	225	277
No. of products tested in labs	0	0	10	0

Table 3: Inspections of eco design energy related products

For the implementation of Regulation 2017/1369 setting a framework for energy labelling and repealing Directive 2010/30/EU, 360 inspections have been carried out and in one case, an administrative fine has been imposed.

Table 4: Inspections of Energy Labelling Products

Energy Labelling	2016	2017	2018	2019
No. Inspections	443	395	315	360
No. of products inspected	11.0921	107.856	76.521	80.000 approximately

For the implementation of EU Regulation (EC) No 1222/2009 on the labelling of tyres with respect to fuel efficiency and other essential parameters, 128 inspections were carried out.

Tyre labelling	2016	2017	2018	2019
No. of inspections	115	184	130	128
No. of cases of non-compliance	13	17	3	0
No. of penalties	2	2	1	0

Table 5: Inspections of Tyre labelling

Furthermore, during 2019:

- The Market Surveillance Program for the year 2020, has been prepared and communicated to the European Commission. At the same time, the market surveillance activities for the year 2019 were evaluated and further actions and measures were identified that will improve the effectiveness of the supervision.
- For the better implementation of the Regulation 1369/2017, a bill has been prepared and sent for legal vetting.
- New Inspection Guidelines have been prepared which include standard procedures for conducting inspections of eco-design and energy labeling products, as well as templates of electronic monthly reports with standard inspection data, for ensuring better monitoring.
- The new product database established by European Commission, EPREL, is almost completed and familiarization has commenced. The product database will enhance the market surveillance procedures for competence authorities, and will provide accurate, relevant and comparable information on energy consumption of energy related products to the customers, thus facilitating the choice of products consuming less energy and other essential resources.
- The Energy Service actively participated in the discussion and negotiation of the legislative procedure of the European Commission proposal for updating and /improving the tyre regulation which aims at providing consumers with information on fuel efficiency, safety and noise when buying tyres, and provides for labels with accurate, relevant and comparable information on those aspects.
- Participation in the Concerted Action for the European Project Energy efficiency compliant product 3 (EEPLIANT 3 2019-2022). The project aims to support joint surveillance actions for market surveillance by the Member States,

share best practices, exploit synergies in product testing and improve compliance with legislation, under «Horizon 2020».

Internal Energy Market

Electricity Market

Legislative amendments: A Bill entitled "The Regulation of the Electricity Market (Amending) Law of 2019" was submitted to the Law Office of the Republic for legal vetting. This Bill achieves:

- To better harmonize national legislation with the European Union Act entitled "Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009, concerning common rules for the internal market in electricity".
- Effective implementation of the European Union Act entitled "Regulation (EU) No 1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale energy market integrity and transparency".
- More effective functioning of the electricity market.
- The independence of the Cyprus Transmission System Operator (TSOC) from the vertically integrated Electricity Authority of Cyprus (EAC).

In addition, the process of harmonizing national legislation with the "Clean Energy for All Europeans" EU legislative package was launched in 2019. Specifically, national legislation will be harmonized with the Directive (EU) 2019/944 on common rules for the internal market for electricity, the Regulation (EU) 2019/943 on the internal market for electricity and the Regulation (EU) 2019/941 on risk on risk-preparedness in the electricity sector.

Competitive Electricity Market

TSOC, which also acts as the Market Operator, proceeded with the tendering procedure for awarding a contract for the procurement and configuration of the Market Management System i.e., the system necessary for the operation of the electricity market. The DSO is in the process of implementing a Metering Data Management System. In 2019, Cyprus Energy Regulatory Authority (CERA) has granted seven (7) new supply licenses bringing the total number of supply licenses issued to fourteen (14). Furthermore, CERA has issued generation licenses for a total of 20MW from

Renewable Energy Sources and 269,5MW from conventional fuel in 2019. CERA has also provided relevant license exemptions for approximately 183MW of Renewable Energy Sources.

Protection of Vulnerable Consumers of Electricity

Based on the provisions of the Electricity Law, the Minister of Energy, Commerce and Industry, after consultation with CERA and the Minister of Labour, Welfare and Social Insurance, has issued a relevant Order (no. K.D.P. 289/2015) and a Decision (K.D.P 286/2016) regarding the energy poverty, the categories of vulnerable customers of electricity and the measures to be taken to protect such customers.

The total number of the beneficiaries of the vulnerable categories of electricity is approximately 53.330.

The measures for the protection of vulnerable consumers of electricity continued during 2019 and include:

- Reduced prices on electricity tariffs.
- Measure to safeguard the continuous supply of electricity, during critical periods, to those vulnerable consumers that uninterrupted power supply is essential for reasons related to their health.
- Financial incentives for participating in a Plan for setting up a Photovoltaic system at their house with the net-metering method.
- Financial incentives for upgrading the energy efficiency of their houses.
- At the same time, requests from various groups of the population for inclusion in the categories of vulnerable consumers of electricity have been examined.

Natural Gas Market

The long-term supply of Liquefied Natural Gas (LNG) will be achieved through the development of the necessary infrastructure and it will be used initially for electricity generation purposes and subsequently for other uses. The long-term goal aims to lift the energy isolation of Cyprus and the establishment of a functional and competitive natural gas market.

Liquefied Natural Gas Import terminal infrastructure: The Energy Service coordinates the implementation of the Council of Ministers' Decision, dated 18/5/2017, which mandates, among others, DEFA/ETYFA to proceed with the following:

- To issue an invitation for tenders for the long-term supply of LNG to Cyprus, initially for electricity generation purposes, and
- to issue an invitation for tenders to seek for a strategic investor for the construction and operation of the necessary infrastructure, which includes the Floating Storage and LNG Regasification Unit, the mooring facility, a pipeline up to the Vasilikos power station & buffer, etc.

Moreover, the Energy Service, through the appointed Project Steering Committee and a Project Manager acting on behalf of the Republic of Cyprus, coordinates the project's activities in collaboration with ETYFA/DEFA, especially with respect to the licensing procedure.

On 23/08/2019 ETYFA completed the evaluation process of the tenders submitted for the project and on 13/12/2019 the contract was signed between ETYFA and the consortium, China Petroleum Pipeline Engineering CO Ltd – CPP, METRON S.A and Hudong-Zhonghua Shipbuilding Co. Ltd & Wilhelmsen Ship Management Limited. According to the tender terms, the Consortium must complete all project related infrastructure 24 months from the date of commencement of the project works.

Legislative amendments: In 2019, CERA submitted to MECI recommendations for a review of the Natural Gas Market Law of 2004 until 2018, aiming on improving the existing legislative framework. The suggestions were reviewed by the Ministry in 2019 and comments were submitted to CERA. It is expected that in 2020, technocratic meetings scheduled to be held between MECI and CERA representatives in order to review CERA's suggestions and MECI's comments as per the above.

Petroleum Products: Regarding the market of petroleum products, the Energy Service coordinates the procedures on the relocation of the oil and liquefied petroleum gas facilities from the seafront of Larnaca area to Vasilikos area and carries out inspections regarding the quality of petroleum products.

Relocation of the oil and liquefied petroleum gas facilities: The coordination of the procedures regarding the relocation of the oil and liquefied petroleum gas facilities from the seafront of Larnaca area, according to the Government's decision, was one of the main priorities of the Service in 2019.

According to the Memorandum of Understanding and Cooperation between the Government and the oil and gas companies for the relocation of their facilities from the Larnaca seafront area, signed in June 2018, the oil facilities shall be moved to Energy and Industrial Area of Vasilikos until 31/12/2019 and LPG facilities as well as bitumen facilities until 31/12/2020.

In the context of the Memorandum's provisions, the Energy Service coordinated the necessary meetings of the Steering and Ministerial Committees for monitoring the progress of the relocation of the oil and LPG facilities and participants discussed and solved any problems and pending issues that delay the relocation. On a quarterly basis, the Energy Service prepared Progress Reports which the Minister submitted to the Council of Ministers.

As a result of the above actions:

- Two oil companies secured all the required permits and proceeded with the construction of new terminals in the Vasilikos area. The transfer of oil products from Larnaca to Energy and Industrial Area of Vasilikos has been commenced since November 2019.
- The companies that will not construct terminal, have signed agreements for the transfer of their operating reserves to existing or under construction facilities. One company has moved its operations to Vasilikos before the end of 2019, while a second one is planning to move its activities until March 2020.

- LPG companies are in the process of licensing their new terminals. The necessary actions have been taken to address the licensing problems that have arisen.
- Two bitumen companies have also started their plans and are in the process of licensing for the construction of new terminals in the area of Vasilikos. Also, they are in discussion with the companies that currently store bitumen at the terminal of the Cyprus Oil Storage Company Ltd (KETAP) in Larnaca, in order to sign storage agreements.
- The Cyprus Organization for the Storage and Management of Oil Stocks (KODAP) has proceeded with the required applications for the licensing of the privately owned terminal for the storage of petroleum products in Energy and Industrial Area of Vasilikos for the storage of national oil stocks. This project already secured funding of €35m. from the European Investment Bank.

Inspection on the quality of petroleum products: In order to ensure the quality of the petroleum products placed in the market, in the context of the implementation of “The specifications of petroleum products and fuels law of 2003” N.148(I)/2003 as amended, the inspectors of the Ministry carry out inspections and take fuel samples from retail sites /sale points of petroleum products and oil terminals. Also, samples are taken from land-based combustion units, ships of all flags at berth in Cyprus Ports, marine fuel of local suppliers, trucks and other vehicles. The quality of the samples was tested with the use of the Ministry’s Mobile Laboratory Unit and at the laboratory of the Cyprus Petroleum Storage Company Ltd. In addition, tests were performed for samples of petroleum products for which consumers have submitted complaints concerning their quality.

In 2019, a total of 1.041 samples were analyzed, of which 987 samples were taken from 263 retail sites of all the oil companies, 18 samples from enterprises/ land-based combustion units, 22 samples from vessels that were at berth in Cyprus Ports and 6 samples from local marine fuel suppliers. Furthermore, 8 samples of LPG cylinders were taken and analyzed according to the requirements of the Law. According to the results of the above laboratory analysis, the majority of the fuels available in the Cyprus market were in compliance with the legislative specifications, since only 7 samples were not in compliance with the specifications. Additionally, 3 samples taken from

vessels at berth in Cyprus' ports were not in compliance with the requirements of the legislation, by exceeding the maximum limit of sulphur content and thus, administrative fines were imposed.

Maintenance of oil stocks: KODAP maintains the national oil stocks, equivalent to 90 days of average daily net imports, according to “the Maintenance of Oil Stocks Law of 2003” N.149(I)/2003 as amended. The amount of national oil stocks for 2019 was 655.000 tons and stocks were held in Cyprus and member states of European Union.

“The Maintenance of Oil Stocks (Amending) Law of 2019” was prepared in the context of harmonization of the national legislation with the provisions of Directive (EU) 2018/1581 amending Council Directive 2009/119/EC as regards the methods for calculating stockholding obligations. The draft of amending law and relevant Regulations were submitted to the House of Representatives for voting in December of 2019.

Biofuels -Transport Sector Targets: On 27/09/2019, the Decree on the Percentage of Blending Conventional Transport Fuels with Biofuels of 2019 was adopted. The obligatory percentage of blending biofuels with the conventional transport fuels (petrol and diesel) was increased from 2,4% to 5% based on energy content, contributing to the achievement of transport sector targets:

- The share of energy from renewable sources in all forms of transport in 2020 is at least 10 % of the final consumption of energy in transport, and
- 6% reduction of life cycle greenhouse gas emissions per unit of energy from fuel and energy supplied in road transport sector by 31/12/2020, compared with the fuel baseline standard.

According to the data submitted by fuel suppliers, 11.297 tons of oil equivalent of biofuels were consumed in 2019 and the annual percentage of blending biofuels with the conventional transport fuels was 3,3%.

Cyprus Energy Balance: According to the statistical energy data for Cyprus, the consumption of energy for 2018 was increased compared to the energy consumption

of 2017, and the contribution of renewable energy sources was increased at 12,25%.
The following table shows the main Cyprus energy data for 2016, 2017 and 2018.

	2016	2017	2018
Primary Energy Consumption (toe)	2.429.481	2.507.379	2.563.674
Final Energy Consumption (toe)	1.759.128	1.842.808	1.887.182
Oil products	1.158.367	1.221.432	1.205.709
Electricity	378.667	391.340	398.406
Coal and Pet-coke	95.419	86.674	69.434
Renewable Energy Sources	147.479	159.144	231.233
% RES in the final energy consumption	8,34	8,64	12,25

Table 6: Main energy data for the years 2016, 2017 and 2018

Applied Energy Laboratory

The Applied Energy Laboratory provides test services to the solar thermal systems industry. The laboratory's goal is to assist the Cypriot solar thermal industry in product improvement. The aim is to contribute to the necessary continuous improvement of product quality and performance as a means of retaining and improving the industry's competitive advantage. The Laboratory is accredited by the Cyprus Accreditation Body, the Cyprus Organization for the Promotion of Quality (CYS-CYSAB), according to EN ISO/IEC 17025:2017. The tests performed by the Laboratory can be also used for Solar Keymark certification which is applied to more than 1200 solar thermal products and underlines that those products fulfil European standards for thermal collectors EN 12975 and EN 12976 for solar systems. Solar thermal products with Solar Keymark certification can penetrate European and other markets and are especially preferable for funding purposes.

The Laboratory is equipped with high quality instruments, adequate to carry out tests in the following categories:

- Solar thermal collectors (ISO9806).
- Solar thermal systems (EN12976).
- Hot water storage tanks (EN12977-3).
- Electrical storage water heaters (prEN50440).

The number of tests performed by the Laboratory in the period 2017-2019 is shown in the table below.

Test	2017	2018	2019
Solar thermal collectors	27	20	5
Solar Keymark (collectors)	60	32	1
Solar thermal systems	4	6	0
Energy labelling hot water storage tanks & Electrical storage water heaters	44	40	17
Total	135	98	23

Table 7: Number of tests performed for 2017 - 2019

Foreseeing the necessity for further improvement of the provided services of the Laboratory to the local market, the management of the Laboratory agreed to transfer the Laboratory to a university institution. To this end, in 2019 a memorandum of understanding was signed between the Ministry and the Cyprus University of Technology.

The Renewable Energy and Energy Conservation Fund

The Renewable Energy and Energy Conservation Fund, aims to reduce the energy cost for consumers and to contribute to the achievement of the national renewable and energy efficiency targets.

In 2019, the Fund provided financial incentives in the form of state grants under the following support schemes:

- Installation of thermal insulation on roofs of existing houses.
- Installation of thermal insulation on roofs of existing houses in combination with the installation of photovoltaic system (PV) with the net metering method.
- Installation of PV with the net metering method in existing houses of all energy consumers.
- Installation of PV with the net metering method in houses of vulnerable energy consumers.

Also, in 2019 a grant scheme for the promotion of energy audits in small and medium-sized enterprises (SMEs) was launched, in order to promote the performance of energy audits in the areas where SMEs are engaged in their economic activity and in which energy is consumed.

Resources have been allocated in order to operate new support schemes in 2020.

Projects of Common Interest

The Republic of Cyprus, as a member state of the European Union, has been promoting since 2013 three Projects of Common Interest (PCIs), the «EuroAsia Interconnector», the «EastMed Pipeline» and the "CyprusGas2EU" as referred in section 3.2.1, based on the guidelines for trans-European energy infrastructure under EU Regulation 347/2013. The MECI has been appointed by a Decision of the Council of Ministers as the National Competent Authority to coordinate the licensing procedure of PCIs. The

implementation of PCIs will lift Cyprus energy isolation and will contribute to the achievement of the Energy Union's targets for 2030.

EastMed Pipeline promoted by IGI Poseidon S.A. is an offshore/onshore natural gas pipeline, directly connecting East Mediterranean resources to Greece via Cyprus and Crete. The project promoter completed the PRE-FEED studies and proceeded to FEED studies which are expected to be completed by end of 2021.

«EuroAsia Interconnector» promoted by EuroAsia Interconnector Ltd is an electricity subway interconnection which aims to connect the Israel-Cyprus-Crete electrical systems. The project entered the second phase of the licensing procedure in November 2019 and is expected to be completed by the end of 2021.

The PCIs have been awarded with European grants through the Connecting Europe Facility (CEF) program, € 36,5 million for the EastMed Pipeline and €15.8 million for the EuroAsia Interconnector.

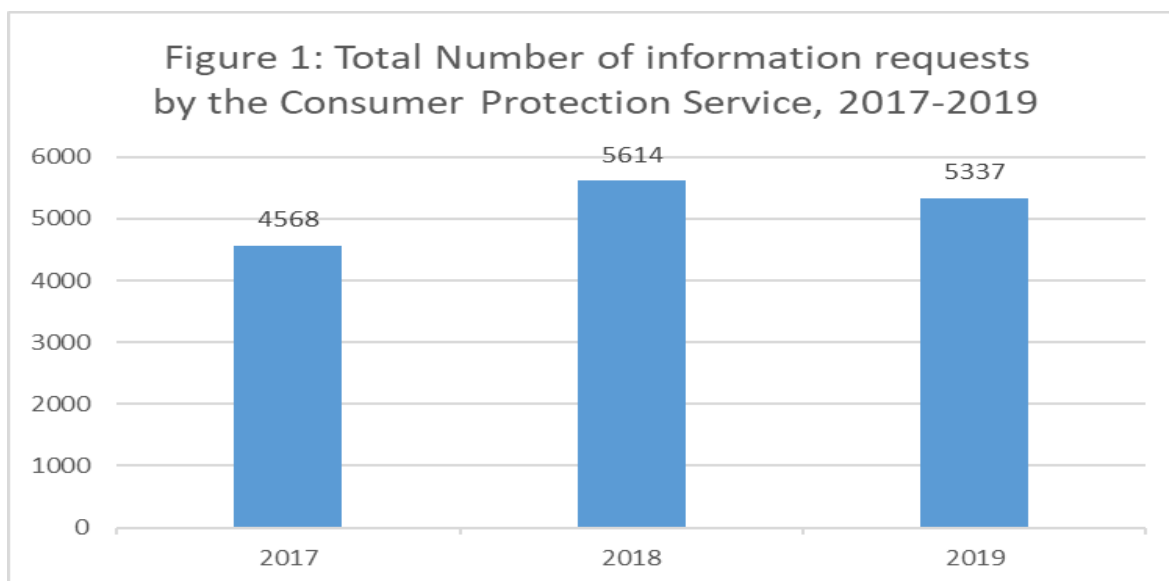

12. CONSUMER PROTECTION SERVICE

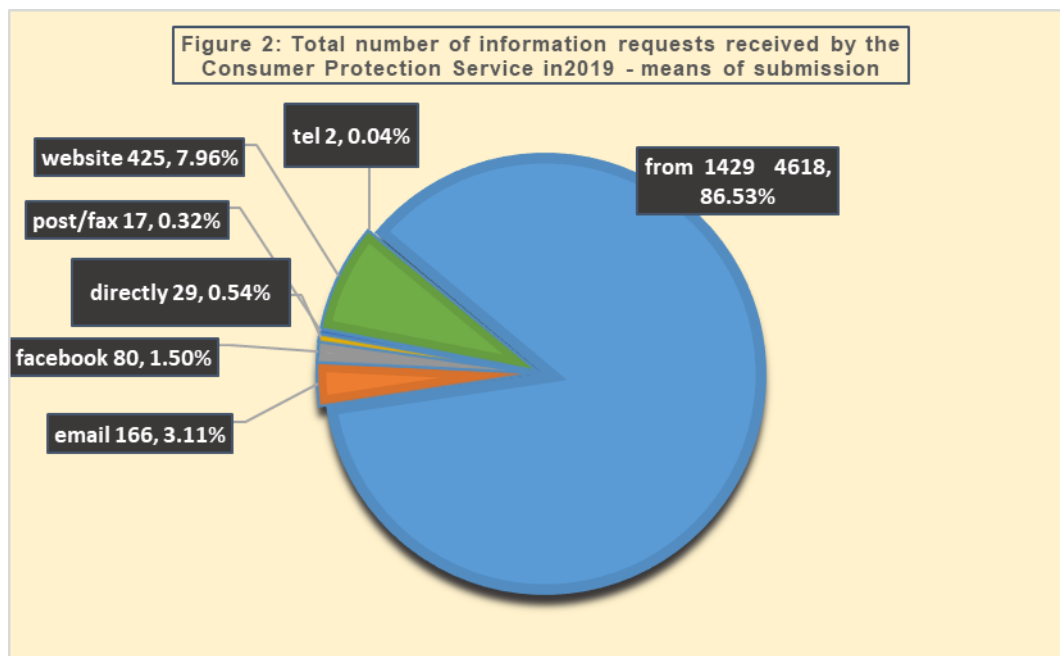
The main objective of the Consumer Protection Service (CPS) is to strengthen the protection and empowerment of consumers. This is achieved through a number of actions aimed at (a) ensuring enforcement of legislation, (b) enhancing consumer safety and (c) improving information and education for consumers and businesses.

In 2019, the CPS handled **5.337** consumer requests for guidance and information with regard to their legal rights. Figure 1 below, summarizes the Information Requests received by CPS over the last three years.

Consumers Helpline 1429:

The Consumer Protection Service operates a telephone helpline (1429), through which consumers have the opportunity to receive information regarding their rights and obtain advice on various consumer issues. During 2019, the Helpline has received **4.618** information requests, which accounted for **86.5%** of the total information requests received by the Agency for the same period (see also Figure 2).

Price Observatories: In an effort to safeguard conditions of healthy, effective and efficient competition between retailers and to protect consumer rights through price transparency, the retail price level of various products is being monitored on a constant basis through Price Observatories.

These are published in the press and uploaded on the Service's website (www.consumer.gov.cy). Consumers can be informed on the retail prices of everyday use products. The publication of the Price Observatories can assist consumers in making better purchasing choices.

"Price observatories" enhance competition by increasing consumer-awareness, enabling consumers to compare prices more selectively and adopt rational consumer behaviour through informed choices.

In 2019, three (3) seasonal Price observatories took place, for Green Monday, Easter and Christmas.

Awareness Campaigns/Activities: Consumer education and the development of proper consumer culture, are amongst the main tasks of the Consumer Protection Service. Within 2019, the Service has implemented, among others, the following:

- Organized several seminars (i.e. in schools) and events and delivered a number of lectures on various consumer issues.
- Participation in a conference organized by the Pedagogical Institute on "Consumer Education".
- Implemented an advertising campaign through the media to inform consumers and traders about the Alternative Dispute Resolution.
- Issued several press releases and brochures.

The following activities were also undertaken as part of the efforts to inform both travelers and package travel organizers:

- Presentation of the provisions of the Package Travel law, to inform consumers about their rights under this legislation. The presentation took place on 04th of July 2019 as part of an event for the consumer rights related to package travel and air passenger rights organized by the Delegation of the European Commission to Cyprus.
- Presentation of the rights of the travelers under the Package Travel law, which took place on April 02, 2019, at the Cyprus Consumers' Association's "School of Consumers".
- Awareness campaign through television and radio media on the rights of travelers in relation to package travel law.

Moreover, during 2019, the Deputy Director and officers of the Service made **24** interventions in the media. Most of the interventions took place during live broadcasting and were related to issues of direct interest to consumers, such as fuel prices, the results of Price Observatories, the safety of products, product sales, as well as to general information on the laws applied by the Service.

Finally, the Service has launched an information campaign to traders in order to persuade them to register and participate to the Consumer Code of Conduct. The main purpose of this Code is to regulate the relationship between consumers and traders in matters not covered by the existing consumer legislation.

In particular, the Code provides additional benefits to consumers regarding the policy applied by the trader, product returns, product returns in sales periods, gift vouchers, discount vouchers, offers provided by the trader, trader's behavior and service to the consumer and complaints handling. The Code also contains basic recommendations that the consumers are advised to adhere for their own benefit.

Participation to the Code is voluntary for the traders. In 2019, 4 traders have registered and applied the Code.

European/International Networks

With a view to ensuring the highest level of protection of the safety and economic interests of consumers, the Consumer Protection Service participates in and/or hosts the following networks: CPN, RAPEX, CPC, ECC and ICPEN.

Consumer Policy Network – CPN: The Consumer Policy Network (CPN) is a network of senior officials in the field of consumer policy. CPN is considered to be a high-level forum where the European Commission consults Member States' consumer protection authorities on issues relevant to the promotion and protection of the interests of the consumers.

RAPEX: RAPEX is a European network system that deals with the rapid exchange of information between Member States and the European Commission, with regard to dangerous consumer products being placed on the market. In 2019, the total number of notifications on unsafe products notified via the RAPEX System was 2.080. Cyprus submitted 126 notifications to the System regarding unsafe products being placed in the local market.

The most serious risks identified in the Cyprus market mainly concerned children clothing, electrical appliances, toys and chemical products.

Consumer Protection Cooperation (CPC): The new CPC Regulation (EU) 2017/2394 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 12 December 2017 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws is repealing Regulation (EC) No 2006/2004. The new CPC Regulation was published in the Official Journal of the European Union on 27/12/2017 and will enter into force on 17/01/2020.

The aim of the new Regulation is to work with the competent authorities of the Member States to jointly address violations of consumer protection when the problem concerns traders and consumers from different Member States. The Regulation shall apply to a number of EU Directives and Regulations

included in the Annex to the Regulation and a number of competent authorities have been designated for their application accordingly.

With the new CPC Regulation competent authorities will have a minimum set of investigation and enforcement powers in order to apply this Regulation, to cooperate with each other more quickly and more efficiently and to deter traders from committing infringements covered by this Regulation. Those powers should be sufficient to tackle the enforcement challenges of e-commerce and the digital environment effectively and to prevent non-compliant traders from exploiting gaps in the enforcement system by relocating to Member States whose competent authorities are not equipped to tackle unlawful practices. Those powers should enable Member States to ensure that necessary information and evidence can be validly exchanged among competent authorities to achieve an equal level of effective enforcement in all Member States.

The aim of the new Regulation is to work with the competent authorities of the Member States to jointly address violations of consumer protection when the problem concerns traders and consumers from different Member States. The Regulation shall apply to a number of EU Directives and Regulations included in the Annex to the Regulation and a number of competent authorities have been designated for their application accordingly.

Under the CPC Regulation, the Digital Consumer Protection Cooperation System (CPCS) has been operating since the beginning of 2007, through which information is exchanged between EU Member States on possible cross-border violations of Community consumer protection legislation. Under the New Regulation, the CPC will use the Internal Market Information System ("IMI"). The IMI Electronic Platform will be used for functions related to the Mutual Assistance Mechanism (Articles 11, 13, 14), the Alert Mechanism (Articles 26, 27, 28) as well as the coordinated investigation and enforcement mechanisms for EU-wide infringements. dimension articles (15-22).

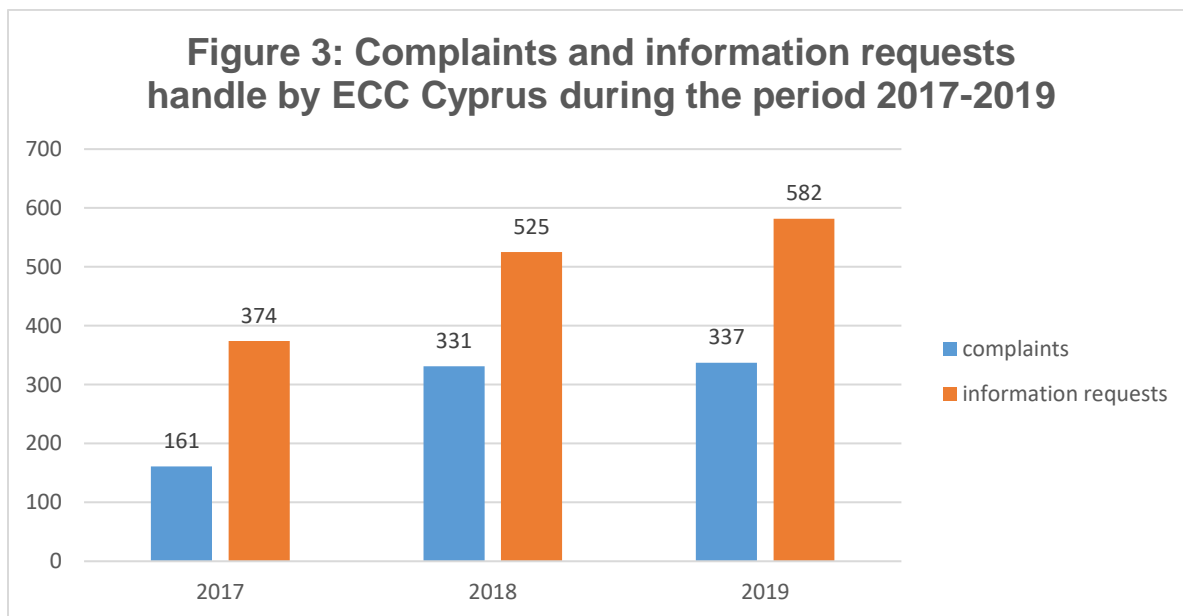
The CPS has prepared a draft harmonized law entitled "The Cooperation between the Competent Authorities for the Enforcement of Consumer Protection Law, 2019", which transposes certain provisions of the Regulation for their effective implementation in the national law.

The purpose of the draft law is to provide consumers with more effective cross-border protection, strengthen cooperation and coordination between competent authorities in the field of consumer protection, and strengthen the legislative framework and powers of the competent authorities. The public consultation has been completed and on May 2019 submitted to the legal authority (Law Office of the Republic of Cyprus) for legal vetting.

Moreover, in 2019 the Consumer Protection Service participated in the online survey called “2019 Internet Sweep” which was focused on delivery issues in three sectors (clothing and/or footwear; furnishing and household items; and electric appliances). The questions focused on whether key consumer information (e.g., on delivery arrangements, right of withdrawal and legal guarantee) is provided in a clear and prominent manner at different stages of the purchase.

European Consumer Centre (ECC Cyprus): The European Union (EU), in an effort to further protect consumers’ rights, has created the European Consumer Centers Network consisting of all the Member States of the EU, as well as Iceland and Norway. The Network provides information and advice to European consumers on matters relating to the protection of their economic interests. The European Consumer Centre of Cyprus (ECC Cyprus) has been a member of the European Consumers Centers Network since April 2005 and is co-funded by the European Commission through the Directorate General for Justice and Consumer (DG-Justice) and the Republic of Cyprus. ECC Cyprus provides information and advice to consumers when conducting cross border transactions and supports them in seeking redress through alternative means of dispute resolution. ECC Cyprus acts as a mediator towards an amicable settlement of a dispute between the trader and the consumer. During 2019, the ECC Cyprus investigated 337 cross-border complaints and responded to 582 information requests (see also figure 4). Also, ECC Cyprus responded to all surveys and queries from other ECCs and the Commission and participated in the joint project «Subscription Traps». Furthermore, ECC Cyprus issued the ECC Cyprus Annual Report 2018 and published a number of articles on current consumers’ issues in daily newspapers, online press and in stakeholders’ publications. Moreover, officers of the Centre participated on TV and radio broadcasts to discuss consumer issues, i.e., air passengers’ rights, e-commerce etc.

International Consumer Protection and Enforcement Network (ICPEN): The International Consumer Protection and Enforcement Network (ICPEN) is an international organization founded in 1992, composed of consumer protection authorities from over 60 countries, including Cyprus. The main aim of ICPEN is to prevent cross-border transgressions of consumer law beyond Europe and to create fair market conditions for consumers. The organization of conferences, working groups, audio conferences and other joint activities contribute in an essential way to the exchange of best practices between the competent authorities of the participating countries. The Consumer Protection Service is actively involved in ICPEN's joint actions since 2005.

Market Surveillance

Within the context of protecting the safety and economic interests of consumers, inspectors from the Central and District Offices of the CPS conduct market surveillance activities, on a daily basis, covering a broad spectrum of retailers such as supermarkets, bakeries, petrol stations, fruit and vegetable outlets. The surveillance activities focus mainly on the pricing/unit price of consumer goods, sampling (halloumi and other frozen food), checking retail prices at point of sales, prices of petroleum products and special offers. During the year under review, the Consumer Protection Service conducted 33.397 market inspections in the area of consumer protection (see table 1). In the policy area of the product and toys

safety, the Consumer Protection Service carried out **8.648** inspections in supermarkets, bookshops, kiosks, souvenir shops, toyshops, etc (see table 2).

Table 1: Data on the implementation and enforcement of existing consumer protection legislation during the period 2017-2019

	2017	2018	2019
Inspections	33.677	33.462	33.397
Investigations of claims/complaints	1906	434	191
Sampling	513	490	716
Surveys - Campaigns	32	55	112
Warning letters	12	220	32

Table 2: Total number of Inspections to check the safety of products and toys during the period 2017-2019

Type of shop	2017	2018	2019
Department store	588	658	841
Hypermarkets	577	594	730
Toy stores	418	490	451
Souvenir/gifts	594	710	935
Bookstores	147	144	207
Kiosks	1377	1794	2722
Baby items	293	354	442
Clothing/Footwear	1114	1219	1356
Electric Appliances	48	159	97
Pharmacies	205	294	237
Hobbies/bicycles	57	68	49
Other	663	621	581
TOTAL	5.674	5.922	8.648

Other data related to the implementation and enforcement of the current legislation on General Product and Toys Safety are the following:

	2017	2018	2019
Inspections	5.922	7.105	8.648
Investigations of claims/complaints	21	30	5
Sampling of Products	127	106	108
Campaigns	6	9	7
Suspension of Sales Notice	3	1	0
Withdrawal Notifications	129	158	91
Compliance notices	39	23	17

It should be noted that in 2019, and in the context of the application of the «General Product Safety Laws» and the «Essential Requirements to be met by Certain Product Categories Laws», the CPS has not issued any Decision imposing administrative fine.

Table 3: Total amount of administrative fines imposed by the Consumer Protection Service in the application of the «General Product Safety Laws» and «on the Essential Requirements to be met by Certain Product Categories Laws» during the period 2015-2017

	2017	2018	2019
Number of Decisions	1	1	0
Total amount of administrative fines	1.000	3.000	0

An agreement was also signed with the State General Laboratory for the analyses of “Halloumi” products (samples) in order to determine their compliance with the provisions of the relevant Laws and Regulations. In the context of this agreement, 29 laboratory analyses were carried out in order to determine the proportion of goat's or sheep's milk, or a mixture of them, used for the preparation of the products (samples). In addition, 9 laboratory analyses were carried out to determine whether milk powder was used in the preparation of the products (samples) and 20 more analyses for the determination of the moisture, fat and

salt content of the products (samples). The Committee has evaluated the results of the above analyses and issued a decision imposing an administrative fine of € 30,000.00.

Economic Interests of the consumers

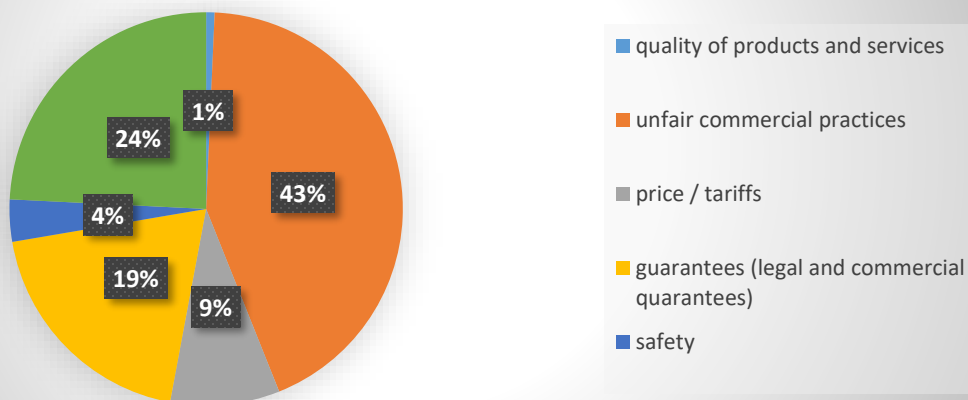
During 2019, the Consumer Protection Service investigated **289** consumer complaints based on the laws governing the financial interests and safety of consumers (see Table 4).

Table 4: Total number of claims/complaints investigated by the Consumer Protection Service in 2019

Legislation	Claims/Complaints
Financial interests	279
Safety	10
TOTAL	289

It is worth mentioning that, most of the complaints received by CPS mainly concerned Guarantees / legal guarantee and commercial guarantees (19%), contracts and sales (24%), prices / tariffs (9%) and Unfair Commercial Practices (43%) (see Figure 4).

Figure 4: Type of complaints as percentage of the total number of complaints received by the Consumer Protection Service for the period 2019

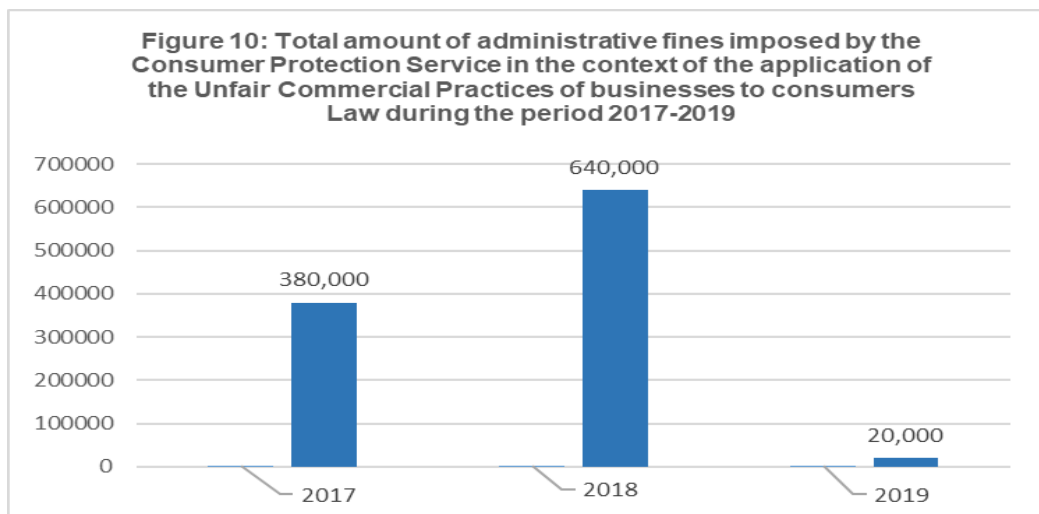
Specifically, with respect to the Financial Sector, the CPS continued its inspections of the contractual terms of the Financial Institutions' contacts with the aim to ensure correct and complete consumer information and to avoid any misleading and abusive practices. With regard to this sector, the CSP received 21 complaints concerning the existence of unfair commercial practices and unfair terms. Furthermore, through the enforcement of the Law on unfair business-to-consumer commercial practices, the CPS issued one (1) Administrative Decision imposing a fine of €20.000

Table 5 below shows the total number of Administrative Decisions issued by the CPS in the context of the application of the «Unfair Commercial Practices of Businesses to Consumers Law» and the «Unfair Terms in Consumer Contracts Laws» during the period 2017-2019.

Table 5: Total number of Administrative Decisions issued by the CPS in the context of the application of the «Unfair Commercial Practices of Businesses to Consumers Law» and the «Unfair Terms in Consumer Contracts Laws» during the period 2017-2019

Legislation	2017	2018	2019
Unfair Commercial Practices	5	6	1
Unfair Terms	2	4	0
TOTAL	7	10	1

In addition, in the context of the implementation of the above Law, the Service carried out an informative campaign in supermarkets, to ensure that their offers are presented in a fair way, by delivering letters to 224 Supermarkets all over Cyprus.

Furthermore, an examination was carried out by the CPS during 2018 and 2019 in order to examine whether the advertisements of various financial institutions on consumer and mortgage credit services complied with the provisions of the relevant laws. Warning letters were sent to the creditors. A follow up was also launched in 2019, in order to ensure compliance and will be concluded within 2020.

Cooperation with stakeholders

Advisory Committee for Consumer Issues: The Minister of Energy, Commerce and Industry chairs the Advisory Committee for Consumer Issues, which was institutionalised by the Decision of the Council of Ministers on **05 January 2017**. The Advisory Body discusses several topics related to consumer protection and empowerment.

Cooperation with consumer associations and organizations: In seeking the most fruitful possible involvement of social partners with regard to consumer issues, the Consumer Protection Service (CPS) continued its close cooperation with all national consumer associations and organizations, i.e. the Cyprus Consumers Association, the Pancyprian Consumers Union and Quality of Life and the consumer organizations of SEK, PEO and DEOK trade unions in order to support their activities, including information dissemination campaigns regarding consumer interests. The activities of the consumer associations and organizations are supported by the CPS in various ways, including the provision of a proportional financial assistance based on the Assistance Sponsorship Plan prepared by the CPS each year on the basis of its

strategic objectives. During 2019, the CPS allocated the total amount of €45.000 to the national consumer associations and organizations based on their Action Plan, in order to cover part of their overall expenditure for activities related to information dissemination, training and campaigns regarding consumer interests.

Prices of Petroleum Products

The prices of petroleum products have been liberalized since May 2004. The price liberalization took place when Cyprus acceded in the European Union. As petroleum prices affect consumers and the economy as a whole, the Consumer Protection Service, based on the provisions of the relevant legislation is constantly striving to strengthen and modernize the way that the fuel prices observation procedure takes place, having always in mind the provisions of the relevant legislation.

Having in mind the above, the Consumer Protection Service has proceeded and amended the framework under which the fuel prices are observed. In this context it further proceeded with hiring the services of a financial advisory firm. Moreover, the Service continued the promotion of measures aiming at enhancing price transparency. Specifically, the Service promoted the work of the electronic platform through which the consumer can be informed in real time information on the retail fuel prices. This platform includes data from approximately 300 retail service stations in Cyprus. Consumers can obtain information on fuel prices that prevail in their province and are given the opportunity to trace the cheapest gas station in the area. The platform is considered to be a useful tool in the hands of consumers.

In addition to the above, the Service also continued the publication on a weekly basis of a bulletin on fuel prices, which includes details on the structure of prevailing prices. Finally, the Service has further strengthened the cooperation with the Customs Department of the Ministry of Finance and efforts are made for the Ministry of Energy, Commerce and Industry to automatically retrieving the data needed for the daily work of the Service in this field.

European Cooperation

Within the framework of the Ministry's policy to actively participate in European programs, during the year under review the Service participated in the «PROSAFE» Joint Market Surveillance Actions on the Safety of Toys and the safety of soothers as well as in 20 European Committees and Working Groups, dealing with the formulation of the European policy on Consumer Protection issues.

Furthermore, the Consumer Protection Service Cyprus (CPS) as a member of the European Network CPC for consumer protection participated in the exchange of officials' program of 2019. The CPS Cyprus has successfully carried out the Exchange of Officials Programme regarding consumer protection matters with the visit of four officials from the Directorate for Consumer Protection of the Ministry of Development and Investments (CCP) in Greece. The officials exchange program took place from 09th to 11th of October 2019.

Competition

During the year of 2019, the Commission for the Protection of Competition submitted to the Minister of Energy, Commerce and Industry, notification reports regarding 58 mergers and takeovers between companies. The reports were conducted by the Consumer Protection Service (CPS) under the Merger Control Law of 2014.

During the year of 2019, a survey was carried out regarding price fluctuations and trends of fresh, pasteurized cow milk (full fat 3% and semi-skimmed 1,5% fat) for the years 2019 and 2018. The said survey was based on market data provided by the Statistical Service of the Ministry of Finance and the Eurostat's statistics with regard to the harmonized Consumer Price Index (CPI), as well as on data from the European Commission's Milk Price Observatory regarding the prices of raw milk at real fat content paid to European milk producers.

Education and training of staff

The Training Team is responsible for identifying and facilitating the education and training needs of the staff employed by the CPS and all other Services of the Ministry, in order to support effective staff performance in relation to their duties. During the year of 2019 various training courses were organized for the staff, aiming at acquiring general and specific skills and knowledge. These actions concerned a training workshop for the CPS staff held at the Cyprus Academy of Public Administration (CAPA) in order to

enhance their skills, including training courses in the French and Italian language, aiming at facilitating staff whose duties require the use of the said languages thereby enhancing their language skills. The said workshop was concentrated on the CPS and the Ministry's Officers and Inspectors in developing their negotiation skills. Twenty (20) officials participated in the said workshop. Furthermore, the workshop aimed at familiarizing participants with the importance of negotiation skills throughout their work, identifying different approaches, exploring parameters of effective negotiation and enhancing their negotiation skills.

Common Assessment Framework (CAF)

In the framework of the co-funded project titled "Learning Support for the Application of Administrative Changes in Public Administration", the CPS participated in cooperation with external experts in the action called "Introduction of a Total Quality Management Tool in the Organization of the Cyprus Government Departments – The Common Assessment Framework". At the end of the year 2019, the draft of the Self-Evaluation Report was completed and it is expected to be presented soon to the management team of the CPS and of the General Directorate of the Ministry, for discussion and decision on the next steps. The CAF is a total quality management tool being developed on the basis of the European Foundation for Quality Management (EFQM) and is dealing with a holistic approach for analyzing an organization's performance by approaching it from different angles and perspectives at the same time. The CAF is considered to be a simple and easy-to-use model for the self-assessment of public sector organizations in order to initiate a continuous improvement process, to be achieved through the diagnosis of the current situation and the identification of both strong points and other points which need improvement.

13. WEIGHTS AND MEASURES SERVICE

The Weights and Measures Service (WMS) is the competent authority for the enforcement of the Weights and Measures Legislation. Its principal aim is to ensure that accuracy of measurements is maintained, both at trade level as well as at scientific level.

In accordance with the Weights and Measures Law (N. 19/74), as amended later, the responsibilities of the Weights and Measures Service are:

- Ensuring that only the legal units of measurements are used in the Republic of Cyprus.
- The custody and preservation of the national standards of units of measurement.
- The transposition of the relevant EU Legislation into National Legislation, the drafting of primary as well as subsidiary legislation relating to weights and measures and pre-packaged commodities and the implementation and enforcement of such legislation.
- The rendering of metrological services to the industry.

During 2019, the Weights and Measures Service verified and stamped a number of instruments of various types. Specifically, the following verifications / inspections were carried out:

Type of verification / inspection	Number of verifications / inspections carried out
Verification of Flowmeters at petrol stations	311 (number of petrol stations inspected)
Verification of high flow rate Flowmeters installed on fuel tankers (heating diesel)	266 (number of fuel tankers inspected)
Verification of Weighbridges (≥ 3 t)	177
Verification of Scales (< 3 t)	931
Inspections concerning the Nominal Quantity of Pre-packaged Goods	102

Finally, during the year under review WMS continued its participation in the workings of the International Organization of Legal Metrology (OIML), the European Legal Metrology Cooperation (WELMEC), the European Association of National Metrology Institutes (EURAMET) and in the meetings of the European Commission's Measuring Instruments Committee and the Working Group on Measuring Instruments. Specifically, WMS participated at the:

- European Commission's Measuring Instruments Committee meeting and Working Group on Measuring Instruments
- WELMEC Working Group 2 (WG2)
- WELMEC Working Group 6 (WG6).

14. CYPRUS ORGANISATION FOR THE PROMOTION OF QUALITY

The promotion of Quality is a basic aspect of development and growth. By Law, the Cyprus Organization for the Promotion of Quality (CYS-CYSAB) is designated as the sole National Accreditation Body (implementing the European Regulation (EC) 765/2008) and the prominent authority for the promotion of quality issues in Cyprus. Being the single Accreditation Body in Cyprus, it provides services to Testing and Calibration Laboratories, Medical Laboratories and Inspection and Certification Bodies. Moreover, it is responsible for the implementation of the principles of Good Laboratory Practice (GLP) and for the national system for Technical Notification (procedure which ensures the prevention of creating technical barriers to trade) and also has a key role in the Notification process of Technical Approval Bodies, under the New Approach Directives. As such CYS-CYSAB aims and ensures the strengthening of the competitiveness of products and services, as well as protecting citizens' concerns, their health, safety and welfare, in a protected environment.

Through these actions, Cyprus Organization for the Promotion of Quality (CYS-CYSAB) plays an important role in the regulation of the internal market and the protection of consumers and the environment. It also contributes substantially to a global effort by the Ministry of Energy, Commerce and Industry to support the strengthening of the competitiveness of Cypriot enterprises through the quality assurance of the products and services they offer.

The Organization is a member of the Multilateral Agreement of the European Cooperation for Accreditation (EA MLA) in the fields of Testing, Medical testing, Calibration and Inspection. It is also a signatory to the Mutual Recognition Arrangement of the International Cooperation for Laboratory Accreditation (ILAC MRA) in these fields. This ensures the recognition and equivalence of its certificates with other National Accreditation Bodies. In 2019, four (4) new accreditation certificates were granted, totaling the number of accredited bodies to 105. Also, in 2019, through a series of seminars and other educational programs, the training of officers and external collaborators of the Organization continued on new and updated International Standards.

CYS-CYSAB represents Cyprus in the European and wider international level in the fields of its competence. It actively participates in the General Assembly of the European Cooperation for Accreditation (EA) and other Sectoral Committees of EA and monitors the activities of the International Cooperation for Laboratory Accreditation (ILAC). It also participates in a number of committees for member state authorities organized by the European Commission.

CYS-CYSAB is governed by a 13-member Board of Governors made up of six members representing the government sector while the other seven come from the private sector to represent stakeholder organizations.

Διεύθυνση/ Address

Ανδρέα Αραούζου 6, 1421, Λευκωσία,
Κύπρος
Andrea Araouzou 6, 1421, Nicosia, Cyprus

Τηλέφωνο/ Telephone

+357-22-867100

Φαξ/ Fax

+357-22-375120

E-mail

perm.sec@mcit.gov.cy

Website

<http://www.meci.gov.cy>